

ŚWIERSZCZ RÓŻAŃSKI

GAZETA LOKALNA MIASTA I GMINY RÓŻAN 06-230 Różan, ul. Mickiewicza 5 tel. 29 76 69 042 www.swierszcz.gouk.pl swierszcz@gouk.pl MIESIĘCZNIK NR 1-2/2020 CENA 2 ZŁ

28
2020 **FINAL**
WIATR W ŻAGLE
wielka orszniwatec pomc

Uwaga Świadczeniobiorcy!

Od dnia 1 kwietnia br. kasa w Urzędzie Gminy w Róźnie nie będzie realizowała wypłat gotówkowych przyznanych świadczeń z pomocy społecznej:

- Zasiłki rodzinne
- Dodatki do zasiłków rodzinnych z tytułu: samotnego wychowywania dziecka, wychowywania w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji, podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, rozpoczęcia roku szkolnego, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego
- Świadczenie rodzicielskie
- Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka
- Zasiłek pielęgnacyjny
- Specjalny zasiłek opiekuńczy
- Świadczenie pielęgnacyjne
- Fundusz alimentacyjny
- Zasiłki stałe
- Zasiłki okresowe
- Zasiłki celowe
- Świadczenie wychowawcze czyli 500+
- Dobry start czyli 300+
- Dodatek mieszkaniowy
- Dodatek energetyczny

Do dnia 31 marca br. wszyscy świadczeniobiorcy zobowiązani są dostarczyć do OPS w Róźnie zaświadczenie z banku o numerze rachunku. Osoby, które nie posiadają, albo z ważnych powodów nie założą rachunku bankowego, będą miały możliwość pobrania gotówki bezpośrednio w Banku Spółdzielczym w Róźnie.

Zdalna opieka nad seniorami

Być w domu, zdać się na swoją samodzielność, ale czuć się bezpieczniej – tak mogą żyć seniorzy na Mazowszu, którzy biorą udział w pilotażowym programie dotyczącym teleopieki. Wśród nich są mieszkańcy m.in. gminy Różan. Na całym Mazowszu z pilotażu ma skorzystać ponad 650 starszych osób. Program prowadzony jest przez Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej.

Podpisanie umów na tzw. teleopiekę odbyło się 24 lutego br. w Delegaturze Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Ostrołęce. W spotkaniu udział wzięli reprezentujący Samorząd Województwa Mazowieckiego członkowie zarządu Elżbieta Lanc i Janina Ewa Orzełowska oraz beneficjenci: Łukasz Kulik – prezydent Ostrołęki, Mariusz Plewko – zastępca skarbnika Ostrołęki, Piotr Świdorski – burmistrz gminy Różan, Bożenna Deputa – skarbnik gminy Różan, Bartosz Podolak – wójt miasta Rzekuń, zastępca dyrektora Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej, pełnomocnik zarządu województwa ds. polityki senioralnej Elżbieta Bogucka.

Teleopieka to system przywoławczy, działający przez 24 h na dobę w domu podopiecznego. Osoby, które zgłoszą się do programu, zostaną wyposażone w urządzenie pierwszej generacji. Oznacza to, że kontakt z centrum alarmowym w sytuacjach zagrożenia życia będzie odbywał się przy pomocy tzw. przy-

cisku SOS w formie breloka lub opaski. Po naciśnięciu przycisku, w razie jakiegokolwiek zagrożenia (np. upadek, nagle pogorszenie stanu zdrowia), nastąpi automatyczne połączenie w trybie głośnomówiącym z centrum alarmowym. Wówczas operator zdecyduje, jaką interwencję podjąć. W takich sytuacjach liczą się minuty, a teleopieka sprawia, że pomoc w sytuacjach nagłych lub zagrażających życiu może być udzielona szybciej.

Pilotażowy program zaplanowany jest na 2 lata, z czego w br. przekazywane są gminom dotacje z budżetu województwa, a w 2021 r. gminy zobowiązują się prowadzić już program we własnym zakresie.

Info. i fot. mazovia.pl/aktualnosci

Nabór wniosków o dotację na nawadnianie gospodarstwa

Rolnicy, którzy chcą zabezpieczyć swoje uprawy przed skutkami suszy, mogą ubiegać się w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa o dotację na inwestycje w nawadnianie gospodarstwa. 21 lutego ruszył nabór wniosków, który potrwa do 20 kwietnia br.

O pomoc może wystąpić rolnik posiadający gospodarstwo o powierzchni co najmniej 1 ha i nie większe niż 300 ha. Wnioskodawca powinien zarabiać na produkcji zwierzęcej lub roślinnej, o czym ma świadczyć wykazany przychód w wysokości co najmniej 5 tys. zł, odnotowany w okresie 12 miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku. Konieczna jest także obecność w krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności. Co istotne, przyznanie pomocy w tym obszarze wsparcia nie jest uzależnione od wielkości ekonomicznej gospodarstwa i nie trzeba wykazywać wzrostu wartości dodanej brutto (GVA).

Rolnicy mogą sfinansować z tego programu m.in. budowę studni i zbiorników; zakup maszyn i urządzeń do poboru, magazynowania, uzdatniania, odzyskiwania lub rozprowadzania wody, instalacji nawadniających i systemów do sterowania nawadnianiem.

Wnioski przyjmują oddziały regionalne ARiMR, można je także składać za pośrednictwem biur powiatowych.

Wpłaty za kolonie letnie

Burmistrz Gminy Różan informuje, że w dniach od 25 lipca do 3 sierpnia 2020 r.

będą organizowane kolonie letnie dla dzieci i młodzieży uczęszczających do Szkoły Podstawowej w Róźnie w Ośrodku Wczasowo Kolonijnym Marysieńka w Jarosławcu.

Wpłaty w wysokości 250 zł za udział w koloniach należało uiszczać w nieprzekraczalnym terminie do dnia 13 marca br. w Szkole Podstawowej w Róźnie.

Dopłaty 2020: ARiMR przyjmuje oświadczenia od 2 marca

Rolnicy prowadzący małe gospodarstwa również w tym roku będą mogli złożyć zamiast e-wniosku o płatności bezpośrednie i obszarowe z PROW 2014-2020 papierowe oświadczenie potwierdzające brak zmian w stosunku do wniosku z roku poprzedniego. W tym roku termin rozpoczął się 2 marca i potrwa do 15 kwietnia. Oświadczenia mogą składać rolnicy, którzy zadeklarowali we wniosku złożonym w 2019 r. powierzchnię gruntów ornych mniejszą niż 10 ha, potwierdzają brak zmian w odniesieniu do wniosku o przyznanie płatności złożonego w 2019 r., chcą ubiegać się o te same płatności co w roku minionym, i w 2019 r. wnioskowali wyłącznie o:

- jednolitą płatność obszarową, płatność za zazielenienie, płatność dodatkową, płatność związaną do powierzchni uprawy chmielu, płatność do owiec i płatność do kóz, płatność niezwiązaną do tytoniu;
- płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami;
- wypłatę pomocy na zalesianie;
- premię pielęgnacyjną i premię zalesieniową.

Złożenie oświadczenia jest równoznaczne ze złożeniem wniosku o przyznanie płatności na rok 2020. Wzór oświadczenia dostępny na stronie internetowej ARiMR.

Termin składania wniosków o dopłaty bezpośrednie i obszarowe za pośrednictwem aplikacji eWniosekPlus się nie zmienia. Tak jak dotychczas rozpoczął się 15 marca.

Zakup ubrań specjalistycznych typu Nomex dla OSP Różan

Gmina Różan otrzymała dofinansowanie w wysokości 29 000 zł na realizację zadania Zakup ubrań specjalistycznych typu NOMEX dla OSP Różan z WFOŚiG. Całkowity koszt zadania to 32 000 zł.

Świerszcz Różański

GAZETA LOKALNA
MIASTA I GMINY RÓŻAN

www.swierszcz.gouk.pl
swierszcz@gouk.pl

Redaguje zespół.

Redaktor naczelny: Sebastian Olszewik

Współpracowali:

I. Murzyn, A. Kluczek, M. Cachel,
M. Zając, J. Mościcka, A. Rozbicki
J. Matuszewska, Z. Kozłowski

Adres redakcji, wydawca i druk

Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury
w Róźnie
im. Marszałka Józefa Piłsudskiego
06-230 Różan ul. Mickiewicza 5
tel. 29 76 69 042 - 512 965 398

Skład i łamanie:

K. Kruszewski
Na okładce
Fot. M. Cachel

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych, a także zastrzega sobie prawo redagowania i skracania tekstów, zmiany ich tytułów oraz obróbki zdjęć. Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść reklam i ogłoszeń. Redakcja nie zawsze zgadza się z poglądami autorów tekstów.

ISSN 1640-1573

Data wydania 15 III 2020 r.

Cena 2 zł

Ogłoszenia: do 20 zł za darmo
1cm² - 1 zł

Fot. rozan.eur.pl

Wigilijna dyskusja o odpadach

Likwidacja Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej

Powołano skarbnika gminy

20 grudnia 2019 r. odbyła się XIV sesja Rady Miejskiej w Róźnie. Posiedzenie zdominował temat śmieci. - *Nie ma tego w sprawozdaniu, ale muszą państwa poinformować, czują się w obowiązku, gdyż czekają nas pewne zmiany - poinformował burmistrz.*

Podał do informacji, że Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Ostrowi Mazowieckiej wypowiedział gminie Różan umowę na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych. - *W dniu dzisiejszym ogłaszamy nowy przetarg. Od 1 stycznia do końca sierpnia 2020 r., bo to jest ostateczny czas na zmianę wszystkich uchwał dotyczących tej kwestii w związku ze zmianą ustawy jaka miała miejsce. Należy się spodziewać radykalnego wzrostu opłat za zagospodarowanie odpadów, ponieważ z propozycji firmy z Ostrowi, która postawiła nas pod ścianą, wynika, że życzą sobie o 30 tysięcy złotych więcej miesięcznie za śmieci oraz zmiany umowy w zakresie nie nakładania na nich kar za nieosiągnięcie recyklingu. Nie mogłem się na to zgodzić, alternatywą było natychmiastowe ogłoszenie przetargu. Widzicie państwo co się dzieje w całej Polsce, jak się okazuje nie jesteśmy wyjątkiem. Krótko mówiąc dramat... - podsumował burmistrz.*

W dalszej części swojej wypowiedzi dodał - *plan jest taki, że musimy w ciągu 8 miesięcy 2020 r. zmienić wszystkie uchwały i dostosować do obecnie obowiązujących przepisów, co oznacza brak możliwości złożenia deklaracji na odpady niesegregowane. Wszyscy będą segregować. Jeśli ktoś nie będzie segregował będzie płacił karę za nie segregowanie odpadów (krotność opłaty za segregowanie).*

W zaistniałej sytuacji burmistrz zapewniał, że poczyni starania, aby minimalizować skutki tych podwyżek i uszczelnić system. W sytuacji wykorzystania nadwyżki budżetowej na pokrycie kosztów zagospodarowania odpadów komunalnych gmina straci finanse, które mogłaby przeznaczyć na nowe inwestycje. Zgodnie z obowiązującym prawem system gospodarki odpadami w gminie musi się bilansować, co przekłada się na obowiązek ustalania

wysokości ponoszonych przez mieszkańców gminy opłat na poziomie zabezpieczającym pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi - *Zacniemy w 2020 r. radykalnie kontrolować przedsiębiorców i nieruchomości niezamieszkałe, które nie placą od osoby, ale od pojemnika. Będzie w tym zakresie kontrola, bo są przypadki, że ktoś deklaruje jeden pojemnik, a wystawia na przykład trzy. Przepisy już nie pozwalają na cenę ryczałtową, cena jest liczona za tonę. Musimy się też pilnować, jeśli chodzi o poprawną segregację.*

Podyktowane to jest głównie nowymi przepisami. Jeśli ktoś segreguje w niewłaściwy sposób, wtedy gmina ponosi koszty. Ceny za wywóz nieczystości galopują, bo gminy nie mają z czego dokładać do tego systemu. - *Musimy się nawzajem pilnować. Tak samo dotyczy to osiedla spółdzielni mieszkaniowej. Musimy, się jakoś z tym zmierzyć, nie mamy wyjścia... - apelował burmistrz.* Do dyskusji włączyli się radni oraz obecni sołtysi dopytując o istotne dla nich szczegóły, dotyczące systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w gminie Różan.

Zgodnie z ogłoszonym przetargiem w dniu 20 grudnia 2019 r. do urzędu wpłynęły dwie oferty na zagospodarowanie odpadami, tj. Konsorcjum firm: RDF i MK PURE HOME z Ostrołki oraz ZGKiM z Ostrowi Mazowieckiej. Pierwsza z wymienionych otrzymała maksymalną ilość punktów i spełniła w najwyższym stopniu kryteria oceny ofert. Na realizację powyższego zadania gmina Różan zamierza przeznaczyć kwotę w wysokości 610 000 zł. Konsorcjum firm z Ostrołki realizować będzie zamówienie w okresie od 01.01 do 31.08 br.

Koniec roku to czas podsumowań i analiz mijających 12 miesięcy, ale i planów związanych z rokiem kolejnym. Podczas obrad została przedstawiona informacja dotycząca stopnia realizacji zadań inwestycyjnych w gminie Różan za okres 11 m-cy 2019 r., a także poddano pod głosowanie uchwałę budżetową na rok

2020. Budżet planuje się w kwotach: dochody 31 496 949 zł, a wydatki w kwocie 31 230 949 zł. Szczegółowy budżet znajduje się na stronie 6.

Najważniejsze inwestycje na terenie gminy Różan w 2019 r.

- Przebudowano dach garażu na oczyszczalni ścieków w Róźnie (320 513,84 zł.).
- Opracowano dokumentację techniczną na budowę wielofunkcyjnego boiska sportowego w Załuziu (11 000 zł). Wystąpiono do starosty makowskiego o pozwolenie na budowę. Ze względu na zaprojektowane boisko w sąsiedztwie drogi gminnej, starosta wystąpił do ministerstwa o zgodę na odstępstwo od przepisów technicznych, umożliwiając realizację tak zaprojektowanego boiska.
- Przebudowano stację uzdatniania wody w Załuziu (1 529 496,55 zł).
- Przebudowano drogi Załęże Wielkie - Szygi (1 063 723,07 zł).
- Przebudowano ul. Polną (1 339 444,01 zł).
- Rozbudowano kanalizację sanitarną w ul. Polnej (115 000 zł).
- Rozbudowano wodociąg w Miłonach (80 000 zł).
- Opracowano dokumentację na budowę kotłowni i instalacji centralnego ogrzewania w komunalnych budynkach mieszkalnych przy ul. Poniatowskiego 15A i 15B oraz ul. Warszawskiej 3 i 5 w Róźnie (60 000 zł). Zbierane są oświadczenia właścicieli lokali niezbędne do uzyskania pozwolenia na budowę.
- Przebudowano ul. Marii Curie-Skłodowskiej (148 717,04 zł).
- Przebudowano drogi przy targowisku w Róźnie (odcinek II) - (499 800 zł).
- Wybudowano linię oświetlenia drogowego we wsi Dzbądz (179 823 zł).
- Wybudowano linię oświetlenia drogowego we wsi Dyszobaba (32 927,27 zł) na co uzyskano dotację z budżetu Województwa Mazowieckiego w wysokości 10 000 zł.
- Trwa przebudowa ul. Przemysłowej wraz z budową sieci kanalizacji sanitarnej i przebudową wodociągu (3 333 333 zł). Termin wykonania do 30.06 br.
- Podłączono oświetlenie uliczne do instalacji fotowoltaicznej (39 000 zł).
- Opracowano projekt techniczny na budowę wodociągu i kanalizacji w drodze między ul. Warszawską i Poniatowskiego (10 000 zł). Złożono wniosek o pozwolenie na budowę.
- Rozbudowano wodociąg we wsi Szygi (90 000 zł).
- Opracowano dokumentację techniczną na budowę oświetlenia drogowego w Paulinowie (4 000 zł).

W dniu 7 lutego br. odbyła się kolejna (XV) sesja Rady Miejskiej. Podczas posiedzenia jednym z punktów było podjęcie uchwały w sprawie likwidacji Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Róźnie z założeniem zawiązania spółki prawa handlowego. Rada Miejska nadała też nazwy 4 nowym ulicom w Róźnie. Powołano nowego Skarbnika Gminy Różan.

W trakcie obrad powołano zespół opiniujący kandydatów na ławników. W skład zespołu weszli radni: Ewa Brant, Danuta Głazewska,

Fot. rozan.eur.pl

Stanisław Białobrzeski oraz sędzia Sądu Rejonowego w Przasnyszu Jarosław Tekliński. Kolejnym punktem obrad, który wywołał ożywioną dyskusję wśród radnych, była uchwała dotycząca likwidacji Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Róźnie. Podjęto decyzję likwidacji zakładu w jego dotychczasowej formie i od 1 lipca br. zakład ma rozpocząć działalność jako spółka prawa handlowego. - *Zmieni się to, że spółka będzie miała możliwość świadczenia (...) usług dla podmiotów trzecich. W dalszej perspektywie będziemy chcieli, o ile oczywiście będzie to uzasadnione ekonomicznie, by zakład mógł świadczyć dla gminy usługi związane z odbieraniem odpadów komunalnych. (...) Skoro i tak mamy płacić ogromne pieniądze za od-*

biór, to lepiej żeby zasilaly one gminną spółkę, niż podmiot zewnętrzny. Dla pracowników nie zmienia się nic, będzie utworzona rada nadzorcza, a kierownik będzie prezesem - wyjaśniał burmistrz. Dodał również, że nie zmieni się nic w kwestii dopłat do wody i do ścieków. - Gmina w dalszym ciągu będzie dopłacała. Robimy po prostu to, co inni zrobili już dawno. Warto tu podkreślić, że spółka będzie mogła zarabiać. Swoich obaw co do uchwały nie krył radny Artur Grześkiewicz - Czy pan konsultował to z pracownikami, jak oni na to patrzą - pytał kierownika zakładu. - Z mojej strony została pracownikom informacja przekazana, natomiast pracownicy nie mają możliwości decydowania jeśli chodzi o przekształcenie zakładu. Tą decyzję podejmują państwo czyli radni. Pracownicy teoretycznie nic nie tracą, z tym że nie będą już pracownikami samorządowymi. A to oznacza, że niektóre przywileje nie będą już ich obowiązywały - odpowiedział Kierownik ZGKiM Maciej Wróblewski. Burmistrz dodatkowo wspominał, że - informacja o przekształceniu funkcjonuje już od około 7-8 lat, te pomysły już dawno się pojawiały, więc nie jest to (...) zaskoczeniem. Wcześniej z analiz wynikało, że nie do końca się to opłaca, biorąc pod uwagę kontekst zarobków, ale teraz pojawił się ten problem śmieciowy.

Do dyskusji włączył się radny Dominik Podlasin, który z kolei pytał o koszty funkcjonowania rady nadzorczej oraz o to, kto wejdzie w jej skład. - *W skład wejdą osoby, które mają uprawnienia do zasiadania w radach nadzorczych i radca prawny. W sumie trzy osoby. Oczywiście otrzymywać będą z tego tytułu dietę, ale ona jest ustalana przez gminę i będzie na pewno na minimalnym poziomie, bo generalnie chodzi o formalność, żeby (...) rada funkcjonowała - odpowiedział Piotr Świderski.*

Na mapie Róznana pojawiły się 4 nowe ulice: Handlowa, Królowej Jadwigi, Wacława

Lipowskiego i ppłk. Leona Gnatowskiego. Handlowa to ulica przy nowym targowisku miejskim. Ulica Królowej Jadwigi to droga gminna naprzeciwko starego targowiska. Ulica Wacława Lipowskiego to uhonorowanie urodzonego 23 sierpnia 1901 r. w Róźnie poety ludowego i muzykanta, dotyczy zaś brukowanej drogi znajdującej się obok parkanu kościelnego. Ulica ppłk. Leona Jakuba Gnatowskiego łączy ulicę Warszawską z ulicą Poniatowskiego. - *Podpułkownik Gnatowski to urodzony w Róźnie bohater. Walczył z bolszewikami, brał udział w kampanii wrzesniowej, uciekł z transportu do Katynia, walczył w Armii Andersa, zasłużył się w bitwie pod Monte Casino. Z opisów wynika, że był człowiekiem niezwyklej odwagi. Po wojnie poświęcił się pomocy żołnierzom, którzy zostali po 1945 r. poza granicami kraju - wyjaśnił burmistrz.*

W drodze uchwały powołano Małgorzatę Powirską na nowego skarbnika gminy Różan, która objęła stanowisko od 1 marca br. Dotychczasowy skarbnik gminy Bożena Deptuła zdecydowała się przejść na emeryturę. Taką decyzję podjęła również sekretarz gminy Barbara Gawianowska oraz kierownik referatu planowania przestrzennego Lila Długołęcka. Po wyczerpaniu porządku obrad nastąpiło oficjalne, uroczyste pożegnanie wymienionych pań. Nie zabrakło kwiatów, chwil wzruszenia i podziękowań ze strony współpracowników za waleczność i owocną współpracę. - *Wiek emerytalny jest po to, by realizować wszystkie swoje niespełnione plany i marzenia - życzył Przewodniczący Rady Miejskiej Zbigniew Janyszko. Na stanowisko kierownika referatu planowania przestrzennego ogłoszono konkurs. Obecnie obowiązki sekretarza gminy pełni Marek Osiecki.*

Z okazji przejścia na emeryturę Bożenie Deptule, Barbarze Gawianowskiej i Lili Długołęckiej składamy serdeczne życzenia realizacji dalszych planów, spełnienia marzeń, nieopskromionego zdrowia i zaspokojonej satysfakcji z zawodowych dokonań na rzecz gminy Różan oraz wszelkiej pomyślności w życiu osobistym.

Nagrania audio z posiedzeń Komisji oraz sesji Rady Miejskiej w Róźnie udostępniane są w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy w Róźnie pod adresem www.rozan.bipgminy.pl, natomiast materiały na poszczególne posiedzenia zamieszczane są pod adresem www.rozan.esesja.pl. Sesje Rady Miejskiej na żywo można oglądać na stronie swierszcz.gouk.pl. M.Cachel

TYNK SERVICE
Adam Czuksanow
Sponsor Dni Róznana
Różan, ul. Wileńska 8

GI GRILL-IMPEX
Piotr Oleksiak
Sponsor Dni Róznana
Sieluń 4a tel. 766 90 64 www.grill-impex.com.pl

AVANGARDA
HOTEL
W BIZNESIE I Z RODZINĄ
Sponsor Dni Róznana
ul. Królowej Bony 3, Różan tel: +48 29 752 50 34 hotelavangarda.pl

Bank Spółdzielczy w Róźnie
Jedyny taki, Twój bank
Rachunki, lokaty, kredyty, karty płatnicze, internet banking, sms banking, doświadczenia telefonów, przelewy krajowe i zagraniczne.
tel. 29 7669220 ul. Wileńska 2

Ubezpieczenia
Sponsor Dni Róznana
Marlena Mrozek Koczara
ul. Warszawska 30

Gminna Spółdzielnia SCH w Róźnie
Sponsor Dni Róznana
ul. Plac Obrońców 1

Getmor
Sponsor Dni Róznana
Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k.
Chrzanowo 28; 06-225 Rzewnie
www.getmor.pl

Najważniejsze w 2019 roku

Fot.NASA

Kryzys klimatyczny

Nigdy wcześniej aż tyle nie mówilo się, co dzieje się z naszą planetą. Nigdy wcześniej też nie mieliśmy aż tylu dowodów na zagrażający nam kryzys klimatyczny. Nie było miesiąca bez katastrofalnych zjawisk. Gigantyczne powodzie, długotrwałe susze, kolejne rekordy upałów w Europie czy atak srogiej zimy w Ameryce Północnej. Przyglądaliśmy się jak płonie Amazonia, a na Islandii odprawiono pogrzeb lodowca. Europa zapowiedziała wprowadzenie zielonego ładu. Władze Indonezji ogłosiły przeniesienie stolicy, bo Dżakarta wkrótce będzie pod wodą. Na całym świecie odbywały się ekologiczne protesty.

Fot.Thierry Maletter - Ap Photo

Pożar katedry Notre Dame

W kwietniu zdarzyło się coś co wydawało się niemożliwe. Katedra Notre Dame stanęła w ogniu. Symbol Europejskiego dziedzictwa, jeden z najczęściej odwiedzanych zabytków na całym świecie był trawiony przez płomień na oczach wszystkich. Niedopałek papierosa albo spicie elektryczne było prawdopodobną przyczyną pożaru. Prezydent Francji obiecał odbudować katedrę w ciągu pięciu lat. W te święta po raz pierwszy prawie od 200 lat nie odprawiono pasterki.

Fot.pedofiliaamazon polity

Szczyt na temat pedofilii w kościele

Pierwszy raz za spizową bramą otwarcie rozmawiano o pedofilii w kościele. Do Watykanu przyjechali przewodniczący episkopatów z całego świata, przełożeni generalni zakonów męskich i żeńskich żeby pierwszy raz w historii kościoła spróbować rozprawić się z problemem pedofilii wśród duchownych.

Fot. wikipedia.org

Abdykacja cesarza Japonii

Po ponad 30 latach cesarz Akihito ustąpił z tronu. To pierwsza abdykacja od ponad 200 lat w Japonii. Zastąpił go najstarszy syn Naruhito. Tym samym w Japonii zakończyła się era nosząca nazwę - pokój wszędzie, a rozpoczęła się era - pięknej harmonii.

Fot. EBN News

Dymisja kochanki króla Tajlandii

Królewska szlachetna małżonka czyli oficjalna kochanka króla, została pozbawiona rang i przywilejów, bo jak stwierdzono w oficjalnym komunikacie, była zbyt ambitna i wykazywała się nieposłuszeństwem wobec króla i królowej. Nieoficjalnie chciała prześcignąć królową.

Fot. Caracas Fot. Fernando L. Jairo

Dwuwładza w Wenezueli

W Caracas chaos się pogłębia. Ludziom brakuje jedzenia, pieniędzy, a czasem nawet wody. Nicolas Maduro kurczowo trzyma się władzy, a Juan Guaido lider opozycji i przewodniczący parlamentu mianował się tymczasowym prezydentem. Jego władzę uznali między innymi UE oraz USA.

Fot.wikipedia.org

Donald Trump

Trwał najdłuższy w historii Stanów Zjednoczonych tzw. shutdown czyli paraliż administracji rządu federalnego. Przez cały rok toczyła się dyskusja o impeachmentie prezydenta. W końcu parę tygodni temu ruszyła procedura. Donald Trump jest trzecim amerykańskim prezydentem wobec którego wszczęto impeachment, ale za to jest pierwszym urzędującym prezydentem, który postawił stopę w Korei Północnej. W październiku Trump ogłosił światu, że amerykańskie wojska zabiły przywódcę tzw. państwa islamskiego Abu Bakr-al Baghdadię. Donald Trump świat, a najbardziej Danię zaskoczył w sierpniu kiedy to okazało się, że chciałby kupić Grenlandię.

Fot.wikipedia.org

Europa

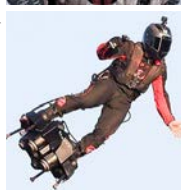
Na starym kontynencie mamy nowe państwo Macedonia. Przez wieloletni spór z Grecją zmieniła nazwę. Już nie jest dawną Jugosławią, a Macedonią Północną. W Czechach odbyły się największe protesty przeciwko rządzącym od czasu upadku komunizmu. Rząd Hiszpanii ekshumował ciało generała Franco tłumacząc, że nie może on spoczywać obok ofiar swojej dyktatury. Na wyspach urodziła się kolejna Royal Baby. Królowa Elżbieta II obojętnie zamieszczała pierwszego Tweeta, a Wielka Brytania dalej nie wyszła z Unii Europejskiej, co doprowadziło do upadku rządu Theresy May.

Fot. Papepa Haragang - Icon; Nirmal Purja; facebook zapała

Niemżliwe nie istnieje

Kenijczyk Eliud Kipchoge jako pierwszy człowiek na ziemi pokonał dystans maratonu (42km 195m) poniżej 2 godzin. Blisko 20 godzin trwał najdłuższy lot świata z Nowego Yorku do Sydney. Lot Frankiego Zapaty zapamiętali wszyscy, bo jako pierwszy człowiek przeleciał kanał La Manche na Flyboardzie. Nepalczyk Nirmal Purja dokonał nadludzkiego wyczynu zdobył wszystkie ośmiotysięczniki w 189 dni. Jednego dnia zdobył Mount Everest, by kilka godzin później wejść na Lhotse. Ale też po raz pierwszy zobaczyliśmy horyzont zdarzeń. Pierwszy raz w historii udało się sfotografować czarną dziurę. Zobaczyliśmy coś, co w teorii jest niemożliwe.

Fot.wikipedia.org

2019 – rok protestów

Ubiegły rok bywa nazywany rokiem protestów. W Hong Kongu protesty trwają do dzisiaj. Zaskoczyły skalą i intensywnością. Na ulicę potrafiło wyjść 2 mln ludzi. Manifestacje przeradzały się w zamieszki i walki z policją. Przeciwko władzy protestowano również w Gruzji czy Libanie. W Algierii nieustające manifestacje zmusiły do odejścia 82 letniego prezydenta, który rządził krajem przez 20 lat. W Chile protesty były największe od czasu upadku dyktatury Pinocheta. Niespokojnie było też w Ekwadorze, Wenezueli i Francji.

- Za komuny dostałem jeden dół osobisty, nikt, nigdy mi nie wymienił. Do jasnej rwy co to wyrabia się z tymi dokumentami. Ci co to robią mają niezłego hyzia w łepetynach. Najlepiej wychodzi im straszenie wysokimi karami finansowymi. (*gargulec*)
- Kuweta pewno przepełniona, bo wszyscy zaufani w tej kwestii ludzie w Brukseli...(*beata*)
- A co on tam powie!? On umie tylko krzyczeć w kraju!?! (*jan*)
- Powiedzenie - na złość tacie narobię w gacie - nabiera nowego sensu (*Fik*)
- Żydzi, którzy przeżyli II wś nienawidzą nas bardziej niż Niemców, a Putin będzie gadał i już gada to, co chcą usłyszeć w Erc Izrael i w diasporze Norwegu Jorku. (*zek*)
- Ci polscy ajatollahowie już się zużyli jak stare onuce, które czuć z daleka i do niczego nie są już potrzebne. (*homeini*)
- Od jakiej sumy traci się honor? (*augustin*)
- Suweryn też nie gardzi łapówką od Polskęzbawa. (*Jaki*)
- Materiał tvp i wszystko jasne :) (*hihi*)
- Ciekawe, ile śniegu musiało zjeść matka, by urodzić takiego bałwana. (*Klm*)
- Kiedyś rząd powiedział - chcemy waszego dobra, i Polacy schowali swoje dobra głęboko. Tak samo kulawy interesuje się tylko Polską, bo w innym kraju nikt by na niego uwagi nie zwrócił. (*Tęczowy Pstrąg*)
- Czytam i widzę, że w wielu głowach pojawiły się pustostany, jakie to smutne. (*europieka*)
- Kolano zdrowe, by się przydało, bo co będzie, jak po wyborach trzeba będzie uciekać. (*duży deweloper*)
- Ależ postęp w opiece zdrowotnej! Pacjent sam decyduje, kiedy chce mieć operację, może ją sobie odwołać, przesunąć, wybrać pasujący mu termin, szpital, lekarzy, pogrymasię. (*Bastek*)
- CÓT nad Wisłą! Kiedyś nie było piniendzy na nic, teraz rozdają to, czego nie powinny być i też jest źle? Polska dziwna kraj! (*Lumumba*)
- W historii świata nie raz brat zabijał brata, by przejąć władzę. (*Banita*).

BUDŻET GMINY RÓŻAN NA ROK 2020

DOCHODY: 31 496 949 zł
WYDATKI: 31 230 949 zł

Na podstawie uchwały Nr XIV.84.2019 Rady Miejskiej w Róźnie
z dnia 20 grudnia 2019 r.

Wpływy z budżetu państwa:

- 6 057 151 na realizację zadań z zakresu administracji rządowej
- 3 092 102 zł część podatku dochodowego od osób fizycznych
- 190 000 zł część podatku dochodowego od osób prawnych
- 10 500 000 zł za składowisko odpadów promieniotwórczych
- 5 436 311 na oświatę
- 497 365 na pomoc społeczną

DOCHODY:

- 5 000 zł z dzierżaw za obwoły łowieckie
- 100 000 zł z dzierżaw i najmu
- 5 000 zł wpływy z pozostałych odsetek
- 33 000 zł z tytułu wieczystego użytkowania gruntów
- 30 000 zł ze sprzedaży składników majątkowych
- 3 290 000 zł podatek od nieruchomości
- 140 440 zł podatek rolny
- 48 000 zł podatek leśny
- 172 000 zł podatek od środków transportowych
- 2 000 zł podatek od spadków i darowizn
- 10 000 zł podatek od działalności gospodarczej
- 90 000 zł opłata targowa
- 20 000 zł opłata skarbowa
- 132 700 zł za sprzedaż napojów alkoholowych
- 170 500 zł podatek od czynności cywilnoprawnych
- 7 000 zł odsetki od nieterminowych wpłat
- 10 000 zł wpływy z innych opłat lokalnych
- 50 000 zł odsetki od środków na rachunkach bankowych
- 18 000 zł wpłaty za pobyt w dziennym domu Senior+
- 18 000 zł wpływy z usług opiekuńczych
- 6 700 zł zwroty z funduszu alimentacyjnego
- 179 680 zł za wyżywienie i utrzymanie przedszkola
- 180 000 zł za wyżywienie w świetlicy szkolnej
- 5 000 zł z opłat na rzecz ochrony środowiska
- 1 000 000 zł z opłat za odpady komunalne
- 1 000 zł odsetki od nieterminowych wpłat

WYDATKI

- 3 000 zł na wpłaty na rzecz Izby Rolniczych
- 10 000 zł na pomoc finansową dla powiatu na montaż barier zabezpieczających na drodze powiatowej we wsi Chrzczonek
- 161 874 zł na bieżące utrzymanie dróg i ulic
- Na remonty dróg gminnych w ramach funduszu sołeckiego:
 - Chełsty - 21 173 zł
 - Zawady Ponikiew - 15 897 zł
 - Paulinowo - 17 747 zł
 - Prycanowo - 16 990 zł
- 1 000 000 zł na budowę chodników w ulicach:
 - Szmaragdowej, Topazowej, Agatowej, Diamentowej
- 20 000 zł na opracowanie dokumentacji na przebudowę drogi gminnej w Szygach
- 15 000 zł na opracowanie dokumentacji na przebudowę drogi gminnej we wsi Załęże Wielkie
- 1 000 000 zł na przebudowę drogi we wsi Dyszobaba
- 138 000 zł na opłaty związane z dostępem do internetu
- 45 000 zł na wypłaty odszkodowań za grunty przechodzące na własność gminy z mocy prawa
- 400 000 zł na budowę kotłowni dla bloków komunalnych przy ul. Poniatowskiego
- 33 000 zł na plany zagospodarowania przestrzennego
- 31 000 zł na szacunki nieruchomości, wyrzysy, wypisy, podział nieruchomości, wskazanie granic
- 10 000 zł na utrzymanie miejsc pamięci narodowej

- 144 000 na Radę Miejską
- 45 000 zł na promocję gminy
- 40 000 zł diety sołtysów
- 7 800 zł składki na związki, których gmina jest członkiem
- 50 000 zł na zatrudnienie pracowników interwencyjnych
- 48 098 zł na zadania zlecone z zakresu adm. rządowej
- 924 zł na prowadzenie i aktualizację rejestru wyborców
- 20 000 zł na spłatę odsetek od zaciągniętych przez samorząd pożyczek
- 180 000 zł rezerwa ogólna budżetu samorządu
- 37 407 zł na dokształcanie nauczycieli
- 180 000 zł na zakup artykułów żywnościowych
- 43 118 zł na fundusz świadczeń socjalnych nauczycieli emerytów rencistów
- 103 000 zł na realizację zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych, liceum i szkołach zawodowych
- 8 000 zł za energię elektryczną i wywóz nieczystości w świątlicach wiejskich: Dzbądz, Załęże-Gartki i Załęże Wielkie

Na urząd gminy:

- 2 334 471 zł na wynagrodzenia i pochodne
- 40 000 zł na wypłaty PFRON
- 5 000 zł na prowizje dla sołtysów
- 46 500 zł na zakup oleju opałowego do hali sportowej
- 23 500 zł na zakup oleju opałowego do urzędu gminy
- 29 000 zł na zakup materiałów biurowych
- 50 000 zł eksploatacja kopiarek oraz wyposażenie
- 16 000 zł na środki czystości i artykuły gospodarcze
- 5 000 zł na prasę i literaturę fachową
- 39 800 zł na opłaty pocztowe
- 20 000 zł na usługi telefoniczne
- 56 241 zł na serwis oprogramowania komputerowego
- 7 000 zł na prenumeratę czasopism
- 29 000 zł na usługi kominiarskie, przeglądy okresowe
- 7 000 zł za dostęp do BIP
- 1 200 zł na monitoring hali sportowej
- 27 000 zł na opłaty bankowe
- 19 000 zł na szkolenie pracowników
- 4 820 zł na odzież i badania lekarskie pracowników
- 32 472 zł wynagrodzenie radcy prawnego
- 42 000 zł za zajęcie pasa drogowego
- 45 000 zł na energię, wodę, gaz
- 11 070 zł na opłaty za RODO
- 9 000 zł na bieżące naprawy
- 5 462 zł przegląd i konserwacja dźwigu osobowego
- 7 000 zł przegląd konserwacyjny klimatyzacji
- 21 290 zł ryczałty sam. i zwrot kosztów podróży służbowych
- 327 zł na podatek leśny
- 123 720 zł opłaty za odpady komunalne
- 5 000 zł na podatek VAT
- 14 000 zł ubezpieczenia budynków i sprzętu komputerowego
- 42 883 zł odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych

OSP

- 80 000 zł ekwiwalenty za udział w akcjach gaśniczych
- 29 700 zł wynagrodzenia i pochodne kierowców OSP
- 20 000 zł remonty i naprawy sprzętu
- 25 000 zł zakup paliwa, olejów i smarów
- 26 000 zł przeglądy techniczne pojazdów i atesty
- 4 000 zł za badania okresowe strażaków
- 2 000 zł nagrody Ogólnopolski Turniej Wiedzy Pożarniczej

- 9 000 zł ubezpieczenia pojazdów i strażaków
- 12 000 zł energia elektryczna i woda
- 15 000 zł ogrzewanie OSP Różan
- 27 000 zł zakup sprzętu ppoż. dla OSP
- 35 000 zł zakup umundurowania dla OSP
- 15 300 zł zakup wyposażenia dla remiz OSP

Szkoła Podstawowa

- 4 002 292 zł na wynagrodzenia i pochodne
- 177 717 zł dodatek wiejski i pomoc zdrowotna
- 5 860 zł na stypendia dla uczniów
- 110 000 zł na zakup oleju opałowego
- 21 000 zł na środki czystości
- 24 000 zł materiały biurowe, odzież, mydło, ręczniki itp.
- 1 920 zł na badania lekarskie pracowników
- 4 110 zł na prenumeratę czasopism
- 11 000 zł na nagrody dla uczniów
- 25 000 zł na artykuły gospodarcze
- 20 000 zł na zakup pomocy naukowych i dydaktycznych
- 54 000 zł na zakup wyposażenia
- 15 000 zł opłaty bankowe i pocztowe
- 4 500 zł za dostęp do Internetu i opłaty telekomunikacyjne
- 12 800 zł na imprezy, wyjazdy i koncerty edukacyjne
- 3 000 zł za usługi kominiarskie i przegląd gaśnic
- 4 000 zł za wywóz nieczystości
- 25 000 zł za energię, wodę i gaz
- 50 000 zł na remonty i naprawy
- 1 500 zł zwrot kosztów podróży służbowych
- 2 000 zł na ubezpieczenia budynku oraz sprzętu
- 102 092 zł na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych
- 4 476 zł na szkolenia pracowników

Odziały przedszkolne w szkołach podstawowych

- 192 535 zł na wynagrodzenia pracowników
- 4 801 zł na dodatki socjalne
- 1 000 zł na zakup pomocy naukowych, dydaktycznych
- 18 982 zł na zakup oleju opałowego, materiałów biurowych i środków czystości
- 10 000 zł na zakup artykułów żywnościowych
- 2 000 zł za energię i wodę
- 17 000 zł za catering
- 8 837 zł na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych

Przedszkole

- 1 477 232 zł na wynagrodzenia i pochodne
- 44 560 zł na dodatki socjalne
- 61 000 zł na zakup oleju opałowego
- 9 500 zł na narzędzia gospodarcze oraz gaz
- 3 500 zł na materiały biurowe, druki
- 11 000 zł na odzież ochronną, środki czystości itp.
- 1 000 zł za badania lekarskie pracowników
- 153 677 zł na zakup środków żywności
- 10 100 zł na zakup pomocy naukowych
- 16 226 zł za energię i wodę
- 6 000 zł za konserwację, przeglądy i usługi kominiarskie
- 2 000 zł na koszty podróży służbowych
- 2 800 zł za ubezpieczenia budynku i sprzętu
- 3 000 zł za prenumeratę czasopism
- 45 000 zł na opłaty za dzieci z terenu gminy Różan uczęszczające do przedszkoli na terenie innych gmin
- 6 000 zł na teatryki i koncerty dla dzieci
- 4 000 zł na usługi pocztowe, bankowe i RTV
- 2 400 zł za wywóz nieczystości
- 1 600 zł za dostęp do Internetu i usługi telekomunikacyjne
- 8 000 zł na zakup usług remontowych
- 1 800 zł na szkolenia
- 49 797 zł na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych

Dowóz uczniów do szkół

- 246 257 zł na wynagrodzenie kierowcy i opiekunów
- 2 000 zł na zakup odzieży ochronnej
- 11 300 zł na zakup oleju napędowego, części zamiennych i materiałów eksploatacyjnych
- 120 zł za badania lekarskie pracowników
- 7 000 zł na drobne naprawy pojazdów
- 237 380 zł na zakup biletów miesięcznych oraz przeglądy
- 200 zł na zwrot kosztów podróży
- 8 346 zł za ubezpieczenie autobusów
- 3 741 zł na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych

Przeciwdziałania alkoholizmowi

- 10 000 zł utrzymanie świetlicy opiekuńczo-wychowawczej
- 15 000 zł na programy profilaktyczne
- 9 000 zł na wynagrodzenie członków komisji
- 5 000 zł na imprezy bezalkoholowe
- 5 000 zł za kursy i szkolenia, warsztaty
- 2 000 zł na wynagrodzenie biegłego
- 20 000 zł na wyjazd osób korzystających ze świetlicy na kolonie
- 3 000 zł za przejazdy osób korzystających z terapii
- 6 400 zł na zakup materiałów inf. i prenumerata
- 34 600 zł za zajęcia rozwijające zainteresowania
- 11 000 zł na finansowanie punktu konsultacyjnego
- 4 000 zł na przeciwdziałanie przemocy
- 2 000 zł na dotację dla powiatu za prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób z uzależnieniami

Przeciwdziałanie narkomanii

- 700 zł na zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych
- 900 zł za szkolenia i kursy
- 2 100 zł na programy profilaktyczne
- 2 000 zł za zajęcia rozwijające zainteresowania

Utrzymanie budynku

Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej

- 30 000 zł na zakup oleju opałowego
- 1 000 zł za energię elektryczną i wodę
- 5 790 zł na drobne remonty, naprawy i ubezpieczenia
- 90 000 zł na badania profilaktyczne i szczepienia ochronne
- 80 000 zł na wyjazd integracyjny dla seniorów

Pomoc społeczna

- 220 000 zł na umieszczenie osób w domu pomocy społecznej
- 1 000 zł na przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- 508 327 zł na usługi opiekuńcze
- 142 000 zł na zasiłki celowe i okresowe
- 196 000 zł na zasiłki stałe
- 627 191 zł na Terenowy Ośrodek Pomocy Społecznej
- 22 000 zł na ubez. zdrowotne za osoby pobierające świadczenia z pomocy społecznej
- 189 000 zł na dodatkowe dożywianie uczniów
- 25 000 zł na dodatki mieszkaniowe
- 180 705 zł na utrzymanie dziennego domu Senior+

Rodzina

- 4 168 000 zł na świadczenia wychowawcze i ich obsługę
- 1 456 000 zł na świadczenia rodzinne, fundusze alimentacyjne oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego oraz koszty z tym związane
- 529 zł na kartę dużej rodziny
- 200 580 zł na wspieranie rodziny
- 3 000 zł na ubezpieczenie zdrowotne

Edukacyjna opieka wychowawcza

- 392 822 zł na świetlicę szkolną
- 210 000 zł na wypoczynek letni dzieci i młodzieży
- 50 000 zł na stypendia dla uczniów

Gospodarka komunalna i ochrona środowiska

- 240 000 zł na budowę kanalizacji i wodociągu między ulicą Poniatowskiego a Warszawską w Różanie
- 6 000 zł na opracowanie dokumentacji na rozbudowę wodociągu w ul. Agatowej
- 2 500 000 zł na budowę kanalizacji sanitarnej, przebudowę wodociągu oraz wymianę nawierzchni drogi w ul. Przemysłowej w Różanie
- 200 000 zł dotacje na wymianę źródła ciepła i fotowoltaikę
- 1 110 500 zł wydatki związane z odpadami komunalnymi
- 300 000 zł na oczyszczanie miasta
- 150 000 zł na utrzymanie zieleni
- 300 000 zł na oświetlenie ulic
- 60 000 zł za konserwację oświetlenia ulicznego
- 65 000 zł na budowę oświetlenia drogowego we wsi Podborze
- 30 000 zł na montaż instalacji fotowoltaicznej na budynku OSP Szygi
- 30 130 zł na montaż instalacji fotowoltaicznej na budynku świetlicy wiejskiej w Załężu-Gartkach, w tym w ramach funduszu sołeckiego - 17 130 zł
- 30 338 zł na montaż instalacji fotowoltaicznej na budynku świetlicy wiejskiej w Załężu Wielkim, w tym w ramach funduszu sołeckiego - 22 338 zł
- 908 318 zł dotacja dla ZGKiM
- 10 000 zł opłaty środowiskowe
- 20 000 zł na ubezpieczenie składowiska i wykonanie badań
- 18 000 zł opłaty za odprowadzanie wód opadowych lub roztopowych
- 500 zł na wynagrodzenie kierownika składowiska
- 31 000 zł prowizja od opłaty targowej
- 50 000 zł na akcję wylapywania bezdomnych zwierząt i opieka na zwierzętami bezdomnymi
- 25 000 zł na zakup ozdób świątecznych
- 15 000 zł za energię i wodę (fontanna, park)

Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego

- 720 000 zł dotacja dla Gminnego Ośrodka Upowszechniania Kultury
- 290 000 zł dotacja dla Gminnej Biblioteki Publicznej
- 20 000 zł dotacja na działalność związaną z kulturą i dziedzictwem narodowym
- 100 000 zł dotacja na konserwację zabytków
- 4 000 zł przeglądy okresowe bud. świetlic wiejskich

Kultura fizyczna

- 43 000 zł na organizację imprez sportowych
- 75 784 zł na prowadzenie zajęć sportowych (zajęcia karate, piłki siatkowej, piłki ręcznej, piłki nożnej)
- 65 000 zł utrzymanie stadionu
- 12 000 zł stypendia sportowe
- 20 000 zł wspieranie szkolenia sportowego i uczestnictwa w regionalnych ogólnopolskich i międzynarodowych imprezach sportowych

Wydatki w ramach funduszu sołeckiego

(realizowane na gruntach gminnych)

- 16 719 zł na zakup wyposażenia do świetlicy wiejskiej w Załężu-Eliaszach
- 29 000 zł na obniżenie sufitu, zakup okapu kuchennego, namiotu, naprawa szamba przy świetlicy oraz utrzymanie świetlicy wiejskiej we wsi Dźbądz
- 28 025 zł na opracowanie projektu na budowę świetlicy wiejskiej, zakup i montaż garażu blaszanego we wsi Dyzobaba

- 17 000 zł za wykonanie ogrodzenia placu zabaw, zakup i montaż garażu we wsi Załęże-Sędzięta
- 30 760 zł zagospodarowanie placu integracyjno-wypoczynkowego, naprawy infrastruktury poprzez pomalowanie altany i ławek, ułożenie kostki w altanie, budowa podestu i nasadzenie zieleni w Załużu
- 16 308 zł zakup urządzeń na plac zabaw we wsi Dąbrówka
- 18 912 zł wykonanie altanki, utwardzenie terenu wokół altanki i zakup wykasarki spalinowej we wsi Kaszewiec
- 17 610 zł urządzenie placu zabaw we wsi Miłony
- 16 445 zł budowa altanki, wykonanie siłowni zewnętrznej oraz placu zabaw dla dzieci we wsi Mroczi - Rębiszewo
- 20 214 zł urządzenie placu zabaw i siłowni zewnętrznej we wsi Podborze

PRAKTYKA WETERYNARYJNA

lek. wet. Gordon Rybacki

Leczenie zwierząt gospodarskich i towarzyszących, szczepienia profilaktyczne, zabiegi operacyjne, badanie krwi. Tel. 603-600-788, (29)7669-649
STRZYŻENIE PSÓW I KOTÓW Tel. 797-680-292

Różan, ul. Marii Curie Skłodowskiej 2

CALVADOS

Świat Alkoholi

Sklep Monopolowo-Spożywczy - Calvados
Piotr Gutowski
Plac Obrońców Różana 5

ALLMAX

Józef Wilczewski

ul. Królowej Bony 4
tel. 76-69-062

Chrisbruk

USŁUGI BRUKARSKIE
Krzysztof Borucki

Różan, ul. Słoneczna 2, tel. 530-197-187

JUSMAR

SKLEP ZOOLOGICZNO - WĘDKARSKI

UL. GDAŃSKA 12

Kwiaciarnia ANIA

Anna Rawa Małuszcwska
ul. 3 Maja 1

tel. 501-157-418

PRAWIDŁOWA SEGREGACJA ODPADÓW

Informacja dotycząca prawidłowej segregacji odpadów

Tworzywa sztuczne, metale i opakowania

Wrzucamy

- odkręcone i zgniecione plastikowe butelki po napojach
 - nakrętki
- plastikowe opakowania po produktach spożywczych
- opakowania wielomateriałowe (np. kartony po mleku i sokach)
- opakowania po środkach czystości (np. proszkach do prania) kosmetykach (np. szamponach, paście do zębów) itp.
 - plastikowe torby, worki, reklamówki, inne folie
 - aluminiowe puszkę po napojach i sokach
 - puszkę po konserwach
 - folię aluminiową
 - metale kolorowe
 - kapsle, zakrętki od słoików

NIE wrzucamy

- butelek i pojemników z zawartością
- plastikowych zabawek
- opakowań po lekach i zużytych artykułów medycznych
- opakowań po olejach silnikowych
- części samochodowych
- zużytych baterii i akumulatorów
- puszek i pojemników po farbach i lakierach
- zużytego sprzętu elektronicznego i AGD

Papier

Wrzucamy

- opakowania z papieru, karton, tekturę (także falistą)
 - katalogi, ulotki, prospekty
 - gazety i czasopisma
- papier szkolny i biurowy, zadrukowane kartki
 - zeszyty i książki
 - papier pakowy
 - torby i worki papierowe

NIE wrzucamy

- ręczników papierowych i zużytych chusteczek higienicznych
- papieru lakierowanego i powleczanego folią
- papieru zatłuszczonego lub mocno zabrudzonego
- kartonów po mleku i napojach
- papierowych worków po nawozach, cemencie i innych materiałach budowlanych
- tapet
- pieluch jednorazowych i innych materiałów higienicznych
- zatłuszczonych jednorazowych opakowań z papieru i naczyń jednorazowych
- ubrań

Zbieranie osobno papieru, szkła, tworzyw sztucznych wraz z metalem, a także oddzielanie odpadów biodegradowalnych pozwala uzyskać najbardziej pełnowartościowe surowce do ponownego przetworzenia.

Przy segregacji bezwzględnie trzeba pamiętać o odpadach niebezpiecznych, do których zaliczają się zużyte baterie i akumulatory, przeterminowane leki, zużyte świetlówki, odpady po żrących chemikaliach (np. środkach ochrony roślin), a także zużyty sprzęt RTV i AGD (tzw. elektroodpady). Tych odpadów nie wolno wyrzucać do śmieci zmieszanych. Można je oddać w specjalnie wyznaczonych punktach w sklepach i aptekach, a także w punkcie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, czyli tzw. PSZOK-u (Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych) w Mroczkach-Rębiszewo.

No dobrze, skoro segregowanie jest takie łatwe, to co należy zrobić z takimi odpadami jak np. karton po mleku? Czy należy wyrzucić go do pojemnika na papier, czy na aluminium, któ-

Szkło

Wrzucamy

- butelki i słoiki po napojach i żywności (w tym butelki po napojach alkoholowych i olejach roślinnych)
- szklane opakowania po kosmetykach (jeżeli nie są wykonane z trwale połączonych kilku surowców)

NIE wrzucamy

- ceramiki, doniczek, porcelany, fajansu, kryształów
- szkła okularowego
- szkła żaroodpornego
- zniczy z zawartością wosku
- żarówek i świetlówek
- reflektorów
- opakowań po lekach, rozpuszczalnikach, olejach silnikowych
- luster
- szyb okiennych i zbrojonych
- monitorów i lamp telewizyjnych
- termometrów i strzykawek

Odpady biodegradowalne

Wrzucamy

- odpadki warzywne i owocowe (w tym obierki itp.)
 - gałęzie drzew i krzewów
 - skoszoną trawę, liście, kwiaty
 - trociny i korę drzew
- niezaimpregnowane drewno
- resztki jedzenia

NIE wrzucamy

- kości zwierząt
- oleju jadalnego
- odchodów zwierząt
- popiołu z węgla kamiennego
- leków
- drewna impregnowanego
- płyt wiórowych i pilśniowych MDF
- ziemi i kamieni
- innych odpadów komunalnych (w tym niebezpiecznych)

Odpady zmieszane

- Do pojemnika z odpadami zmieszanymi należy wrzucać wszystko to, czego nie można odzyskać w procesie recyklingu, z wyłączeniem odpadów niebezpiecznych.

ym ten karton jest wyścielony od środka? Czy tłusty słoik po pulpetach wrzucać do szkła czy może do odpadów zmieszanych? A co z obierkami warzyw? Po kolei.

Karton po mleku to przykład opakowania wielo-materiałowego. Wyrzucamy je do pojemnika na metale i tworzywa sztuczne. Z kolei opróżniony słoik po pulpetach powinniśmy wyrzucić do pojemnika na opakowania szklane. Nie szkodzi, że jest nieumyty. Zostanie umyty w sortowni.

Obierki warzyw i owoców najlepiej przeznaczyć na kompost. Jeśli nie masz przydomowego kompostownika, wyrzuc je do pojemnika na odpady biodegradowalne (BIO). Co ważne, ani szkła, ani plastiku czy metalu nie trzeba myć przed wyrzuceniem do pojemnika na odpady segregowane. Wystarczy je opróżnić. Surowce zostaną umyte na późniejszym etapie recyklingu, sortujemy je więc i wyrzucamy do odpowiednich pojemników.

HARMONOGRAM ODBIORU ODPADÓW KOMUNALNYCH

Miejscowość	Rodzaj odpadów	MIESIĄC					
		III	IV	V	VI	VII	VIII
RÓŻAN ulice: Agatowa, Bursztynowa, Cmentarna, Czysta, Diamentowa, Dolna, Kpt. Uklei, Poniatowskiego, Kwiatowa, Łazurowa, Leśna, Kopernika, Marii Skłodowskiej Curie, Marzanny, Parkowa, Pogodna, Polna, Rubinowa, Słoneczna, Spokojna, Szkolna, Szmaragdowa, Targowa, Topazowa, Tęczowa, Witosza, Warszawska	zmieszane	6,20	3,17	2,15,29	12,26	10,24	7,21
	tworzywa	4	8	6	3	1	5
	papier	31	7	12	9	7	4
	szkło	12	16	7	4	17	13
	bio	5,19	2,16,30	14,28	12,25	9,23	6,20
RÓŻAN ulice: 3 Maja, Mickiewicza, Anny Jagiellonki, Barbary Radziwiłłówny, Fortowa, Gdańska, Sienkiewicza, Hallera, Kilińskiego, Kościuszki, Jagiellonów, Królowej Bony, Lwowska, Mostowa, Nadnarwiańska, Nowa, Ostrowska, Panny Marii, Plac Obrońców Różana, Przechodnia, Słowackiego, Rolna, Wileńska, Zjazd, Zygmunta Augusta, Zygmunta Starego, Przemysłowa	zmieszane	9,23	6,20	4,18	1,15,29	13,27	10,24
	tworzywa	11	15	13	10	8	12
	papier	31	7	12	9	7	4
	szkło	12	16	7	4	17	13
	bio	5,19	2,16,30	14,28	12,25	9,23	6,20
Chrzczonki, Dyszobaba, Miłony, Podborze, Prycanowo, Zawady - Ponikiew, Szygi, Załuzie, Załężę Wielkie, Załężę - Eliasze, Załężę - Gartki, Załężę - Sędzięta, Paulinowo, Mroczi - Rębiszewo	zmieszane	2,16,30	14,27	11,25	8,22	6,20	3,17,31
	tworzywa	25	29	27	24	29	26
	papier	31	28	26	23	21	18
	szkło	26	29	21	25	30	27
	bio	10,24	7,21	5,19	2,16,30	14,28	11,25
Chelsty, Dąbrówka, Dzbądz, Kaszewiec	zmieszane	13,27	10,24	8,22	5,19	3,17,31	14,28
	tworzywa	18	22	20	17	22	19
	papier	17	21	19	16	14	11
	szkło	19	23	14	18	24	20
	bio	12,26	9,23	7,21	4,18	2,16,30	13,27

Dotacje na zmianę systemu ogrzewania

Gmina Różan przeznacza w tym roku 200 tys. zł na dofinansowanie zmiany systemu ogrzewania. Z dofinansowania mogą skorzystać osoby fizyczne, wspólnoty mieszkaniowe, osoby prawne, przedsiębiorcy, jednostki sektora finansów publicznych będące gminnymi lub powiatowymi osobami prawnymi. Można uzyskać dotację na zakup i montaż nowego źródła ogrzewania kotła/pieca, pompy ciepła oraz instalacji fotowoltaicznej, w wysokości 75 % kosztów udokumentowanych fakturą, lecz nie więcej niż:

- 6 000 zł w przypadku kotła na pellet,
- 8 000 zł w przypadku pieca ze zbiornikiem na gaz (zbiornik na gaz musi zostać zakupiony przez właściciela nieruchomości na własność) lub samego pieca na gaz,
- 11 000 zł w przypadku pompy ciepła,
- 10 000 zł na zakup i montaż instalacji fotowoltaicznej,
- 5 000 zł na zakup i montaż pieca elektrycznego.

Droga do uzyskania dotacji:

- Złożenie przez właściciela nieruchomości wniosku wraz z załącznikami.
- W przypadku potwierdzenia kompletności dokumentów - podpisanie umowy pomiędzy burmistrzem a wnioskodawcą.
- Realizacja zadania przez wnioskodawcę, czyli zakup i montaż kotła/pieca, pompy ciepła, instalacji fotowoltaicznej.
 - Złożenie przez wnioskodawcę wniosku o rozliczenie dotacji wraz z załącznikami.
- Wizja lokalna na terenie nieruchomości - kontrola zgodności wykonanej inwestycji ze złożonymi dokumentami.
 - Wypłata dofinansowania.

Wnioski o udzielenie dotacji celowej należy składać do dnia 15 kwietnia br. na adres: Urząd Gminy Różan, ul. Plac Obrońców Różana 4, 06-230 Różan. Będą one rozpatrywane według daty wpływu i kompletności do wyczerpania środków finansowych przeznaczonych na ten cel. Szczegółowe informacje tel. (29) 76 79 149.

Fot. K. Kruszewski

Karteczka

Do każdego znaczka przymocowana jest papierowa karteczka, która imituje drewno. Na jednej stronie znajduje się nazwa produktu, kraj, z którego pochodzi, krótkie wyjaśnienie czym jest ZT, w środku umieszczone jest logo /róża wiatrów/, pod spodem adres strony internetowej oraz kupon z flagą państwową, na której została specjalną techniką wydrukowany srebrny numer konkretnego znaczka. W środku, do naciętych miejsc, jest włożona naklejka. Na drugiej stronie znajdują się podstawowe zasady gry kolekcjonerskiej, strona internetowa i kod kreskowy.

Na włożonej w karteczce naklejce o średnicy 22 mm z folii samoprzylepnej, został wydrukowany zmniejszony wygląd znaczka turystycznego. Znaczki wyprodukowane przed rokiem 2010 takiej naklejki jeszcze nie posiadały. Naklejka służy do usystematyzowania kolekcji, można ją wkleić do dziennika kolekcjonerskiego, do zeszytu, nakleić na ramę roweru, na kijki nordic-walking. Jest to swego rodzaju bonus, który czyni go atrakcyjniejszym i zachęca turystów do rozpoczęcia systematycznego zbierania.

Naklejka

Pomysł promocji miejsc atrakcyjnych turystycznie, wyznaczania szlaków dla turystów oraz swego rodzaju gry dla kolekcjonerów zrodził się w Czechach i w niedługim czasie znaczek na stałe zagościł również w takich krajach jak: Słowacja, Niemcy, Ukraina, Austria, Węgry, Słowenia, Rumunia, Holandia, Szwajcaria, Wielka Brytania, Włochy, Rosja, Australia, Francja, Norwegia, Hiszpania, Chorwacja, USA oraz oczywiście w Polsce. Tak więc jest to inicjatywa ogólnoeuropejska i włączają się do niej kraje spoza Europy. Na dzień dzisiejszy (dane z 20 grudnia 2019 r.) istnieją w całej Europie, USA i Rosji 5934 miejsca oznaczone tym znaczkiem, a ich liczba z każdym dniem wzrasta (w Polsce 913). A wszystko zaczęło się w 1998 r. w Rymarowie, kiedy dwóch instruktorów skautingu chcąc zachęcić swoich podopiecznych do wędrowania po górach wypaliło lutownicą na drewnianych krążkach 10 celów turystycznych. Za każdy zdobyty cel skauci otrzymywali jeden krążek, a po zdobyciu wszystkich dziesięciu nagrodę specjalną. W tak niepozorny sposób rozpoczęła się gra kolekcjonerska, która z 10 sztuk rozwinęła się do obecnych 2601 sztuk w całych Czechach.

Idea znaczka turystycznego

Więcej informacji na temat znaczków turystycznych oraz mapę z dokładną lokalizacją znajdziemy na stronie internetowej znaczkoturystyczne.pl. M.Cachel

Zimowe ekscesy

Animacje, eksperymenty, warsztaty kulinarne i bal karnawałowy to tylko niektóre z propozycji, jakie GOUK przygotował dla najmłodszych na czas ferii zimowych. Oferta obejmowała cykl spotkań, które bawiły, uczyły i integrowały.

Na początek zadbano, aby uczestnicy mogli się bliżej poznać i zintegrować. Następnie dzieci zaproszono na zajęcia plastyczne, gdzie wśród wykonywanych prac królował motyw zimowy. Dla ciekawych świata nie lada gratką było środowe spotkanie z podróżnikiem Ryszardem Sobolewskim. Globtrotter podzielił się z zebranymi wrażeniami z podróży do Ekwadoru, gdzie zwiedził wyspy Galapagos. W swojej relacji przybliżył egzotyczny świat fauny i flory oraz opowiedział kilka anegdot z wyprawy. Kolejny dzień upłynął na zmaganiach na xboksie oraz innych grach planszowych. Tydzień zakończono zajęciami art-deco, podczas których przygotowywano upominki z okazji przypadających tego dnia Walentynek. Dzieci z wielką pieczołowitością i inwencją twórczą ozdobiły metodą dekapużu drewniane serduszka.

Fot. A. Kluczek

Kolejny tydzień rozpoczęły wirtualne rozgrywki na xboksie. Wtorkowe zajęcia zgromadziły małych odkrywców, którzy wspólnie wykonali wybuchowy eksperyment, kosmiczną ozdobę oraz slima. Czwartkowe zajęcia kulinarne przyciągnęły amatorów kucharzy. Dzieci podzielone na grupy przygotowały pizzę, gofry z owocami oraz kulki rafaello. Następnie z wielkim apetytem zjadły samodzielnie przyrządzone smakołyki. Wzorem minionych lat, na zakończenie zimowych spotkań odbył się bal karnawałowy, który zgromadził miłośników baśniowych postaci. Wspólnym zabawom i animacjom nie było końca.

Dla dzieci z województwa mazowieckiego czas zimowego odpoczynku rozpoczął się od 10 lutego i standardowo obejmował okres 2 tygodni. Dla tych, którzy nie wyjechali na zimowiska lokalne instytucje i placówki zadbały o specjalne atrakcje. Propozycję aktywności na ten czas przygotowała również Biblioteka i Szkoła Podstawowa. A.Kluczek

Różan na mapie kolekcjonerskich znaczków turystycznych

Od połowy grudnia 2019 r. w Różanie dostępne są dwa znaczki turystyczne. Drewniane krążki przedstawiają dwa charakterystyczne dla miasta miejsca. Pierwszy wyróżnia carski Fort nr 1, którego budowę rozpoczęto w 1904 r., a zakończono w 1908 r. Drugi natomiast przedstawia kościół parafialny pw. Św. Anny, pobudowany w pierwszej poł. XVI w., ufundowany prawdopodobnie przez Annę Jagiellonkę. Do sprzedaży znaczki turystyczne trafiły we współpracy GOUK ze spółką Znaczki Turystyczne ze Złotego Stoku, która zajmuje się wyróżnianiem polskich zabytków i atrakcji turystycznych poprzez przydzielenie znaczka, tworząc w ten sposób rodzaj swoistego przewodnika po ciekawych miejscach na mapie naszego kraju. Każdy znaczek ma nadany numer i w dostępnych punktach sprzedaży jednokową cenę (7 zł). Fort Nr 1 oznaczono numerem No. 911, a kościół św. Anny No. 912.

Czym jest znaczek turystyczny?

To ogólnoeuropejska akcja kolekcjonerska. Znaczki turystyczne przedstawiają miejsca, do których dotarł turysta. Jest pamiątką i potwierdzeniem pobytu. Znaczek oznacza miasta, zamki, miejsca historyczne, pamiątki przyrodnicze, zabytki, jaskinie i inne miejsca, do których dociera ciekawy turysta. Jest on zachętą do zwiedzania tych miejsc, a zarazem wyjątkową pamiątką. Zbieranie znaczków jest impulsem do wzięcia udziału w grze kolekcjonerskiej. Cały system jest nieustannie rozszerzany. Od 2012 r. Znaczki Turystyczne znajdują się już w piętnastu państwach Europy. Znaczek Turystyczny to okrągły, drewniany krążek o średnicy 60 mm i grubości 8-10 mm z metalowym oczkiem do zawieszenia. Jest wykonany z naturalnych materiałów - drewna, bez użycia barwników, farb, lakierów, jest w 100% ekologiczny. Składa się z trzech elementów: samego znaczka, karteczki i naklejki. Stanowi wyjątkową propozycję dla kolekcjonerów. Produkowany jest ręcznie, każda sztuka jest wyjątkowa.

Fot. PS Różan

Rodzice każdego dnia powierzają nam swój największy skarb...

Wywiad z Teresą Mrozek, dyrektorem Przedszkola Samorządowego w Różaniu.

Agnieszka Kluczek - Dlaczego dla prawidłowego rozwoju dziecka istotne jest uczęszczanie do przedszkola i od jakiego wieku dziecko powinno zacząć do niego uczęszczać?

Teresa Mrozek - Dzieci uczęszczają do przedszkola po to, aby pod kierunkiem nauczycieli właściwie rozwijać się i przygotować do podjęcia nauki w szkole. Maluchy, które rozpoczynają edukację przedszkolną wcześniej, mają więcej czasu na opanowanie niezbędnych umiejętności, dzieci starsze mają tego czasu mniej. Nie ma jednego złotego środka, ani jednej reguły na to, czy już czas do przedszkola, czy należałoby poczekać. Nie ma również jednego uniwersalnego wieku, ponieważ każde dziecko rozwija się inaczej. Zgodnie z prawem oświatowym do przedszkola przyjmujemy dzieci od trzeciego roku życia. Jednak ukończenie trzeciego roku życia nie jest wcale jednoznaczne z osiągnięciem dojrzałości przedszkolnej. Najmłodsze dzieci nie wszystkie są przygotowane do funkcjonowania w nowej rzeczywistości i otoczeniu, jakim jest przedszkole i 25 osobowa grupa rówieśnicza. Zdarza się, że nie są gotowe emocjonalnie, aby rozstać się z rodzicami, reagują niepokojem na nową sytuację, częściej chorują z powodu niskiej odporności. Natomiast stwierdzam, że kłopotów z adaptacją nie mają już dzieci starsze 4,5,6 latki i dobrze byłoby, żeby dzieci te uczęszczały do przedszkola (6 latki obowiązkowo). Nawiązywanie kontaktów z rówieśnikami już od najmłodszych lat jest bardzo korzystne dla prawidłowego rozwoju dziecka, lecz jest jeden warunek, który daje nam szansę na dalsze powodzenie i właściwy start w przyszłą edukację przedszkolną - gotowość dziecka.

- Zarówno dla dziecka, jak i dla rodziców rozpoczęcie przygody z przedszkolem to bardzo ważny i stresujący moment? Co zrobić, aby pomóc maluchowi zaadaptować się w nowej sytuacji?

- Jeśli zdecydowaliśmy się zapisać dziecko do przedszkola, zastanówmy się, czy jest ono dostatecznie samodzielne tzn. czy ma, choć częściowo utrwalone nawyki higieniczne (myje samo ręce, załatwia samodzielnie swoje potrzeby fizjologiczne), w miarę samodzielnie spożywa wszystkie potrawy posługując się łyżką. Najczęstsze problemy dotyczą rozstania z rodzicami oraz spożywania posiłków i próbowania nowych potraw. Z niektórymi nowymi sytuacjami maluchy czasami sobie nie radzą. W naszej praktyce znane są przypadki, w których nawet wiele miesięcy nie wystarczyło, aby dziecko przyzwyczyło się do przedszkola. W takich przypadkach, nie róbmy nic na siłę. Jeśli tylko możemy sobie na to pozwolić, pozostawmy dziecko na rok w domu, bez narażania go na silne przeżycia.

- Jakie błędy rodzice popełniają najczęściej i czego należy się wystrzeżać, aby nie utrudniać dziecku tego momentu?

- Do nowej sytuacji przygotowujemy zarówno rodziców, jak i dziecko. W czerwcu lub ostatnim tygodniu wakacji organizujemy w przedszkolu dni adaptacyjne dla dzieci nowo przyjętych. Wtedy to maluchy poznają nauczycielki i opiekunki, zwiedzają przedszkole, próbują pierwszych zabaw z rówieśnikami, a rodzice otrzymują najistotniejsze wskazówki ułatwiające dziecku adaptację do przedszkola. Jeśli chcemy, aby dziecko szybciej się zaadaptowało, opowiadajmy dziecku o przedszkolu pozytywnie. Nauczmy swoje

dzieci spożywać różnorodne pokarmy, szczególnie warzywa i owoce. Uczmy samodzielności w zakresie czynności higienicznych i samoobsługowych - to klucz do sukcesu. Przy rozstaniu nie wprowadzajmy atmosfery pośpiechu ani niepokoju, lecz krótko, stanowczo pożegnajmy się z dzieckiem i odprawmy do sali zabaw. W tym szczególnym momencie życia dziecka należy okazywać mu więcej czułości i zainteresowania niż zwykle, więcej chwalić i nagradzać, często przytulać, i wspólnie spędzać czas po przedszkolu. Małe dzieci szybko się męczą z powodu nadmiaru hałasu i bodźców, dlatego należy je przyzwyczajać poprzez stopniowe wydłużanie czasu pobytu.

- Przedszkole to dla dziecka drugi dom. Czy trudno jest stworzyć miejsce bezpieczne, przyjazne i wspierające dziecko w rozwoju?

- Radosne poranne powitania, aktywne uczestnictwo w zabawach i zajęciach, chęć przychodzenia do przedszkola świadczą o tym, że dzieci czują się tu dobrze. Aby stworzyć przyjazne i bezpieczne przedszkole, wspierające rozwój dzieci, potrzebny jest nakład całej społeczności przedszkolnej. Priorytetem w naszej pracy dydaktyczno-wychowawczo-opiekuńczej jest bezpieczeństwo dzieci. Rodzice każdego dnia powierzają nam swój największy skarb, a my jesteśmy zobowiązani dbać o nie z poszanowaniem ich praw wynikających z Konwencji Praw Dziecka. Dzieci czują się tu bezpiecznie, mają zapewnione bezpieczne warunki edukacji (sprzęty, wyposażenie, zabawki), ale też w przedszkolu panują dobre relacje międzyludzkie i właściwa atmosfera. Opiekę nad przedszkolakami reguluje w przedszkolu ustalone prawo wewnętrzne oraz procedury, których wszyscy jesteśmy zobowiązani przestrzegać. Dzieci potrzebujące wsparcia w rozwoju uzyskują je od nauczycieli w postaci indywidualizacji metod, form, środków dydaktycznych oraz poprzez uczestnictwo w zajęciach z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

- Które spośród wdrożonych rozwiązań, bądź usprawnień uważa Pani za największy sukces?

- Przedszkole, które stworzyliśmy jest kolorowe, przyjazne i przede wszystkim bezpieczne dla dzieci. W trakcie sprawowania funkcji dyrektora tego przedszkola udało mi się zrealizować wiele zadań: modernizacja i przebudowa dachu na budynku, remont, malowanie sal i innych pomieszczeń, modernizacja kuchni przedszkolnej i pomieszczeń socjalnych dla pracowników, dostosowanie klatek schodowych do obowiązujących przepisów p.poż, doposażenie placu zabaw w nowe urządzenia, doposażenie gabinetów specjalistów w nowoczesny sprzęt i programy służące do terapii oraz pomoce dydaktyczne dla pozostałych nauczycieli. Nauczycielki mają możliwość pracy w dobrych warunkach oraz posiadają właściwe zaplecze dydaktyczne, a dzieci doskonałe warunki do rozwoju. Świat idzie szybko z postępem i żeby zainteresować dziecko, nie wystarczy już jak dawniej namalowana przez nauczycielkę

ilustracja. Poszukujemy nowych rozwiązań metodycznych i organizacyjnych, a tym samym bezustannie doskonalimy się, podążamy za dzieckiem. Cieszy nas fakt, że mamy możliwość wsparcia dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz możliwość wspomagania rodziców w realizacji tych zadań tu, w placówce. Mając na uwadze, że dzieci z deficytami rozwojowymi z roku na rok jest coraz więcej, wprowadziłam do pracy z dziećmi zajęcia specjalistyczne - terapię pedagogiczną oraz zajęcia gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej. Dzieci mają możliwość uczestnictwa w zajęciach logopedycznych oraz potrzebnych zajęciach specjalistycznych. W ten sposób zwiększamy szanse edukacyjne wychowanków. Zapewniamy im warunki do rozwijania indywidualnego potencjału, tak by w przyszłości umożliwić im pełnię rozwoju osobistego, na miarę ich możliwości.

- A propos zmian. Rozwój cywilizacji i technologii spowodował zmianę stylu życia. Zwłaszcza młode pokolenie narażone jest na zagrożenia, jakie niosą ze sobą: niezdrowy styl życia i zanikające więzi. Jakie działania udało się zrealizować, aby wspomóc rodziny w tym zakresie?

- W ostatnich latach wdrażamy systematycznie działania profilaktyczne. Propagujemy zdrowy styl życia, kształtujemy postawy proekologiczne - uczestniczymy w wielu akcjach i programach. Dzięki przychylności władz miasta udało się zakupić do kuchni przedszkolnej piec konwekcyjno-parowy, w którym przygotowujemy dla dzieci zdrowe posiłki. Udanym rozwiązaniem w zakresie zachęcania przedszkolaków do spożywania różnorodnych posiłków, jest samodzielne (raz w miesiącu) przygotowanie przez dzieci śniadania. Tego dnia dzieci mają wybór produktów, które potrzebne są do przygotowania zdrowej kanapki. Tak wykonana kanapka, sok lub sałatka smakuje naprawdę lepiej, a ile przy tym radości! Dobrym profilaktycznym przedsięwzięciem wspomagającym rozwój dzieci okazało się przystąpienie w roku szkolnym 2011/2012 do ogólnopolskiego programu Czytające Przedszkola w ramach akcji Cała Polska Czyta Dzieciom. Poprzez bezpośredni kontakt z literaturą tworzymy warunki do rozwijania ekspresji językowej dzieci i stymulujemy zainteresowania czytelnicze, ukazujemy wzorce osobowe godne naśladowania. Nadrzędnym celem propagowania czytelnicztwa jest oderwanie młodego człowieka od magii szklanego ekranu i gier komputerowych. Jako rodzice i pedagodzy wiemy, jak wielkie zagrożenie niesie za sobą nieumiejętne korzystanie z Internetu. Dzieci kuszone wirtualnym, pełnym kolorowych bodźców światłem, wchodzą do niego bez chwili zastanowienia. Coraz bardziej zanikają więzi społeczne, a place zabaw świecą pustkami. Systematycznie w ramach poobiedniego relaksu czytamy dzieciom książeczki. Do naszej przedszkolnej akcji włączają się wyjątkowi goście - uczniowie szkoły podstawowej, młodzież z zespołu szkół, rodzice, dziadkowie, rodzeństwo, przedstawiciele różnych zawodów, znane osoby ze środowiska lokalnego oraz systematycz-

nie panie bibliotekarki.

- Ile obecnie dzieci uczęszcza do przedszkola i jak wygląda typowy dzień zajęć?

- W przedszkolu funkcjonuje pięć grup wiekowych. Na dzień dzisiejszy do przedszkola uczęszcza 121 dzieci. Pobyt w grupie wymaga wyznaczonego rytmu dnia, stałych godzin zabawy, relaksu, zajęć dydaktycznych i wychowawczych. Dzieci mają czas na wykonywanie czynności higienicznych, na spacerowanie i zabawę z rówieśnikami. Słuchają się do przedszkola od godziny 6.30. Od 8 do 13 realizowana jest podstawa programowa wychowania przedszkolnego; odbywają się zajęcia obowiązkowe z zakresu kształtowania umiejętności matematycznych, przygotowania do nauki pisania i czytania, rozwijania sprawności fizycznej, manualnej, muzycznej, a także rozwijania procesów poznawczych. Po godzinie 13 dzieci same wybierają formę aktywności wykorzystując znajdujące się w sali kąci: plastyczny, konstrukcyjny, muzyczny czy kącik lalek. Uczą się przy udziale nauczyciela nawiązywania właściwych relacji z rówieśnikami oraz wspólnej zgodnej zabawy, rozwijają swoje zainteresowania oraz przygotowują się do uroczystości przedszkolnych. Czas poobiedni wykorzystujemy na relaks, a także do indywidualnej pracy z dzieckiem. W miarę możliwości staramy się, aby dzieci jak najczęściej przebywały na świeżym powietrzu. Przedszkole kończy pracę o godzinie 16.30.

- W ramach zajęć organizowane są imprezy okolicznościowe, do przedszkola przyjeżdżają artyści i inni goście, jak wygląda oferta dodatkowa, która jak wiemy, funkcjonuje w przedszkolu?

- Nadrzędnym celem wychowania przedszkolnego jest wspomaganie i wszechstronne rozwijanie dziecka we współpracy z rodzicami i otaczającym je środowiskiem. Dlatego w przedszkolu dzieje się dużo. Do przedszkola przychodzą dzieci z różnych środowisk, o różnym stopniu rozwoju. Wyrównujemy szanse każdego z nich. Wspieramy rodziny w wychowaniu małych dzieci oraz pogłębianiu więzi rodzinne, które w obecnych czasach wielkiego pośpiechu są ztracane. Sposobem na współpracę i osiąganie przez nas zamierzonych celów są wspólne uroczystości takie jak Dzień Przedszkolaka, Pasowanie na przedszkolaka, Dzień Babci i Dziadka, spotkania wigilijne z rodzicami, warsztaty tematyczne. Podczas tych form kontaktów z rodziną dziecka prezentujemy nabyte w przedszkolu umiejętności wokalne, taneczne i recytatorskie. Rodzic ma możliwość zobaczyć poziom rozwoju swojego dziecka na tle grupy rówieśniczej. Od kilku lat wiosną organizujemy w ogrodzie przedszkolnym Piknik rodzinny. Przy udziale wielu sponsorów z naszego miasta udaje się zapewnić dodatkowe atrakcje: konkursy sprawnościowe, grillowanie. Poprzez zabawę chcemy uświadomić rodzicom, jak ważne jest wspólne, rodzinne spędzanie czasu. W ramach obcowania ze sztuką cyklicznie raz w miesiącu wychowankowie uczestniczą w spektaklach teatralnych organizowanych

na terenie przedszkola. W ramach rozwijania kreatywności i przedsiębiorczości przedszkolaków realizujemy trzy innowacje pedagogiczne: Zabawy z wiatrakami matematycznym, Zaczarowana muzyka w/g Batti Strauss, Kodowanie na dywanie. W przedszkolu pojawiają się w roli ekspertów goście specjalni - odwiedzają nas przedstawiciele różnych zawodów (policjant, strażak, leśniczy, pielęgniarka itp.). Dzieci uwielbiają poznawać otaczający je świat, więc wiosną organizujemy wycieczki autokarowe poza miasto np. do Centrum Kopernika, Zoo, na Starówkę do Warszawy lub wyjeżdżamy na pikniki na łące przyrody.

- Marzec to dla rodziców zainteresowanych zapisaniem dziecka do przedszkola, czas kiedy powinni się zadeklarować. Jak przebiega proces rekrutacji w różańskiej placówce i które z kryterium jest decydujące o powodzeniu?

- Rekrutacja do przedszkola odbywa się w terminie ustalonym przez organ prowadzący z zastosowaniem ustalonych kryteriów przyjęć do przedszkola. Rekrutacja odbywa się na zasadach jawności i powszechnej dostępności. Siedem dni przed rozpoczęciem naboru rodzice dzieci uczęszczających już do przedszkola składają piśmenną deklarację o kontynuowaniu edukacji w przedszkolu w następnym roku szkolnym. Rekrutację nowych kandydatów prowadzi się na pozostałe wolne miejsca. W pierwszej kolejności przyjmowane są dzieci, które potrzebują szczególnego wsparcia (wg tzw. kryteriów ustawowych/decydujących o powodzeniu): niepełnosprawne, które mają niepełnosprawne rodzeństwo, z rodzin wielodzietnych, objęte pieczęcią zastępczą, dzieci rodziców samotnie wychowujących. W przypadku równorzędnych wyników uzyskanych na pierwszym etapie postępowania rekrutacyjnego lub, jeżeli po zakończeniu tego etapu przedszkole nadal dysponuje wolnymi miejscami, na drugim etapie brane są pod uwagę kryteria dodatkowe ustalone przez organ prowadzący. Terminy rekrutacji oraz kryteria naboru zawsze podaje do publicznej wiadomości w siedzibie przedszkola, bądź na stronie internetowej psrozan.szkolnastrona.pl

- Każdego roku pojawia się problem braku miejsc dla wszystkich chętnych. Jak dotychczas rozwiązywano ten problem?

- Problem z miejscami w przedszkolach pojawił się m.in. wraz z reformą szkolnictwa upowszechnianiem wczesnej edukacji przedszkolnej. Obecnie przedszkola są przepełnione a w szkołach brakuje pracy dla nauczycieli. W ubiegłorocznej rekrutacji do przedszkola zabrakło miejsc dla 13 kandydatów. Dzieciom, które nie dostały się do Przedszkola Samorządowego w Różanie zapewniono miejsca w oddziale przedszkolnym w Załuziu. Kilko rodziców dzieci wybrało edukację w utworzonym w mieście przedszkolu prywatnym. Z mojej wiedzy wynika, że wszystkie dzieci z listy rezerwowej są objęte wychowaniem przedszkolnym.

- Jednym z rozwiązań niewystarczającej ilości miejsc, o jakim się od dłuższego czasu mówi, jest propozycja rozbudowy budynku. Czy rozbudowa to opcja najlepsza z możliwych?

- To trudne pytanie, na które poszukujemy odpowiedzi. Trwają dyskusje i nasuwają się ciągle nowe pytania. Czy będzie potrzeba, w sytuacji kiedy część dzieci znajdzie miejsce w prywatnym przedszkolu w Różaniu. Czy w tym roku zgłosi się do przedszkola więcej dzieci niż jest wolnych miejsc. Wiemy, że obowiązek uczęszczania do przedszkola mają tylko sześciolatki, a pozostałe dzieci to wybór rodziców. Rozbudowa przedszkola wiąże się z dużymi wyzwaniem, przede wszystkim wysokimi kosztami i rezygnacją z innych inwestycji w gminie. Czy dojdzie to do skutku, będzie zależało od potrzeb i decyzji władz miasta.

- Wspomniała Pani o finansach. Czy aktualny wzrost cen żywności ma przełożenie w budżecie przedszkola? O ile w porównaniu z rokiem ubiegłym wzrosły wydatki na żywienie?

- Stawkę za żywienie dziecka w przedszkolu aktualizowaliśmy ostatnio w 2015 r. i wynosiła ona 7 zł. Od tego czasu znacznie wzrosły ceny produktów żywności i brakowało nam na zakup i sporządzanie posiłków zgodne z normami IŻ. Obecna stawka za trzy posiłki w przedszkolu to 9 zł. Rodzice w pełni pokrywają koszty zakupu surowców i produktów potrzebnych do przygotowania posiłków (tzw. wsad do kotła). Opłacenie kosztów wynagrodzeń pracowników i utrzymania kuchni spoczywa na samorządzie gminnym. Są rodziny, które otrzymują wsparcie w postaci dofinansowania do wyżywienia z OPS. Około 33% dzieci uczęszczających do przedszkola korzysta z dofinansowania do obiadów. W przypadku nieobecności dziecka w przedszkolu rodzice nie ponoszą żadnych opłat.

- Z jakimi jeszcze wyzwaniami obecnie mierzy się placówka?

- Każdy nowy rok szkolny przynosi zmiany, konieczność pisania corocznej porcji dokumentacji, ale nakłada także nowe obowiązki. Przepisy prawa oświatowego zobowiązują dyrektorów do dbałości o stan techniczny obiektu, czyniąc mnie tym samym odpowiedzialną za planowanie i realizację prac remontowych. W każde wakacje pod nieobecność dzieci staramy się wykonać niezbędne prace. W tym roku planują zamontować urządzenia klimatyzacyjne, które zapewniłyby odpowiednią temperaturę w salach zabaw w okresie wzmożonych upałów. Istnieje też potrzeba wdrożenia elektronicznego systemu ułatwiającego ewidencję i rozliczanie czasu pobytu dziecka w przedszkolu. Na chwilę obecną to dodatkowe zadanie wykonują nauczycielki, więc dobrze by było je odciążać.

- Czego możemy Pani życzyć?
Osiągnięcia zamierzonych celów.

- Bardzo dziękuję za rozmowę.

Masz pomysł na ciekawą inicjatywę? Nie posiadasz funduszy na jej realizację? Możemy Ci w tym pomóc. Zapraszamy do udziału w spotkaniach informacyjnych i konsultacjach realizowanych w ramach projektu Twój pomysł na kulturę! Szczegóły na stronie internetowej www.gouk.pl i Facebook. Wszelkich informacji udziela telefonicznie (0-29 766 90 42) lub osobiście w GOUK w Różaniu, koordynator projektu Twój pomysł na kulturę! - Marzena Cachel.

GOUK w RÓŻANIE ZAPRASZA MIESZKAŃCÓW GMINY RÓŻAN DO UDZIAŁU W PROJEKCIE I WSPÓŁPRACY PRZY BADANIACH

TWÓJ POMYSŁ NA KULTURĘ!

Projekt w ramach programu DOM KULTURY+ INICJATYWY LOKALNE 2020

I ETAP DIAGNOZA

II ETAP NABÓR INICJATYW

Więcej informacji na stronie www.gouk.pl oraz Facebook

RAZEM TWÓRZMY NASZĄ KULTURĘ!!!

DOFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO CENTRUM KULTURY W RAMACH PROGRAMU DOM KULTURY+ INICJATYWY LOKALNE 2020

GOUK w Różaniu znalazł się na liście beneficjentów programu Dom Kultury+ Inicjatywy lokalne 2020 Narodowego Centrum Kultury. W ramach programu złożono 120 wniosków. Wyloniono 50 beneficjentów, którzy otrzymają dofinansowanie na realizację swoich zadań.

Program Dom Kultury+ Inicjatywy lokalne 2020, skierowany jest do domów kultury, które gotowe są prowadzić nowatorskie działania animacyjne projektowane w oparciu o przeprowadzoną wcześniej diagnozę i poddane ewaluacji, a ukierunkowane na bezpośrednią i bliską współpracę z przedstawicielami społeczności lokalnej. Celem projektu Dom Kultury+ Inicjatywy lokalne 2020 jest inicjowanie działań służących wzmocnieniu zaangażowania domu kultury w życie społeczności lokalnej, odkrywaniu i rozwijaniu potencjału i kapitału kulturowego jej członków oraz kulturotwórczych zasobów społeczności.

Realizacja działań projektu Twój pomysł na kulturę! w ramach DK+ jest dwuetapowa. Pierwsza obejmuje wypracowanie szczegółowej diagnozy dotyczącej kultury w gminie Różan i zorganizowanie w oparciu o jej rezultaty naboru na inicjatywy, które najsilniej pobudzą społeczną aktywność kulturalną. Przy współpracy z doświadczonymi badaczami z Fundacji Obserwatorium powstanie raport z przeprowadzonej diagnozy. Pierwsza część zakończy się uroczystą prezentacją raportu diagnozy oraz ogłoszeniem naboru na inicjatywy lokalne zgłoszone przez mieszkańców gminy Różan. W ramach I etapu zadania zorganizowany zostanie szereg spotkań animacyjno - warsztatowych w Różaniu i wybranych sołectwach. Drugi etap dotyczyć będzie realizacji wspólnie z autormi od 3 do 7 inicjatyw lokalnych.

I część zadania realizowana jest od 17 lutego do 30 czerwca 2020 r., a II część zadania od 31 lipca do 13 listopada 2020 r.

Fot.S.Olszewik

LIVE TRAX TOUR Koncert Macieja Balcara

11 lutego br. na deskach sceny GOUK w Różaniu odbył się koncert ...niesamowity. Maciej Balcar - wokalista znany głównie z występów w legendarnej grupie Dżem oraz członkowie jego solowego projektu, znani z występów z największymi polskimi gwiazdami, zaserwowali różańskiej publiczności sentymalnie-rockowy, muzyczny odjazd skupiający się nad ludzkim życiem, jego roztopnieniami i rozterkami. Maciej Balcar to od niemal 20 lat wokalista grupy Dżem. Z wykształcenia architekt, z zamiłowania muzyk, kompozytor i aktor. Ma na swoim koncie role: Indianera w Skazanym na Bluesa, teatralne, m.in. Jezusa w chorzowskim Jesus Christ Superstar. Do Różana zawitał ze swoim solowym projektem w ramach, którego nagrał już 6 albumów: Czarno – 1998, Ogień i Woda – 2010, Live Trax 12 – 2012, Ruletka – 2015, Znaki – 2017, Struś – 2019.

Podczas trwającego 2 godziny koncertu w zestaw set listy weszły najbardziej znane utwory artysty, m.in. 2 Psy, Moja Rozmowa, Stop, Białe

Wilk, Komu Bije, O Maku, Ruletka, Wojna, Struś, Plus, Rycerz. Nie można nie wspomnieć o pozostałych osobistościach występujących na scenie. Znani muzycy Polskiej sceny muzycznej czyli: Jan Gałach - skrzypek, multiinstrumentalista, kompozytor, aranżer, Krzysztof Krupa - muzyk, realizator dźwięku, producent muzyczny. Ma na koncie 33 płyty, współpracował z Arką Noego, Hey, Arturem Gadowskim, Kazik Na Żywo. Występuje w zespole Anny Wyszconi, Maciej Mąka - gitarzysta, muzyk sesyjny, aranżer, kompozytor. Występuje m.in. z Agnieszką Chylińską, Chemią, Spoken Love, Piotr Wojtanowski - basista, realizator dźwięku, producent muzyczny. Występował w Ziyu, Nie-Bo i Ocean z którymi nagrał kilka płyt. Obecnie występuje m.in. z Żanetą Lubera oraz Renatą Przemek.

Zdumiewające, że ludzie grający na co dzień w halach koncertowych, festiwalach i stadionach dla wielotysięcznej publiczności, zagrali w Różaniu dla zaledwie 22 osobowej publiczności, z której połowa to przyjezdni fani zespołu z Wyszkowa, Olsztyna itp. Widocznie kochają to, co robią, a nie tylko mówią o tym, co by chcieli robić. I chwała im za to. Czy taka okazja jeszcze się kiedyś powtórzy...? S.Olszewik

Fot.S.Olszewik

Warsztaty z Nowotarskim

Dwudziestu pięciu muzyków amatorów doskonało swoje umiejętności podczas dwudniowych warsztatów, które odbyły się 24 i 25 stycznia w GOUK. Spotkania przeprowadził Leszek Nowotarski, absolwent Akademii Muzycznej w Katowicach, doświadczony saksofonista i flecista, aranżer i producent muzyczny. Podczas warsztatów uczestnicy korzystając ze wskazówek i doświadczenia profesjonalisty, aktywnie pracowali nad doskonaleniem własnej techniki. Prócz aspektu edukacyjnego, przedsięwzięcie miało także charakter profilaktyczny. Jego celem była popularyzacja wśród młodzieży gry na instrumentach dętych, jako alternatywy dla nadmiernego korzystania z telefonów, bądź spożywania różnego typu używek. Wydarzenie zrealizowano dzięki współpracy Burmistrza Gminy Różan, Gminnego Ośrodka Upowszechniania Kultury oraz zespołu The OrchestRose. A.Kluczek

Wycieczka do Warszawy i lekcje z ZUS

5 lutego br. grupa 29 uczniów Zespołu Szkół wraz z opiekunami odwiedziła stolicę. Program wycieczki obejmował spacer po warszawskiej starówce, pobyt na Zimowym Narodowym, zwiedzanie Zamku Królewskiego, zabawę w Centrum sportowo - rekreacyjnym Hangar 646 oraz pobyt w centrum handlowym Arkadia.

Podczas wycieczki młodzież odwiedziła Pomnik Małego Powstańca upamiętniający najmłodszych uczestników powstania warszawskiego oraz zwiedziła komnaty królewskie. Do Różana młodzież wróciła o godzinie 21:30. Pobyt w Warszawie, która urzeka wyjątkowym klimatem i mnóstwem atrakcji, pozwolił uczniom oderwać się od obowiązków szkolnych. Za organizację wycieczki odpowiedzialne były Henryka Pielach i Jolanta Świerczewska.

W ramach współpracy z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych w Makowie Mazowieckim i realizacją projektu Lekcje z ZUS, 7 lutego br. odbyło się spotkanie pracownika urzędu z uczniami klas I TL i I TI.

Młodzież obejrzała krótki film oraz przygotowaną prezentację na temat początków ubezpieczeń i systemu ubezpieczeń społecznych. Katarzyna Krępska pracownik ZUS przedstawiła również współczesny model systemu emerytalnego, odwołując się przy tym do

Warsztaty ozdób bożonarodzeniowych

W niedzielne popołudnie 8 grudnia 2019 r. Stowarzyszeniem Aktywnych Pań z Załuża przy współpracy z GOUK zaprosiło na wspólne tworzenie ozdób bożonarodzeniowych. Dofinansowanie na spotkanie pozyskane z inicjatywy stowarzyszenia odbyło się w ramach projektu Akademia dla Pokoleń. Program warsztatów obejmował tworzenie bombek techniką decoupage, świątecznych kartek oraz figurek i obrazów gipsowych. W ruch poszły nożyczki, pędzle, farby, kolorowe papiery, z których uczestnicy spotkania stworzyli niepowtarzalne, oryginalne i kolorowe ozdoby bożonarodzeniowe.

Fot.M.Cachel

Fot.M.Cachel

Spotkanie Wigilijne

20 grudnia 2019 r. kierownik OPS w Różaniu - Jan Szufleński oraz burmistrz - Piotr Świderski, zaprosili mieszkańców gminy Różan na otwarte Spotkanie Wigilijne z okazji zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia, które odbyło się w Gminnym Ośrodku Upowszechniania Kultury w Różaniu. Uroczysta wigilia miejska rozpoczęła się o godz. 12. Przybyła na nią liczna grupa mieszkańców gminy Różan, przedstawiciele Urzędu Gminy oraz Rady Miejskiej. Po krótkich przemówieniach, wszyscy obecni podzielili się opłatkiem i złożyli sobie życzenia. Następnie uczestnicy spotkania w miłej i świątecznej atmosferze wspólnie zasiedli do świątecznego stołu, aby spożywać wigilijne dania. M.Cachel

Pracowniczych Planów Kapitałowych (PPK). Uczniowie dowiedzieli się, jak funkcjonuje jedna z największych instytucji w Polsce, jaką jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych, a także dlaczego składki na ubezpieczenia społeczne są obowiązkowe. Dowiedzieli się również, komu i w jakim wymiarze należą się świadczenia oraz jakie obowiązki wobec ZUS-u spoczywają na młodym przedsiębiorcy.

Udział w projekcie pozwolił uczniom na poszerzenie wiedzy i nabycie umiejętności praktycznych z zakresu ubezpieczeń społecznych. Młodzież jest lepiej przygotowana do wejścia na rynek pracy oraz do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych wyborów. Atutem projektu są też bogate materiały dydaktyczne przekazane nauczycielowi i uczniom w formie papierowej i elektronicznej. Realizacją projektu i organizacją spotkania zajęła się Jolanta Świerczewska. Info. i fot. ZS Różan

Karnawałowy Bal Seniora 60+

Zatańczmy jak za dawnych lat, pod takim hasłem, 8 lutego br. w GOUK w Różanie, odbył się II bal różańskich seniorów. Spotkanie adresowane było do głównie seniorów, ale nie tylko. Była to doskonała okazja do integracji międzypokoleniowej. Impreza rozpoczęła się punktualnie o godzinie 18. Tuż po 19-ej gości przywitał kierownik OPS Jan Szufleński wraz z dyrektorem GOUK Sebastianem Olszewikiem. Tradycyjnym polonezem rozpoczęła się część taneczna. Podczas balu nie zabrakło programu artystycznego o charakterze kabaretowym, który przygotowali członkowie Dziennego Domu Senior+. O oprawę muzyczną wydarzenia zadbała Kapela Kurpiowska. Kulminacyjną częścią wydarzenia był wybór Króla i Królowej Balu, którymi zostali państwo Szufleńscy.

Fot. S. Olszewik

Dobra zabawa nie zna wiekowych ograniczeń. Wszyscy bawili się znakomicie po raz kolejny udawadniając, że różańscy seniorzy umieją się bawić. Jak twierdzą - *dzięki takim spotkaniom mogą choć na chwilę oderwać się od codzienności, być razem i znowu czuć wiosnę w sercu.* M.Cachel

Dziady na deskach GOUK

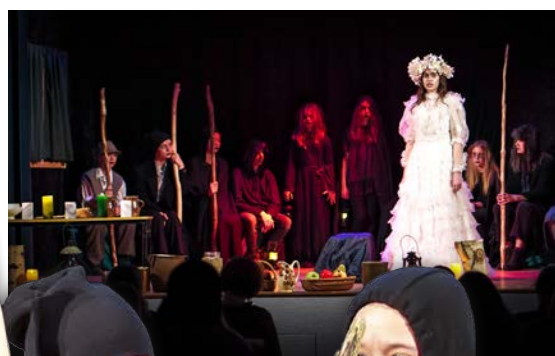
Bo kto nie był ni razu człowiekiem, temu człowiek nic nie pomoże....

W poniedziałek 3 lutego odbyła się premiera spektaklu przygotowanego przez koło teatralne Kulturalnie Proszę. Tym razem grupa aktorów amatorów wykonała własną interpretację drugiej części dramatu Adama Mickiewicza - Dziady. Przedstawienie wyreżyserowała Małgorzata Sawicka. Spektakl wystawiano w trzech odsłonach.

Dramat Dziady jest lekcją najważniejszych wartości, którymi ludzie powinni kierować się za życia, aby uniknąć potępienia i kary wiecznej. Przedstawia sięgający czasów pogaństwa obrzęd, w którym żyjący przywołują duchy zmarłych, aby ulżyć ich cierpieniom. Zaś pojawiające się duchy, zjawy i upiory wygłaszają przestrogi oraz dają życiowe wskazówki. Sztuce towarzyszy atmosfera tajemniczości i duchowości.

Wśród publiczności jako pierwsi zasiedli uczniowie szkoły podstawowej. Nie bez powodu, gdyż dramat Adama Mickiewicza znajduje się w ich kanonie lektur obowiązkowych. Jeszcze tego samego dnia grupa teatralna ponownie zagrała na scenie. Tym razem spektakl skierowany był do uczniów Zespołu Szkół. Natomiast wieczorem 4 lutego odbył się otwarty seans dla mieszkańców.

A.Kluczek

Fot.M.Cachel

Orkiestra w Różanie zagrała za 24 744,84 zł

Do końca świata i o jeden dzień dłużej!

Wiatr w żagle, pod takim hasłem odbyła się 28 edycja Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. W niedzielę 12 stycznia tysiące wolontariuszy kwestowało na rzecz dziecięcej medycyny zabiegowej. Zebrane środki zostaną przeznaczone na zakup specjalistycznego sprzętu jak: lampy i stoły operacyjne, diatermie, aparaty do znieczulenia, sprzęt monitorujący, urządzenia teletransmisyjne, aparaty RTG z ramieniem C i zestawy endoskopowe.

Po raz piętnasty do akcji włączył się Różan. Lokalny sztab funkcjonował pod numerem 281 i miał swoją siedzibę w GOUKu. Podobnie jak w latach minionych, kierownictwo nad sztabem objęła Jolanta Kruszevska. Szefową wspierało 60 kwestujących wolontariuszy oraz cała rzesza ludzi, którzy zaangażowali się w pracę na rzecz różańskiego sztabu.

Od rana do późnych godzin popołudniowych na ulicach Różana, Rzewnia, Czerwonki, Sielunia i Młynarzy wolontariusze zachęcali do wspierania akcji. W sumie do puszek zebrano 18 600 zł. Wśród kwestujących na naszym terenie rekordzistą okazał się Adrian Żebrowski, który zebrał 2 137,42 zł.

Licytacja gadżetów rozpoczęła się od godziny 17. Do nabycia były: bony podarunkowe, vouchery, gry, zabawki, koszulki, kosmetyki, książki, gadżety z serduszkami Fundacji i mnóstwo innych rzeczy przekazanych przez darczyńców do licytacji na rzecz WOŚP. Myśląc o dzieciach, które potrzebują specjalistycznego sprzętu medycznego, zgromadzeni w sali widowiskowej nie żalowali grosza. Najwyższą wartość – 550 zł, osiągnął budzik z logo 28 Finału. Atrakcją wydarzenia była pamiątkowa księga, w której chętni zostawiali wpisy. Całość umiłały występy solistek: Gabrieli Boruckiej, Julii Jaskólskiej oraz zespołu Vegas Band. Licytację zakończono światełkiem do nieba.

Orkiestra w Różanie zagrała za 24 744,84 zł. Szefowa sztabu - Jolanta Kruszevska tak podsumowała 28 Finał - *Znów było pięknie, wesoło i solidarnie, a to wszystko dzięki ludziom dobrej woli. Bardzo dziękuję wszystkim, którzy przyczynili się do zebrania tak dużej kwoty, w tak małym miasteczku. Różan i ludzie w nim mieszkający mają wielkie serca.* A.Kluczek

Mikołajki to wyjątkowy dzień, na który czekają wszystkie dzieci. Tradycyjnie GOUK w Różaniu przygotował dla najmłodszych wieczór pełen emocji. Aktorzy Teatru Urwis z Krakowa, którzy specjalnie na ten dzień przygotowali program o charakterze interaktywnym pn. Święta pod gwiazdami, skutecznie wprowadzili dzieci w świąteczny nastrój. Historia miała za zadanie uwrażliwić najmłodszych odbiorców na najpiękniejsze cechy świątecznej magii, a mianowicie miłość, życzliwość i bliskość. Nie zabrakło wspólnej zabawy z aktorami, uśmiechów na twarzach i radości dzieci, które aktywnie włączyły się w widowiskowe show. Na zakończenie odbyło się spotkanie z Mikołajem połączone z rozdawaniem prezentów. Każde dziecko otrzymało upominek w postaci świątecznego kubka i słodyczy. M.Cachel

Mikołajki 2019

Fot. M.Cachel

Janusza Barty i Ryszarda Markiewicza – *Nie oznacza to (kserowanie podręczników przez punkty ksero – przyp. aut.) jednak zalegalizowania praktyki polegającej na prowadzeniu przez punkty kserograficzne podręcznych zbiorów książek do kserowania; dla tego rodzaju działalności niezbędne byłoby uzyskanie przez punkt kserograficzny czy jednostkę organizacyjną,*

w której strukturze taki punkt funkcjonuje, statusu biblioteki w rozumieniu obowiązującego prawa.¹

Początek roku akademickiego zbliża się wielkimi krokami, a wraz z nim powraca temat korzystania z pomocy naukowych, które krótko mówiąc, nie są oryginalne, a skserowane czy ściągnięte z internetu. Czy prawo autorskie dopuszcza takie wyjątki ze względu na szczytny cel edukacyjny?

Dozwolony użytek osobisty

Wyjściowa teza niniejszego tekstu jest następująca – kserowanie pomocy naukowych jest dopuszczalne przez polskie prawo. Oczywiście pod kilkoma warunkami. Pierwszym, o którym chciałbym napisać, jest wynikający z art. 23 ustawy o prawie autorskim warunek użytku osobistego. Zgodnie z tym przepisem możemy nieodpłatnie korzystać z już rozpoznanych (czyli publicznie udostępnionego, np. wydanego wcześniej w księgarni) utworu w zakresie osobistego użycia powstałej kopii, czyli np. skserowanego podręcznika. Ustęp 2 przedmiotowego artykułu precyzuje nam zakres dozwolonego użytku osobistego i zgodnie z nim jego zakres obejmuje - *korzystanie z pojedynczych egzemplarzy utworów przez krąg osób pozostających w związku osobistym, w szczególności pokrewieństwa, powinowactwa lub stosunku towarzyskiego.* Bardzo ważnym zastrzeżeniem jest również zakaz komercyjnego wykorzystania takiego utworu. Dla przykładu, jeżeli pożyczymy książkę od koleżanki czy kolegi z grupy (stosunek towarzyski) i następnie skserujemy ją, a następnie będziemy z niej korzystali w celach naukowych – działamy w zgodzie z regulacjami prawnymi. Niedopuszczalna natomiast będzie sprzedaż tak powstałej kopii podręcznika. W popularnych punktach ksero (zwłaszcza tych znajdujących się w pobliżu uniwersytetów i nastawionych na obsługę studentów) coraz częściej można się natknąć na oferty sprzedaży skopiowanych pomocy naukowych. Jest to niedopuszczalne, o czym świadczy art. 35 ustawy o prawie autorskim, zgodnie z którym - *dozwolony użytek nie może naruszać normalnego korzystania z utworu lub godzić w słuszne interesy twórcy.* Słuszne interesy twórcy będą w tej sytuacji oznaczały wyłączne prawo twórcy do zarabiania na swoich utworach. Ciekawą interpretację takich praktyk można znaleźć w artykule Nieporozumienia wokół reprografii autorstwa

Dozwolony użytek edukacyjny (publiczny)

Dozwolony użytek edukacyjny to jedna z postaci dozwolonego użytku publicznego – instytucji prawnej umożliwiającej nieodpłatne korzystanie z utworów bez uprzednio uzyskanej zgody ich twórców. W przeciwieństwie do użytku osobistego, którego natura sprowadza się do prywatnego korzystania z utworu, użytek publiczny zmierza do udostępnienia go nieograniczonej publiczności. Jego genezy należy szukać w art. 10 (2) Konwencji Berneńskiej (o ochronie dzieł literackich i artystycznych). Zgodnie z tym przepisem - *ustawodawstwo państw należących do Związku oraz porozumienia szczególnie, ist-*

Czy kserowanie pomocy naukowych jest dopuszczalne przez polskie prawo?

niejące lub zwarte w przeszłości między nimi stanowią o możliwości legalnego korzystania, w stopniu uzasadnionym przez zamierzony cel, z dzieł literackich lub artystycznych dla zilustrowania nauczania za pomocą środków publikacji, audycji radiowo-telewizyjnych, zapisów dźwiękowych lub wizualnych pod warunkiem, że takie korzystanie jest zgodne z przyjętym zwyczajem. W przełożeniu tego na polski grunt pomaga art. 27 ustawy o prawie autorskim, który jest niejako skrótem tekstu z Konwencji Berneńskiej. Skompresowanie tej normy prawnej doprowadziło do wielu wątpliwości interpretacyjnych. Warto w tym zakresie zapoznać się z badaniami jakościowymi przeprowadzonymi przez Centrum Cyfrowe w ramach projektu *Prawo autorskie w czasach zmiany*², które jasno pokazują, że nauczyciele są zagubieni w gąszczu przepisów i nie wiedzą co tak naprawdę im wolno, a czego robić nie powinni. Wyobraźmy sobie bowiem następującą sytuację. Nauczyciel np. języka polskiego proponuje uczniom wspólne obejrzenie filmu. I tak jak np. projekcja znanej ekranizacji lektury szkolnej będzie wypełniała cel dydaktyczny, to już obraz, który nie jest

bezpośrednio związany z programem pozostawia pole do interpretacji. Bo z jednej strony nie wypełnia on podstawy programowej, ale z drugiej, może wywołać ciekawą dyskusję o formach wyrazu filmowego czy o kulturowych odniesieniach zawartych w samej treści. Granica pomiędzy dobrą rozrywką, a dobrą edukacją jest zatem niezwykle cienka i umowna. Wracając jednak do kopiowania. Założę się, że każdy czytelnik niniejszego tekstu, jest w stanie przywołać pamięcią sytuację, w której nauczyciel rozdaje skserowane strony podręcznika lub jakiegoś zeszytu ćwiczeń. Warto w tym miejscu zaznaczyć, iż polskie prawo dopuszcza taką sytuację, jednak pod warunkiem korzystania jedynie z fragmentu utworu, czyli np. kilku stron bezpośrednio odnoszących się do dydaktycznego celu konkretnej lekcji. Co za tym idzie, pedagog nie może wydrukować publikacji z internetu (choćby była tam legalnie umieszczona), a następnie rozdać uczniom. Może natomiast wskazać swoim podopiecznym adres www, pod którym znajdują legalnie zamieszczony tekst czy podręcznik – wtedy uczniowie będą mogli z niego korzystać na podstawie dozwolonego użytku osobistego, który nie zawiera ograniczeń do fragmentów utworów.

Dozwolony użytek imprezowy

Powyższy śródtytuł jest oczywiście żartem, gdyż nie istnieje coś takiego jak użytek imprezowy. Istnieje natomiast art. 35 ustawy o prawie autorskim, który reguluje kwestie użycia utworów objętych ochroną podczas - *ceremonii religijnych, imprez szkolnych i akademickich lub oficjalnych uroczystości państwowych.* Warunki są dwa. Wykorzystanie utworów nie łączy się z osiąganiem pośrednio lub bezpośrednio jakichkolwiek korzyści majątkowych oraz występujący artyści wykonawcy nie otrzymują wynagrodzenia. Żeby wszystko było jasne – przepis pozwala nam twórczo odtworzyć dany utwór, tj. zagrać piosenkę, wyrecytować wiersz czy wystawić sztukę teatralną. Nie wchodzi zatem w grę innego rodzaju sposoby, takie jak np. odtworzenie nagrania z płyty czy po prostu z Internetu.

Autor: Paweł Kowalewicz, prawnik w Fundacji Legalna Kultura - legalnakultura.pl

Publikacja powstała w ramach Społecznej kampanii edukacyjnej Legalna Kultura

1 Nieporozumienia wokół reprografii, J. Barta, R. Markiewicz; źródło: archiwum.rp.pl/artykul/410113-Nieporozumienia-wokol-reprografii.html; dostęp: 09.09.2019 r.

2 centrumcyfrowe.pl/projekty/prawo-autorskie-w-czasach-zmiany-o-normach-spoecznych-korzystania-z-tresci/

Stylizacja brwi henną pudrową

Joanna Matuszewska Makeup & Beauty. www.facebook.com/kosmetyka.bella tel. 504 477 460

Ostatnio bardzo popularnym zabiegiem z zakresu stylizacji brwi jest henna pudrowa z architekturą i geometrią. Odpowiednio dobrany kształt brwi może zmienić rysy twarzy, znacznie je uatrakcyjniając i odejmując kilka lat. Dzisiejsza stylizacja brwi stała się fenomenem i zabiegiem bardzo pożądanym przez klientki.

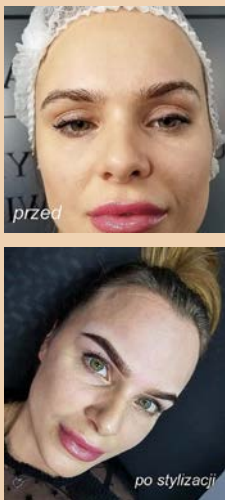
Henna pudrowa to naturalny preparat, który oparty jest na roślinnych składnikach. Ponadto zawiera substancje, które dogłębnie odżywiają włoski. W przeciwieństwie do klasycznej henny nie niszczy włosków. Dzięki hennie pudrowej włoski stają się błyszczące i odżywione. Pudrowa stylizacja barwi także skórę, dlatego też pozwala wypełnić ubytki w miejscach, w których brwi są rzadkie. Dużą zaletą jest fakt, że efekt zabiegu utrzymuje się znacznie dłużej niż w przypadku użycia klasycznego preparatu. Pudrowa henna jest widoczna na skórze do 14 dni, natomiast na włoskach przez 6 - 8 tygodni. Dzięki temu możemy cieszyć się pięknymi brwiami przez dłuższy czas. Zaletą henny pudrowej jest szeroka gama kolorystyczna, która pozwala dostosować odcień i intensywność do urody klientki.

Zabieg henny pudrowej wraz z stylizacją brwi trwa około 60 minut i składa się z różnych etapów. Na początku stylistka przeprowadza krótką rozmowę z klientką, w celu ustalenia oczekiwanego efektu. Następnie brwi są oczyszczane i wykonywany jest peeling. W kolejnym kroku stylistka za pomocą specjalnych miarek i nici przystępuje do wyznaczenia kształtu brwi (jest to tzw. architek-

tura i geometria brwi), po czym zabezpiecza skórę wokół nich za pomocą białej pasty. Dzięki paście niechciane miejsca w okolicy włosków nie zostaną zafarbowane. Kolejny etap to farbowanie brwi. Po zmyciu henny następuje regulacja za pomocą pęsety, wosku, nici lub pasty cukrowej.

Aby jak najdłużej cieszyć się pięknymi brwiami należy stosować się do kilku prostych zasad. Należy pamiętać, że ostateczny kolor brwi formuje się przez około dobę. Dlatego w ciągu pierwszych 24 godzin nie należy myć brwi i aplikować preparatów do makijażu. Trzeba powstrzymać się od dotykania i pocierania brwi oraz chronić je przed kontaktem z szamponami i odżywkami do włosów.

Przed właściwą wizytą warto omówić się na próbę uczuleniu, w celu wykluczenia ewentualnej alergii. Przeciwwskazaniem do nałożenia pudrowej henny są także stany zapalne oczu, powiek oraz okolic brwi, choroby skórne, otarcia, urazy, opuchlizna, poparzenia słoneczne. Z zabiegu nie można skorzystać także w przypadku terapii izotretynoiną, nawet do 3 miesięcy po zakończeniu leczenia. Po zabiegach z kwasami należy odczekać do całkowitego wyluszczenia skóry.

Program+ kabaretu Rozumisz?

14 lutego przypada jedno z najważniejszych świąt w życiu zakochanych. Mowa oczywiście o Walentynkach. Zakochani uroczą się celebrytami wspólnie spędzony czas i uczucia, którymi się darzą. Tego dnia GOUK w Różaniu zaprosił, nie tylko zakochanych, na występ Kabaretu Rozumisz?. W skład grupy kabaretowej wchodzi: Andrzej Skrzecz, Hubert Rzewnicki oraz Sebastian Olszewik. Doskonale znani publiczności różańskiej zaprezentowali swój nowy program pn. Program+. Repertuar kabaretu choć różnorodny nawiązuje do aktualnych wydażeń i sytuacji życiowych, tematyki polityki rodzinnej, parodi programów oraz aktorów telewizyjnych. Kabaret Rozumisz? po raz kolejny udowodnił, że doskonale potrafi rozśmieszyć

oraz nawiązać kontakt z publicznością poprzez interaktywną formę występu. Po dwóch godzinach salw śmiechu i pozytywnej energii publiczność z uśmiechem na twarzach opuściła mury różańskiego GOUK. M.Cachel

O JEDNO PROSIĘM...

*O jedno prosiłem swym wierszem przed rokiem,
Żeby uszanować czerwone serduszko,
Niestety, gdyż finał, był czarnym prorokiem,
ponieważ zbroczono, krwią bliźnią, maluszkom.*

*Ostrze nienawiści osiągnęło celu,
Trafiając wprost w serce, Pawła, Prezydenta,
Zostawił maluczkich w potrzebie tak wielu,
Kiedy brama życia, Jemu już zamknięta.*

*Jednak Owsiak znowu woła do nas Siema,
I nam dyryguje Święteczną Pomocą,
Niejeden dziś powie, że to zwykła ściema,
Lecz nowe rekordy za Orkiestrą kroczą.*

*Ile uzbieramy, to zależy od nas,
Czy dramat sprzed roku zmienimy w zwycięstwo?
Niech nas niesie radość i dusza pogodna,
Byle małym datkiem ratować malarstwa.*

*Wrzucmy więc do puski przysłowiowy grosik,
Na przekór podziałom, nad wyraz przemocy,
Wtedy pozostanie tylko Boga prosić,
Żeby nam na ziemi nie czynił Golgoty.*

*Odrzucmy złą wolę, znaki uprzedzenia,
Wszak chodzi o dziecko nowo narodzone,
Przez wszystkie przypadki każdy Je odmienna,
Zadbajmy, by było na rękach noszone!*

Zenek Kozłowski
Ostrołęka 12.01.2020 r.

ŚRODKOWY PALEC

*Ja patrzę i widzę i oczom nie wierzę,
Że można tak podle pokazać swą twarz,
Gdzie środkowy palec odgarnia plerzę,
Mówiąc prosto w oczy, czyj teraz jest czas.*

*Ja patrzę ze smutkiem, gdy brak jest reakcji,
A znak to, że w sobie okrutności niesie,
Czy jest już załążkiem wrogiej autokracji,
Czy też demokracją o innym zakresie?*

*Ja patrzę, jak ręką, ktoś ciągnie po szyi,
Jakby chciał powiedzieć, co może Cię spotkać,
Ja jednak po ludzku, chcę się tutaj mylić,
Że może chodziło o gęsi Kłopotka?*

*A może haniebne śląskie szubienice,
Które nie znalazły epilogu w sądzie,
I już nie pomogą prośby, obietnice,
Polaku, gdzie nie bądź, umiarkuj w poglądzie.*

*Może poszukajmy w przysłowiowym korcu,
Ziarenka, co zrodzi nadzieję w narodzie,
Że oto jest zbawca, co skłoni wyborców,
By Polak nie musiał, być mądry po szkodzie.*

*Wtedy już Powązki wraz z nadmorskim Puckiem,
Będą jak przystoi witać Głowy Państwa,
Nie uswiadczą gwizdów, lecz odczucia ludzkie,
Gdy się honoruje Polskiego Powstańca.*

Zenon Kozłowski
Ostrołęka 29.02.2020 r.

ZNIKANIE ŚRODKÓW Z KONTA PŁACENIE KARTĄ LUB SMARTFONEM. JAKA JEST RZECZYWISTOŚĆ?

Coraz częściej spotykamy się z płatnościami z wykorzystaniem wirtualnych pieniędzy - za pomocą kart zbliżeniowych lub smartfonów bez potrzeby wpisywania PIN-u - do sumy 50 zł. Korzystają z tego już nastolatki. Często zastanawiamy się, czy jest to bezpieczne i czy przypadkiem podczas operacji płatności nie uciekną nam z konta większe sumy lub nie zostaną przejęte dane dostępu do posiadanych środków (login, kody dostępu itp.). Na pewno istnieje pewne zagrożenie wycieku danych, ale kiedy dochodzi do takich sytuacji, zwykle okazuje się, że przyczyną jest nasza niewiedza lub ułatwienie sobie życia.

Smartfon w odróżnieniu od komputera łatwiej zainfekować wirusem czy robakiem. Korzystanie z aplikacji banku na smartfonie może być ryzykowne, szczególnie kiedy jest on non stop podłączony do sieci otwartych (darmowe Wi-Fi), a nie domowych, zabezpieczonych kodem. Możemy mieć pewność, że to, co wykonujemy w sieci otwartej, jest podsłuchiwane i często wykorzystywane do dokonania przestępstw. Innym zagrożeniem, że z naszego konta mogą zniknąć środki, jest możliwość przejęcia kontroli nad naszym telefonem przez hakera, kiedy wykonujemy przelew za pomocą smartfona i autoryzujemy go za pomocą tego samego urządzenia — to już prosta droga do włamania na nasze konto.

Podstawową regułą przy płatnościach smartfonem jest niepodpinanie aplikacji mobilnej banku do swojego ROR-u.

Jak uniknąć zagrożenia utraty gotówki z konta podczas używania płatności smartfonem? Oto kilka rad:

- ▶ kontroluj na bieżąco zawartość wgrzywanych aplikacji. Nie instaluj żadnych nowych aplikacji spoza oficjalnego sklepu mobilnego. Zastanów się kilka razy i przeanalizuj, zanim zgodzisz się na wgranie jakiejś nowo dostępnej aktualizacji (często wprowadzają one do naszego smartfona wirusy, programy szpiegowskie, robaki, które pozwolą na jego przejęcie);
- ▶ do aplikacji banków, sprawdzania salda czy mobilnego płatności używaj kont i kart, na których są niewielkie sumy. Możesz wykonywać w tym celu konto rezerwowe albo podpiąć kartę prepaid;
- ▶ zabezpiecz smartfon hasłem nawet wówczas, gdy masz dość ciągłego jego wklepywania;
- ▶ ustaw takie hasło w aplikacji mobilnej, żeby było inne niż do bankowości internetowej;
- ▶ nie korzystaj z aplikacji mobilnej, jeśli nie pozwala ona na ograniczenie wartości transakcji za pomocą smartfona;
- ▶ wyłącz opcję korzystania z ogólnodostępnej sieci Wi-Fi w czasie, kiedy są wpisywane loginy, hasła czy PIN-y dostępu do kont bankowych.

Wiedz, że... aplikacje szpiegowskie na smartfonie działają w sposób utajony. Nie są one widoczne dla użytkownika, nie może ich też uruchomić, ale znajdują się na liście aplikacji systemowych i nie wpływają negatywnie na działanie smartfona.

Korzystanie z bankomatów i terminali

Każdy z nas nieraz korzystał z karty bankomatowej. Widok bankomatu i zasady jego działania znane są już pięć - czy sześć lat. Oto kilka rad, które powinniśmy stosować, żeby podczas operacji wypłaty bankomatu nie utracić większej sumy z konta:

- ▶ zanim rozpoczniesz operację, sprawdź, czy na czytniku kart lub monitorze nie ma nakładek lub dodatkowych dziwnych charakterystycznie uwypuklonych urządzeń. Jeżeli takie zauważysz, zaprzestań dokonywania operacji;
- ▶ aby dało się czytać zapis magnetyczny z karty bankomatowej, czytnik nie może być oddalony o więcej niż 4 cm. Minikamera zamontowana na monitorze bankomatu może zgrać widok karty z danymi, ewentualnie wbijany PIN, nic więcej;
- ▶ gdy zgubimy kartę z numerem PIN lub zostanie nam skradziona, a nie zgłosimy tego do banku lub policji, istnieje możliwość wypłacenia nią środków z bankomatu.

Kilka podstawowych rad, jak bezpiecznie istnieć w Internecie:

- nie zapisujemy haseł do bankowości internetowej w łatwo dostępnym miejscu (na stronach i portalach, w sieci);
- nie podajemy naszych danych, które umożliwią zalogowanie się na nasze konto bankowe (loginów, PIN-ów);
- nie otwieramy linków mających nas przekierować na stronę instytucji, które otrzymaliśmy za pomocą SMS-a lub e-maila;
- korzystamy z legalnego oprogramowania antywirusowego. Aktualizujemy je na bieżąco;
- dokonujemy płatności kartą osobiście, korzystając z legalnych terminali;
- nie logujemy się do bankowości internetowej za pomocą publicznych sieci Wi-Fi.

Wiedz, że...

phishing - wyłudzenie od użytkownika za pomocą podstępny jego osobistych danych lub podszywanie się pod inną osobę lub instytucję w celu wyłudzenia informacji (danych logowania, numerów kart kredytowych, danych kont bankowych, kredytowych, haseł dostępu) lub nakłonienia ofiary do wykonania określonych działań. Jest to zazwyczaj wiadomość przekazywana drogą e-mailową (poczta internetowa). Oszustwo to oparte jest na technice inżynierii społecznej.

Wiedz, że...

smishing to SMS-owa odmiana phishingu. Na telefon użytkownika wysłany jest SMS, w którym nakazuje się pilne podjęcie wskazanych działań. Zazwyczaj jest to prośba o kontakt z podanym numerem lub odwiedzenie strony internetowej w celu podjęcia wskazanych tam działań. Połączenie z podanym numerem odbierane jest zazwyczaj przez automatyczny system, który prosi ofiarę o podanie danych osobowych w celu weryfikacji (m.in. hasła, loginy, dane karty kredytowej). W linku znajduje się strona przypominająca stronę logowania banku, na której zostaniemy poproszeni o weryfikację danych związanych z kontem lub osobowych.

Wiedz, że...

yishing to odmiana phishingu, która polega na tym, że automatyczny system głosowy dzwoni na numer telefonu potencjalnej ofiary i prosi o podanie danych osobowych w celu weryfikacji. Cel jest taki sam, jak w przypadku phishingu czy smishingu. Podczas rozmowy insynuowana jest nagła potrzeba podania informacji w celu weryfikacji danych (m.in. hasła, loginy, dane kart kredytowych, numery kont bankowych itp.)

Pamiętaj!

Nigdy nie podawaj telefonicznie ani e-mailowo danych dostępu do kont.

Wiedz, że...

pharming to nowocześniejsza, niebezpieczniejsza i trudniejsza do wykrycia forma phishingu. Charakteryzuje się tym, że nawet kiedy prawidłowo wpisujemy adres strony internetowej, to i tak zostaniemy przekierowani na fałszywą stronę, która będzie wyglądać identycznie jak ta, na którą chcieliśmy się zalogować. Niech przykładem będzie zapis adresu strony: www.wydawnictwo-saperskie.pl. Jaka jest różnica? Każdy z tych adresów otwiera inną stronę. Dodatkowo, kiedy fałszywa strona jest ładną podobną do oryginalnej, zachęcenie do zalogowania się na niej i podanie danych weryfikacyjnych (często tego typu ataki prowadzone są na konta bankowe) jest banalnie proste.

Wydawnictwo Saperskie saperskie.pl

Książka dostępna w Gminnej Bibliotece Publicznej w Różaniu.

KORZYŚCI ZDROWOTNE KAPUSTY

- Posiada witaminy A, B, C, E i K
- Ma w sobie wapń, cynk, magnez, potas
- Bogate źródło siarki na skórę i stawy
- Witamina U leczy przewód pokarmowy
- Błonnik zapobiega zaparciom
- Antyutleniacze redukują stres oksydacyjny
- Luteina wzmacnia oczy
- Gukozynolany chronią przed rakiem
- Kiszona jest świetnym probiotykiem
- Okłady z liści działają antyzapalnie
- Jest niskokaloryczna (24 kcal/100g)
- Można ją jeść na surowo, kusić, gotować
- Kapusta ma więcej witaminy C niż limonka

10 POWODÓW BY POKOCHAĆ GRUSZKI

1. Są źródłem błonnika pokarmowego
2. Zawierają więcej przyjaznych jelitom pektyn niż jabłka
3. Dostarczają wielu witamin (A, C, K, z grupy B, kwas foliowy)
4. Liczne składniki mineralne: potas, wapń, magnez, żelazo, mangan, miedź, a także jod i bor!
5. Luteina i zeaksantyna dbają o oczy
6. Kwercetyna i glutation dbają o układ krwionośny i mózg
7. Kwas cynamonowy chroni przed nowotworami
8. Epikatechina chroni przed demencją i chorobą Alzheimera
9. Gruszki świetnie gaszą pragnienie (89% to woda)
10. Flawonoidy i antyutleniacze zawarte w skórce mają działanie antyzapalne oraz oczyszczające ustrój z nadmiaru śluzu

Luteina to naturalny żółty barwnik, znajdujący się w roślinach. To organiczny związek chemiczny należący do ksantofili – barwników roślinnych z grupy karotenoidów. Wiosną i latem w naturze maskowana jest przez zielony barwnik roślinny – chlorofil, widoczna staje się jesienią, gdy liście przybierają żółty kolor. Preparaty zawierające luteinę polecane są osobom nadmiernie eksploatującym wzrok, np. długą pracą przy komputerze czy oglądaniem telewizji. Luteina chroni oczy, wyostża pamięć i upiększa skórę. Luteina jest substancją niezbędną w naszym organizmie. Musi być jednak dostarczana z zewnątrz. Duże ilości luteiny zawierają warzywa zielone (kapusta, brukselka, szpinak) oraz żółtko jaja kurzego.

Niestety jest to substancja kapryśna i traci swoje właściwości pod wpływem długiego gotowania czy nawet siekania warzyw metalowym nożem.

W naszym organizmie najwięcej luteiny gromadzi się w plamce żółtej – strukturze oka odpowiedzialnej za widzenie barw i ostrość obrazu. Niedobór luteiny pogarsza funkcjonowanie plamki żółtej.

Glukozynolany to związki, które naturalnie występują w roślinach i są najbardziej charakterystyczne dla warzyw kapustnych. Można wyróżnić około sto różnych związków należących do tej grupy chemicznej. U roślin glukozynolany spełniają funkcję ochronną przed działaniem niektórych szkodników oraz patogenów. Warto zaznaczyć, że największe znaczenie dla człowieka mają produkty ich przemian, w trakcie których dochodzi do powstania izotocyjanianów, działających przeciwnowotworowo. Zawartość glukozynolanów różni się w zależności od konkretnego rodzaju warzywa – znaczenie ma jednak nie tylko jego rodzaj, ale ważne jest również, w jakich warunkach było hodowane (wpływ ma więc klimat, wilgotność, a nawet czas zbiorów).

Probiotyki to szczepy bakterii niezbędne do prawidłowego funkcjonowania organizmu. Probiotyki obecne są w m.in. w przewodzie pokarmowym i regulują jego pracę. Naturalne probiotyki znajdują się w produktach mlecznych, np. w jogurtach. To kultury pożytecznych bakterii, które znajdują się nie tylko w tabletkach i innych preparatach z apteki. Wiele produktów spożywczych to naturalne probiotyki. By dany produkt nazwać probiotykiem, musi on spełniać pewne normy. Powinien zawierać w 1 gramie minimum 10 milionów jednostek bakterii Bifidobacterium lub minimum 100 milionów Lactobacillus. Żywność, w której można znaleźć najwięcej pożytecznych bakterii to: jogurty, kefiru i maślanki probiotyczne, oczywiście te naturalne, bez cukru, produkty kiszone – kapusta, ogórki, kwas chlebowy.

Epikatechina to jeden z najciekawszych, ergogenicznych przeciwutleniaczy. Substancja ta to bioaktywny związek, mający potencjał w poprawie stanu zdrowia i wydajności człowieka. Substancja naturalnie występuje w ekstrakcie kakaowym, który jest jej najlepszym źródłem, a zawartość waha się między 1,5-3 mg na gram. Korzyści jakie może przynieść to: zwiększanie wzrostu i siły mięśni, zwiększanie wytrzymałości mięśni, hamowanie miostatyny (białka odpowiedzialnego za ograniczanie rozrostu masy mięśniowej), zwiększanie przepływu krwi i tlenu azotu, zwiększanie wrażliwości na insulinę, obniżanie poziomu cholesterolu, poprawianie ciśnienia krwi, hamowanie nadmiernego apetytu.

JOACHIM MENCEL

KONCERT SOLOWY
LIRA KORBOWA, PIANINO
utwory autorskie, klasyka jazzu, muzyka źródel

29.04.2020
GOUK RÓŻAN
Ul. Mickiewicz 5, 06-230 Różan
GODZ. 19.00
BILET 20 zł

NOVUM
JAZZ
ESTABLISHMENT

gouk.pl

Joachim Mencil - pianista, bębniarz, kompozytor, producent muzyczny, najsłynniejszy "romantykami polskiej pianistyki jazzowej"

Komenda Powiatowa Policji w Makowie Maz.
Komenda Powiatowej Straży Pożarnej w Makowie Maz.
Burmistrz Gminy Różan
Gouk w Różanie
zapraszają na:

BEZPŁATNY KURS SAMOBRONY I UDZIELANIA PIERWSZEJ POMOCY DLA KOBIEĆ

**BEZPIECZNA
W RÓŻANIE**

03.04.2020, godz. 19.00

GOUK W RÓŻANIE
Liczba miejsc ograniczona,
zapisy pod nr tel. 0 29 76 69 042

gouk.pl

Sebastian Jankowski i Kacper Sośnicki z medalami na Międzynarodowym Turnieju w Karate

Zawodnicy MKKK Shinkyokushin zdobyli 10 medali na Międzynarodowym Turnieju Karate w Bartoszycach. Czternaście klubów z całej Polski oraz goście z Rosji, stanowili mocną obsadę zawodów. Aż 259 zawodników walczyło o miejsca na podium. Podsumowanie zawodów wskazało, że klub MKKK zdobył najwięcej punktów w klasyfikacji drużynowej, dzięki czemu stanął na najwyższym stopniu podium. W konfrontacji z najlepszymi klubami z Polski jest to niewątpliwie duży sukces.

Złote medale: Maksymilian Żebrowski, Kasia Lisiewska, Gabriel Bieniek, Jan Kołakowski, Michał Gronowski. Srebrne medale: Olga Boruch, Amelia Duch, Sebastian Jankowski

(Różan). Brązowe medale: Oliwia Sobiech, Kacper Sośnicki (Różan).

W turnieju wystartowali również: Alicja Nalewajk, Matylda Brakonieccka, Julia Dąbrowska, Jan Konarzewski, Bartosz Murzyn. Wszyscy stoczyli bardzo wyrównane pojedynki.

Warto dodać, że Sebastian Jankowski w związku z połączeniem kategorii walczył z zawodnikami o 15 kg cięższymi, w kumite bez hogo (pancerzy). Sekundantem i opiekunem grupy była sensei Kinga Przybyłek.

Zarząd klubu sensei Artur Prusiński i sensei Marian Zając dziękują całej ekipie.

Inf.Fot. Marian Zając

I Mikołajkowy Turniej Piłki Nożnej

8 grudnia 2019 r. w różańskiej Hali Sportowej rozegrano I Mikołajkowy Halowy Turniej w Piłkę Nożną pod hasłem - Niedziela bez Uzależnień. Turniej został zorganizowany przy współpracy Uczniowskiego Klubu Sportowego FC 2012 RÓŻAN z samorządem gminy. Celem turnieju była popularyzacja i upowszechnianie zdrowego trybu życia wolnego od uzależnień, integracja we współzawodnictwie sportowym, nauka zasad zdrowej rywalizacji i walki fair play.

Do rywalizacji przystąpiło ponad 100 zawodników z 11 drużyn piłkarskich: Relax Rzewnie, ORZ Goworowo, Orzeł Sypniewo, Dream Team, CSK Borki, Remizja, Kinder Mafia, FC PO Nalewce, 2115, FC 2012 Różan I, FC 2012 Różan II. W półfinałach spotkały

się ekipy ORZ Goworowo - Dream Team (0-2) i Orzeł Sypniewo - Remizja (3-0). Mecz o trzecie miejsce ORZ Goworowo - Remizja został rozstrzygnięty dopiero po rzutach karnych, w których lepsi okazali się zawodnicy z Goworowa wygrywając ostatecznie 4 do 3. Spotkanie finałowe Dream Team - Orzeł Sypniewo, po zaciętej walce zakończyło się zwycięstwem zespołu Dream Team (1-0). Turniej cieszył się dużym zainteresowaniem. - *Było dużo dobrej zabawy, zdrowej, sportowej rywalizacji i pytań - kiedy następny turniej, czyli podobało się* - podsumował spotkanie prezes Uczniowskiego Klubu Sportowego FC 2012 Różan Paweł Łuczyński. Zdradził także, że w planach na br. rozważa kontynuację tego typu imprez.

M.Cacheł

Sekcja Gołębi Pocztych Podsumowanie sezonu

Sezon lotowy 2019 był wymagającym sezonem dla gołębi dorosłych jak i młodych. W lotach zagranicznych różańska sekcja startowała razem z sąsiednimi oddziałami: Pułuskim i Nasielskim. W pierwszej dziesiątce najlepszych hodowców z Sekcji Różan znalazło się trzech hodowców: Andrzej Rozbicki, Radosław Żebrowski i Dariusz Gutowski.

W grudniu 2019 r. po raz pierwszy odbyła się wystawa gołębi pocztowych w Pułsku. W reprezentacji Okręgu Ciechanów z Sekcji Różan znalazły się dwa gołębie Andrzeja Rozbickiego w kategoriach standard i za wyczyn. Kategoria - standard - klasyfikuje gołębie pod względem budowy i wyglądu zewnętrznego (ogólne piękno gołębia pocztowego), natomiast kategoria - wyczyn - klasyfikuje gołębia pod względem wydolności lotowej (zdobytych nagród). Samiczka Andrzeja Rozbickiego na przestrzeni dwóch ostatnich sezonów lotowych 2018 i 2019 na 26 możliwych nagród zdobyła ich aż 19.

W dniu 29.11.2019 r. w GOUK w Różanie odbyło się zebranie podsumowujące ubiegłoroczny sezon lotowy Sekcji Różan, na którym wręczono pamiątkowe dyplomy i puchary. W lotach gołębi dorosłych najlepszym hodowcą okazał się Radosław Żebrowski, drugie miejsce zajął Andrzej Rozbicki, trzecie natomiast Radosław Józwiak. We współzawodnictwie gołębi młodych pierwsze miejsce zajął Radosław Żebrowski, drugi był Dariusz Gutowski, trzeci natomiast Sebastian Zięba.

Na zakończenie w imieniu własnym i wszystkich hodowców Sekcji Różan chciałbym podziękować Dyrektorowi Gminnego Ośrodka Upowszechniania Kultury w Różanie Sebastianowi Olszewikowi za opiekę nad naszą Sekcją.

Andrzej Rozbicki

DEKOME

Ewa Załęska
Różan, ul. Gdańska

Z KART HISTORII

K. Kruszewski

WARTO WIEDZIEĆ

1961 r. Eksperyment Milgrama

Eksperyment Milgrama uważany jest za jeden z najbardziej kontrowersyjnych eksperymentów w historii psychologii. Mimo, że przeprowadzony został przeszło 50 lat temu, w dalszym ciągu budzi emocje.

Brali w nim udział ochotnicy, którzy zostali poinformowani, że eksperyment dotyczy wpływu kar na pamięć. Za uczestnictwo otrzymywali zapłatę, przy czym byli od początku informowani, że wystarczy, jeśli przyjdą do laboratorium i to, co zdarzy się potem, nie będzie miało wpływu na otrzymanie pieniędzy. Wykluczono więc wpływ gratyfikacji finansowej na zachowanie podczas badania.

Osoba badana wchodziła do laboratorium, w którym był już inny badany – w rzeczywistości był to pomocnik eksperymentatora. Następnie losowano role – prawdziwy badany zawsze zostawał nauczycielem, a pomocnik uczniem. Towarzyszył im eksperymentator, który był ubrany formalnie, w fartuch lekarski. W rzeczywistości także był podstawionym aktorem.

Uczeń udawał się do drugiego pomieszczenia, oddzielnego szybką. Zadaniem na-

uczyciela było czytanie uczniowi par słów, a następnie sprawdzanie stopnia ich zapamiętania. W przypadku błędnej odpowiedzi, nauczyciel karał ucznia wstrząsem elektrycznym. Przy kolejnych błędach, siła wstrząsu była zwiększana.

Gdy uczeń wciąż udzielał nieprawidłowych odpowiedzi, nauczyciel stosował coraz silniejsze wstrząsy, zbliżając się do wartości niebezpiecznych dla zdrowia drugiej osoby. Uczeń w rzeczywistości nie odczuwał żadnego bólu, ale bardzo sugestywnie grał. W pewnym momencie zaczynał prosić o przerwanie eksperymentu, głośno krzycząc, a przy zaaplikowaniu największej dawki udawał, że nie jest już w stanie mówić. Gdy badany pytał eksperymentatora o to, co ma dalej robić, ten polecał zdecydowanym głosem, żeby kontynuował, ponieważ wymaga tego eksperyment. Jeśli po czterokrotnym zaleceniu kontynuowania - karaniami - badany tego nie robił, przerywano proces. Jednak aż 65% badanych zaaplikowało uczniowi maksymalną dawkę prądu, wiedząc, że jest ona śmiertelna, a 80% kontynuowało wstrząsy. Nikt nie przerwał eksperymentu mimo krzyków pełnych bólu.

Eksperyment Milgrama jest traktowany jako sztanדרowy dowód na to, jak bardzo podatni jesteśmy na wpływ autorytetu. Wyniki były na tyle szokujące, że eksperyment przeprowadzano też w innych miejscach świata, na innych narodowościach oraz z różnymi modyfikacjami eksperymentu. Niezależnie od tych zmian, wyniki były mniej więcej takie same, czyli tendencja do ulegania autorytetowi jest podobna dla wszystkich ludzi.

kwasy octowy (E260). Stosowali również koszenilę (dziś E120) oraz kurkuminę (E100) po to, żeby żywność zabarwić.

W naszym kraju kilkadziesiąt lat temu, chcąc uchronić żywność przed zepsuciem, używano soli i wędzono mięso oraz ryby. Wtedy też do marynowania warzyw zaczęto używać octu.

Nasze babcie poprawiały kolor masła sokiem z marchwi, czyli karotenem (E160a). Oprócz tych nieszkodliwych dla naszego zdrowia, stosowano (nieświadomie lub celowo) również związki bardzo toksyczne.

Do poprawy wyglądu serów stosowano na przykład cynober (siarczek rtęci), papryka wyglądała znacznie jędrniej kiedy zastoso- wano minię (tlenek ołowiu), natomiast rakotwórczą żółć masłową stosowano przy produkcji margaryny.

Tzw. E-dodatki, kojarzony najczęściej z żywnością i drukowany na opakowaniach w składzie danego produktu zawdzięcza swój symbol nazwie naszego kontynentu.

Dla łatwiejszego rozróżnienia podzielono dodatki na grupy, a każdy ze specyfików ma swój trzycyfrowy numer:

WYNALAZCY

Jenner Edward

Angielski lekarz, odkrywca szczepień ochronnych przeciw ospie (1749 - 1823).

Urodził się w rodzinie wielodzietnej. Już jako pięcioletek został sierotą - jego matka zmarła krótko po porodzie dziewiątego dziecka.

Dwa miesiące potem zmarł mu ojciec. Jego wychowaniem zajęło się rodzeństwo.

Jako 8-latek został wysłany do szkoły z internatem, gdzie po raz pierwszy zetknął się z epidemią ospy - został wówczas wariolizowany, czyli zaszczepiony materiałem zakaźnym pochodzącym z krost ospowych chorego człowieka.

Nie był specjalnie zdolnym uczniem, krótko więc porzucił szkołę i zaczął terminować u wiejskiego chirurga.

Już wówczas zauważył, że osoby które zaraziły się od bydła zwierzęcą postacią ospy, tzw. krowianką, nie chorują potem na ospę prawdziwą.

W wieku 47 lat dokonał przełomowego odkrycia - wykazał, że w celu uodpornienia człowieka przeciw ospie, wcale nie trzeba zaszczepiać mu ospy prawdziwej, lecz wystarczy szczepienie ospy krowiej (krowianki - variola vaccina), która - w odróżnieniu od ludzkiej - ma przebieg łagodny i nigdy nie kończy się śmiercią.

Aby zebrać więcej dowodów, Jenner poddał szczepieniu jeszcze kilka osób. Swoją technikę nazwał wakcynacją od łacińskiego vacca - krowa.

Dwa lata później, w 1798 r. wydał własnym sumptem liczącą 75 stron książeczkę: Badanie nad przyczynami i skutkami wakcyny, choroby odkrytej w niektórych hrabstwach zachodniej Anglii, a zwłaszcza w Gloucestershire, i znanej pod nazwą krowiej ospy.

Wkrótce potem jego praca została przetłumaczona na inne języki.

Rozpoczęto najpierw powoli, potem na coraz większą skalę szczepienia ludności, pomimo, że w odróżnieniu od większości krajów europejskich - szczepienie nie było w Anglii przez długi czas obowiązkowe.

W 1800 r. Jenner został przedstawiony królowi. Do roku 1801 w Anglii zaszczepiono ponad sto tysięcy ludzi. Do roku 1900 w Anglii i Prusach liczba zgonów spowodowanych ospą spadła niemal do zera. W 1972 r. ospę wytepiiono w Ameryce Południowej. W 1977 r. w Somalii zanotowano ostatni przypadek zachorowania na tę chorobę.

W roku 1980 WHO, Światowa Organizacja Zdrowia, oficjalnie ogłosiła koniec ospy prawdziwej na naszej planecie.

WYNALAZKI

E-dodatki

E-dodatki do żywności występują we wszystkich rodzajach żywności.

Spożywanie produktów, do których są dodawane, jest prawie nieuniknione, dlatego dobrze jest wiedzieć co jemy... a e-dodatki to składniki chemiczne dodawane do żywności w celu poprawienia jej smaku, wyglądu, trwałości lub innych właściwości.

Dodatki do żywności, które miały za zadanie przedłużać ich trwałość lub poprawiać ich smak, stosowano już w starożytnym Egipcie. Do peklowania mięs Egipcjanie używali saletry sodowej (E251) oraz azotynu sodu (E250), natomiast do konserwacji owoców i warzyw stosowali

od E100 do E199 - barwniki, od E200 do E299 - konserwanty, od E300 do E399 - żelazowitleniacze i regulatory kwasowości, od E400 do E499 - emulgatory, stabilizatory i zagęszczacze, od E500 do E599 - regulatory odczynu pH oraz spulchniacze, od E600 do E699 - wzmacniacze smaku i zapachu, od E900 w górę - wszystkie pozostałe.

Dla bezpieczeństwa substancje dodawane obecnie do żywności są poddawane różnym badaniom, mającym na celu eliminację tych szkodliwych dla naszego zdrowia. Ich lista jest co kilka lat aktualizowana.

Warto wiedzieć, że dodatki z grupy barwników mogą być bardzo niebezpieczne. Dobrze byłoby unikać tych, które powodują problemy z alergią i tarczycą: E110, E120, E123 (bardzo niebezpieczny, barwnik amoniakalny!) czy E127. Z kolei rakotwórcze mogą być barwniki E131 oraz E142.

Inną grupą niebezpiecznych dodatków są konserwanty, szczególnie te, z zawartością związków dwutlenku siarki - E220 do E227.

Kreatywność

Turniej o Puchar Prezesa FC 2012 RÓŻAN

For: M.Cachel

25 stycznia br. w hali sportowej w Różanie rozgrywano pierwszy z trzech Zimowych Turniejów Halowych piłki nożnej o Puchar Prezesa FC 2012 Różan. Turniej został zorganizowany przez klub FC 2012 RÓŻAN pod patronatem burmistrza Piotra Świderskiego. Celem turnieju było promowanie

aktywności fizycznej jako jednej z form zdrowego trybu życia.

W sobotnim turnieju wzięło udział około 100 zawod-

ników z 10-ciu drużyn rocznika 2008 i młodszych. Zespoły zostały podzielone na dwie grupy. Rozgrywki odbyły się systemem każdy z każdym. Grupa I: Mks Przasnysz I, Fc 2012 Różan II, Apn Ostrołęka, Luks Czerwin, Pełta Karniewo. Grupa II: Mks Przasnysz II, Fc 2012 Różan I, Orz Goworowo, Złota Ostrołęka, Ulks Ołdaki.

Ostateczne losy trofeum rozstrzygnęły rzuty karne, a w tych lepsza okazała się

drużyna z Goworowa pokonując rywali z Ostrołęki, którzy uplasowali się na drugiej pozycji. Trzecie miejsce na podium zajęła drużyna z Czerwina. Podczas turnieju wyróżniono zawodników: najlepszy zawodnik - Jakub Dąbrowski (Orz Goworowo), najlepszy strzelec - Bartosz Zysk (Apn Ostrołęka), najlepszy bramkarz - Michał Dobkowski (Złota Ostrołęka), odkrycie turnieju - Jacek Mroczkowski (FC 2012 Różan). Puchary i medale wręczyli: burmistrz Piotr Świderski i Prezes UKS FC 2012 Różan Paweł Łuczyński.

Kolejny turniej odbył się w sobotę 1 lutego br. Tym razem do rywalizacji stanęło 8 drużyn z rocznika 2010 i młodszy. Najlepszą drużyną okazała się drużyna Rzekunianka Rzekuń. Kolejno II miejsce na podium zajęli młodzi piłkarze Orz Goworowo, a III Ulks Ołdaki. Organizatorzy i tym razem

przewidzieli indywidualne wyróżnienia. Najlepszy zawodnik - Hubert Mielnicki (Luks Czerwin). Najlepszy strzelec - Piotr Nicewicz (Rzekunianka Rzekuń). Najlepszy bramkarz - Mikołaj Mierzejewski (Rzekunianka Rzekuń).

W sobotę 22 lutego br. rozegrano ostatni z trzech zimowych turniejów. Tym razem do rywalizacji przystąpiło 6 drużyn z rocznika 2011 i młodszy. Końcowa klasyfikacja przedstawiała się następująco: I miejsce Rzekunianka Rzekuń, II miejsce KS CK Troszyn I, a III miejsce Orz Goworowo. Najlepszym strzelcem został Aleksander Ferenc (Rzekunianka Rzekuń). Najlepszym bramkarzem Ignasz Lendzioszek (KS CK Troszyn), a najlepszym zawodnikiem Dominik Kłós (KS CK Troszyn).

Młodzi piłkarze pokazali bardzo duże umiejętności piłkarskie i przede wszystkim ogromne zaangażowanie i wolę walki. Każdy uczestnik rozgrywek otrzymał pamiątkowy medal, a drużyny uplasowane na podium dyplomy i puchary. Zgromadzona publiczność emocjonalnie reagowała na

zagrywki młodych piłkarzy i nie szczędziła braw zawodnikom walczącym w turnieju. Halowy turniej obfitował w emocje i pełne napięcia zwroty akcji. Nierzadko do rozstrzygnięć w finałach konieczne było rozegranie serii rzutów karnych. Oprócz dobrej zabawy, pamiątkowego medalu i dyplomu, uczestnicy turniejów uzyskali nowe doświadczenia i umiejętności. Mieli okazję poznać prawdziwą rywalizację na zawodach sportowych (duża część po raz pierwszy w życiu), zobaczyli jak smakuje zwycięstwo i porażka.

Dziękujemy wszystkim zawodnikom, trenerom oraz rodzicom-kibicom dziecięcej piłki nożnej za udział w pierwszej edycji Turniejów Zimowych w Różanie. Na Facebook'u FC 2012 Różan znajduje się galeria zdjęć, a już teraz zapraszamy na kolejne wydarzenia sportowe! - UKS FC 2012 Różan. M.Cachel

MIASTO WOBEC EPIDEMII HARMONOGRAM ODPADÓW
W TROSCE O MIESZKAŃCÓW GMINY

ŚWIERSZCZ RÓŻAŃSKI

2020 COVID-19

Miasto wobec epidemii

W związku z ogólnokrajową sytuacją związaną z rozprzestrzenianiem się koronawirusa, podejmując kroki zapobiegawcze, ograniczono osobiste załatwianie spraw w Urzędzie Gminy w Różaniu. Z urzędem można kontaktować się telefonicznie lub pocztą internetową: tel. 29 7679 120, email: ugrozan@post.pl. Należy ograniczyć wizyty osobiste tylko do załatwiania spraw pilnych i koniecznych. Płatności należy dokonywać drogą elektroniczną (jeżeli jest taka możliwość). Zastosowanie się do powyższej rekomendacji może pomóc chronić interesantów i obsługujących pracowników przed groźną infekcją.

W związku z zagrożeniem związanym z koronawirusem oraz w trosce o bezpieczeństwo wszystkich osób korzystających z targowiska, będzie ono nieczynne do odwołania.

Do odwołania Ośrodek Pomocy Społecznej w Różaniu nie przyjmuje interesantów w dotychczasowej formie. Sprawy można załatwić telefonicznie bez osobistego kontaktu z klientem (nr telefonu 29 7669 177), za pośrednictwem poczty elektronicznej (opsrozan@hotmail.pl) w godzinach pracy, tj. 8:00-16:00. Urząd Gminy w Różaniu nie realizuje wypłat świadczeń z pomocy społecznej w kasie, a tylko na wskazane przez świadczeniobiorców rachunki bankowe.

W związku z apelem dotyczącym akcji #Zostań w domu osoby starsze, chore, samotne, niepełnosprawne, bądź objęte kwarantanną, które nie są w stanie samodzielnie zrobić podstawowych zakupów spożywczych oraz higienicznych i nie mają bliskich, którzy mogliby to zrobić, mogą skorzystać z pomocy pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Różaniu, dzwoniąc pod numery telefonów: 29 7669 177 (Kierownik OPS w Różaniu) lub 29 7669 090 (pracownicy socjalni). Natomiast w weekendy w godzinach 7:30-19:00 pod numer telefonu kom. 607-413-020.

W związku z koniecznością przeciwdziałania i zwalczania COVID-19 do odwołania Urząd Gminy w Różaniu, Ośrodek Pomocy Społecznej w Różaniu, Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej nie będą przyjmować interesantów. Za wpłaty w kasie po terminie płatności w związku z zamknięciem Urzędu Gminy nie będą pobierane odsetki.

Do odwołania pracownicy ZGKiM w Różaniu nie będą dokonywali odczytów wodomierzy. W związku z powyższym podawanie odczytów wodomierzy odbywa się za pośrednictwem wskazanych poniżej kontaktów lub bezpośrednio do biura: telefonicznie 29 7669 159 (poniedziałek - piątek 7:00-15:00); poprzez SMS pod numer 883 704 102 (koszt wg aktualnych stawek operatorów telefonii komórkowej). Powyższa sytuacja nie wpłynie na zapewnienie ciągłości dostaw wody, a także odbioru ścieków. Wszelkie płatności dokonywane powinny być za pośrednictwem przelewów na rachunek bankowy.

Najważniejsze numery telefonów

Nazwa	nr. telefonu
Sekretariat/Burmistrz	29 7679 120
Referat Organizacji, Nadzoru i Informatyki	29 7679 122
Referat Finansów i Budżetu: Kierownik	29 7679 132
- księgowość podatkowa	29 7679 133
Referat Planowania Przestrzennego Inwestycji, Dróg i Ochrony Środowiska	29 7679 125
- stanowisko pracy ds. gospodarowania mieniem komunalnym i rolnictwa	29 7679 149
Referat Oświaty, Kultury i Sportu	29 7679 139
Urząd Stanu Cywilnego	29 7679 127
Stanowisko pracy ds. obronnych, obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego	29 7679 120
Ośrodek Pomocy Społecznej	29 7669 177
Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej	29 7667 159

Bądźmy wyrozumiali i stosujmy się do zasad bezpieczeństwa rekomendowanych przez instytucje państwowe i wiarygodne przekazy medialne. Pomóżmy seniorom i swoim bliskim w zaopatrzenie ich w niezbędne produkty spożywcze, artykuły sanitarne i leki.

Raport z konsultacji społecznych

W dniu 06 marca br. w GOUK w Różaniu odbyły się konsultacje społeczne na potrzeby projektu pn. Rewitalizacja Fortu nr 1 przy ulicy Szkolnej 7 w Różaniu wraz z pracami konserwatorskimi i restauratorskimi na działce nr ewid. 106. Inicjatorem spotkania był Burmistrz Gminy Różan Piotr Świdorski. Celem konsultacji społecznych było pozyskanie opinii społeczności lokalnej, dotyczących zasadności realizacji ww. projektu oraz ocena oferty edukacyjno - kulturalnej przyszłej inwestycji. W konsultacjach społecznych udział wzięli: przedstawiciele społeczności lokalnej - mieszkańcy Różana, burmistrz gminy Różan, pracownicy Urzędu Gminy Różan, przedstawiciele Stowarzyszenia Miłośników Ziemi Różańskiej i pracownicy Gminnego Ośrodka Upowszechniania Kultury.

ARiMR: dopłaty 2020 - nowy termin składania oświadczeń

Ze względu na trwający stan epidemii ulega zmianie termin na złożenie oświadczenia potwierdzającego brak zmian w br. w odniesieniu do wniosku o przyznanie płatności złożonego w roku 2019. Oświadczenia potwierdzające brak zmian w stosunku do wniosku o dopłaty z roku 2019 można składać od 2 marca br.

Ze względu na epidemię koronawirusa i konieczność ograniczenia bezpośredniego kontaktu pracowników biur powiatowych z interesantami, ARiMR udostępniła rolnikom szeroki wachlarz możliwości składania oświadczeń - można je wysłać pocztą, złożyć poprzez platformę ePUAP lub wysłać zeskanowane dokumenty pocztą elektroniczną na adres mailowy biura powiatowego, a oryginał dostarczyć w terminie późniejszym. Dokumenty można również pozostawić w udostępnionych przy wejściach do biur powiatowych wrzutniach lub urnach. Rolnicy uprawnieni do złożenia oświadczenia mogą załogować się do aplikacji eWniosekPlus i złożyć wniosek przez internet. Przyjmowanie wniosków o dopłaty drogą elektroniczną, za pośrednictwem aplikacji eWniosekPlus, ruszyło 15 marca br. Zgodnie z zapisami ustawy COVID-19, ze względu na zawieszenie terminu, podpisane oświadczenie potwierdzające brak

Świerszcz Różański

GAZETA LOKALNA
MIASTA I GMINY RÓŻAN

www.swierszcz.gouk.pl
swierszcz@gouk.pl

Redaguje zespół.

Redaktor naczelny: Sebastian Olszewik

Współpracowali:

I. Murzyn, M. Cachel,
J. Mościcka, Z. Kozłowski

Adres redakcji, wydawca i druk

Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury
w Różaniu
im. Marszałka Józefa Piłsudskiego
06-230 Różan ul. Mickiewicza 5
tel. 29 76 69 042 - 512 965 398

Skład i łamanie:

K. Kruszewski
Na okładce
Fot. M. Cachel

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych, a także zastrzega sobie prawo redagowania i skracania tekstów, zmiany ich tytułów oraz obróbki zdjęć. Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść reklam i ogłoszeń. Redakcja nie zawsze zgadza się z poglądami autorów tekstów.

ISSN 1640-1573

Data wydania 22 IV 2020 r.

Cena 2 zł

Ogłoszenia: do 20 słów za darmo

1cm² - 1 zł

zmian będzie można złożyć w terminie 15 dni kalendarzowych po odwołaniu stanu zagrożenia epidemicznego (epidemii), ale nie później niż do ostatniego dnia składania wniosków o przyznanie płatności.

Wsparcie psychologiczne

Rosnąca liczba zarażonych koronawirusem w Polsce oraz coraz większa liczba osób poddanych kwarantannie powoduje ogromny niepokój i troskę o najbliższych. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców w przypadku potrzeby uzyskania wsparcia psychologicznego, pomoc taką można uzyskać dzwoniąc pod nr tel. 29 71 873 289, gdzie w Środowiskowym Domu Samopomocy w Makowie Mazowieckim codziennie dyżur pełni psycholog.

Pomoc psychologiczna świadczona jest od poniedziałku w godz. 12:00-14:00, a w pozostałe dni tygodnia w godz. 8:00-12:00.

Ponadto od 18 marca br. Wojska Obrony Terytorialnej pod nr 800 100 102 uruchomiły punkt bezpłatnej, całodobowej infolinii wsparcia psychologicznego dla osób samotnych, starszych, źle znoszących izolację, czy odczuwających stan wzmożonego zagrożenia związanego z epidemią koronawirusa.

ZGKiM, GOUK i Biblioteki Publicznej, które zostały przyjęte jednogłośnie przez radnych.

Podczas posiedzenia radni podjęli uchwałę w sprawie określenia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Różan w br. W budżecie gminy zostały zabezpieczone środki na realizację zadań wynikających z ww. programu w wysokości 50 000 zł.

Fot.UG Różan

Radni ustalili wysokość ekwiwalentu pieniężnego przysługującego członkowi ochotniczej straży pożarnej, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, szkoleniu pożarniczym organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub gminę. Dokonano zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2020-2023 oraz w budżecie gminy na bieżący rok.

Nagrania audio z posiedzeń Komisji oraz sesji Rady Miejskiej w Różanie udostępniane są w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy w Różanie pod adresem www.rozan.bipgminy.pl, natomiast materiały na poszczególne posiedzenia zamieszczane są pod adresem www.rozan.esesja.pl.

Sesje Rady Miejskiej na żywo można oglądać na stronie swierszcz.gouk.pl.

Z obrad Rady Miejskiej

27 marca odbyła się XVII Sesja Rady Miejskiej. Nie było to zwyczajne posiedzenie. Ze względu na zaistniałą sytuację w kraju z powodu zagrożenia epidemicznego koronawirusem obrady odbyły się w okrojonym składzie, bez udziału sołtysów, dyrektorów i kierowników.

Zgodnie z porządkiem obrad poddano pod głosowanie sprawozdania z działalności

Komunikat 21.04.2020 r.

Komunikat Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Makowie Mazowieckim z dnia 21.04.2020 r. przedstawiający sytuację epidemiologiczną na terenie powiatu makowskiego związaną z koronawirusem SARS-CoV-2 wywołującym zachorowanie na COVID-19.

Stan danych na godzinę 13.00

- Liczba osób objętych kwarantanną domową: 84
- Liczba osób objętych nadzorem epidemiologicznym: 1
- Liczba osób hospitalizowanych z powodu podejrzenia zakażenia: 0
- Liczba przypadków potwierdzonych laboratoryjnie z wynikiem dodatnim: 1
- Liczba ozdrowieńców: 0
- Liczba zgonów powiązanych z COVID-19: 0

Wszelkie aktualne informacje na temat koronawirusa są aktualizowane i dostępne na stronach Głównego Inspektoratu Sanitarnego i Ministerstwa Zdrowia oraz na oficjalnej stronie rządowej:

www.gis.gov.pl,

www.gov.pl/web/zdrowie,

www.gov.pl/web/koronawirus/wykaz-zarazen-koronawirusem-sars-cov-2

Jeśli w ciągu ostatnich 14 dni byłeś w rejonie występowania koronawirusa i miałeś kontakt z osobą chorą lub zakażoną koronawirusem SARS-CoV-2, to bezzwłocznie, telefonicznie powiadom stację sanitarno-epidemiologiczną.

Stosuj się do zasad higieny zgodnie z instrukcją opublikowaną na dedykowanej stronie na platformie gov.pl - www.gov.pl/koronawirus

Specjalna całodobowa infolinia w zakresie informacji o postępowaniu w sytuacji wątpliwości podejrzenia koronawirusa: 0 800 190 590.

Szanujemy prywatność osób hospitalizowanych.

Bank Spółdzielczy w Różanie
Jedyny taki, Twój bank
Rachunki, lokaty, kredyty, karty płatnicze, internet banking, sms banking, dofinansowania telefonów, przelewy krajowe i zagraniczne.
tel. 29 7669220 ul. Wileńska 2

HOTEL AVANGARDA
W BIZNESIE I Z RODZINĄ
ul. Królowej Bony 3, Różan tel. +48 29 752 50 34 hotelavangarda.pl

PRAKTYKA WETERYNARYJNA
lek. wet. Gordon Rybacki
Leczenie zwierząt gospodarskich i towarzyszących, szczepienia profilaktyczne, zabiegi operacyjne, badanie krwi. Tel. 603-600-788, (29)7669-649
STRZYŻENIE PSÓW I KOTÓW Tel. 797-680-292
Różan, ul. Marii Curie Skłodowskiej 2

CALVADOS
Świat Alkohol
Sklep Monopolowo-Spożywczy - Calvados
Piotr Gutowski
Plac Obrońców Różana 5

ALLMAX
Józef Wilczewski
ul. Królowej Bony 4
tel. 76-69-062

Chrisbruk
USŁUGI BRUKARSKIE
Krzysztof Borucki
Różan, ul. Słoneczna 2, tel. 530-197-187

JUSMAR
SKLEP ZOOLOGICZNO - WĘDKARSKI
UL. GDAŃSKA 12

Kwiaciarnia ANIA tel. 501-157-418
Anna Rawa Małuszcwska
ul. 3 Maja 1

W trosce o mieszkańców gminy

Ludzkość na całym świecie stanęła przed wielkim wyzwaniem. Koronawirus (COVID-19) stał się przyczyną zaostrzeń i ograniczeń dotyczących życia codziennego - wszystko w trosce o nasze zdrowie i życie. Jak wygląda sytuacja z perspektywy samorządu różańskiego... zapytaliśmy Burmistrza Gminy Różan – Piotra Świdorskiego.

S.Olszewik - Jakie jest Pańskie stanowisko odnośnie idei przeprowadzenia tegorocznych wyborów prezydenckich w dobie epidemii?

Piotr Świdorski - Jednoznacznie. Nie wyobrażam sobie, że mógłbym narazić zdrowie i życie mieszkańców, zarówno tych w komisjach wyborczych, jak i głosujących, bo ktoś ma do zrealizowania jakiś chory polityczny plan. Przy ogłoszonym stanie epidemii i wprowadzonych przez rząd ograniczeniach organizacja procesu wyborczego, jest w moim głębokim przekonaniu niemożliwa.

- Jak wygląda sytuacja w samej gminie, czy są chętni do pracy w komisjach? Co jeżeli ludzie odmówią pracy na rzecz wyborów?

- Na chwilę obecną (02.04.2020 r.) nie ma oficjalnych zgłoszeń kandydatów do pracy w obwodowych komisjach wyborczych. Poinformowałem właściwego miejscowo Komisarza Wyborczego w Ostrołęce o faktycznej niemożliwości udziału gminy w przygotowaniu i przeprowadzeniu wyborów.

- Czy gmina współpracuje z organami sprawującymi bezpieczeństwo epidemiologiczne i na jakiej zasadzie?

- Gmina otrzymuje komunikaty epidemiologiczne oraz organizuje pomoc dla osób potrzebujących zgodnie z wytycznymi wojewody i służb państwowych.

- Jakie kroki samorząd gminy podjął w celu przestrzegania wprowadzonych zaostrzeń wśród mieszkańców?

- Jako samorząd nie dysponujemy aparatem władczym do egzekwowania zaostrzeń wobec ludności, jakie wprowadził Rząd RP. Zrobiliśmy ze swojej strony to, co było możliwe i wynika ze wskazówek administracji rządowej. Urząd jest zamknięty dla interesantów, wszystkie sprawy załatwiamy telefonicznie i drogą elektroniczną. To samo dotyczy szkoły, gdzie nauczanie odbywa się zdalnie i innych jednostek podległych gminie. Zdecydowałem również, w trosce o bezpieczeństwo handlujących, o czasowym zamknięciu targowiska miejskiego. Nie będę ryzykował zdrowia zarówno sprzedających, jak i kupujących.

- Czy Urząd Gminy dysponuje danymi ile osób wróciło do gminy Różan z zagranicy, ile osób jest poddanych kwarantannie, czy są przypadki zachorowań?

- Niestety nie dysponujemy wiedzą, ile osób wróciło do gminy z zagranicy i ile jest poddanych kwarantannie. Ogólną wiedzę o przypadkach izolacji i zarażeń na terenie powiatu makowskiego czerpiemy z komunikatów Powiatowej Stacji Epidemiologicznej – Sanitarnej. Odczuwam tu pewien dyskomfort. Uważam, że każdy urząd gminy powinien

być jednostkowo informowany o wszystkich przypadkach związanych z koronawirusem, które występują na jego terenie.

- Jak przebiegają prace nad trwającymi inwestycjami w gminie?

- Inwestycje są realizowane i na chwilę obecną nie ma dla nich zagrożenia. Trwają prace przy przebudowie ul. Przemysłowej. Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej przystąpił do wykonywania nowych przyłączy kanalizacyjnych i rozbudowy wodociągów. Podpisaliśmy umowę na przebudowę drogi gminnej we wsi Dyszobaba, budowę kotłowni dla dwóch bloków komunalnych, przy ul. Poniatowskiego. Złożyliśmy wniosek o dofinansowanie rewitalizacji Fortu nr 1 z tzw. Funduszy Norweskich. Zakończyły się prace związane z wymianą oświetlenia w Załużu. W najbliższych dniach ogłosimy przetarg na budowę chodników na osiedlu Kamieni Szlachetnych.

- Jak odbywa się praca Urzędu Gminy? Jak petenci mogą załatwić swoje sprawy?

- Praca urzędu gminy odbywa się za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość. W nagłych i wyjątkowych przypadkach przyjmujemy interesantów. W holu urzędu znajduje się płyn do dezynfekcji, pracownicy mają rękawiczki i dostęp do maseczek.

- Czy samorząd przewiduje podjęcie kroków pomocy przedsiębiorcom, mieszkańcom gminy dotkniętym skutkami kryzysu finansowego spowodowanego epidemią?

- Na pewno po otwarciu targowiska, przez kilka miesięcy zwolnimy sprzedawców z opłat. Przedsiębiorcy i mieszkańcy, którzy przez sytuację z epidemią znacząco zubożeli, mogą liczyć na pomoc w indywidualnych sprawach podatkowych, czy czasowe zwolnienie z czynszów dzierżawnych. Mówię tu o sytuacji, kiedy nie było możliwości prowadzenia działalności i zarabkowania. Gmina ma ograniczone możliwości wsparcia, bo nasze obciążenia (podatki, opłaty, czynsze) są bardzo niskie. To kropla w morzu potrzeb pracodawców i pracowników. Dla osób prowadzących działalność gospodarczą kluczowa jest pomoc Państwa. Zwolnienie z ZUS, odroczenie płatności podatków pobieranych przez urzędy skarbowe itp. To prawdziwy test dla Rządu RP.

- Co chciałby Pan na zakończenie przekazać naszym czytelnikom?

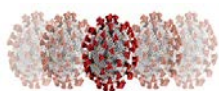
- Apeluję do wszystkich mieszkańców o stosowanie się do zaleceń władz państwowych. Ograniczmy kontakty międzyludzkie do niezbędnych, nie wychodźmy bez potrzeby z domu. Zabezpieczajmy się, aby chronić siebie i najbliższych. Proszę rodziców, żeby zwracali uwagę na swoją latorośl. Niech młodzież nie spaceruje po ulicach. Róbcie zakupy w sklepach w tygodniu. Piątek i sobota na zakupy, przy tłumach letników, którzy ewakuowali się z Warszawy nad Narew, nie jest dobrym pomysłem. Niech każdy dołoży do siebie cegiełkę w walce z koronawirusem, a wszystkie ograniczenia szybko się skończą. Niech Moc będzie z Wami!

Koronawirus na świecie stan na dzień 21 kwietnia br.

- Łączna liczba potwierdzonych zakażeń na świecie: 2 494 915
- Liczba zgonów z powodu koronawirusa na świecie: 171 249
- Liczba wyzdrowień: 658 009
- Oficjalna liczba osób zakażonych w Polsce: 9 593

Jak szacują eksperci z WHO – na całym świecie zarażonych koronawirusem SARS-CoV-2 zostało już ponad 2 miliony osób. 26 marca br. roku Stany Zjednoczone stały się państwem z największą liczbą wykrytych przypadków COVID-19 na świecie. Pewnym optymizmem napawają doniesienia z Chin, gdzie udało się opanować pandemię.

Choroba koronawirusowa (COVID-19) to choroba zakaźna wywołana przez nowego wirusa.

Zakażenie powoduje chorobę układu oddechowego podobną do grypy, z objawami takimi jak kaszel, gorączka, a w cięższych przypadkach – trudności z oddychaniem. Aby chronić się przed infekcją, należy często myć ręce, unikać dotykania twarzy i unikać bliskiego kontaktu z osobami, które źle się czują. Choroba koronawirusowa przenosi się głównie przez kontakt z zarażonymi osobami, które kichają lub kaszlą. Przenosi się również, gdy człowiek dotknie powierzchni lub przedmiotu, na którym znajduje się wirus, a następnie dotknie swoich oczu, nosa lub ust.

Dramatyczna sytuacja po ziemi bez śniegu. Susza może zagościć w Polsce na stałe

Obecnie na obszarze Kujaw, województwa zachodniopomorskiego poprzez województwo pomorskie, wielkopolskie oraz na połowie obszaru regionu łódzkiego, jak również warmińsko-mazurskiego, dane wskazują na bardzo intensywną suszę atmosferyczną i rolniczą – podaje Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. Coraz mniejsze opady i beźśnieźna zima w Polsce to przecież nie tylko opis ostatniego roku, a raczej bardziej lat. Dlatego eksperci coraz częściej przekonują, że z taką gospodarką wodną – związaną także ze zmianami klimatycznymi – mamy już do czynienia w naszym kraju z cyklicznością suszy. To efekt zarówno deficytów opadu, jak i istniejących warunków do retencji wody, w tym użytkowania terenu, stosowanych praktyk rolniczych, korzystania z zasobów wodnych itp. – diagnozują to zjawisko eksperci PGW Wody Polskie.

RÓŻOWA PEŁNIA KSIĘŻYCA

Pełnia Księżycza zdarza się całkiem często, ale tym razem była wyjątkowa. Na niebie pojawił się bowiem Różowy Księżyc, czyli największy i najjaśniejszy Księżyc 2020 r. W Różanie Różową Pełnię Księżycza można było obserwować w nocy z wtorku na środę, czyli z 7 na 8 kwietnia br. Dokładnie o godzinie 04:35 księżyc znajdował się w punkcie orbity położonym najbliżej Ziemi czyli w odległości 357 tys. km, podczas gdy średnia odległość wynosi 384 tys. km. To pierwsza wiosenna pełnia. Tak naprawdę Księżyc nie był różowy. Według National Geographic, zjawisko to jest nazywane Pełnią Różowego Księżycza od wcześniej zakwitających, dzikich kwiatów, które pojawiały się w tym czasie na terenach zamieszkałych przez Indian. Takie podobne zjawisko będzie można zaobserwować również 7 maja br.

Akademia z okazji Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych

Społeczność Zespołu Szkół w Różaniu już po raz trzeci włączyła się w ogólnopolskie obchody Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych oddając hołd żołnierzom antykomunistycznego podziemia, którzy od 1944 do 1963 r. walczyli o prawo do samostanowienia polskiego społeczeństwa, stawiając zbrojny opór sowieckiej okupacji i narzuconej przez Moskwę władzy komunistycznej. Z tej okazji 2 marca br. odbyła się uroczysta akademia. Na uroczystość oprócz społeczności szkolnej zostali zaproszeni: Anna Staszewska reprezentująca Związek Sybiraków Polskich, Zygmunt Glinka - żołnierz Narodowych Sił Zbrojnych, Stanisław Strzelecki - Członek Zarządu Powiatu Makowskiego, Janusz Kaźmierczak - leśniczy Nadleśnictwa Pułtuski oraz ksiądz Antoni Bardłowski. Uroczystość poświęcona była pamięci rotmistrza Witolda Pileckiego. Przywoływanym kartom historii towarzyszyły piosenki w wykonaniu uczniów.

Podczas akademii głos zabrali: Zygmunt Glinka, który podkreślił zasługi Narodowych Sił Zbrojnych w walce z reżimem komunistycznym, Anna Staszewska, która wyrecytowała fragmenty swoich trzech wierszy, zwracając uwagę na osobiste oraz rodzinne dramaty żołnierzy wyklętych i ich ofiarę złożoną na ołtarzu ojczyzny. Apelowwała również do uczniów słowami rotmistrza Pileckiego - *Kochajcie ojczystą ziemię. Kochajcie swoją świętą wiarę i tradycję własnego Narodu. Wyrosnijcie na ludzi honoru, zawsze wierni uznanym przez siebie najwyższym wartościom, którym trzeba służyć całym swoim życiem.* Ks. Antoni Bardłowski zwrócił uwagę na trwające od lat zjawisko zniekształcania przekazu historycznego dotyczącego walki z komunistyczną władzą oraz zachęcił do czytania książek o tematyce patriotycznej i sięgania do korzeni polskości.

Zwienieczeniem uroczystości było złożenie kwiatów na ręce zaproszonych gości oraz podziękowania dyrektora szkoły za lekcję patriotyzmu, w której udział wzięła cała społeczność szkolna.

Info. i Fot. ZS Różan

Największy samolot na świecie wylądował w Warszawie ze sprzętem medycznym.

Antonow An-225 Mrija wylądował we wtorek 14.04 br. na lotnisku Okęcie w Warszawie. Ten największy samolot używany obecnie na świecie dostarczył sprzęt dla polskiej służby zdrowia potrzebny do walki z pandemią koronawirusa, który ma trafić do polskich szpitali i placówek leczniczych. W ładowni An-225 znalazły się m.in. ponad milion maseczek typu FFP2, ponad dwieście tysięcy kombinezonów ochronnych oraz około 250 tysięcy przyłbic.

Pożar w Czarnobylu.

Czarnobyl znów stał się niebezpieczny dla świata. 4 kwietnia br. wybuchł tam kolejny pożar, który objął już teren znajdujący się 6,5 kilometra od elektrowni i dotarł do Czerwonego Lasu, który jest wyjątkowo radioaktywny. Pożar w Strefie Wykluczenia w Czarnobylu trwał 10 dni i objął powierzchnię 3500 hektarów, co czyni go największym od czasu katastrofy w 1986 r. Strażacy musieli walczyć równolegle z dwoma pożarami, a poziom promieniowania wzrósł aż 16-krotnie. Ogień dotarł do miasta Prypeć, sąsiadującego z pozostałościami elektrowni atomowej.

- Groźniejsza od koronawirusa jest nienawiść. Większości wpisów nie można czytać bez odrazy (*mini*)
- Najgorzej jak oswajamy się zyciem ze złem... (*Bercik*)
- Kulawy znowu tupnął pletwą, a uniozony sługa natychmiast oderwał się od tik toka (*Twój nick*)
- Niekompromisuj się chłopczyku (*Kaczipipek*)
- Na krótką chwilę pogodził odmienne partie religijne i polityczne, a na jego pogrzebie byli przedstawiciele prawie wszystkich krajów świata ...coś w tym jest (*Pokolenie JP2*)
- Tak, tak. Umierając pogodził nawet kiboli. Co prawda miłości do drugiego człowieka wystarczyło im na parę dni, ale niestety natura ciągnie wilka do lasu (*Ira*)
- Najważniejsze, że nas już nie nawiedzi. Za drogi był chłop w utrzymaniu. No i opowiadał ogólnie znane dyrdymały pod publiczność maluczkich (*wolny od religii*)
- Rząd zakazał prowadzenia działalności, ale licencja na sprzedaż alkoholu i tak trzeba zapłacić. (*dobro.niega*)
- W Niemczech znajoma dostała na konto 10 000 euro - zapomoga mająca na celu nie zaleganie z opłatami na najbliższe 3 miesiące. Ludzie chwala się podobnymi przelewami na twitterze a u nas? (*tillow333*)
- Od razu widać, że ustawę pisał jakiś bankster, który we krwi ma oszukiwanie i nabijanie ludzi, drobny druczek w przypisach, niezrozumiałe sformułowania, udawanie, że grabież jest promocją, a polisa inwestycyjna - ubezpieczeniem. Ciekawe, panie M., kto jest tym banksterem?? (*sadu*)
- Ta polityka prowadzi do bezrobocia, szarej strefy, inflacji, korupcji i biedy (*ErnstvonHinten*)
- W DE rząd już wypłacił firmom po 9000 euro na utrzymanie płynności. W UK wypłata 80% pensji pracownika przez rząd już od kwietnia. W PL kontrole skarbowe już od zaraz, pomimo braku jakiegokolwiek pomocy rządu (*burek polny*)
- Zawieszajcie/zamykajcie działalność. Ta tarca to tylko biurokracja i nóż w plecy (*udet1124*)
- Kogo oszczędzi koronawirus ma wielkie szanse umrzeć z głodu (*desssz*)

PRAWIDŁOWA SEGREGACJA ODPADÓW

Informacja dotycząca prawidłowej segregacji odpadów

Tworzywa sztuczne, metale i opakowania

Wrzucamy

- odkręcone i zgniecione plastikowe butelki po napojach
- nakrętki
- plastikowe opakowania po produktach spożywczych
- opakowania wielomateriałowe (np. kartony po mleku i sokach)
- opakowania po środkach czystości (np. proszkach do prania), kosmetykach (np. szamponach, paście do zębów) itp.
- plastikowe torby, worki, reklamówki, inne folie
- aluminiowe puszki po napojach i sokach
- puszki po konserwach
- folię aluminiową
- metale kolorowe
- kapsle, zakrętki od słoików

NIE wrzucamy

- butelek i pojemników z zawartością
- plastikowych zabawek
- opakowań po lekach i zużytych artykułów medycznych
- opakowań po olejach silnikowych
- części samochodowych
- zużytych baterii i akumulatorów
- puszek i pojemników po farbach i lakierach
- zużytego sprzętu elektronicznego i AGD

Papier

Wrzucamy

- opakowania z papieru, karton, tekturę (także falistą)
- katalogi, ulotki, prospekty
- gazety i czasopisma
- papier szkolny i biurowy, zadrukowane kartki
- zeszyty i książki
- papier pakowy
- torby i worki papierowe

NIE wrzucamy

- ręczników papierowych i zużytych chusteczek higienicznych
- papieru lakierowanego i powleczonego folią
- papieru zatłuszczonego lub mocno zabrudzonego
- kartonów po mleku i napojach
- papierowych worków po nawozach, cemencie i innych materiałach budowlanych
- tapet
- pieluch jednorazowych i innych materiałów higienicznych
- zatłuszczonych jednorazowych opakowań z papieru i naczyń jednorazowych
- ubrań

Zbieranie osobno papieru, szkła, tworzyw sztucznych wraz z metalem, a także oddzielanie odpadów biodegradowalnych pozwala uzyskać najbardziej pełnowartościowe surowce do ponownego przetworzenia.

Przy segregacji bezwzględnie trzeba pamiętać o odpadach niebezpiecznych, do których zaliczają się zużyte baterie i akumulatory, przeterminowane lekarstwa, zużyte świetlówki, odpady po żrących chemikaliach (np. środkach ochrony roślin), a także zużyty sprzęt RTV i AGD (tzw. elektroodpady). Tych odpadów nie wolno wyrzucać do śmieci zmieszanych. Można je oddać w specjalnie wyznaczonych punktach w sklepach i aptekach, a także w punkcie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, czyli tzw. PSZOK-u (Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych) w Mroczkach-Rębiszewo.

No dobrze, skoro segregowanie jest takie łatwe, to co należy zrobić z takimi odpadami jak np. karton po mleku? Czy należy wyrzucić go do pojemnika na papier, czy na aluminium, któ-

Szkło

Wrzucamy

- butelki i słoiki po napojach i żywności (w tym butelki po napojach alkoholowych i olejach roślinnych)
- szklane opakowania po kosmetykach (jeżeli nie są wykonane z trwale połączonych kilku surowców)

NIE wrzucamy

- ceramiki, doniczek, porcelany, fajansu, kryształów
- szkła okularowego
- szkła żaroodpornego
- Zniczy z zawartością wosku
- żarówek i świetlówek
- reflektorów
- opakowań po lekach, rozpuszczalnikach, olejach silnikowych
- luster
- szyb okiennych i zbrojonych
- monitorów i lamp telewizyjnych
- termometrów i strzykawek

Odpady biodegradowalne

Wrzucamy

- odpadki warzywne i owocowe (w tym obierki itp.)
- gałęzie drzew i krzewów
- skoszoną trawę, liście, kwiaty
- trociny i korę drzew
- niezaimpregnowane drewno
- resztki jedzenia

NIE wrzucamy

- kości zwierząt
- oleju jadalnego
- odchodów zwierząt
- popiołu z węgla kamiennego
- leków
- drewna impregnowanego
- płyt wiórowych i pilśniowych MDF
- ziemi i kamieni
- innych odpadów komunalnych (w tym niebezpiecznych)

Odpady zmieszane

- Do pojemnika z odpadami zmieszanymi należy wrzucać wszystko to, czego nie można odzyskać w procesie recyklingu, z wyłączeniem odpadów niebezpiecznych.

ym ten karton jest wyścielony od środka? Czy tłusty słoik po pulpetach wrzucać do szkła czy może do odpadów zmieszanych? A co z obierkami warzyw? Po kolei.

Karton po mleku to przykład opakowania wielo-materiałowego. Wyrzucamy je do pojemnika na metale i tworzywa sztuczne. Z kolei opróżniony słoik po pulpetach powinniśmy wyrzucić do pojemnika na opakowania szklane. Nie szkodzi, że jest nieumyty. Zostanie umyty w sortowni.

Obierki warzyw i owoców najlepiej przeznaczyć na kompost. Jeśli nie masz przydomowego kompostownika, wyrzuc je do pojemnika na odpady biodegradowalne (BIO). Co ważne, ani szkła, ani plastiku czy metalu nie trzeba myć przed wyrzuceniem do pojemnika na odpady segregowane. Wystarczy je opróżnić. Surowce zostaną umyte na późniejszym etapie recyklingu, sortujemy je więc i wyrzucamy do odpowiednich pojemników.

HARMONOGRAM ODBIORU ODPADÓW KOMUNALNYCH

UWAGA!

Odpady wytworzone przez osoby zdrowe takie jak: środki zapobiegawcze (maseczki, rękawiczki) stosowane np. w miejscu pracy, komunikacji miejskiej, w trakcie zakupów, w celu minimalizacji ryzyka zarażenia i rozprzestrzeniania się koronawirusa, powinny być wrzucane do pojemnika/worka na odpady zmieszane.

Wytyczne dla osób zdrowych objętych kwarantanną, dla osób stosujących środki zapobiegawcze np. w miejscu pracy, komunikacji miejskiej, w trakcie zakupów, w celu minimalizacji ryzyka zarażenia i rozprzestrzeniania się koronawirusa:

- odpady powinny być segregowane i wrzucane do właściwych pojemników (papier, szkło, metale i tworzywa sztuczne, bioodpady, odpady zmieszane),
- maseczki, rękawiczki i inne środki ochronne stosowane przez osoby zdrowe powinny być uprzednio zebrane w workach, które po zawiązaniu wrzucane są do pojemnika/worka na odpady zmieszane.

Miejscowość	Rodzaj odpadów	V	VI	VII	VIII
		RÓŻAN ulice: Agatowa, Bursztynowa, Cmentarna, Czysta, Diamentowa, Dolna, Kpt. Uklei, Poniatowskiego, Kwiatowa, Łazurowa, Leśna, Kopernika, Marii Skłodowskiej Curie, Marzanny, Parkowa, Pogodna, Polna, Rubinowa, Słoneczna, Spokojna, Szkolna, Szmaragdowa, Targowa, Topazowa, Tęczowa, Witosza, Warszawska			
	zmieszane	2,15,29	12,26	10,24	7,21
	tworzywa	6	3	1	5
	papier	12	9	7	4
	szkło	7	4	17	13
	bio	14,28	12,25	9,23	6,20
RÓŻAN ulice: 3 Maja, Mickiewicza, Anny Jagiellonki, Barbary Radziwiłłówny, Fortowa, Gdańska, Sienkiewicza, Hallera, Kilińskiego, Kościuszki, Jagiellonów, Królowej Bony, Lwowska, Mostowa, Nadnarwiańska, Nowa, Ostrowska, Panny Marii, Plac Obrońców Różana, Przechodnia, Słowackiego, Rolna, Wileńska, Zjazd, Zygmunta Augusta, Zygmunta Starego, Przemysłowa					
	zmieszane	4,18	1,15,29	13,27	10,24
	tworzywa	13	10	8	12
	papier	12	9	7	4
	szkło	7	4	17	13
	bio	14,28	12,25	9,23	6,20
Chrzczonki, Dyszobaba, Miłony, Podborze, Prycanowo, Zawady - Ponikiew, Szygi, Załużie, Załęże Wielkie, Załęże - Eliasze, Załęże - Gartki, Załęże - Sędzieta, Paulinowo, Mroczyki - Rębiszewo					
	zmieszane	11,25	8,22	6,20	3,17,31
	tworzywa	27	24	29	26
	papier	26	23	21	18
	szkło	21	25	30	27
	bio	5,19	2,16,30	14,28	11,25
Chelsty, Dąbrówka, Dzbądz, Kaszewiec					
	zmieszane	8,22	5,19	3,17,31	14,28
	tworzywa	20	17	22	19
	papier	19	16	14	11
	szkło	14	18	24	20
	bio	7,21	4,18	2,16,30	13,27

Wytyczne dla osób przebywających w izolacji

(wytycznymi tymi obejmuje się także odpady wytwarzane w obiektach/na obszarze kwarantanny zbiorowej, którą obejmowani są obywatele Polski np. wracający do kraju)

- wysoce zalecane jest, aby odczekać 72 godziny od zamknięcia worka – przed przekazaniem worka z odpadami do odbioru;
- osoba przebywająca w izolacji umieszcza odpady w worku przeznaczonym na ten cel, w miarę możliwości worki spryskać preparatem wirusobójczym;
- worka z odpadami nie należy wypełniać powyżej $\frac{3}{4}$ jego pojemności i nie zgniatać;
- po wypełnieniu worka, osoba przebywająca w izolacji, zawiązuje worek i po ustaleniu z osobą wynoszącą odpady z miejsca izolacji wystawia worek z odpadami z pomieszczenia, w którym przebywa;
- osoba wynosząca odpady z miejsca izolacji wkłada (w rękawiczkach) wystawiony przez osobę w izolacji worek do drugiego worka, zawiązuje/zamyka go i zabezpiecza przed przypadkowym otwarciem w chwili jego odbioru (oprócz dokładnego zawiązania worka, można zamknąć go dodatkowo przy pomocy taśmy samoprzylepnej lub sznurka) oraz oznacza datę oraz godzinę zamknięcia worka;
- worek z odpadami należy przenieść w rękawiczkach do miejsca przeznaczonego do gromadzenia odpadów i umieścić w oznakowanym pojemniku przeznaczonym na te odpady, w miarę możliwości będącego w posiadaniu odbierającego;
- przed i po każdej czynności związanej z pakowaniem/przenoszeniem odpadów, używać rękawic ochronnych, myć i/lub dezynfekować ręce;
- odpady, których nie można łączyć z innymi odpadami (tj. zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte baterie i akumulatory, zużyte świetlówki) powinny być pozostawione w domu i przekazane do systemu gminnego, kiedy będzie można opuścić miejsce izolacji.

The OrchestRose Koncert

Być kobietą ... Czyli Dęty Dym 3

Fot.M.Cachel

8 marca, z okazji Dnia Kobiet na scenie różańskiego GOUK odbył się koncert zespołu The OrchestRose. Występ pn. Być kobietą, być kobietą, to trzecia odsłona corocznego programu zatytułowanego Dęty Dym. Koncert poprowadził Dariusz Bereszczczyński, który wraz z Tomaszem Grześkiewiczem, przywitał publiczność i zadedykował koncert kobietom z okazji ich święta.

Grupa zaprezentowała znane i lubiane przeboje światowych gwiazd muzyki rozrywkowej takich jak Queen, The Temptations, Frankie Valli, Lipps Inc, Maryli Rodowicz, Anny Jantar i innych. Koncert trwał prawie godzinę. Wzbudził miłe emocje i pozytywne opinie, wśród słuchaczy. Grupa ciągle pracuje nad nowym repertuarem i skutecznie zdobywa serca publiczności.

Życzenia z okazji Dnia Kobiet złożył burmistrz i dyrektor GOUK, a po zakończonym koncercie panie otrzymały kwiaty. M.Cachel

Fot. Jarosław Sosniński

Sala samobójców. Hejter. to fikcja dogoniona przez życie

– Byliśmy przerażeni widząc jak nasz film wyprzedził prawdziwą tragedię – mówi Maciej Stuhr, odtwórca roli polityka Pawła Rudnickiego w filmie Sala samobójców. Hejter.
Z aktorem rozmawia Joanna Sławińska.

- Jan Komasa nie po raz pierwszy wpisuje się swym najnowszym filmem, w taki nurt polskiego kina, które niesie ważny przekaz. Tym razem reżyser odnosi się do aktualnych zjawisk związanych z możliwościami internetu, i jego wpływem na życie publiczne. Pan w Sali samobójców. Hejter, zagrał wyraziście i wiarygodnie, złożoną postać człowieka, który obawia się ujawnić publicznie pewien ważny element swego życia. Jest kandydatem na prezydenta miasta, który, jeśli chce wygrać, musi się odnaleźć w realiach. Czym dla Pana jest udział w tym filmie?

- Przede wszystkim jest spotkaniem z Jankiem Komasą, który od swojego debiutu przykuł moją uwagę jako niezwykle ciekawy artysta, mający coś nowego do powiedzenia, znajdujący nową formę nawiązania porozumienia z młodą publicznością. Po drugie jestem człowiekiem, którego hejt nie ominął w życiu, chociaż przez wiele lat się przed nim strzegłem... aż tu nagle! No i temat, który wart jest niejednego filmu i dyskusji, a myślę, że teraz, za sprawą Janka Komasy, powróci w rozmowach i w refleksji o tym do czego zmierzamy, czym jest internet, jakie zagrożenia może stwarzać, jakie potrzeby ludzkie zaspokaja, dlaczego wyciąga z niektórych ludzi to, co najgorsze.

- Rzeczywiście coraz bardziej uświadamiamy sobie te zagrożenia. Ale obserwuję Pana wpisy na Facebooku, jest Pan aktywny. Z jakiego powodu?

- Jestem, od czasu do czasu. Jak mnie coś rozśmieszy, albo rozżołości, to komunikuję się w ten sposób z moją widownią, a bywa tak, że moje posty nie żyją tylko na mojej ścianie, są udostępniane, to się rozchodzi w postępie geometrycznym. Czasami mój niewinny żart jest nadinterpretowany we wszystkie możliwe sposoby, co mnie zadziwia i niekiedy powstrzymuje od zbytnej aktywności w sieci.

Rzeczywiście jest to olbrzymie zjawisko wirtualnej rzeczywistości, która dla niektórych staje się główną rzeczywistością. Niesie wiele drogocennych możliwości. Kiedyś znajoma potrzebowała bardzo rzadkiej grupy krwi dla swojego dziecka, napisałem post i po 2 godzinach krew była w szpitalu, więc użycie tej formy przekazu może nawet ratować życie. Ale też nie mam problemu wyobrazić sobie, że jakiś post, czy tweet prezydenta – jednego czy drugiego – wywoła kiedyś wojnę. Albo stanie się to przez fejkowy post, wykreowany przez złych ludzi, albo ludzi interesu, albo nawet jakiegoś bota.

- Z drugiej strony społeczności zwołują się w internecie, np. Wiosna Ludów w krajach arabskich była możliwa dzięki temu. Różne protesty ludzi, akcje są zwoływane w internecie. Zjawisko jest rzeczywiście diaboliczne, nieobliczalne w skutkach, pozytywne i negatywne. W Sali samobójców. Hejter według scenariusza Mateusza Pacewicza mamy do czynienia z piętrowym hejtem budowanym już przez agencję. Bohater z wykonawcy zleceń staje się wręcz kreatorem hejterskich ataków wobec ludzi, wyróżnia się pomysłowością. W tym właśnie filmie Pana postać zostaje bardzo mocno dotknięta hejtem, dochodzi do tragedii. Jak budowaliście z reżyserem postać kandydata na prezydenta, Pawła?

- Dużo rozmawialiśmy z Jankiem o tym, za jakim politykiem tęsknimy i jakiego chcielibyśmy mieć. Jak sobie już mniej więcej to wymyśliśmy, to zaczęliśmy się zastanawiać jakie pułapki czekałyby na taką postać. Nie tylko pułapki planowane przez jego wrogów, ale też pułapki, które sam na siebie stawia i w nie wpada. Wiemy nie od dziś, jak trudnym i brudnym zajęciem jest polityka, jak wiele zakulisowych spraw się musi toczyć, jak często trzeba odchodzić od swoich przekonań

na rzecz polityki. I nawet często ci, którzy wydają się najbardziej ideowi, nie są od tego wolni – potem okazuje się, że za tym stały pieniądze albo że ktoś się przebarbował, był narodowcem, jest teraz największym lewakiem, a była kandydatka lewicy na prezydenta jest nagle drapieżną ultrapravicową dziennikarką, itd. Widzimy, że to wszystko są jakieś interesy, tracimy już trochę rozeznanie. A najgorszym tego efektem jest to, że tracimy zaufanie. Przystajemy w ogóle wierzyć w cokolwiek. Wstrząsnął mną reportaż po tragedii na Gie-woncie, kiedy ludzie porażili piorun i pytano TOPR-owców: Czemu żeście tych ludzi tam nie zatrzymywali? A oni mówili, że zatrzymywali, mówili: Nie idźcie, bo uderzy w was piorun. To przykład tego, że dzisiaj ludzie stracili zaufanie do jakichkolwiek racjonalnych nawet ostrzeżeń, chcą się przekonać na własnej skórze, bo tylko wtedy się dowiedzą. No i niektórzy się dowiedzieli ostatecznie.

- Ma Pan wrażenie, że polityka stała się bardziej cyniczna niż była kiedyś?

- Cyniczna była zawsze i te mechanizmy istniały jak świat światem, natomiast dziś każdy ma dostęp do całej wiedzy naszej planety. Mogę wyciągnąć komórkę i odpowiedzieć pani w 10 sekund na najbardziej skomplikowane pytanie. Z jednej strony to błogosławieństwo, z drugiej – o czym mówiła Olga Tokarczuk w swojej mowie noblowskiej – widzimy, że świat nie staje się przez to lepszy. A ilość tej wiedzy powoduje, że jesteśmy skazani na bezustanną selekcję zalewających nas informacji. Znajdując jakiś news, który nam wyskakuje na facebooku, czy jakimś portalu, po pierwsze musimy ocenić, czy jest on prawdziwy, a jesteśmy wychowani w kulturze tego, że publikacja bardziej jest prawdziwa niż nieprawdziwa. (...) Musimy dokonać oceny tej informacji, która nas niepokoi. Jeszcze za czasów mojej młodości istniały pewne wyrocznice, autorytety, media, które dokonywały za nas selekcji tych informacji: CNN, BBC, wiadomości telewizyjne, gazety, które jednak z tego gąszczu wyławiały rzeczy prawdziwe, istotne, naprawdę ważne. Dzisiaj każdy tej weryfikacji musi dokonać sam, no i kłopoty gotowe.

- Powiedział Pan, że może w ciągu 10 sekund odpowiedzieć na każde pytanie zaglądną do internetu, ale jak Pan doskonale wie, jako psycholog z wykształcenia, na najważniejsze, egzystencjalne pytania nie dostaniemy odpowiedzi tak szybko. Jeśli mamy zalew tych informacji, w dużej mierze niepokojących, następnie podważanych, to gdzie szukać sensu? Gdzie Pan znajduje sens?

- Ja go znajduję u mojego synka najwięcej. Zaraz po naszej rozmowie pójść do domu, przytulę go, pobawię się z nim i zrobię mu obiad – wtedy będę wiedział, jaki jest sens. Żebyśmy się kochali, żebyśmy walczyli o lepszy świat dla niego i jego przyszłego potomstwa. Banalne, ale nie mam co do tego żadnych wątpliwości. Sensem mojego życia jest moja rodzina i przyjaciele, ludzie i zwierzęta, przyroda, wokół której żyję. Dopiero później idzie aktorstwo, które coraz mniej mnie interesuje, bo zakosztowałem ostatnio reżyserii filmowej

i teatralnej. To ma większy sens od aktorstwa. Aktorstwo jest bardzo piękne, jest niezwykle delikatnym bytem – mówię o rolach, które się pojawiają i znikają, są lepsze i gorsze, czasami dana rola jednego wieczoru w teatrze jest leżąca pod chmurą, a drugiego dnia jest bardziej przyziemna. Aktorstwo przypomina piękny kwiat, który zakwita lub nie, a reżyseria przypomina bardziej pracę ogrodnika, który nawozi ziemię, orze ją z plugiem, musi się nagnoić w tych ekskrementach, którymi użyźnia ziemię, wymyśla, gdzie posadzić ten kwiat, jak go podlewać, jakie warunki mu zapewnić. Po tem ten kwiat zakwita, a ogrodnik stoi z boku i patrzy.

- *Jest Pan świeżo po premierze reżyserowanych przez siebie Innych ludzi Doroty Maślowskiej, z udziałem studentów.*

- To spektakl dyplomowy studentów IV roku Akademii Sztuk Teatralnych we Wrocławiu. Z Dorotą Maślowską czułem się związany właściwie od jej debiutu, to bardzo bliska mi autorka, poprzez zabawy z językiem polskim, inteligencję i niezwykle poczucie humoru. A te wszystkie historie, które są tak śmieszne, są też podszyte wielką tragedią, czułością w stosunku do bohaterów, i dojmująco smutne. Mój tato, który widział próbę generalną, zacytował słowa z Wesela Wyspiańskiego: historia wesoła, a ogromnie przez to smutna.

- *Aktorzy narzekają, że jeśli chodzi o aktorstwo filmowe, to nie bardzo mają wpływ na całość, w przeciwieństwie do aktorstwa teatralnego – bo nie wiedzą co zostanie z ich kreacji po montażu.*

- Jeszcze 2 miesiące temu, gdybym był zmuszony do odpowiedzi na to, czy czuję się bardziej człowiekiem filmu czy teatru, to pewnie bym odpowiedział, że filmu. I jest to rzeczywiście fascynująca przygoda, przy czym teraz, po moim debiucie jako reżysera teatralnego zauważam, że jednak film jest niezwykle ograniczony do technicznego aspektu – operatorskiego, montażowego itd. – i jeżeli się nie spełni tych wszystkich elementów, to film zaczyna się sypać, jest gorszy. Natomiast w teatrze granicą jest wyłącznie wyobraźnia, o czym ponownie się przekonałem i uwierzyłem w teatr na nowo. Po raz trzeci czy czwarty w życiu, pokochałem teatr bardzo mocno, bo na scenie wszystko można. Oczywiście światło, muzyka i scenografia też są ważne, jak w kinie, ale łatwiej nad nimi zapanować i zrobić dokładnie taki spektakl, jak się chciało. Jak się jeszcze ma do czynienia z młodzieżą, która ze swoim entuzjazmem, porywem i wielkimi emocjami rzuca się w to jak żaden inny zespół zawodowego teatru, przyjmując wszystko z nadzieją i optymizmem, to bierzemy udział w świetnej przygodzie.

- *Gdzie można było i będzie jeszcze ten spektakl zobaczyć?*

- W dużej sali szkoły aktorskiej we Wrocławiu, przy ul. Braniborskiej, ale z pewnością też w Łodzi na Festiwalu Szkół Teatralnych w maju i, mam nadzieję, uda nam się ten spektakl pokazać w stolicy, może jeszcze gdzieś, pertraktacje się już rozpoczęły. Naszym największym marzeniem jest, żeby ten spektakl

zagościł w repertuarze profesjonalnego teatru na stałe, żeby nam za rok nie zniknął z afisza.

- *Czy myśli Pan iść teraz w kierunku reżyserii?*

- Jako aktor czuję się człowiekiem bardzo spełnionym i z pewnością będę dalej grał, ponieważ to uwielbiam, Kocham, i jest to moim przeznaczeniem, natomiast ta przygoda reżyserska zdecydowanie poszerzyła moje horyzonty, zelektryzowała mnie na nowo, odmłodziła. Poczulem motyle w brzuchu i entuzjazm i nowe połączenia neuronów w głowie, których już dawno nie czułem. Na razie jestem wypruty, powiem brzydko, po premierze i nie czas w tej chwili myśleć o nowych projektach, ale słodko ten owoc smakował, więc kto wie?

- *Zakosztował Pan też reżyserii filmowej i również w pracy z młodzieżą.*

- Tym razem ze studentami w Warszawie, z którymi pracuję od paru lat i udało nam się już nakręcić cztery 30-minutowe filmy, trzy z nich są już do obejrzenia na moim kanale YouTube Maciej Stuhr to kanał: Milczenie polskich owiec, Ding dong oraz Krwawy dziekan, bo i horror nakręciliśmy. A nasz najnowszy film, czyli II symfonia na wiolonczelę i orkiestrę do wielkiego dzieła Pawła Mykietyna, film niemy, eksperymentalny, tylko do muzyki, jeszcze powalczy trochę na festiwalach i potem znajdzie się w sieci, a wszystkie cztery wyjdą na DVD wydane przez Kino Świat. Każdy z tych filmów jest jakąś wprawką, eksperymentem – razem z moim operatorem Maciejem Puczyńskim postanowiliśmy każdy z tych filmów zrobić w innej konwencji, w innym gatunku. Milczenie polskich owiec to taki typowy film kawiarziano-stolikowy, Jim Jarmusch z Kawą i papierosami był nam bliiski przy powstawaniu tej etudy. Z kolei Ding dong to komedia, może bardziej w stylu Juliusza Machulskiego, o eliksirze młodości, który nagle zadziałał na parę uroczych starsuszków. Krwawy dziekan to pastisz horroru dziejący się w szkole teatralnej, gdzie studenci, młodzi adepci aktorstwa muszą walczyć o życie swoim aktorstwem, bo inaczej tajemna siła ich zabija, a jak źle grają ... to zabija widzów, więc jest potworna tragedia! Natomiast II koncert na wiolonczelę i orkiestrę to chyba najważniejsza propozycja, eksperymentalna i trochę artystyczna, bardzo frapujący temat, który zaczerpnąłem z reportażu przeczytanego w Dużym Formacie o młodym człowieku, którego życie po wylewie krwi do mózgu zmienia się diametralnie i zostaje uwieczony w swoim cieple, ale za sprawą technologii – zresztą polskiej – zwanej Cyber-Okiem zaczyna się komunikować ze światem. Tą drogą dowiadujemy się o jeszcze większym nieszczęściu, które mu towarzyszy. Poważniejsza wypowiedź, ale walczyć, uczymy się, próbujemy różnych form.

- *Wróćmy do Sali samobójców. Hejter, filmu, który 6 marca wszedł do kin, a obecnie można już legalnie obejrzeć go w sieci. We wrześniowym wywiadzie w ubiegłym roku <https://legalnakultura.pl/pl/czytelnia-kulturalna/rozmowy/news/3345.jan-komasa-nie-zajmuje-stanowiska-robie-filmy>, Janek Komasa powiedział mi, że wydarzyły się niewyobrażalne zbiegi okoliczności. Mówił o tym, że zdjęć*

zakończyły się 22 grudnia, kilka tygodni przed zabójstwem Pawła Adamowicza, a filmowy kandydat na prezydenta, który zostaje zamordowany, ma na imię Paweł. Zabójca w filmie – który, podkreślmy, był nakręcony przed tym wydarzeniem, o scenariuszu nie wspominając – ma na imię Stefan, tak samo jak zabójca Pawła Adamowicza. Jan Komasa, wspominał również w tymże wywiadzie, że pierwotna, zapisana w dokumentach, data premiery filmu, to był 13 stycznia (zamach na Adamowicza miał miejsce 13 stycznia), ta data akurat się zmieniła. Co Pan o tym myśli, co Pan poczuł, kiedy się dowiedział o tych zbieżnościach?

- To się wymyka osądowi w ogóle, cóż o tym myśleć, tylko ciarki czuć na plecach. Pamiętam jak w ten tragiczny dla prezydenta Gdańska dzień, siedziałem przykuty do telewizora... Nie wierzyłem własnym oczom i tylko wymieniałem SMS-y z Jankiem: czy ty to widzisz?, a on tak samo przykuty do swojego telewizora, pisał, że to jest niebываłe. Byliśmy zszokowani tym, jak fikcja została dogoniona przez życie, a nawet to życie wyprzedziła. (...) Bo myśmy kręcili political fiction, a tu nagle się okazuje, że to nie była fikcja, że to nie tylko mogłoby się przydarzyć, ale to się stało, i to na naszych oczach. (...) I tu muszę pani powiedzieć, że myśmy w pierwszym odruchu po tragedii w Gdańsku byli przerażeni, nie tylko tą tragedią, ale też tym, jak ten film zostanie odebrany, czy on nagle nie zyska jakiś aspektów, których byśmy nie chcieli. Była obawa, że ktoś nas może posądzić o to, że wykorzystujemy to co się wydarzyło, bo film widzowie obejrzą później. Nieprawdopodobna sytuacja, nie do wymyślenia. I dlatego mówmy wyraźniej, kiedy ta historia została wymyślona – dużo wcześniej niż miał miejsce historia prezydenta Gdańska, i tragiczne jest dla nas to, że fantazja Mateusza Pacewicza, scenarzysty Hejtera, pokryła się z rzeczywistością.

- *Chciałby Pan mieć takiego prezydenta jak pana bohater z Sali Samobójców. Hejtera, Paweł Rudnicki?*

- Wyobraziliśmy sobie takiego idealnego kandydata, który też ma swoje słabości, który musi iść na kompromisy. To skłania do pytań, gdzie jest ten moment, w którym ten super-człowiek być może będzie super-politykiem, a być może skończy tak, jak większość kończy, jako cyniczny gracz. Oczywiście było to nasze wyobrażenie na temat tego, jakiego byśmy chcieli mieć prezydenta, a z drugiej strony mieliśmy na uwadze rzeczywistość – czym polityka jest i jak trudnych trzeba dokonywać wyborów, jak trzeba czasem zaprzeczać samemu sobie w tym fachu, bo nie da się chyba inaczej. Mieszanie ideowości, pracy, kunktatorstwa, układów i realnego wpływu na bieg zdarzeń. I szczęścia. Tak jak aktor czy reżyser musi mieć szczęście do tego, żeby znaleźć tekst, partnerów, trafić w swój czas itd., tak myślę, że wybitny polityk musi mieć szczęście do tego, żeby móc zrealizować swoją wizję, a te kompromisy, które podejmuje, żeby były jak najmniej kosztowne moralnie.

- *Jak Pan przeskakuje z ról komediowych do poważnych i nie traci wiarygodności? Z jednej strony jest współpraca z Krzysztofem*

Warlikowskim w teatrze, a z drugiej komedie filmowe dla masowego widza. Nie ma czegoś takiego, że już taki jest Pan śmieszny i zabawny, że jak wchodzi na scenę w dramacie, to się wszyscy śmieją – a to jest, myślę, koszmar dla aktora. W poważnym filmie Janka Komasy, gra Pan jedną z najlepszych swoich ról. W sumie w swym życiu zawodowym nie dał się Pan zaszufłakować.

- Chyba zdaję się na moją intuicję i spełniam swoje marzenia, bo moim marzeniem było zostać jak najbardziej wszechstronnym aktorem. Uwielbiałem rozśmieszać ludzi i do dzisiaj uwielbiam, zaczynałem od kabaretu i komedii i do dzisiaj jak ktoś przychodzi do mnie ze śmiesznym scenariuszem, to ma fory od razu, jeżeli tekst jest naprawdę śmieszny. Natomiast od początku byłem absolutnie przekonany, że chcę być też aktorem dramatycznym, jestem wychowany na Teatrze Starym w Krakowie, na tym wspaniałym pokoleniu artystów teatru, do którego należy mój tato. Wiedziałem, że bez tego nie będę się czuł do końca spełniony i szczęśliwy. Już na samym początku, po moich przygodach kabaretowych i po roli w Fukse i Chłopaki nie płaczą, poszedłem do szkoły aktorskiej i zamknąłem się tam na 3 lata, ćwicząc warsztat aktora teatralnego, odłożyłem na półkę wszystkie bardzo ciekawe propozycje filmowe i telewizyjne, kolejnych komedii i seriali, bo chciałem spróbować czegoś innego. Szedłem za tą intuicją i ona mnie rzadko zawodziła, do dziś tak kieruję swoją drogą, żeby tę wszechstronność zachowywać. Teraz są te nowe przygody reżyserskie, które otwierają nowy rozdział w moim życiu. To wszystko wynika z realizacji pewnego planu i marzenia. Nie jest to kunktatorstwo, raczej idę za intuicją i rozważam, czy dana rola, dany projekt spowoduje, kim będę za 5 czy 10 lat, czy mi pomoże, czy mi zaszkodzi. To jest mój główny klucz – jak patrzę z takiej perspektywy, od razu jestem mądrzejszy, czy przyjmować rolę.

Rozmawiała Joanna Sławińska, dziennikarka Polskiego Radia Fot. Jarosław Sosiński

Publikacja powstała w ramach Społecznej kampanii edukacyjnej Legalna Kultura.

Legalna Kultura promuje idee, wartości i postawy ważne dla wszystkich użytkowników kultury w cyfrowej rzeczywistości. Zwraça uwagę, że wolność i powszechny dostęp do kultury budują także zobowiązania – przede wszystkim wobec jej twórców.

6 marca br. w GOUK w ramach projektu Twój pomysł na Kulturę, odbyło się spotkanie z animatorką Karoliną Koguciuk oraz badaczami z Fundacji Obserwatorium: Michałem Bargielskim (socjolog i antropolog kultury) oraz Karolem Wittelsem (socjolog, badacz kultury i politolog).

Fot. M. Cachel

GOUK W RÓZANIE ZAPRASZA MIESZKAŃCÓW GMINY RÓZAN DO UDZIAŁU W PROJEKcie I WSPÓŁPRACY PRZY BADAANIACH

TWÓJ POMYSŁ NA KULTURĘ!

Projekt w ramach programu DOM KULTURY+ INICJATYWY LOKALNE 2020

I ETAP DIAGNOZA

II ETAP NABÓR INICJATYW

Więcej informacji na stronie www.gouk.pl oraz Facebook

RAZEM TWÓRZMY NASZĄ KULTURĘ!!!

DOFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO CENTRUM KULTURY W RAMACH PROGRAMU DOM KULTURY+ INICJATYWY LOKALNE 2020

szczego etapu projektu. Stan epidemii uniemożliwił realizację zaplanowanych spotkań z mieszkańcami i zmusił do opracowania innych metod konsultacyjnych. O wszelkich zmianach będziemy na bieżąco informować poprzez stronę internetową GOUK oraz na Facebooku.

W związku z ograniczeniami w funkcjonowaniu samorządowych instytucji kultury, wynikającymi ze stanu epidemii Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego wyraził zgodę na: przedłużenie realizacji I części projektu do dnia 31 sierpnia br. oraz realizację II części zadania od 1 września do 30 listopada br.

Koordynator projektu
Marzena Cachel

Fot. Krzysztof

Manipulacja postępowaniem człowieka - sekty

Manipulacja (z łac. manewr, fortel, podstęp) to celowo inspirowana interakcja społeczna mająca na celu oszukanie osoby lub grupy osób w taki sposób, aby skłonić je do działania sprzecznego z ich dobrem lub interesem (manipulujący dąży do osiągnięcia korzyści kosztem poddawanych manipulacji osób).

Warto jest poznać techniki i metody manipulacji, aby uchronić siebie i naszą rodzinę przed naciągaczami i nie dać się skłonić do irracjonalnych działań. Osoba poddana manipulacji nie jest w pełni świadoma faktu, że użyto wobec niej podstęp i jest przekonana, że na jej postępowanie nie wywarło żadnego wpływu. Otaczający nas chaos informacyjny, stworzenie poczucia zagrożenia bezpieczeństwa, brak czasu i szybkie tempo życia sprzyjają rozpowszechnianiu nieprawdziwych, trudnych do weryfikacji opinii i argumentów, które wpływają na nasze postępowanie. Techniki manipulacji są też często wykorzystywane do osiągnięcia korzyści przez różne grupy, w tym sekty religijne.

Potoczne reguły manipulacji:

- ▶ reguła wzajemności - wykorzystuje się tu podświadomą zasadę chęci odwzajemnienia się osobie, która wyświadczyła nam przysługę. W naszej świadomości mamy zakodowane silne poczucie zobowiązania i jesteśmy w stanie spełnić prośbę drugiej osoby tylko dlatego, że czujemy się do tego zobligowani (często mamy świadomość, że czynimy źle, ale i tak postąpimy zgodnie z prośbą danej osoby);
- ▶ reguła zaangażowania i konsekwencji wynika z tego, że za wszelką cenę pragniemy dążyć do zgodności swoich działań z powziętą wcześniej decyzją (tzw. bycie słownym). Społeczne względy i kultura wychowania nakazują nam konsekwentnie trzymać się swoich wyborów i poglądów, nawet jeśli w perspektywie czasu są one sprzeczne z naszym interesem lub interesem naszych najbliższych;
- ▶ reguła społecznego dowodu słuszności opiera się na przekonaniu, że dane zachowanie jest słuszne, ponieważ inni ludzie z naszego otoczenia lub społeczności tak postępują. Jest to potocznie zwany odruch stadny, który w manipulacji wykorzystywany jest w sytuacjach od prostych interakcji międzyludzkich po wyrafinowane chwyt marketingowe;
- ▶ reguła lubienia i sympatii polegająca na wytworzeniu pozytywnych

uczuć przywiązania, koleżeństwa i przyjaźni. Wystarczy, że dana osoba, która jest do nas podobna (pod względem zachowania, ubierania się, ma podobne zainteresowania, poglądy itp.), mówi nam komplementy i pochlebstwa. Chęć przypodobania się jej, zwłaszcza jeśli jest umiejącą wykorzystać swoje wdzięki osobą płci przeciwnej, powoduje, że jesteśmy skłonni spełnić jej każdą prośbę;

- ▶ reguła autorytetu, czyli ślepe posłuszeństwo wobec osób o dużej wiedzy i wyjątkowych cechach, które cieszą się szacunkiem ogółu, co w rzeczywistości oznacza, że posiadają znaczną ilość pieniędzy, noszą markowe ubrania, są rozpoznawalni itp.

Analiza badań psychologicznych wykazała, że w ramach poszczególnych reguł manipulacji można wyróżnić takie techniki, jak:

- ▶ efekt wabika - najczęściej wykorzystywany w handlu, gdzie sprzedaż droższego produktu związana jest z dodaniem do oferty innego, tańszego produktu;
- ▶ otoczenie - technika ta jest stosowana najczęściej w procesie negocjacji. Zamiast w biurze lub sali konferencyjnej spotkanie odbywa się w kawiarni, gdzie rozmówca jest zwykle mniej skłonny np. do agresywnych zachowań;
- ▶ naśladowanie języka ciała rozmówcy poprzez delikatne naśladowanie sposobu siedzenia, gestykulacji czy wypowiedzania się. Potocznie nazywa się to efektem kameleona - mamy podświadomą tendencję do lubienia rozmówcy, który naśladuje naszą postawę, manieri, mimikę, poglądy itp.;
- ▶ szybkość mówienia - wykorzystuje się jaw sytuacji, kiedy twój rozmówca nie zgadza się z tobą. Mówimy wówczas szybko, głośno, w formie polecającej. Sprawia to, że oponent będzie miał mniej czasu na analizę twoich słów. Kiedy zaś słuchacz zgadza się z twoimi argumentami, należy mówić powoli;
- ▶ zastosowanie techniki DTR polegającej na wytrąceniu potencjalnego klienta z rutyny poprzez podsuniecie akceptowalnego powodu do dokonania transakcji i sklonienia go do kupna towaru lub usługi;
- ▶ poproś o przysługę, gdy ludzie są zmęczeni. Rozkojarzenie pod koniec dnia pracy powoduje, że jesteśmy mniej krytyczni i bardziej zgodni z rozmówcą. Podejmujemy się wówczas zadań, które okazują się zbyt trudne do zrealizowania przez nas;
- ▶ zawieszenie w pomieszczeniu obrazu z oczami. Powoduje to podświadome oddziaływanie na nasze postępowanie - wydaje się nam, że jesteśmy śledzeni;
- ▶ używanie rzeczowników zamiast czasowników w rozmowie. Każdy z nas ma potrzebę przynależności do określonej grupy, a użycie rzeczownika umacnia jego tożsamość. Jest to technika często wykorzystywana w stosunku do członków sekt;
- ▶ zastraszenie w formie żartu. Osoby, które podświadomie doświadczają lęku, a potem ulgi, pozytywnie reagują na kolejne prośby. Przyczyną tego jest myślenie o potencjalnym zagrożeniu, a nie skupienie się na analizie bieżących zdarzeń;
- ▶ skupienie się na celu, który oponent chce osiągnąć. Podczas negocjacji należy podkreślać to, co oponent zyska, a nie co straci;
- ▶ uświadomienie skrajnych wersji poglądów. Kiedy zmieniamy czyjś punkt zapatrywania się na problem, musimy doprowadzić do sytuacji, w której oponent sam stwierdzi, że pierwotnie się mylił;
- ▶ nie bądź zbyt pewny swoich argumentów i zapatrywań. Rozmówcy, którzy podczas argumentowania dodawali sformułowanie: To mógł być przypadek, są skuteczniejsi w przekonywaniu innych do zmiany swojego zdania;
- ▶ bezpośredni kontakt, dotknięcie czyjś ramienia może wpłynąć na jego decyzję. Jest to kontrowersyjna, ale skuteczna metoda, wykorzystywana zazwyczaj przez mężczyzn, którzy dążąc do bezpośredniego kontaktu i lekkiego dotknięcia kobiety, powodują, że kobiety chętniej nawiązują z nim kontakt (podają numer telefonu itp.);
- ▶ oponent nie musi się zgadzać z twoimi poglądami. Kiedy pokazujemy rozmówcy, że ma prawo do swoich poglądów, wyborów i działań, możemy zwiększyć szansę na to, że zrobi to, czego od niego oczekujemy. Powyższe reguły i techniki manipulacji są stosowane przez różnego

rodzaju sekty i stowarzyszenia o charakterze kultowym i religijnym. Niewinne zaproszenia na prezentacje na temat zdrowej żywności itp. nie noszą znamion niebezpieczeństwa, jednak ich celem może być całkowite zawładnięcie umysłem osoby w danej chwili. Aby uniknąć przykrych niespodzianek w postaci podpisania dokumentów pożyczki o stopie RSO 15 000% i wyższej, należy znać mechanizmy manipulacji, którymi posługują się organizacje o charakterze destrukcyjnym.

Wiedź, że... sekty i organizacje o charakterze destrukcyjnym chcą decydować o wszystkich aspektach życia społeczności: stylu życia, majątku, pracy, kontaktach społecznych, zdrowiu i życiu. Ich celem jest absolutne posłuszeństwo i podporządkowanie.

Technika manipulacji wykorzystuje głównie znaną od wieków i stosowaną powszechnie przez różne instytucje metodę dezinformacji i kamuflażu. Im bardziej dopływające do nas informacje są zagmatwane i mało rzetelne, a w dodatku przekazywane są przez osoby celowo do tego przygotowane, tym łatwiej jest nas oszukać lub wprowadzić w błąd. W rezultacie decydujemy się na wykonanie czynności, które są złe dla nas i dla otoczenia, lecz my jesteśmy przekonani, że czynimy dobro.

Dzięki poznaniu metod i technik oddziaływania na naszą świadomość możemy ustrzec siebie i swoich najbliższych przed nieświadomymi czynami lub postępowaniem.

Kiedy dostajemy telefonicznie lub pocztą zaproszenie na spotkanie albo ktoś prosi nas o udział w quizie, badaniach, którym będzie towarzyszyć prezentacja sprzętu, towarów itp., naszym pierwszym pytaniem powinno być: Kto lub co się za tym kryje?. Zachowaj czujność, nie podawaj swoich danych, w tym numeru PESEL, numeru konta, PIN-u, hasła dostępu ani innych danych. Zapytaj, skąd mają twój adres telefonu czy strony internetowej. Zachowaj czujność, zdrowy rozsądek i zasadę ograniczonego zaufania.

Dzięki stosowaniu metody dezinformacji i kamuflażu osoby werbuujące członków sekt i stowarzyszeń otaczają potencjalną ofiarę życzliwością, a wręcz miłością. Żywo interesują się jej problemami, szczerze współczują, tworzą atmosferę ciepła i przyjaźni. Proponują spotkanie w gronie znajomych, a kiedy ofiara zgodzi się i weźmie w nim udział, zazwyczaj przeżywa szok, bo oto znalazła się w innym świecie, w którym ludzie są życzliwi, uśmiechnięci, emanują dobrocią, prawią komplementy itp. Ofiara w takim gronie czuje się szczęśliwa i nie zdaje sobie sprawy z tego, że jest rozpracowywana w celu oceny jej osobowości (np. religijnej, emocjonalnej, intelektualnej, społecznej itp.) i dopasowania właściwej metody perswazji. Zanim spostrzeże, co się wokół niej dzieje - ulega indoktrynacji i zmianie tożsamości. Występuje presja grupy, która jest coraz silniejsza, jednak w taki sposób, aby ofiara mogła zachować złudzenie, że sama decyduje o swoim zachowaniu i postępowaniu.

Kiedy zacieśnia się więź emocjonalna pomiędzy ofiarą a grupą, następują działania polegające na odizolowaniu jej od świata zewnętrznego - ograniczenie dopływu informacji, zerwanie kontaktów z najbliższymi, namawianie rodziny do wstąpienia do grupy. Taką osobę często zmusza się do porzucenia pracy i całkowitego poświęcenia się sprawom sekty (organizacji): zajęcia się modlitwą, medytacją, poszukiwaniem oświecenia w celu zbawienia świata. Trafia się do swobodnego rodzaju więzienia, w którym ofiara sama jest swoim strażnikiem.

Manipulacja najczęściej jest stosowana w stosunku do młodych ludzi, osób wykształconych, ambitnych, majątnych, lecz zazwyczaj samotnych. Każdy z nas potrzebuje ciepła, akceptacji, miłości i przynależności do danej społeczności. W związku z tym każdy jest podatny na manipulacje, które dają okazję do zwerbowania nas lub naszych najbliższych jako członków określonej społeczności.

Symptomy, które mogą wskazywać na to, że dana osoba znajduje się pod wpływem sekty lub innej podobnej organizacji:

- ▶ zmiany w zachowaniu w stosunku do najbliższych osób;
- ▶ postępujące izolowanie się;
- ▶ gwałtowna zmiana osobowości;
- ▶ wzrost euforii;
- ▶ zamknięcie się w sobie;
- ▶ depresja i osłabienie fizyczne;
- ▶ dziwne broszury, wydawnictwa, książki;

- ▶ zmiana poglądów, rozmowy o tematyce teologicznej itp.;
- ▶ nowi, wspaniali znajomi i przyjaciele;
- ▶ zmiana, stylu życia, ubierania się itp.;
- ▶ coraz większe potrzeby finansowe, bez widocznego powodu celów, zaciąganie zobowiązań;
- ▶ częste i długie przebywanie poza domem, nawet po kilka dni;
- ▶ niezbyt precyzyjne wyjaśnienia, gdzie była dana osoba i co robiła.

Jak pomóc osobie uzależnionej od sekty (organizacji)?

Pomoc ofierze sekty jest trudna, wymaga współdziałania rodziny, przyjaciół, znajomych. Najważniejsze elementy to:

- ▶ utrzymanie ciepłych relacji i stały kontakt z ofiarą grupy lub sekty. Okazywanie jej serdeczności i zainteresowania jej przeżyciami, marzeniami itp.;
- ▶ zmiana w sposobie komunikowania się z ofiarą (pomoc doświadczanego psychologa);
- ▶ stwarzanie poczucia, że jesteśmy zainteresowani działalnością grupy. Zadawanie pytań na ten temat, rozmowy na różne tematy, w tym o doktrynie wyznawanej przez sektę;
- ▶ nie dopuścić do zamknięcia się ofiary w sobie;
- ▶ nie ośmieszać ani nie atakować grupy;
- ▶ jeżeli dowiemy się od danej osoby, że w organizacji (sekcje) dochodzi do czynów przestępczych (karnych), nie bójmy się powiadomić o tym odpowiednich organów;
- ▶ po chociażby czasowym odizolowaniu ofiary od wpływów sekty rozpocząć leczenie psychologiczne. Nie dopuszczać wówczas do ponownych kontaktów członków grupy z ofiarą. Nie ulegać namowom, groźbom itp. Informować o tego typu zdarzeniach odpowiednie służby (policja, prokuratura itp.). Można też skorzystać z pomocy specjalistycznych placówek przeciwdziałania psychomanipulacji. Ofiary psychomanipulacji i ich rodziny ponoszą ogromną cenę. Często porzucają naukę, pracę, rodzinę, przyjaciół, pozbywają się majątku lub przekazują go organizacji lub sekcje. Często nie poddają się leczeniu, co skutkuje pogorszeniem stanu zdrowia. Dłuższa indoktrynacja może spowodować osłabienie możliwości umysłowych.

Pamiętaj! Wydarzenia kryzysowe, takie jak śmierć najbliższej osoby, rozwód, przeprowadzenie się do innego miasta, samotność, zagubienie, poszukiwanie sensu życia, potrzeba zmian itp. osłabiają naszą percepcję i stajemy się podatniejsi na wszelkie objawy manipulacji.

Zachowajmy zdrowy rozsądek i logiczne myślenie. Zanim podejmiemy decyzje, zastanówmy się, gdzie kryje się przysłowiowy haczyk.

Wydawnictwo Saperskie saperskie.pl

Książka jest dostępna w Gminnej Bibliotece Publicznej w Różanie.

Ubezpieczenia

Marlena Mrozek Koczara
ul. Warszawska 30

Gminna Spółdzielnia SCH
w Różanie

ul. Plac Obrońców 1

Czas na ... buraki!

- Witaminy A, C, z grupy B
- Potas, magnez, żelazo, błonnik
- Działanie oczyszczające
- Działanie antynowotworowe
- Wspomagają pracę wątroby
- Obniżają zbyt wysokie ciśnienie
- Przeciwdziałają zaparciom
- Są zasadowotwórcze
- Chronią przed miażdżycą
- Zapobiegają anemii
- Zakwas buraczany wzbogaca florę jelit
- Można je gotować, piec, sokować, kisić

Zdjęcie: pemr.org

Witamina C, prawdziwa historia Steve Hickey, Andrew Saul

Badania naukowe nad witaminą C w celu jej klinicznego zastosowania postępują bardzo dynamicznie, pomimo braku dofinansowania ze strony medycyny akademickiej. Medycyna ortomolekularna, która stosuje wysokie dawki substancji odżywczych w leczeniu chorób, jest postrzegana przez medyczny establishment jako wysoce kontrowersyjna. Jednak to odrzucenie ortomolekularnego podejścia nie ma zasadniczo podstaw w rzetelnej wiedzy, a odzwierciedla jedynie uprzedzenia i chęć utrzymania nie mającego nic wspólnego z postępem status quo.

Ta książka opowiada prawdziwą historię jednej z najważniejszych substancji dostępnych dla człowieka, której on sam nie potrafi syntezować we własnym ciele, a która pozwala utrzymać organizm w zdrowiu i przywrócić równowagę w przypadku najróżniejszych chorób. Autorzy dochodzą do konkluzji, że pewnego dnia prawdziwe leczenie bez użycia witaminy C będzie jak poród bez zachowania zasad higieny lub chirurgiczna operacja bez zastosowania narkozy.

Witamina C jest prostą molekułą o potężnej mocy. Jeśli chcesz być zdrowy, powinieneś przyjmować jej wystarczające ilości. Po przeczytaniu tej książki, będziesz wiedział dlaczego... i jak dużo.

Dr Steve Hickey posiada stopień naukowy w dziedzinie matematyki i nauk przyrodni-

czych. Przeprowadzał badania nad badaniem ciała metodą tomografii komputerowej wysokiej rozdzielczości (CT), przewodnicząc zespołowi fizyków w pierwszej w Europie klinicznej jednostce obrazowania rezonansem magnetycznym (MR) w Manchester Medical School. Ma na swoim koncie ponad 100 publikacji naukowych obejmujących szereg rozmaitych dziedzin. Obecnie jest członkiem departamentu biologii na Staffordshire University.

Dr Andrew W. Saul posiada ponad 35 lat doświadczenia w nauczaniu o zdrowiu i medycynie naturalnej. Jest redaktorem naczelnym serwisu Orthomolecular Medicine News Service, a także działa w redakcji Journal of the Orthomolecular Medicine. Jest autorem książek Doer yourself: Natura! healing that works oraz Fire your doctor! How to be independently healthy. DoctorYourself.com to jego popularna, recenzowana przez specjalistów, niekomercyjna strona internetowa o naturalnym leczeniu.

Profilaktyczny Protokół Antywirusowy (w/g A.Saul)

- **Witamina C**
3.000 mg dziennie w dawkach podzielonych
- **Witamina D**
2.000 IU dziennie (zacząć od 5.000 IU/dziennie przez tydzień, potem zredukować do 2000 IU dziennie)
- **Magnez**
400 mg dziennie (cytrynian, jabłczan, Chelat lub chlorek)
- **Cynk**
20 mg dziennie
- **Selen**
100 mcg (mikrogramów) dziennie

Zakwas z buraków

Dlaczego warto regularnie pić zakwas z buraków?

W zakwasie mamy pełen zestaw witamin i mikroelementów (z dobrze przyswajalnym żelazem na czele) + naturalne probiotyki – więc to idealna propozycja po antybiotykoterapii, wzmocnienie i na regenerację. Naturalna osłona i wsparcie.

Nie mylmy zakwasu ze świeżym sokiem. O ile zakwas możemy pić codziennie/co drugi dzień, to picie surowego soku z buraków, w większych ilościach może się skończyć rozregulowaniem przewodu pokarmowego. To jest nieprawidłowe postępowanie i przyniesie więcej szkody niż pożytku. Zakwas ma zupełnie inne właściwości niż surowy sok.

Przepis

- Naczynie na zakwas może być szklane, gliniane lub ceramiczne. Nie może być metalowe.
- Ilość zalewy zależy od tego jak duże będzie naczynie. Na 1 litr wody wysypać płaską łyżkę soli (obojętnie jakiej), można dołożyć liście laurowe, goździki, ziele angielskie, pieprz – do woli i do smaku – np. po jednym ziarenku/liście na 1 litr. Zagotować to wszystko (np. na słój 5 litrowy wychodzi zawsze jakieś 2 litry zalewy), po zagotowaniu ostudzić!
- Kupić dobre buraki – najlepiej takie niepędzone chemią, od gospodarza, lub chociaż takie eko-buraki. Obrąć, umyć i pokroić w kostkę/krażki. Wrzucić je do przygotowanego (wyparzonego) naczynia. Można dołożyć czosnek (2-3 główki i każdy ząbek warto zgnieść przed wrzuceniem, opcjonalnie korzeń chrzanu, albo liście chrzanu, rozmaryn, tymianek). Na tym etapie można też dołożyć inne warzywa. Zalać buraki zalewą. Nic nie może wystawać ponad poziom zalewy – można przycisnąć buraki czymś szklanym.
- Naczynie szczelnie zakręcić to sprzyja procesowi kiszenia – czyli fermentacji beztlenowej.
- Po pierwszych dniach może pojawić się piana na powierzchni – zebrać ją łyżką nie zaplesniała.
- Kiszenie trwa od 5-7 dni – trzeba czuć i kosztować zakwasu na bieżąco. Jak będzie miał intensywny smak, kolor i słodycz nie będzie już wyczuwalna złać go do wyparzonego słoja i trzymać w lodówce – można go przechowywać nawet kilka miesięcy.
- Uwaga – można zalać te same buraki jeszcze raz zalewą i znów zostawić na 3-5 dni i zlać drugą porcję zakwasu.
- Podczas drugiego kiszenia można podjadać już kiszone buraki i czosnek (traktując je tak samo jak kiszone ogórki). Świetnie sprawdzają się jako element sałatki, albo solo - do kotleta.

Uwagi i wskazówki:

Jeśli zakwas zaplesnieje – cały jest do wyrzucenia. Nie mylić piany, która powstaje w wyniku fermentacji z pleśnią – trzeba zdać się na węch i smak. Piana jest OK, pleśń jest toksyczna, zapach może pachnieć kwiatowo i owocowo – takie estrowe zapachy naturalnie powstają podczas fermentacji, czyli pracy bakterii.

Jak pić zakwas z buraków?

Trudno o jakieś konkretne wytyczne. To tylko zakwas. Mega wartościowy przetwór, ale mimo wszystko nie lek.

W tradycyjnym ziołolecznictwie wskazuje się najczęściej na schemat – pół szklanki co drugi dzień.

Można też pić cyklami – pół szklanki codziennie przez dwa tygodnie i 2 tygodnie przerwy.

Można sobie ten zakwas rozcieńczyć wodą jeśli będzie zbyt intensywny.

Inna Wielkanoc

*Jak Ciebie witać Chrystusie Panie,
Kiedy nas wirus zatrzymał w domu,
A przecież dla nas Ty Zmartwychwstałeś,
I jak nam siadać do Twego stołu?*

*Przecież potrawy nie poświęcone
I Wielkanocna spowiedź sumienia,
A to dogmaty nieocenione,
Że bardzo świętość tej nocy zmienia.*

*Nie odwiedzimy grobu Chrystusa,
Żeby zobaczyć, żeby uwierzyć,
Gdy Jezus z martwych w świat z wieścią rusza,
Że nieśmiertelność śmierci wymierzył.*

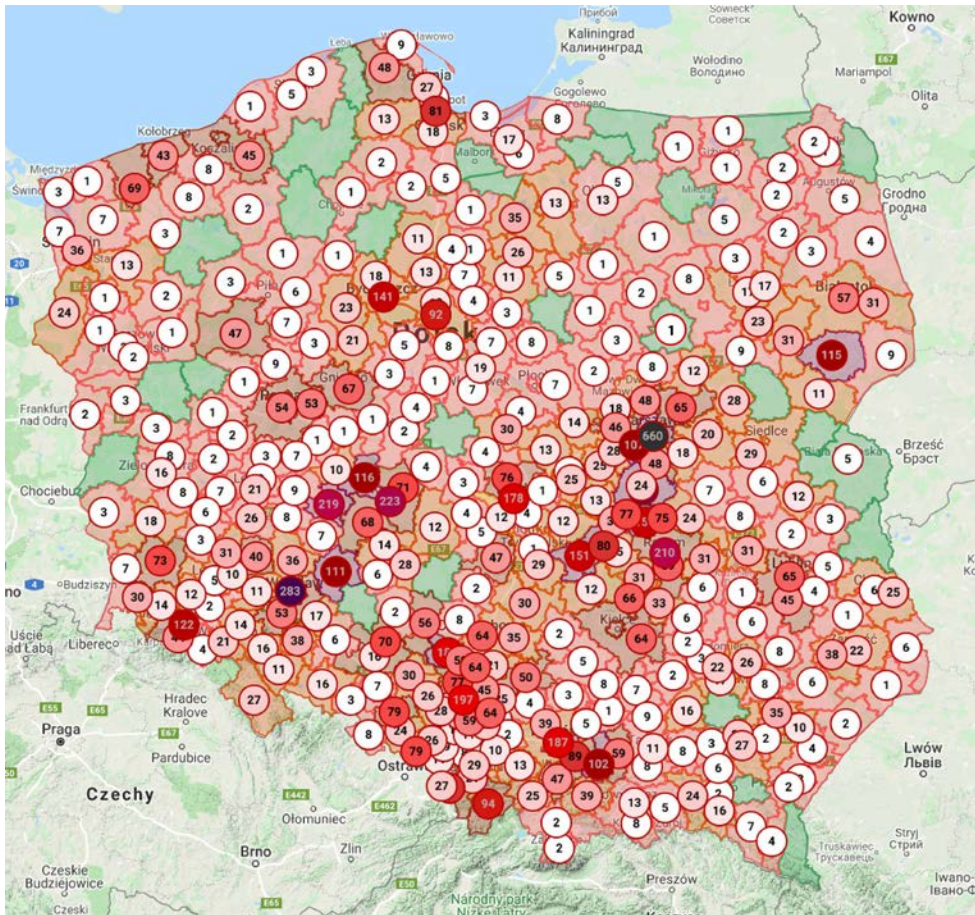
*Że jest wśród ludzi w imieniu Pana,
A swoim ciałem przyszłość nam ścieli,
Bo wiara w Niego jest nieskalana,
Gdy życie wieczne cudem Niedzieli.*

*I siądźmy razem do Rezurekcji,
Żeby powitać Cud Zmartwychwstania,
To i odległość nam nie przesłania,
Wziąć zдалnie udział w misternej lekcji.*

*Podzielmy jajko na nowe życie,
Które nam wirus tak dziesiątkuje,
Prosząc Cię Jezu, jako Zbawicielu,
Ocal nam Polskę, lud pokutuje.*

Zenek Kozłowski

Koronawirus w Polsce - stan na dzień 21 kwietnia

Pamiętaj o zakrywaniu ust i nosa w miejscach publicznych!

Od 16 kwietnia br. obowiązuje nakaz zakrywania ust i nosa - być może będzie jednym z dłuższych obowiązków wynikających z sytuacji epidemicznej; jeszcze przez wiele tygodni, a może nawet miesięcy będziemy musieli się liczyć z tym, że będziemy w takiej sytuacji.

Gmina Różan zamówiła maseczki dla mieszkańców.

Za dystrybucję na terenach wiejskich będą odpowiadać sołtysi. W mieście: OSP Różan, pracownicy gminy i Spółdzielni Mieszkaniowej Różanka.

Maseczki są wielorazowego użytku z możliwością instalacji dodatkowego filtra. W każdej kopercie będą po dwie na domostwo.

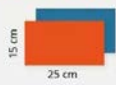

#zostani w domu

USZYJ SAM MASECZKĘ

- Potrzebne materiały:**
- dwa prostokątne kawałki bawełnianego materiału o wymiarach 25 x 15 cm
 - dwie elastyczne gumki lub sznurki, paski itp. o długości 15 cm
 - igła i nitka
 - nożyczki
 - maszyna do szycia

1. Wytnij z materiału dwa prostokąty o wymiarach 25 na 15 cm. Użyj bawełny o gęstym splocie. Ukłóć jeden kawałek materiału na drugim.

2. Złóż dłuższe boki zginając 0,5 cm materiału i zszyj. Następnie złóż krótsze boki zginając 1 cm materiału i zszyj, pamiętając o pozostawieniu miejsca do przewleczenia gumki.

3. Przeciągnij gumkę o długości 15 cm przez tunele po obu stronach maski. Będą to pętle na uszy. Zawładz mocno końce gumek. Nie masz gumki? Użyj gumki do włosów lub elastycznej opaski do włosów. Jeśli masz tylko sznurek, przygotuj taką jego długość, która wystarczy do swobodnego wiązania maseczki za głową.

4. Delikatnie pociągnij gumkę, aby węzły były schowane wewnątrz rąbka. Zbierz boki maski na gumce i dopasuj, aby maska pasowała do twarzy. Następnie zszyj gumkę na rogach, aby się nie zerwała.

Getmor Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k.
Chrzanowo 28; 06-225 Rzewnie
www.getmor.pl

DEKOME
Ewa Załęska
Różan, ul. Gdańska

TYNK SERVICE
Adam Czuksanow
Różan, ul. Wileńska 8

GRILL-IMPEX
Piotr Oleksiak
Sieluń 4a tel. 766 90 64 www.grill-impex.com.pl

ŚWIERSZCZ RODZIMY

Miasto wobec epidemii

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 16 maja br. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, od poniedziałku 25 maja br., Urząd Gminy oraz Ośrodek Pomocy Społecznej w Róźnie przywróciły bezpośrednią obsługę obywateli z zachowaniem odpowiednich rygorów sanitarnych.

Dopuszczalna liczba interesantów przebywających w tym samym czasie w jednym pomieszczeniu, nie może być większa, niż jedna osoba na jedno stanowisko obsługi (nie wliczając osób obsługujących Interesantów).

Nie są przyjmowane wpłaty oraz realizowane wypłaty gotówkowe w kasie urzędu, która obsługuje jedynie wpłaty bezgotówkowe (karty płatnicze).

Wpłaty gotówkowe na konto gminy Różan bez pobierania prowizji, mogą być dokonane w Banku Spółdzielczym w Róźnie.

Wszyscy interesanci zobowiązani są poruszać się na terenie urzędu w maseczkach ochronnych lub innym nakryciu ust i nosa oraz w rękawiczkach, a także zachować bezpieczną odległość od innych osób. Urząd nie udostępnia maseczek i rękawiczek. Dodatkowo w urzędzie obowiązują dezynfekcja rąk, którą przeprowadza się po wejściu do budynku.

Burmistrz ostatecznie odwołał tegoroczny wakacyjny wyjazd dzieci i młodzieży nad morze. Jak czytamy w komunikacie - *Sytuacja epidemiczna nie pozwala zagwarantować wyjeżdżającym pełnego bezpieczeństwa, pomimo wytycznych GIS dla organizatorów obozów i kolonii. Uważam, że wyjazd na wakacje stwarzałby realne zagrożenie dla zdrowia i życia kolonistów oraz opiekunów i ich niepełnosprawnych podopiecznych. Nie mogę wziąć na siebie tak potężnej odpowiedzialności. Ryzyko zakażenia, choć być może niewielkie, pozostanie, tak jak pozostanie już z nami (w opinii specjalistów), wirus powodujący COVID-19. Zwrot wpłat dokonanych na rzecz wakacyjnego wypoczynku dokonywany był po złożeniu pisemnego wniosku.*

Bądźmy wyrozumiali i stosujmy się do zasad bezpieczeństwa rekomendowanych przez instytucje państwowe i wiarygodne przekazy medialne. Pomóżmy seniorom i swoim bliskim w zaopatrzenie ich w niezbędne produkty spożywcze, artykuły sanitarne i leki.

Na co przeznaczamy pieniądze za lokalizację na terenie gminy Krajowego Składowiska Odpadów Promieniotwórczych.

- Gmina Różan otrzymała w roku 2019 z budżetu państwa opłatę w wysokości 10,5 mln zł. Pieniądze przeznaczono na:
- Wydatki inwestycyjne - 6 223 891,60 zł
- Dotacja dla ZGKiM (dopłata do wody i ścieków) - 999 992,00 zł
- Wypoczynek dzieci i młodzieży (wakacje, ferie, wyjazdy do kina i na pływalnię) - 195 971,65 zł
- Pomoc społeczna (usługi opiekuńcze, zasiłki, dożywianie, utrzymanie OPS) - 951 220,46 zł
- Oświata i wychowanie (bieżące utrzymanie placówek oświatowych) - 2 218 924,29 zł

PSZOK w Mroczi-Rębiszewo

Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w miejscowości Mroczi-Rębiszewo czynny jest od poniedziałku do piątku w godzinach 7:00 – 15:00.

W związku z planowaną modernizacją sieci bezpłatnego, bezprzewodowego dostępu do internetu w sierpniu br. mogą wystąpić problemy w nawiązaniu połączenia z punktami dostępowymi zlokalizowanymi na terenie miasta i gminy Różan.

OGŁOSZENIA DROBNE:

Kupię dom, duże siedlisko – tylko przy linii brzegowej rzeki Narew. Tel. 603 535 535.

Kupię od ręki każdy stary motocykl typu: WSK, MZ, JAWA, MOTORYNKA, SHL i inne. Tel. 603 535 535

Z dniem 15.05.br. zostało przywrócone funkcjonowanie targowiska miejskiego, przy ul. Królowej Bony z zachowaniem zasad bezpieczeństwa mających na celu przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się COVID-19.

- handel odbywa się wyłącznie w wyznaczonych przez zarządcę miejscach sprzedaży,
- zarządca może ograniczyć liczbę stanowisk dla handlujących,
- przy jednym miejscu prowadzenia sprzedaży mogą przebywać maksymalnie trzy osoby, nie wliczając w to sprzedającego, bądź osób wykonujących swoje obowiązki służbowe,
- osoby przebywające na terenie targowiska mają bezwzględny obowiązek noszenia rękawiczek oraz zakrywania - przy pomocy odzieży lub jej części, maski albo maseczki - nosa i ust (niezastosowanie się do obowiązku będzie skutkowało usunięciem z terenu targowiska),
- w przypadku miejsc sprzedaży z żywnością, gdzie dostęp do wody jest utrudniony, ręce należy dezynfekować, przy użyciu płynów dezynfekujących lub chusteczek nasączonych takim płynem,
- płyny dezynfekujące, przy każdym stanowisku zapewnia sprzedawca,
- sprzedawca ma obowiązek podawać i pakować produkty, tak aby ograniczyć kontakt klienta z żywnością,
- sprzedawca w miarę możliwości powinien zapewnić terminale płatnicze, a w przypadku braku takiej możliwości, obowiązany jest dezynfekować ręce po każdym kontakcie z pieniędzmi,
- sprzedawca powinien przestrzegać, aby minimalna odległość między klientami przy jego stanowisku sprzedaży wynosiła nie mniej niż 2 metry.

W przypadku niezastosowania się sprzedających lub kupujących do wskazanych zasad i zaleceń pracowników zarządcy, będą oni usuwani z terenu targowiska po uprzednim wezwaniu służb porządkowych.

Świerszcz Różański

GAZETA LOKALNA
MIASTA I GMINY RÓŻAN

www.swierszcz.gouk.pl
swierszcz@gouk.pl

Redaguje zespół.

Redaktor naczelny: Sebastian Olszewik

Współpracowali:

I. Murzyn, M. Cachel,
Z. Kozłowski

Adres redakcji, wydawca i druk

Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury
w Róźnie

im. Marszałka Józefa Piłsudskiego
06-230 Różan ul. Mickiewicza 5
tel. 29 76 69 042 - 512 965 398

Skład i łamanie:

K. Kruszewski

Na okładce

Fot. M. Cachel

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych, a także zastrzega sobie prawo redagowania i skracania tekstów, zmiany ich tytułów oraz obróbki zdjęć. Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść reklam i ogłoszeń. Redakcja nie zawsze zgadza się z poglądami autorów tekstów.

ISSN 1640-1573

Data wydania 11 VIII 2020 r.

Cena 2 zł

Ogłoszenia: do 20 słów za darmo
1cm² – 1 zł

Z głębokim smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

Pana Henryka Daszewskiego

wieloletniego konsultanta społecznego przy Komisji Ochrony Radiologicznej, którego zaangażowanie, profesjonalizm i chęć współpracy na zawsze pozostaną w naszej pamięci.

Wyrazy głębokiego współczucia rodzinie i bliskim składa Dyrekcja i Pracownicy ZUOP.

Fot. UGRózan

Burmistrz w wotum zaufania i absolutorium

W dniu 29.05.br. odbyła się XVIII Sesja Rady Miejskiej w Róźnie. Głównym punktem porządku obrad było udzielenie wotum zaufania i absolutorium dla Burmistrza Gminy Różan z tytułu wykonania budżetu gminy Różan za rok 2019. Z uwagi na wciąż istniejące obostrzenia związane z koronawirusem COVID-19, obrady ponownie odbyły się w formie wideokonferencji bez udziału sołtysów, dyrektorów i kierowników.

W pierwszej kolejności burmistrz zaprezentował radzie miejskiej doroczny raport o stanie gminy, który obejmuje podsumowanie działalności gminy za rok ubiegły. W szczególności omawia on realizację polityk, programów, strategii i uchwał rady miejskiej. Treść raportu znajduje się na stronie urzędu gminy pod adresem - www.rozan.bipgminy.pl/public/ jak również wybrane zagadnienia publikowane są w ŚR na str. 4. Radni jednomyślnie przegłosowali uchwałę w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu gminy Różan za rok 2019, a także w sprawie udzielenia absolutorium dla burmistrza. Sprawozdanie uzyskało również pozytywną opinię Regionalnej Izby Obrachunkowej.

Kolejny punkt porządku obrad dotyczył zmian w opłacie targowej. Biorąc pod uwagę straty finansowe ponoszone przez przedsiębiorców w wyniku trwającego od marca br. stanu epidemii, rada podjęła uchwałę zmieniającą opłatę targową na targowisku w Róźnie. Temat był szeroko omawiany przez radnych na poprzedzających sesję komisjach w dniu 29 maja. Pierwotny projekt zakładał całkowite zwolnienie z opłaty targowej do końca lipca br. Radny Tomasz Peplowski złożył wniosek dotyczący zmiany jego zapisu polegający na zmniejszeniu stawki opłaty do wysokości 50% przez określony okres tj. do 31 lipca br. Poddany pod głosowanie projekt uchwały w wnioskiem radnego uzyskał pozytywną opinię radnych i finalnie został przegłosowany podczas sesji (za: 10, przeciw: 5).

Stan zagrożenia epidemiologicznego ma również wpływ na wydłużenie terminu likwidacji ZGKiM w Róźnie i przekształcenia go w jednoosobową spółkę gminy Różan. Spowodowane to jest koniecznością doprecyzowania zapisów umowy, uregulowania kwestii przekazywania majątku spółce oraz jego inwentaryzacji.

Podczas obrad poddano pod głosowanie sprawozdania:

- z pracy Komisji Ochrony Radiologicznej;
- z bezpieczeństwa Krajowego Składowiska Odpadów Promieniotwórczych;
- z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Róźnie za 2019 r.;
- z realizacji zadań zawartych w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla gminy Różan na lata 2015-2020 za 2019 rok;
- z realizacji rocznego Programu współpracy

Fot. UGRózan

gminy Różan z organizacjami pozarządowymi za rok 2019;

- z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w gminie Różan za 2019 rok.

W czasie obrad radni zostali zapoznani z informacją na temat problemów dydaktyczno-wychowawczych w Szkole Podstawowej w Róźnie w roku szkolnym 2019/2020. Jak wynika z przedstawionego sprawozdania nie występuje problem z absencją uczniów, co w ubiegłym roku było poważnym problemem. Współpraca z policją obejmowała głównie działania prewencyjne, w zakresie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży.

Radni zapoznali się z informacją o stanie bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy w roku ubiegłym. Z przeprowadzonej analizy wynika, że przestępczość na terenie miasta i gminy Różan utrzymuje się na niezmiennym poziomie, jednak w niewielkim stopniu zmienił się charakter przestępstw.

Na zakończenie posiedzenia Burmistrz Piotr Świdorski podjął radzie miejskiej za jednogłośnie udzielenie wotum zaufania i absolutorium. - *Radni mają do burmistrza zaufanie* - zaznaczył przewodniczący Zbigniew Janszko.

Nagrania audio z posiedzeń komisji oraz sesji Rady Miejskiej w Róźnie udostępniane są w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy w Róźnie pod adresem www.rozan.bipgminy.pl, natomiast materiały na poszczególne posiedzenia zamieszczane są pod adresem www.rozan.esesja.pl. Sesje rady miejskiej na żywo można oglądać na stronie swierszcz.gouk.pl. M.Cachel

Projekt grantowy pn. Zdalna Szkoła

W ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020, gmina Różan przystąpiła do realizacji projektu grantowego pn. Zdalna Szkoła - wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego. Z pozyskanych środków finansowych w wysokości 59.832 zł. zostały zakupione laptopy i przekazane do Szkoły Podstawowej w Róźnie. Sprzęt będzie wykorzystywany przez nauczycieli w systemie kształcenia, a w okresie pandemii COVID-19 posłuży do prowadzenia nauki zdalnej.

Ukończ kurs e-learningowy i zdobądź hulajnogę!

Placówka Terenowa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w Ostrołęce zaprasza dzieci rolników w wieku 6-14 lat, do udziału w kursie e-learningowym pt. Bezpiecznie na wsi mamy – upadkom zapobiegamy. Szkolenie to w nowoczesnej formie przybliży najmłodszym mieszkańcom wsi zagrożenia w gospodarstwie rolnym oraz zasady prawidłowych zachowań podczas przebywania na terenie obejścia. Zdobyta podczas kursu wiedza pomoże ograniczyć nieszczęśliwe zdarzenia, które częściej występują podczas wakacji.

Po ukończeniu i otrzymaniu certyfikatu należy wysłać go wraz z formularzem zgłoszeniowym do 30 września br. na adres e-mail: hulajnoga@krus.gov.pl. Nagrody rzeczowe – hulajnogi przewidziano dla 100 osób, wylosowanych spośród wszystkich dzieci biorących udział w konkursie. Szczegółowe informacje dotyczące kursu e-learningowego można uzyskać na stronie internetowej Kasy www.kurs.gov.pl oraz Placówce Terenowej KRUS w Ostrołęce (tel. 29 760 74 40, 29 760 74 17, e-mail: ostroleka@krus.gov.pl).

PODSTAWOWE INFORMACJE O Powszechnym SPISIE ROLNYM 2020

Termin trwania: 1 września – 30 listopada 2020 r., dane zbierane wg stanu na 1 czerwca 2020 r.

Metody spisowe:

- 1) samospis internetowy, - jeśli ktoś nie posiada odpowiedniego sprzętu lub Internetu, powinien skontaktować z Gminnym Punktem Spisowym w Urzędzie Gminy
- 2) spis przez telefon,
- 3) wywiad bezpośredni z rachmistrzem terenowym (rachmistrze rozpoczną pracę 1 października 2020 r.).

Infolinia spisowa: 22 279 99 99

Więcej informacji o Powszechnym Spisie Rolnym 2020 na str. 8 i <https://spisrolny.gov.pl/>

Gmina Różan
realizuje projekt dofinansowany
z Funduszy Europejskich
„Zdalna Szkoła – wsparcie Ogólnopolskiej
Sieci Edukacyjnej
w systemie kształcenia zdalnego”

Celem projektu jest zakup sprzętu komputerowego niezbędnego do wsparcia procesu zdalnego kształcenia

Dofinansowanie projektu z UE: 59.832 zł

www.mapadotacji.gov.pl

Raport o stanie gminy Różan za 2019 rok

(streszczenie wybranych zagadnień)

Podczas XVIII Sesji Rady Miejskiej w dniu 29 maja br. przedstawiono Raport o stanie gminy Różan za 2019 rok, którego autorem jest burmistrz Piotr Świdewski. Raport zawiera ogólną charakterystykę gminy oraz istotne informacje dotyczące jej funkcjonowania w ubiegłym roku. 24 stronicowy dokument w całości dostępny jest na stronie internetowej BIP gminy Różan.

Notka demograficzna

Gmina Różan zajmuje powierzchnię 8435,68 ha według stanu na 31.12.2019 r. gminę zamieszkiwało 4424 mieszkańców z czego 2267 osób stanowiły kobiety, a 2157 mężczyźni. W 2019 r. odnotowano ujemny przyrost naturalny (37 urodzeń i 49 zgonów). W ciągu lat 2014 – 2019 liczba ludności (osób zameldowanych na stałe), spadła o 101 osób. Gminę Różan cechuje niska gęstość zaludnienia, niezmienna na przestrzeni lat 2010 - 2019. W 2019 roku miasto zamieszkiwało 2724 osób (62%), natomiast 1700 stanowili mieszkańcy wsi (38%). Liczba ludności z podziałem na poszczególne sołectwa przedstawiała się następująco: Chelsty - 107, Chrzczonki - 88, Dąbrówka - 39, Dyszobaba - 212, Dzbądz - 235, Kaszewiec - 74, Miłony - 59, Mroczyki-Rębiszewo - 43, Paulinowo - 60, Podborze - 94, Prycanowo - 50, Szygi - 101, Załęże-Eliaszki - 44, Załęże-Gartki - 52, Załęże-Sędziąta - 34, Załęże Wielkie - 126, Załuzie - 249 i Zawady-Ponikiew - 31 osób.

Podstawowe dane dotyczące wykonania budżetu gminy Różan w roku 2019

Budżet gminy Różan w 2019 r. po dokonanych zmianach wynosił po stronie dochodów 32.134.315,33 zł, (100,94%), z czego dochody bieżące stanowiły 31.933.400,20 zł, a majątkowe 200.915,13 zł. Dochód w wysokości 10,5 mln złotych stanowi rekompensata z tytułu lokalizacji na terenie gminy KSOP (około 30% budżetu gminy). W 2019 r. kwota wydatków wynosiła 31.470.658,72 zł (94,78%), z czego wydatki bieżące to 25.135.606,15 zł, a wydatki majątkowe 6.335.052,57 zł. Udział wydatków majątkowych w wydatkach budżetu utrzymuje się na podobnym poziomie od kilku lat i stanowi ponad 20%. Na terenie gminy Różan funkcjonuje fundusz sołecki, z którego środki przeznaczane są na remonty dróg żwirowych, zakupy sprzętu i wyposażenia do istniejących remiz OSP i świetlic wiejskich itp. Na koniec 2019 r. zadłużenie gminy Różan wynosiło 798.000 zł. Dotyczyło ono zobowiązania z tytułu umowy zawartej z WFOŚiGW w Warszawie na budowę kanalizacji sanitarnej w miejscowości Dyszobaba. W części umarzalna pożyczka będzie spłacona ostatecznie w 2022 roku.

Realizacja uchwał rady miejskiej

Uchwały Rady Miejskiej w Różanie realizowane są przez Burmistrza Gminy Różan na zasadach przewidzianych przepisami prawa i w granicach upoważnień ustawowych. Burmistrz składa regularne sprawozdania oraz informacje na każdej sesji rady miejskiej. Do realizacji uchwał w 2019 r. rada miejska nie wniosła zastrzeżeń.

Mienie komunalne

Na dzień 31 grudnia ubiegłego roku samorząd gminy Różan posiadał w zasobie następujące składniki mienia komunalnego: grunty budowlane o pow. 20,65 ha, grunty rolne o pow. 11,63 ha, grunty rekreacyjne o pow. 6,67 ha i pozostałe o pow. 52,07 ha, działki pod zabudowę zagrodową o pow. 0,87 ha, drogi o nawierzchni utwardzonej i ulepszonej o pow. 131,71 ha. Gmina Różan jest właścicielem: 6 budynków wielorodzinnych, budynku dwurodzinnego, 5 obiektów szkolnych, budynku hali sportowej, 2 budynków użyteczności publicznej, budynku adoptowanego na potrzeby: służby zdrowia, dziennego domu Senior+ oraz Gminnej Biblioteki Publicznej, 4 budynków świetlic wiejskich, 5 stacji uzdatniania wody, oczyszczalni ścieków, kiosku, PSZOK, sieci kanalizacji sanitarnej o łącznej długości 27,74 km (2018–24,84km), sieci wodociągowej o łącznej długości 120,14 km (2018 – 91,05 km), 2 pojazdów (autobus i bus). Ponadto gmina Różan z mocy prawa, w wyniku podziałów nieruchomości weszła w posiadanie gruntów o łącznej powierzchni 2635 m² pod drogi gminne. Przy ul. Polnej w Różanie wybudowana została sieć kanalizacyjna (dł. 346 mb) i sieć wodociągowa (195 mb) oraz we wsi Szygi (490 mb) i Miłony (509 mb).

Bezrobocie i rynek pracy

W dniu 31.12.2019 r. w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy pozostawało 298 mieszkańców gminy Różan z czego 189 zarejestrowanych bezrobotnych to mieszkańcy miasta Różan (w tym 94 kobiety). Wśród bezrobotnych mieszkańców miasta prawo do zasiłku posiadało 26 osób (w tym 14 kobiety). Natomiast 109 zarejestrowanych bezrobotnych to mieszkańcy wsi (w tym 60 kobiet). Wśród bezrobotnych zamieszkujących sołectwa 10 osób posiadało prawo do zasiłku (w tym 4 kobiety). Wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych 196 to osoby długotrwale bezrobotne. Gmina Różan i jej jednostki podległe były stałym organizatorem różnego rodzaju wsparcia w zatrudnieniu. W 2019 r. tylko w ramach prac społecznie użytecznych zatrudnionych było 10 osób, kolejne 10 w ramach prac interwencyjnych.

Lad przestrzenny

Na dzień 31.12.2019 r. pozostawało aktualnie 12 dokumentów planistycznych oraz od 2018 r. przystąpiono do opracowania nowego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Różan. Z analizy istniejących planów zagospodarowania przestrzennego wynika konieczność ich aktualizacji.

Pomoc społeczna, wspieranie rodziny, osób niepełnosprawnych

Głównym organizatorem pomocy społecznej na terenie gminy Różan jest Ośrodek Pomocy Społecznej. Instytucjami realizującymi zadania z zakresu pomocy społecznej oraz wspierającymi podmioty pomocy społecznej w realizacji ich zadań w gminie są również: Urząd Gminy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy, działające w strukturze OPS Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza i Senior+, Posterunek Policji, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia oraz organizacje pozarządowe. Zadania gminy w zakresie pomocy społecznej szczegółowo określa Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015-2020 (dostępna na stronie www.rozan.bipgminy.pl), której celem jest poprawa jakości życia mieszkańców poprzez stworzenie im możliwości rozwoju, zaspokojenia potrzeb przez aktywną integrację.

Przeciwdziałanie uzależnieniom

Podobnie jak w latach minionych w gminie Różan występują uzależnienia od alkoholu, od narkotyków i od palenia tytoniu. Problemami tymi zajmuje się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, współpracując w tym zakresie ze szkołami, Policją, OPS, Poradnią Rodzinną w Makowie Mazowieckim oraz Poradnią Leczenia Uzależnień. Każdego roku Rada Miejska w Różanie uchwała Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, który jest finansowany ze środków własnych gminy (pochodzących z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych). W gminie Różan funkcjonują 2 grupy samopomocowe: grupa AI-Anon dla współuzależnionych oraz grupa wsparcia DDA dla dorosłych dzieci alkoholików.

W Domu Dziennego Pobytu funkcjonuje świetlica opiekuńczo-wychowawcza, z której korzystają dzieci z rodzin dysfunkcyjnych i nie tylko. Zajęcia w świetlicy odbywają się pod opieką wychowawcy-terapeuty we wszystkie dni robocze w godz. 14.00-18.00. Świetlica zapewnia podopiecznym pomoc w nauce, rozwój ich zainteresowań oraz organizację czasu wolnego. W 2019 r. niektóre zajęcia były prowadzone z udziałem uczestników Dziennego Domu Senior +.

Strategie, polityki, programy

Na dzień 31.12.2019 r. pozostawało aktualnie 9 przyjętych przez organy gminy strategii i programów wieloletnich oraz te, które Rada Miejska w Różanie przyjmuje rokrocznie do realizacji. (dostępne na stronie www.rozan.bipgminy.pl)

Ograniczenie skutków życia w biedzie

W 2019 r. przyznano i wypłacono świadczenia pieniężne dla 246 świadczeniobiorców na kwotę 403.057,84 zł, w tym: zasiłek stały otrzymało 43 osoby na kwotę 255.788,85 zł, zasiłek okresowy - 15 osób na kwotę 24.844,63 zł, zasiłek celowy - 86 osób na kwotę 60.632,36 zł, specjalny zasiłek celowy - 102 osoby na kwotę 61.792 zł. OPS realizował również świadczenia niepieniężne. Pracą socjalną objęto 240 osób. Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacono 43 osobom na kwotę 20.785,72 zł. Opłacono posiłek dla 220 osób w kwocie 189.448,20 zł. Objęto 27 osób standardowymi środowiskowymi usługami opiekuńczymi w miejscu ich zamieszkania. W domach pomocy społecznej przebywało 8 osób, za pobyt, których gmina dopłaciła kwotę 206.019,96 zł. OPS w Różanie wypłacał również: zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłków rodzinnych, jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, zaliczki alimentacyjne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego, składki na ubezpieczenia emerytalno-rentowe, składki na ubezpieczenia zdrowotne, specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenia rodzicielskie, świadczenia wychowawcze Rodzina 500+, oraz świadczenia Dobry Start 300+. Osoby zainteresowane poradnictwem rodzinnym kierowano do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Makowie Mazowieckim. W 2019 roku mieszkańcy gminy Różan skorzystali z poradnictwa psychologicznego, rodzinnego i prawnego. W gminie Różan nie występował problem bezdomności, polegający na przebywaniu osób w pustostanach, szopach, śmietnikach, itp. OPS posiada aktualne informacje o sieci placówek dla osób bezdomnych, gdzie można umieścić osoby bezdomne niezdolne do samodzielnego życia.

Pomoc osobom niepełnosprawnym

W celu podniesienia jakości życia osób niepełnosprawnych uruchomiono w Różanie 2 gabinety rehabilitacyjne, które świadczą usługi w ramach NFZ. Usługi rehabilitacyjne są wykonywane również w domu chorego. W 2019 r. funkcjonował Dzienny Dom Senior+, który liczył 15 podopiecznych. Na Placu Obrońców Różana, obok Przychodni Lekarskiej, przed halą sportową oraz przed GOUK wydzielono miejsca parkingowe dla inwalidów. Zainstalowano windę, w budynku Urzędu Gminy, co usprawniło funkcjonowanie osób starszych oraz niepełnosprawnych. Gmina Różan rokrocznie organizuje dla osób niepełnosprawnych wakacyjne turnusy rehabilitacyjno-wypoczynkowe w miejscowości Stegna. Osoby niepełnosprawne objęte są ponadto opieką terapeutki OPS.

Ograniczenie skutków bezrobocia

Wszyscy świadczeniobiorcy pomocy społecznej, będący w wieku aktywności zawodowej oraz stosunkowo dobrym stanie zdrowia, pozostający bez pracy są obejmowani przez OPS aktywizacją społeczno-zawodową w różnych możliwych formach. W 2019 r. pięciu rodzinom udzielono pomocy w oparciu o kontrakty socjalne, które uwzględniały problematykę bezrobocia.

Turystyka

W ubiegłym roku kontynuowano działania zmierzające do rewitalizacji Placu Obrońców Różana. Zakończyły się prace projektowe związane z jego przebudową oraz przebudową ulic bezpośrednio do niego przylegających. Powyższe zadania będą możliwe do realizacji przy udziale środków zewnętrznych. Na terenie gminy Różan rokrocznie są realizowane przedsięwzięcia mające przyciągnąć turystów i zachęcić do odwiedzania miasta. W okresie wakacyjnym są to Dni Różana, a we wrześniu Piknik Militarny.

Baza sportowa

Na terenie gminy Różan znajduje się 10 obiektów sportowo-rekreacyjnych: hala sportowa, stadion, boiska sportowe oraz place zabaw. Hala sportowa w dni nauki szkolnej od 8.00 do 15.00 udostępniana jest na potrzeby szkół, natomiast od godz. 15.00 do godz. 18.00 odbywają się zajęcia sportowo-rekreacyjne finansowane przez samorząd gminny. Zajęcia te odbywają się z udziałem na sekcje: tenisa stołowego, piłki nożnej, piłki siatkowej, Karate MKKK Kyokushin – dwie grupy wiekowe, piłki nożnej – orliki, młodziki i seniorzy. W 2019 r. w ramach funduszu sołeckiego zakupiono i zamontowano sprzęt i urządzenia sportowe w czterech wioskach. Wymieniono oświetlenie hali na nowoczesne, energooszczędne led, podobnie jak część oświetlenia stadionu miejskiego.

Wypoczynek dzieci i młodzieży

Podobnie jak w minionych latach, w roku szkolnym 2018/2019 gmina Różan zorganizowała wypoczynek letni dla dzieci i młodzieży ze Szkoły Podstawowej oraz Publicznego Gimnazjum, który obejmował pobyt w Ośrodku Wczasowym Grand Park Łeba w dniach od 6 do 19 lipca 2019 r. Na kolonie letnie wyjechało 150 uczniów w wieku od 7 do 16 lat, w tym 131 uczniów ze Szkoły Podstawowej oraz 19 uczniów z Gimnazjum. Wzorem lat ubiegłych zorganizowano wypoczynek letni dla dzieci niepełnosprawnych i ich opiekunów, który przebiegał w terminie od 05 do 12 lipca 2019 r. w Ośrodku Rehabilitacyjno-Wypoczynkowym Bałtyk w miejscowości Stegna. Łącznie w koloniach tych uczestniczyło 22 osoby. W 2019 r. trzem zawodnikom Ostrołęckiego Klubu Lekkiej Atletyki mieszkającym na terenie gminy Różan dofinansowano udział w 10 dniowym obozie sportowym w Olecku.

Kadra i system doskonalenia zawodowego

W roku szkolnym 2018/2019 w Przedszkolu Samorządowym, Szkole Podstawowej, Gimnazjum i Szkole Filialnej w Załuziu prowadzonych przez gminę, pracowało 70 nauczycieli oraz 36 pracowników administracji i obsługi. Nakłady na doskonalenie zawodowe nauczycieli w latach 2018/2019 opiewały na łączną kwotę 36.257,26 zł. Większość nauczycieli posiada kwalifikacje do nauczania dwóch przedmiotów. Wyższe wykształcenie magisterskie z przygotowaniem pedagogicznym w roku szkolnym 2018/2019 posiadało 70 nauczycieli, co stanowi 100% zatrudnionych.

Stan organizacji oświaty i baza lokalowa

W roku szkolnym 2018/2019 gmina Różan była organem prowadzącym dla Przedszkola Samorządowego w Różanie, Szkoły Podstawowej im. I Dywizji Tadeusza Kościuszki w Różanie, Szkoły Filialnej w Załuziu i kończącego swoją działalność Publicznego Gimnazjum im. Obrońców Różana w Różanie. W okresie tym liczba uczniów w poszczególnych placówkach wynosiła: Przedszkole Samorządowe - 125 uczniów, Szkoła Podstawowa - 342 uczniów, Publiczne Gimnazjum - 42 uczniów, Szkoła Filialna w Załuziu - 16 uczniów. Placówki oświatowe prowadzone przez gminę funkcjonowały w 4 budynkach komunalnych.

Poprawa opieki zdrowotnej mieszkańców

Podstawowa opieka medyczna w gminie Różan ulega ciągłej, chociaż niewielkiej poprawie i jest sprawowana bez większych zastrzeżeń. Natomiast są poważne problemy związane z korzystaniem z porad specjalistycznych na miejscu, w Różanie. Coraz częściej pacjenci informują o trudnościach z otrzymaniem skierowania od lekarza rodzinnego do specjalisty. Mieszkańcy Różana dopytują o poradnie specjalistyczne, dostępne w ramach NFZ. W ramach Centrum Medycznego funkcjonują prywatne gabinety lekarskie: neurologia, laryngologia, stomatologia, ortodoncja, kardiologia, dermatologia, medycyna pracy, ortopedia, rehabilitacja, diagnostyka, ginekologia.

Podsumowanie

W podsumowaniu raportu wskazano, że gmina Różan pozostaje w dobrej kondycji finansowo - organizacyjnej i przy racjonalnej polityce powinna sobie poradzić z realizacją większości zaplanowanych zadań inwestycyjnych. Na przeszkodzie może jedynie stanąć radykalne ograniczenie dochodów z udziału w podatkach spowodowane pandemią COVID-19. Zaznaczono również, że należy zastanowić się nad zasadnością rozbudowy przedszkola samorządowego oraz położyć większy nacisk na systematyczne uniezależnienie się od rekompensaty z tytułu lokalizacji KSOP jednocześnie zabiegając o wzrost tej opłaty po jego zamknięciu.

TWORZYWA SZTUCZNE I METALE

Wrzucamy

- odkręcone i zgniecione plastikowe butelki po napojach
- nakrętki,
- plastikowe opakowania po produktach spożywczych
- opakowania wielomateriałowe (np. kartony po mleku, sokach)
- opakowania po środkach czystości (np. proszkach do prania), kosmetykach (np. szamponach, paście do zębów) itp.
- plastikowe torby, worki, reklamówki, inne folie
- aluminiowe puszki po napojach i sokach
- puszki po konserwach
- folię aluminiową
- metale kolorowe
- kapsle, zakrętki od słoików

NIE wrzucamy

- butelek i pojemników z zawartością
- plastikowych zabawek
- opakowań po lekach i zużytych artykułów medycznych
- opakowań po olejach silnikowych
- części samochodowych
- zużytych baterii i akumulatorów
- puszek i pojemników po farbach i lakierach
- zużytego sprzętu elektronicznego i AGD

SZKŁO

Wrzucamy

- butelki i słoiki po napojach i żywności
- butelki po napojach alkoholowych
- butelki po olejach roślinnych)
- szklane opakowania po kosmetykach
- słoiki

(bez nakrętek)

NIE wrzucamy

- ceramiki, doniczek, porcelany, fajansu, kryształów
- szkła okularowego
- szkła żaroodpornego
- Zniczy z zawartością wosku
- żarówek i świetlówek
- reflektorów
- opakowań po lekach, rozpuszczalnikach, olejach silnikowych
- luster
- szyb okiennych i zbrojonych
- monitorów i lamp telewizyjnych
- termometrów i strzykawek

PAPIER

Wrzucamy

- opakowania z papieru, karton, tekturę)
- katalogi, ulotki, prospekty
- gazety i czasopisma
- papier szkolny i biurowy, zadrukowane kartki
- zeszyty i książki
- papier pakowy
- torby i worki papierowe

NIE wrzucamy

- ręczników papierowych, chusteczek higienicznych
- papieru lakierowanego i powleczanego folią
- papieru zatłuszczonego lub mocno zabrudzonego
- kartonów po mleku i napojach
- papierowych worków po nawozach, cementie i innych materiałach budowlanych
- tapet
- pieluch jednorazowych i innych materiałów higienicznych
- zatłuszczonych jednorazowych opakowań z papieru
- naczyń jednorazowych
- ubrań

SEGREGUJMY ODPADY

BIO

Wrzucamy

- odpadki warzywne i owocowe (w tym obierki itp.)
- gałęzie drzew i krzewów
- skoszoną trawę, liście, kwiaty
- trociny i korę drzew
- niezaimpregnowane drewno
- resztki jedzenia

NIE wrzucamy

- butelek i pojemników z zawartością
- plastikowych zabawek
- opakowań po lekach
- artykułów medycznych
- opakowań po olejach silnikowych
- części samochodowych
- zużytych baterii i akumulatorów
- puszek i pojemników po farbach i lakierach
- zużytego sprzętu elektronicznego i AGD

ODPADY ZMIESZANE

Wrzucamy

- wrzucamy wszystko to, czego nie możemy wyrzucić do pozostałych pojemników, a co nie jest odpadem niebezpiecznym

NIE wrzucamy

- przeterminowanych leków i chemii
- baterii i akumulatorów
- odpadów budowlanych
- sprzętu elektronicznego i AGD
- mebli i odpadów wielkogabarytowych

Zbieranie osobno papieru, szkła, tworzywa sztucznych wraz z metalem, a także oddzielenie odpadów biodegradowalnych pozwala uzyskać najbardziej pełnowartościowe surowce do ponownego przetworzenia.

Przy segregacji bezwzględnie trzeba pamiętać o odpadach niebezpiecznych, do których zaliczają się zużyte baterie i akumulatory, przeterminowane lekarstwa, zużyte świetłówki, odpady po żrących chemikaliach (np. środkach ochrony roślin), a także zużyty sprzęt RTV i AGD (tzw. elektroodpady). Tych odpadów nie wolno wyrzucić do śmieci zmieszanych. Można je oddać w specjalnie wyznaczonych punktach w sklepach i aptekach, a także w punkcie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, czyli tzw. PSZOK-u (Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych) w Mroczkach-Rębiszewo.

No dobrze, skoro segregowanie jest takie łatwe, to co należy zrobić z takimi odpadami jak np. karton po mleku? Czy należy wyrzucić go do pojemnika na papier, czy na aluminium, którym ten karton jest wyścielony od środka? Czy tłusty słoik po pulpetach wrzucić do szkła czy może do odpadów zmieszanych? A co z obierkami warzyw? Po kolei.

Karton po mleku to przykład opakowania wielomateriałowego. Wrzucamy je do pojemnika na metale i tworzywa sztuczne. Z kolei opróżniony słoik po pulpetach powinniśmy wyrzucić do pojemnika na opakowania szklane. Nie szkodzi, że jest nieumyty. Zostanie umyty w sortowni.

Obierki warzyw i owoców najlepiej przeznaczyć na kompost. Jeśli nie masz przydomowego kompostownika, wyrzucić je do pojemnika na odpady biodegradowalne (BIO). Co ważne, ani szkła, ani plastiku czy metalu nie trzeba myć przed wyrzuceniem do pojemnika na odpady segregowane. Wystarczy je opróżnić. Surowce zostaną umyte na późniejszym etapie recyklingu, sortujemy je więc i wyrzucamy do odpowiednich pojemników.

Getty Images

Rosja walczy z ogromnymi pożarami

W Jakucji, najzimniejszej części Rosji, wykryto ponad 230 pożarów. W rejonie Krasnojarska i Irkucka ogłoszono stan wyjątkowy, a temperatura powietrza drastycznie wzrosła. Panuje susza, a temperatury sięgają 40 stopni Celsjusza. Sytuacja może utrzymać się przez cały lipiec, doprowadzając do kolejnych pożarów. Jeden z pożarów wybuchł w mieście Czerski. Pali się około 50 km na południe od koła podbiegunowego, na zachód od rzeki Lena. W tym miejscu zimą temperatura spada do -60 stopni Celsjusza. Tegoroczne lato bije rekordy ciepła. W Wierchojańsku temperatura osiągnęła 38 stopni Celsjusza. Oprócz upałów często pojawiają się tam burze z piorunami. Wyładowania atmosferyczne doprowadzają do wybuchu kolejnych pożarów.

(PAP/EPA/Liao Ziyuan)

Chiny - prawie 30 tysięcy zniszczonych domów

433 rzeki i jeziora przekroczyły poziomy ostrzegawczy w czerwcu, czyli od momentu rozpoczęcia sezonu powodziowego - przekazał podczas briefingu prasowego chiński wiceminister ds. zasobów wodnych Ye Jianchun. Ulewny deszcz, który nawiedził środkowe Chiny, skieruje się teraz na północ. Powódzie dotknęły niemal 38 milionów ludzi w 27 prowincjach, regionach autonomicznych i gminach. 28 tysięcy domów uległo zniszczeniu. W chińskiej prowincji Jiangxi, mocno dotkniętej żywiołem, ewakuowano ponad trzy tysiące mieszkańców w niedzielę 12 lipca wieczorem po tym, jak znaleziono wylom w wale pobliskiej rzeki. Na ponad 70 stanowiskach przeciwpowodziowych przekroczono poziomy ostrzegawczy. Poziomy wody w Zaporze Trzech Przełomów, która w sobotę po raz piąty zmniejszyła objętość zrzutu w celu obniżenia poziomu wody w dole rzeki, osiągnął 53,2 metra. Jest on o 6,7 metra wyższy od poziomu ostrzegawczego.

www.woldometers.inf

Ponad 18 milionów potwierdzonych przypadków koronawirusa na świecie

Naukowcy uważają, że najbardziej prawdopodobnym źródłem pochodzenia wirusa są zwierzęta, ale doszło też do jego transmisji między ludźmi. COVID-19, zakażenie wywołane nowym koronawirusem SARS-CoV-2, może się objawiać gorączką, kaszlem, spłyceniem oddechu i trudnościami w oddychaniu. Nie istnieje szczepionka chroniąca przed nowym koronawirusem. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) przesłała do szpitali na całym świecie wytyczne, dotyczące zapobiegania zakażeniom i ich kontroli. Łącznie w Polsce na dzień 13 lipca br. potwierdzono zakażenie u 38190 osób, spośród których 1576 zmarło.

Przypadki koronawirusa w Polsce

Stan na 11 sierpnia, godz. 10:30

Inf.tvn24pl

SERGEI GAPON/AFP/East News/Następn

Protesty na Białorusi

W niedzielę, 9 sierpnia br. na Białorusi odbyły się wybory prezydenckie. Od 26 lat krajem niepodzielnie rządzi Aleksandr Łukaszenka, który władzy oddawać nie zamierza. Jego główna rywalka, Swiatłana Cichanouska, żona aresztowanego przez reżim blogera, będzie chciała ogłosić własne wyniki. Według ogłoszonego w niedzielę wieczorem państwowego badania exit poll Aleksandr Łukaszenka zdobył 79,7 proc. głosów i będzie rządził Białorusią już szóstą kadencję. Na jego rywalkę, Swiatłanę Cichanouską, według tego samego źródła, głosy oddało zaledwie 6,8 proc. białoruskich obywateli. 9,2 proc. miało zagłosować przeciwko wszystkim kandydatom. Frekwencja wyniosła 79 proc. (polskatimes.pl)

WYBORY PREZYDENTA RP

Jak głosowaliśmy (wybory.gov.pl)

Wyniki I tury	
1. DUDA Andrzej	1 380 (59,90%)
2. TRZASKOWSKI Rafał	507 (22,01%)
3. HOŁOWNIA Szymon	195 (8,46%)
4. BOSAK Krzysztof	119 (5,16%)
5. KOSINIAK-KAMYSZ Władysław	61 (2,65%)
6. BIEDROŃ Robert	32 (1,39%)
7. ŻÓŁTEK Stanisław Józef	5 (0,22%)
8. TANAJNO Paweł	2 (0,09%)
9. JAKUBIAK Marek	2 (0,09%)
10. PIOTROWSKI Mirosław	1 (0,04%)
11. WITKOWSKI Waldemar	0 (0,00%)

Wyniki II tury	
1. DUDA Andrzej	1 692 (63,97%)
2. TRZASKOWSKI Rafał	953 (36,03%)

I tura	Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury (miasto)	Urząd Gminy (miasto)	Dom Dziennego Pobytu (sołectwa)
1. BIEDROŃ Robert	8	14	10
2. BOSAK Krzysztof	31	45	43
3. DUDA Andrzej	452	370	558
4. HOŁOWNIA Szymon	73	51	71
5. JAKUBIAK Marek	0	0	2
6. KOSINIAK-KAMYSZ Władysław	24	12	25
7. PIOTROWSKI Mirosław	0	0	1
8. TANAJNO Paweł Jan	0	2	0
9. TRZASKOWSKI Rafał	162	157	188
10. WITKOWSKI Waldemar	0	0	0
11. ŻÓŁTEK Stanisław Józef	3	1	1

II tura			
1. DUDA Andrzej	541	441	710
2. TRZASKOWSKI Rafał	287	311	355

- to nie władza psuje. To zepsuci ludzie chcą władzy (*ewth*)
- nie rób zajawy - bo czyż można naiwnie wierzyć, że starozakonny rzeczywistość jest w stanie reprezentować interesy tego kraju (*kujawy*)
- Pogłoskom można wierzyć, kiedy zostały publicznie zdementowane (*sabotażysta*)
- Nadal mamy brak prawdziwych polityków. Ci którzy są kupczą czym się da, a udają wielkich patriotów (*Izak*)
- Niektórym to strasznie pali z japy (*Bonek*)
- to już nie 500 a 50 lat do tyłu ?? (*pf*)
- Na nic doktoraty, kiedy człowiek chamowaty (*zibi*)
- Chciałbym oświadczyć, że moja opinia o pewnym eleganckim panu, iż jest kretynem, została wyjęta z kontekstu. W pełnym nie zmanipulowanym brzmieniu mówiła, że jest kretynem i pajacem. (*WM*)
- No, bardzo to jest śmieszne, jak złodziejstwo oskarża złodzieja....złodziejstwo jest wtedy całkowicie usprawiedliwione. (*100%*)
- Wolacy wstali z kolan przez socjal, oni będą za to umierać, bo do roboty 5 mln wolaków już nie łązi, mogą pić piwa, oglądać TV, czyli to co lubią najbardziej. (*sadas*)
- Pamiętajcie ludzie - jeśli chcecie kogoś znieważyć - nie używajcie rzeczowników. (*sekret*)
- Ferment, ferment, ogłupiali informacyjnie ludzi, prawdopodobieństwa wróżbitów (*Kik*)
- Bóg może i stworzył świat, ale wszystkie religie, sekty i związane z tym obrzędy, rytuały są dziełem ludzi. Ludzi żądnych władzy i pieniędzy. (*myśliwy44*)
- Nie ma już Polek i Polaków. Nie ma Polski. To kraj nienawidzących się ludzi. W przeszłości przez wieki, byliśmy niewolnikami, komu się zamarzyło. Taki kraj. (*furia*)
- Jednak wpisuję, bo się denerwuję. Jestem za obowiązkową szczepionką przeciw zanikowi mózgu. (*W.M.*)
- Znam prostszy sposób na wszystkie telewizornie. Wiele lat temu urządzenie zwane odbiornikiem telewizyjnym wyrzuciłem na śmietnik. (*ad vocem*)
- Cała ta kampania była chamska, świńska i nie merytoryczna z obu stron. I taka jest szczerza prawda. Obaj jesteście siebie wari, panowie prezydenci mniejszego zła połowy polaków. (*Lolo*)

Spiszmy się,
jak na rolników
przystają!

- internetowo
- przez telefon
- przyjmując rachmistrza

Wejdź na spisrolny.gov.pl
lub zadzwoń na infolinię spisową
pod numer 22 279 99 99

GUS Powszechny
Spis Rolny 2020

Rolniku, wypełnij obowiązek i weź udział w spisie!

Po zakończeniu żniw rolnicy z całej Polski będą mieli jeszcze jeden bardzo ważny obowiązek do wypełnienia. Chodzi o Powszechny Spis Rolny, który potrwa od 1 września do 30 listopada br. Nie trzeba czekać na wizytę rachmistrza – warto spisać się samemu przez Internet lub umówić się na spis telefoniczny.

Powszechny Spis Rolny 2020 obejmie wszystkie gospodarstwa rolne w kraju. To najważniejsze badanie polskiego rolnictwa – jego ostatnia edycja odbyła się 10 lat temu. Przygotowania do spisu trwają w całym kraju, również w naszej gminie.

Organizacja spisu w naszej gminie

Spis rolny rozpocznie się we wrześniu, ale intensywne prace przygotowawcze trwają już od dłuższego czasu. Oprócz GUS i Urzędu Statystycznego w Warszawie, który nadzoruje organizację spisu na Mazowszu, do pracy włączył się samorząd lokalny, w tym również nasza gmina. Utworzone zostało Gminne Biuro Spisowe, które odpowiada m.in. za przeprowadzenie naboru kandydatów na rachmistrzów, organizację gminnego punktu spisowego oraz popularyzację spisu w naszej gminie.

Jednym z najważniejszych zadań Gminnego Biura Spisowego jest przeprowadzenie rekrutacji rachmistrzów spisowych. Kandydaci do pracy w naszej gminie mają obowiązek odbyć odpowiednie szkolenie zakończone egzaminem. Osoby, które zdadzą egzamin z najlepszymi wynikami w gminie, w październiku rozpoczną pracę w terenie.

Dlaczego TRZEBA i WARTO się spisać?

Udział w spisie rolnym jest obowiązkowy. Osoby uchylające się od tego obowiązku zgodnie z ustawą o statystyce publicznej

mogą podlegać odpowiednim sankcjom. Rolnicy nie mają zresztą powodów do unikania spisu: pytania dotyczą wyłącznie danego gospodarstwa i prowadzonej produkcji. Nie ma też pytań o wysokość dochodów rolnika, tylko o ich strukturę.

Z punktu widzenia każdego rolnika warto sobie uświadomić, że Powszechny Spis Rolny - jako badanie obejmujące wszystkie gospodarstwa rolne w kraju - jest jedynym źródłem informacji pozwalającym na ocenę stanu polskiego rolnictwa. Dzięki niemu możemy zdiagnozować bieżącą sytuację, ale też zaobserwować zmiany, jakie zaszły na przestrzeni ostatnich 10 lat w strukturze i działalności gospodarstw rolnych.

Zebrane podczas spisów rolnych dane są wykorzystywane przez instytucje rządowe i samorządowe – w tym również przez naszą gminę. Dzięki tym danym możemy podejmować działania wspierające naszych rolników na poziomie lokalnym. Tym samym poprzez udział w spisie rolnicy pośrednio zyskują realny wpływ na zmiany zachodzące w najbliższym otoczeniu.

Nie można też zapominać o korzyściach płynących ze spisu w kontekście unijnej polityki rolnej. Jak każde państwo UE, Polska jest zobowiązana do przeprowadzenia spisu rolnego co 10 lat i w podobnym okresie, co inne państwa członkowskie. Chodzi o to, aby zebrane dane były porównywalne dla całej Unii. Jest to ważne przy kształtowaniu wspólnej polityki rolnej, czyli np. ustalaniu dopłat dla rolników.

Jakie będą pytania?

W spisie rolnym będą zbierane dane dotyczące m.in.: położenia i powierzchni gospodarstwa, produkcji ekologicznej, rodzaju użytkowanych gruntów, upraw, zużycia nawozów, pogłowia zwierząt gospodarskich, rodzaju budynków gospodarskich, a także wkładu pracy w gospodarstwo rolne użytkownika i członków jego gospodarstwa domowego oraz pracowników najemnych. Warto zawniesić przygotować niezbędne dokumenty i mieć je przy sobie podczas wypełniania formularza.

Formularz spisowy ma formę elektroniczną i liczba pytań będzie zależała od działalności gospodarstwa. Jeśli dany rolnik ogranicza się do produkcji na własne potrzeby i ma niewiele upraw czy inwentarza żywego, to będzie musiał odpowiedzieć na mniej pytań niż użytkownik dużego gospodarstwa o zróżnicowanej strukturze produkcyjnej.

W razie wątpliwości co do treści czy zakresu pytań należy się skontaktować z infolinią spisową: 22 279 99 99

Zachowaj list od Prezesa GUS!

Każdy użytkownik gospodarstwa rolnego otrzyma jeszcze przed rozpoczęciem Powszechnego Spisu Rolnego list podpisany przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Oprócz informacji skierowanej do odbiorcy o ciąży na nim obowiązku spisania się, list zawiera ważne informacje potrzebne do logowania się w aplikacji spisowej. Dlatego pismo Prezesa GUS należy zachować - przynajmniej do momentu pomyślnego zakończenia samospisu internetowego.

Najlepiej przez Internet – w domu lub w naszym Urzędzie

Samospis internetowy to kluczowa metoda spisowa i o niej w pierwszej kolejności powinni pomyśleć rolnicy. Jest to metoda wygodna, ponieważ spisać się można samodzielnie w domu przez komputer lub telefon z dostępem do Internetu, w dogodnym dla siebie momencie. W obecnej sytuacji samospis internetowy ma tę wielką przewagę nad bezpośrednią rozmową z rachmistrzem, że nie wymaga kontaktu z osobami z zewnątrz.

Dla rolników, którzy nie posiadają komputera lub telefonu z dostępem do Internetu, planowane jest przygotowanie na czas spisu Gminnego Punktu Spisowego, w którym będzie można się spisać samodzielnie.

Jeśli rolnik z jakichś ważnych powodów nie może lub nie chce spisać się przez Internet, powinien zadzwonić na infolinię spisową i spisać się przez telefon.

Rachmistrze w terenie

Jeśli rolnik nie skorzysta z żadnej z obu wspomnianych opcji (Internet lub telefon), może spodziewać się wizyty rachmistrza terenowego. Rolnicy powinni pamiętać, że w takim przypadku nie będą już mogli odmówić udzielenia odpowiedzi i przelożyć spisu na inny termin.

Rachmistrz będzie miał przy sobie specjalny identyfikator wydany przez Urząd Statystyczny w Warszawie. W razie wątpliwości można zweryfikować tożsamość rachmistrza dzwoniąc na infolinię spisową: 22 279 99 99.

Dane będą bezpieczne

Zebrane podczas spisu dane chronione są tajemnicą statystyczną: pod żadnym pozorem, nawet na wniosek organów ścigania, nie można ujawniać jednostkowych danych podanych w trakcie badań realizowanych na rzecz statystyki publicznej. Obowiązek zachowania tajemnicy jest nałożony na wszystkich rachmistrzów i pracowników statystyki publicznej.

Spis rolny ważny dla nas wszystkich

Spis rolny jest wydarzeniem o dużym znaczeniu, również dla osób nie mających z rolnictwem czy wsią wiele wspólnego. Epidemia koronawirusa przypominała nam, jak ważne jest zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego. To przecież w głównej mierze rola rolnictwa. Warto więc wspierać spis rolny, nawet jeśli nie jesteśmy rolnikami i nie bierzemy udziału w spisie. Można to zrobić chociażby poprzez udostępnianie informacji o Powszechnym Spisie Rolnym 2020 na swoim profilu w mediach społecznościowych.

Do aktywnego wspierania promocji spisu rolnego zachęcamy zwłaszcza te osoby, które są zaangażowane w życie naszej społeczności lokalnej i udzielają się w organizacjach, kołach i grupach działających w naszej gminie. Dzięki swojej aktywności i bogatej siatce kontaktów mogą docierać z najważniejszymi informacjami o spisie rolnym do naszych rolników i ich rodzin.

Podstawowe informacje o powszechnym spisie rolnym 2020 na stronie 3.

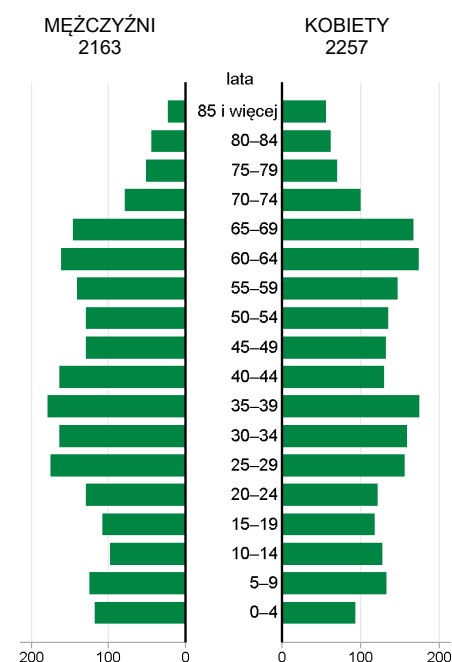
GMINA MIEJSKO-WIEJSKA RÓŻAN POWIAT MAKOWSKI

2018	Liczba	miejsowości	19
		sołectw	18
	Powierzchnia w km ²		85

Wybrane dane statystyczne	2016	2017	2018	Powiat 2018
Ludność	4449	4446	4420	45247
Ludność na 1 km ²	53	53	52	43
Kobiety na 100 mężczyzn	104	104	104	100
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	63,4	64,9	68,1	65,7
Dochody ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca w zł	6464	6660	6886	4994
Wydatki ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca w zł	6634	6431	6991	5173
Turystyczne obiekty noclegowe ^a	1	1	2	6
Mieszkania oddane do użytkowania na 10 tys. ludności	72	20	29	27
Pracujący ^b na 1000 ludności	167	161	164	124
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (w %)	14,9	12,9	11,0	11,1
Ludność – w % ogółu ludności – korzystająca z instalacji:				
wodociągowej	99,8	99,8	99,8	86,5
kanalizacyjnej	52,8	54,3	54,0	28,2
gazowej	-	-	-	0,2
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	1462	1439	1487	1369

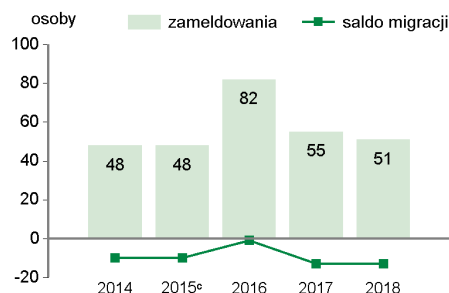
LUDNOŚĆ

Ludność według płci i grup wieku w 2018 r.

Wybrane dane demograficzne w 2018 r.	Powiat	Gmina	Powiat=100
Ludność	45247	4420	9,8
w tym kobiety	22634	2257	10,0
Urodzenia żywe	445	53	11,9
Zgony	606	56	9,2
Przyrost naturalny	-161	-3	x
Saldo migracji ogółem	-219	-13	x
Ludność w wieku:			
przedprodukcyjnym	8587	819	9,5
produkcyjnym	27302	2629	9,6
poprodukcyjnym	9358	972	10,4

Migracje ludności na pobyt stały

a) Dane dotyczą obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. Stan w dniu 31 lipca.
 b) Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.
 c) W przypadku migracji zagranicznych dane dotyczą 2014 r.

Fot. M. Cachel

Z początkiem września czekają mieszkańców zmiany w systemie odbierania śmieci i wszyscy powinniśmy zacząć je segregować - rozmowa z kierownikiem ZGKiM Maciejem Wróblewskim

Marzena Cachel - ZGKiM w Różanie czeka poważne zmiany - przekształcenie zakładu w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością?

Maciej Wróblewski - Zarówno zakłady budżetowe jak i spółki komunalne są tworzone i funkcjonują w celu świadczenia usług o charakterze użyteczności publicznej, między innymi w zakresie zaopatrzenia w wodę, odprowadzania ścieków, utrzymania terenów zielonych, czy sprzątania terenów gminnych. Jednak zakłady budżetowe, jakim jest ZGKiM, nie mogą podejmować działalności innej niż wymienione w przepisach ustawy o finansach publicznych. Może on zawierać umowy cywilnoprawne o świadczenie usług komunalnych, z tym że stroną takiej umowy nadal pozostaje jednostka samorządu terytorialnego, zaś reprezentujący zakład – kierownik działa w jej imieniu. Czynności podejmowane przez samorządowy zakład budżetowy są niejako czynnościami samej gminy.

Przekształcenie zakładu w podmiot prawa handlowego formalnie oddzieli własność od czynności zarządczych. Da to możliwość pozyskania przez spółkę dodatkowego finansowania ze środków zewnętrznych, jak również dochodów z działalności wytwórczej i usługowej. Mówimy tu o szansie rozszerzenia zakresu działalności poza sferę użyteczności publicznej naszej gminy. Końcowym tego skutkiem powinno być sprawniejsze funkcjonowanie zakładu i zwiększenie jego efektywności.

Przy takim przekształceniu samorząd lokalny musi przeanalizować, jakie może osiągnąć korzyści w wyniku przekształcenia, oraz jakie mogą wystąpić skutki takiego przekształcenia - również negatywne. Teoretycznie przekształcenie zakładu budżetowego w spółkę

komunalną daje nowe możliwości rozwojowe i umożliwia działanie w nowych kierunkach. Czas pokaże jakie będą tego efekty końcowe.

- W związku z przekształceniem jakie możliwości zapewni nowy podmiot?

- Spółka nadal będzie realizowała zadania własne gminy w zakresie sfery publicznej i zaspokojenia potrzeb ludności, dodatkowo będzie możliwość działania samodzielnego na warunkach wolnego rynku i konkurencji.

Jak już wspominałem zaistnieje możliwość prowadzenia działalności poza terenem gminy Różan. Dodatkowo otwiera się perspektywa pozyskania finansowania zewnętrznego - umożliwiającego dodatkowe inwestycje czy modernizacje.

Funkcjonowanie zakładu w dotychczasowej formie pozbawiało go samodzielnie decydować nawet o najdrobniejszych inwestycjach. Spółka prawa handlowego ma wpływ na kierunki inwestowania i może wygospodarować na ten cel dodatkowe środki. Nie pozbawia to jednak samorządu gminy współdecydowania o inwestycjach, czy realizacji inwestycji samodzielnie.

- Czy przekształcenie umożliwi spółce odbieranie śmieci od mieszkańców gminy Różan?

- Teoretycznie tak. Spółka będzie miała taką możliwość. Natomiast w praktyce wiąże się to bardzo mocno z prawami wolnego rynku i ekonomii. Na chwilę obecną technicznie nie ma takiej możliwości ze względu na brak sprzętu, którym moglibyśmy odbierać śmieci. Dodatkowo nie wiadomo czy po przekształceniu spółka będzie bardziej konkurencyjna od dużych przedsiębiorstw profesjonalnie zaj-

mujących się odbiorem odpadów od dobrych kilkunastu lat.

- W ostatnich miesiącach Polska zmaga się z największą od lat suszą. Jak wygląda sytuacja w gminie Różan? Czy mieszkańcom gminy Różan zagraża ograniczenie dostępu do wody?

- W chwili obecnej zakład dostarcza wodę do mieszkańców gminy po uprzednim uzdatnieniu z 4 ujęć wody. Działają one bez większych usterek i problemów dostarczając wodę do odbiorców. Mamy ujęcie wody w Różanie przy ulicy Księcia Józefa Poniatowskiego, oraz ujęcie przy Stacji Uzdatniania Wody i przy ulicy Ostrowskiej 21 - łącznie pracują naprzemiennie cztery studnie głębinowe, ujęcie ze stacją uzdatniania wody w miejscowości Załęże Sędzięta - dwie studnie głębinowe pracujące naprzemiennie, ujęcie ze stacją uzdatniania wody w miejscowości Chelsty - dwie studnie głębinowe pracujące naprzemiennie i ujęcie ze stacją uzdatniania wody w miejscowości Dzbądz - dwie studnie głębinowe. W chwili obecnej stacja ta jest wyłączona z eksploatacji w związku z niewydolnością studni głębinowych.

Prowadzimy wspólnie z Państwowym Instytutem Geologicznym - Państwowym Instytutem Badawczym z siedzibą w Warszawie pracę nad przywróceniem ujęcia do wydajności projektowej. W przypadku braku możliwości regeneracji studni rozpoczniemy prace poszukiwawcze dla nowego ujęcia, które zapewni wodę dla mieszkańców miejscowości Dzbądz oraz miejscowości Mrocзки-Rębiszewo.

Nie przewiduje się jakichkolwiek ograniczeń związanych z dostawą wody, natomiast ciężko jest powiedzieć co będzie w przyszłości. Nie wyklucza się, że w przypadku przedłużania się okresu suszy zostanie wprowadzony zakaz wykorzystywania wody na cele nie związane bezpośrednio ze spożyciem przez ludzi czy zwierzęta.

- Przepisy krajowe wprowadziły zmiany w segregowaniu odpadów komunalnych. Jak przyjął się ten system w gminie Różan? Jak przebiega selektywna zbiórka odpadów, czy mieszkańcy prawidłowo segregują śmieci?

- To pytanie raczej do urzędu gminy, gdzie można uzyskać dane statystyczne. Z tego co mi wiadomo są jeszcze podmioty, które nie chcą segregować lub nie mają takiej możliwości, mam tu na myśli wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe.

W latach poprzednich, kiedy zakład zajmował się odbiorem nieczystości stałych, mogę powiedzieć, że podstawą dobrej segregacji jest wiedza, jak to robić. Edukacja młodszych pokoleń oraz dostarczenie do starszych mieszkańców informacji o sposobie segregacji np. co gdzie wrzucać, czy myć przed wyrzuceniem czy nie, jest połową sukcesu. Drugą połową to systematyczność - segregacja na bieżąco, a nie odkładanie na później. Nie każdy chce, a brak informacji w jaki sposób to robić dodatkowo zniechęca ludzi do sortowania.

Problem niesegregowania został rozwiązany tzw. ustawą śmieciową i będziemy zobowiązani do jej przestrzegania lub będziemy płacić krotność stawki. W przypadku gospodarstw domowych i niewłaściwej segregacji, bądź jej braku, wiadomo kto będzie ponosił dodatkowe koszty z tym związane. Inaczej przedstawia się sytuacja we wspólnotach czy spółdzielniach mieszkaniowych - tam mamy odpowiedzialność zbiorową i ciężko będzie ustalić kto nie zastosował się do przepisów. Znaleźć winnego, który spowoduje dodatkowe koszty za odbiór śmieci będzie trudniejsze.

- Nie od dzisiaj wiadomo, że gminy w całej Polsce walczą z nielegalnymi składowiskami śmieci. Jak wygląda sytuacja w gminie Różana?

- Tu też odeślę do urzędu gminy, gdzie są monitorowane tego typu sprawy. Mogę powiedzieć, że na przestrzeni lat z terenów gminnych zakład sprząta na bieżąco podrzucane śmieci i wywozi je na PSZOK w miejscowości Mroczi Rębiszewo.

- W miejscowości Mroczi - Rębiszewo funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, gdzie właściciele nieruchomości mogą oddać wytwarzane przez siebie, selektywnie zebrane odpady komunalne, czy cieszy się on powodzeniem?

- Zakład nie zarządza PSZOKiem. Nie posiadam tego typu informacji. Zakres działania PSZOK-u określa rada gminy na drodze uchwały i z tego co wiem nie cały katalog odpadów można dostarczać na PSZOK.

Na pewno można dostarczać przeterminowane leki, odpady wielkogabarytowe (w tym meble), zużyte opony, elektrośmieci, czyli sprzęt elektryczny i elektroniczny oraz baterie i akumulatory, odpady budowlane i rozbiórkowe pochodzące z drobnych prac remontowych wykonywanych we własnym zakresie - nie przez firmy.

- Od stycznia do sierpnia br. obowiązuje umowa z konsorcjum firm w Ostrołęce dotycząca gospodarowania odpadami z terenu gminy Różana. Czy z początkiem września czekają mieszkańcy zmiany w systemie odbierania śmieci i wszyscy będziemy segregować? Coraz częściej słyszy się o bezwzględnym obowiązku segregowania odpadów.

- Tak, prawdopodobnie z początkiem września czekają mieszkańcy zmiany w systemie odbierania śmieci i wszyscy powinniśmy zacząć je segregować. Nowelizacja Ustawy o czystości i porządku w gminach (tj. Dz.U. 2019, poz. 2010) wprowadziła prawny obowiązek segregacji odpadów komunalnych. Gospodarstwa nie stosujące się do tego przepisu będą ponosiły dodatkowe koszty, które w domniemaniu ustawodawcy mają zmotywować do segregowania. Innymi słowy za niesegregowanie trzeba będzie płacić krotność stawki za odpady segregowane.

Niestety konsumpcja powoduje powstawanie odpadów. Kupujemy coraz więcej, a pochłonęci szaleństwem zakupów nie zauważamy jak wiele przy tym ich powstaje. Według

badania odpady opakowaniowe to około 40-60% wszystkich odpadów powstających w gospodarstwie domowym. Jeśli nie zaczniemy wszyscy segregować i ograniczać powstawania śmieci, to nie zmniejszymy szkodliwego wpływu na środowisko w którym żyjemy. Ziemia to nie dziura bez dna - zakopać wszystkich śmieci się nie da, a zasoby naturalne prędzej czy później się skończą i co wówczas?

- Z jakimi problemami najczęściej zwracają się do Pana mieszkańcy gminy Różana?

- Jeśli chodzi o problemy mieszkańców to głównie dotyczą działalności z zakresu dostawy wody i odbioru ścieków. Różnego typu awarie i usterki. Dodatkowo co jakiś czas ktoś zadzwoni w sprawie śmieci czy dziury w drodze. Codzienne problemy zwyczajnych ludzi. Staramy się udzielić wszelkich informacji i rozwiązywać wszelkie problemy.

- Pełni Pan funkcję Kierownika ZG-KiM w Różanie od 2015 r. Jakie najważniejsze inwestycje udało się zrealizować?

- Ciężko mówić, że zakład zrealizował jakiegokolwiek inwestycje, bo inwestycje realizowała gmina. Owszem zakład wykonał kilka sieci wodociągowych i kanalizacyjnych na zlecenie samorządu, których sam nie mógłby wykonać z własnych środków. Dla jednych mieszkańców gminy bardzo ważna jest rozbudowa sieci wodociągowych i kanalizacyjnych - wiąże się to z coraz liczniejszą zabudową domków jednorodzinnych, a dla innych inwestycje drogowe.

Patrząc z perspektywy zakładu w ubiegłych latach najważniejsze prace to modernizacja stacji uzdatniania wody w miejscowości Załużcie, modernizacja garażu na oczyszczalni ścieków wraz z montażem instalacji fotowoltaicznej, zakup WUKO - urządzenia do czyszczenia kanalizacji sanitarnej pod ciśnieniem, zakup minikoparki do realizacji zadań własnych gminy, zakup dużego agregatu prądotwórczego, zakup kosiarki do cięcia poboczy, zakup rozsiewacza do utrzymania zimowego dróg, zakup systemu radiowego do zdalnego odczytu wodomierzy, zakup samochodu dostawczego. Dodatkowo zakupiono drobne sprzęty i urządzenia do wykonywania prac zleconych przez gminę. Wszystko po to by, podnieść poziom świadczonych usług.

Mam nadzieję, że w przyszłości będzie możliwe wykonywanie takich inwestycji, które w znacznym stopniu przyczynią się do poprawy świadczonych usług szczególnie w zakresie wodno-kanalizacyjnym.

- A jakie ma Pan plany na przyszłość?

- Na najbliższą to mam zamiar spędzić urlop z żoną i dziećmi w ciszy i spokoju, a na dalszą życie pokaże jak się potoczy.

Bank Spółdzielczy w Różanie
Jedyny taki, Twój bank

Rechnunki, lokaty, kredyty, karty płatnicze, internet banking, sms banking, dofinansowania telefonów, przelewy krajowe i zagraniczne.

tel. 29 7669220 ul. Wileńska 2

Gminna Spółdzielnia SCH w Różanie
ul. Plac Obrońców 1

PRAKTYKA WETERYNARYJNA
lek. wet. Gordon Rybacki

Leczenie zwierząt gospodarskich i towarzyszących, szczepienia profilaktyczne, zabiegi operacyjne, badanie krwi. Tel. 603-600-788, (29)7669-649
STRZYŻENIE PSÓW I KOTÓW Tel. 797-680-292

Różana, ul. Marii Curie Skłodowskiej 2

CALVADOS
Świat Alkoholi

Sklep Monopolowo-Spożywczy - Calvados
Piotr Gutowski
Plac Obrońców Różana 5

ALLMAX
Józef Wilczewski

ul. Królowej Bony 4
tel. 76-69-062

Chrisbruk
USŁUGI BRUKARSKIE
Krzysztof Borucki

Różana, ul. Słoneczna 2, tel. 530-197-187

JUSMAR
SKLEP ZOOLOGICZNO - WĘDKARSKI

UL. GDAŃSKA 12

Kwiaciarnia ANIA
tel. 501-157-418

Anna Rawa Małuszcwska
ul. 3 Maja 1

Gaszyn Challenge

gmina Różan pompowała dla Zosi

Gaszyn Challenge to ogólnopolska charytatywna akcja, która ma zadanie nieść pomoc potrzebującym dzieciom w walce z chorobami. Jest to dobrowolna zbiórka pieniędzy, której towarzyszy wyzwanie dokonania wysiłku fizycznego poprzez ćwiczenia gimnastyczne tj. pompki, bądź przysiady.

W akcję zaangażowały się m.in. jednostki samorządu różańskiego, lokalni przedsiębiorcy, sklepy, stowarzyszenia, koła gospodyń wiejskich oraz zespoły muzyczne. Zasady są proste.

Nominowane jednostki mają za zadanie wykonać 10 pompek, nagrać filmik i umieścić go na swojej stronie internetowej w ciągu 48 godzin. Jeżeli nie wykonają zadania wpłacają minimum 10 zł, jeśli wykonają minimum 5 zł na konto zbiórki.

Można łamać zasady, ale tylko w górę. Do wyzwania stanął m.in. Urząd Gminy Różan z burmistrzem na czele, Rada Gminy, Sołtysi, GOUK, ZGKiM, Szkoła Podstawowa, Przedszkole Samorządowe, Zespół Szkół w Różanie i wiele innych.

Akcja cieszy się dużym powodzeniem w internecie, a co najważniejsze niesie pomoc potrzebującym.

Więcej info. pod adresem www.siepomaga.pl/gaszynchallengezosi

S.Olszewik

Przedszkole Samorządowe

Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury

Zespół Szkół

Rada Gminy

The OrchestRose

Avangarda

Mrówka

OSP Załuzie

OSP Różan

Kabaret Rozumisz?

Sołtysi Gminy Różan

Stowarzyszenie Aktywnych Pań

Szkoła Podstawowa

Konkurs plastyczny Wymarzony Dom Kultury

W związku z prowadzonymi od marca br. na terenie kraju działaniami profilaktycznymi przeciw Covid-19, chcąc umożliwić dzieciom rozwój aktywności twórczej, GOUK w Różanie ogłosił na profilu FB konkurs plastyczny online pn. Twój wymarzony Dom Kultury. Przedmiotem konkursu było wykonanie dowolną techniką pracy przedstawiającej wymarzony ośrodek kultury. Do konkursu zgłoszono 5 prac.

Największą liczbę lajków pod swoją pracą zebrały:

- I miejsce - Natalka Stryjewska (229)
- II miejsce - Gabrysia Napiórkowska (222)
- III miejsce - Amelia Kruk (125).

Serdecznie gratulujemy zwycięzcom i dziękujemy za udział w konkursie.

M.Cachel

Wyróżniona praca A.Beldyckiego

MASZ POMYSŁ? GOUK MOŻE GO SFINANSOWAĆ!

W ramach projektu Twój pomysł na kulturę! GOUK w Różanie ogłosił nabór na inicjatywy kulturalne. Masz pomysł na ciekawe wydarzenie, ale nie posiadasz środków na jego realizację? Poprzez zgłoszenie do projektu zyskujesz szansę na sfinansowanie i zrealizowanie swoich kulturalnych marzeń.

W ramach naboru każdy mieszkaniec gminy Różan może zgłosić swój pomysł na inicjatywę z zakresu kultury. Mogą to być np. warsztaty, zajęcia, koncerty, spektakle, wystawy czy inne przedsięwzięcia. Co ważne, wnioski mogą składać zarówno pojedyncze osoby, jak i grupy mieszkańców, w tym osoby niepełnoletnie (w grupie powinna być co najmniej jedna osoba dorosła).

W trakcie realizacji swoich pomysłów wnioskodawcy będą mogli liczyć na wsparcie merytoryczne ze strony pracowników GOUK w Różanie oraz oczywiście na wsparcie finansowe. Aby otrzymać dofinansowanie, należy zgłosić swój wniosek do naboru inicjatyw. Ten się już rozpoczął, ale jest sporo czasu na przygotowanie formularza. Wnioski przyjmowane są od 21 lipca do 18 sierpnia br. Wzór formularza można pobrać ze strony www.gouk.pl

W dniu 28.07. br. odbyło się w GOUK spotkanie informacyjne dotyczące dokumentacji naboru inicjatyw lokalnych w gminie Różan, prowadził je Karol Wittels, socjolog i politolog, który specjalizuje się m.in. w zarządzaniu projektem. Omówiono szczegółowo regulamin oraz każdy punkt wniosku. Cała dokumentacja naboru inicjatyw znajduje się na stronie internetowej www.gouk.pl w zakładce Dom Kultury+. W przypadku wątpliwości bądź niewiedzy swoją pomocą służy również Karolina Koguciuk, animatorka przydzielona do wsparcia merytorycznego z Narodowego Centrum Kultury.

Nabór na inicjatywy mieszkańców jest częścią realizowanego przez Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury w Różanie projektu pn. Twój pomysł na kulturę! w ramach programu Dom Kultury+ Inicjatywy Lokalne 2020 i został dofinansowany ze środków Narodowego Centrum Kultury.

M.Cachel

GOUK w RÓZANIE ZAPRASZA MIESZKAŃCÓW GMINY RÓZAN
DO UDZIAŁU W PROJEKcie
„TWÓJ POMYSŁ NA KULTURĘ!”

**NABÓR POMYSŁÓW
NA INICJATYWY
KULTURALNE**

Masz pomysł na ciekawą inicjatywę?
Nie posiadasz funduszy na jej realizację?
GOUK w Różanie może ją sfinansować!
Zgłoś się do projektu!
NABÓR TRWA DO 18.08.2020

Szczegóły na stronie www.gouk.pl oraz pod numerem telefonu 0-29 766 90 42

Projekt w ramach programu DOM KULTURY+ INICJATYWY LOKALNE 2020
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
RÓZANIE
RAZEM TWÓRZMY NASZĄ KULTURĘ!!!
gouk.pl
w RÓZANIE

Fot. M.Cachel

Warsztaty muzyczne

15 lipca br. młodzi mieszkańcy Różana mieli okazję zapoznać się z techniką gry na afrykańskich bębnach - djembe, które są jednym z najstarszych instrumentów świata, oraz ukulele. Zajęcia poprowadziła Sylwia Lasot z Teatru Sztuczka z Lublina, która rozpoczęła spotkanie od zapoznania dzieci z instrumentami, a następnie przybliżyła technikę gry. Po zapoznaniu z podstawami nauki bicia rytmu wszyscy stworzyli bębniarski krąg wspólnie śpiewając i muzykując.

Warsztaty stanowiły doskonałe połączenie nauki i zabawy, a kontakt z muzyką korzystnie wpływa na rozwój dziecka i odgrywa kluczową rolę w psychice małego człowieka.

M.Cachel

Fot. M.Cachel

Autor-widmo? Plagiat? Twórczość równoległa? Jakie są formy korzystania z cudzej twórczości

Każda forma korzystania z cudzej twórczości jest powszechnie i błędnie uznawana za plagiat. Takich postaci użytkownika jest o wiele więcej, co postaram się przedstawić w niniejszym tekście.

PLAGIAT

Polskie prawo autorskie nie zna definicji plagiatu. Możemy się jedynie posiłkować art. 115 ustawy Pr. Aut., zgodnie z którym - *kto przywłaszcza sobie autorstwo albo wprowadza w błąd co do autorstwa całości lub części cudzego utworu albo artystycznego wykonania, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3*. Należy zatem uznać, że plagiat polega na świadomym i bezprawnym przywłaszczeniu autorstwa cudzego utworu, niezależnie od jego formy czy treści. Nie ma również znaczenia czy przywłaszczamy sobie autorstwo dzieła objętego ochroną prawną-autorską, czy też utworu, do którego prawa autorskie wygasły lub mamy do czynienia z tzw. utworami osieroconymi (prawa do nich prawdopodobnie nie wygasły, jednak nie ma możliwości dotarcia do ich twórców lub spadkobierców). Przechodząc płynnie do przykładów ze świata filmowego, nie sposób nie wspomnieć o filmie *Za garść dolarów* – znanego spaghetti westernu w reżyserii Sergio Leone i Clintem Eastwoodem w roli głównej. Film zebrał nawet niezłe recenzje, a reżyser został zasypywany wiadomościami od fanów i ludzi ze środowiska. Jedną z nich, nadaną przez Akira Kurosawę miała brzmieć: *Dobry film, tylko że to mój film. Chodzi o obraz pt. Yojimbo, który został nakręcony parę lat wcześniej. Kurosawa zażądał części zysków i finalnie sprawa zakończyła się ugodą opiewającą na 100 tysięcy dolarów i 15 % udziale w zyskach*.

AUTOPLAGIAT

Zgodnie z doktryną prawniczą autoplgiat to wielokrotne publikowanie tego samego lub w niewielkim tylko stopniu przetworzonego utworu, w warunkach wprowadzających w błąd, że jest to utwór po raz pierwszy rozpowszechniony. Co ciekawe autoplgiat nie jest plagiatem w rozumieniu prawa autorskiego, gdyż nie dochodzi do przywłaszczenia autorstwa lub wprowadzenia co do niego w błąd – twórca jest wszakże ten sam. Interesujące wytłumaczenie zjawiska autoplgiatu dostarcza Grzegorz Sołtyśiak w książce pt. *Plagiat. Zarys Problemu* (Warszawa, 2009). Jego zdaniem definicją tego procederu może być sposób postępowania głównego bohatera - Przygód dobrego wojaka Szwejka. Sprzedawał on bowiem psy, które wyszkolone w określony sposób, uciekały od nowych właścicieli i wracały do Szwejka. Dzięki temu bohater powieści Jaroslava Haška mógł je sprzedawać na okrągło. Przechodząc jednak do czasów bardziej współczesnych i skupiając się na tematyce filmowej, warto zwrócić uwagę na postać, która w środowisku uznawana jest za twórcę często korzystającego z własnego dorobku artystycznego. Mam tu na myśli Hansa Zimmera – znanego kompozytora muzyki filmowej. Przykładem zarzucanego mu powielania własnych pomysłów są soundtracki do filmów *Cienka czerwona linia* oraz *Pearl Harbor*. Pierwsza część Tennessee (utwór z soundtrack'u *Pearl Harbor*) i motyw z *Cienkiej czerwonej linii* brzmią niemal dokładnie tak samo. Drugi tytuł obraca się po prostu w bardziej ponurych i przygnębiających dźwiękach, pozostawiając film w nieco bardziej batalistycznej atmosferze. Kolejnym przykładem jest uderzające podobieństwo utworu *Time* z *Incepcji* oraz *Salomon* z filmu *Zniewolony*. *12 Years a Slave*.

INSPIRACJA

Czymże by był przemysł filmowy bez inspiracji? Przecież to ona napędza kreatywność i pozwala na odsłonięcie głęboko zakorzenionych kodów kulturowych zbieranych przez twórców przez całe życie. Zapożyczenia czy nawiązania są rzeczą powszechną i tak jak już wspominałem, moim zdaniem zjawiskiem raczej pozytywnym. Cała twórczość choćby Tarantino opiera się przecież na odtworzeniu pewnych kalk i przekazywaniu ich za pomocą charakterystycznego dla tego twórcy języka. Weźmy na przykład klasyczny już obraz *Wściekle Psy*. Film opowiada o szajce eleganckich przestępców, zajmujących się napadami na sklepy jubilerskie. Identyczną w formie opowieść dostarczył widzom również *Ringo Lama* w *Płonącym mieście*. To historia grupy rzeźmieszków, którzy kradną klejnoty ubrani w podobne

garnitury. Później, przestępcy znajdują się w fabularnym klincku i wszystko kończy się krwawym finałem – zupełnie jak u Tarantino. Reżyser zresztą nigdy nie wypierał się takich inspiracji... Pomimo tego, że w Hollywood film uznawany jest za totalną zrynkę, nigdy nie doszło do procesu, a zapożyczenia stały się swego rodzaju znakiem rozpoznawczym Quentina Tarantino.

Podobnie jak w przypadku plagiatu, polskie prawo autorskie nie poświęca utworom inspirowanym zbyt dużo uwagi. Art 2 Prawo Autorskie mówi, że - *za opracowanie nie uważa się utworu, który powstał w wyniku inspiracji cudzym utworem*. No i to właściwie tyle. Dla porządku należy wspomnieć, że opracowanie to m.in. tłumaczenie lub adaptacja innego utworu. Utwór inspirowany jest z kolei dziełem samoistnym, posiadającym pełnię praw autorskich, a twórca ma prawo nim swobodnie rozporządzać. Z ciekawszych inspiracji na pewno warto wymienić słynną scenę z *Lśnienia*, w której wcielający się w głównego bohatera Jack Nicholson otwiera drzwi za pomocą siekiery. Kubrick inspirował się w tym przypadku sceną z filmu *Furman Śmierci* (org. *Körkarlen*) – niemego, szwedzkiego obrazu z 1921 r. Za utwór inspirowany można już również uznać *Kształt wody* Guillermo del Toro. Twórca *Labiryntu Fauna* został pozwany o splagiatowanie sztuki *Let Me Hear You Whisper* z 1969 r. Sędzia nie zgodził się jednak z argumentacją strony powodowej i stwierdził, że - *chociaż zarówno sztuka, jak i film opowiadają o pracownicy placówki naukowej postanawiającej uwolnić stwora, na którym przeprowadza się eksperymenty, jest to zbyt ogólny koncept, by mógł być chroniony prawem. To samo dotyczy faktu, że pracownica przejmując się nieuchronną śmiercią obiektu i rodzi się między nimi więź*. Po przeanalizowaniu fabuły, wątków, scenariusza w obu dziełach, sąd dopatrywał się jedynie niewielkich podobieństw – zbyt małych, by uzasadnić powództwo. Nie powinno być jednak żadnych wątpliwości, że del Toro inspirował się sztuką Paula Zindela – co, jak wspominałem wyżej, nie jest niczym złym, a zwłaszcza nielegalnym.

TWÓRCZOŚĆ RÓWNOLEGŁA

Twórczość równoległa to bardzo delikatny i rzadko poruszany temat. Wyobraźmy sobie

bowiem, że dwie nieznające się osoby, niemające ze sobą żadnego połączenia wpadają na taki sam pomysł i przystępując do jego twórczej realizacji. Niemożliwe? Jak się okazuje takie sytuacje się zdarzają. O twórczości równoległej wypowiedział się nawet Sąd Apelacyjny w Warszawie, który stwierdził, że - *Nie jest plagiatem dzieło, które powstaje w wyniku zupełnie odrębnego, niezależnego procesu twórczego, nawet jeżeli posiada treść i formę bardzo zbliżoną do innego utworu. Możliwe są sytuacje, w których dwóch twórców, niezależnie od siebie, wykorzystuje w utworze ten sam pomysł i opracowuje go przy użyciu bardzo zbliżonych środków artystycznych, zwłaszcza jeżeli dzieła dotyczą tego samego tematu albo tematów bardzo zbliżonych.* (Wyrok z dnia 15 września 1995 r., I ACr 620/95). Warto również dodać, że każdy z tak stworzonych utworów jest chroniony prawem autorskim i równoprawnie występuje w obrocie rynkowym.

Foto: J. Wasiliski

GHOSTWRITING CZYLI AUTOR-WIDMO

Ghostwriting zostawiłem sobie na koniec, gdyż jest to trochę inna kategoria. Generalnie mamy tu do czynienia z sytuacją, w której autorem utworu jest tak naprawdę twórca, któremu zlecono jego stworzenie, a następnie prawa autorskie zostały przeniesione na osobę, która będzie uznawana za autora. Zjawisko to, jest bardzo powszechne, zarówno w biznesie muzycznym (pisanie piosenek i tekstów na zamówienia), jak i w przemyśle filmowym (np. tworzenie zamówionych scenariuszy). Samo pojęcie zostało spopularyzowane przez film Romana Polańskiego pt. Autor widmo, opowiadający o brytyjskim pisarzu (w tej roli Ewan McGregor), który podejmuje się anonimowego dokończenia książkowych wspomnień brytyjskiego premiera.

Co ciekawe, zgodnie z prawem nie można zrzec się ani przenieść na inną osobę praw autorskich osobistych (umowami przenoszonymi są wyłącznie te majątkowe), co oznacza, że prawdziwy twórca konkretnego utworu na zawsze pozostanie jego autorem w świetle przepisów. Idąc dalej w analizę przepisów - czy przypadkiem definicją plagiatu nie było właśnie przywłaszczenie sobie autorstwa bądź wprowadzenie co do niego w błąd? No właśnie. Status prawny ghostwritingu do dziś pozostaje w sferze sporów, choć np. w środowisku akademickim korzystanie z usług autorów widmo uznawane jest za nieetyczne. W tzw. showbiznesie z kolei jest to zjawisko powszechne i dopóki będą ludzie skłonni zapłacić odpowiednią ceną za np. napisanie tekstu do utworu, dopóty taka działalność będzie się miała nieźle.

Paweł Kowalewicz
prawnik w Fundacji Legalna Kultura

Publikacja powstała w ramach Społecznej kampanii edukacyjnej Legalna Kultura. Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

www.legalnakultura.pl

Kino pod chmurką

Po raz pierwszy w Róźnie pod rozgwieżdżonym niebem, na leżakach, można było obejrzeć seanse filmowe i to zupełnie za darmo. Plenerowa projekcja kinowa zorganizowana przez GOUK, odbyła się na Placu Obróńców w centrum miasta. Dla najmłodszych wyświetlono film Baranek Shaun gwarantujący każdej grupie wiekowej, świetną zabawę i zapraszający do niezwykle przygodowej z nietypowymi zwierzkami w rolach

głównych. Po godz. 22 dorośli obejrzeli zwiariowaną komedię - Głupi i głupszy bardziej. Jest to kontynuacja kultowej komedii z Jimem Carrey'em w roli głównej.

Impreza w kinie pod chmurką spotkała się ze sporym zainteresowaniem mieszkańców. Była to doskonała okazja do wyjścia z domu, spotkania się z przyjaciółmi, sąsiadami przy innej formie relaksu.

M.Cachel

Fot. M.Cachel

Joachim Mencil

W mojej rodzinie zawsze ktoś muzyką się zajmował

17 lipca późnym popołudniem na scenie GOUK w Różaniu wystąpił światowej sławy polski muzyk jazzowy, pianista, lirnik, producent muzyczny, nazywany romantykiem polskiej pianistyki jazzowej. Oprócz życia koncertowego wykładowca fortepianu jazzowego w Akademii Muzycznej w Krakowie. Joachim Mencil, bo o nim mowa, to ceniony aranżer muzyki wokalne, pisał i aranżował piosenki dla Ewy Bem, Mieczysława Szczęśniaka, Anny Marii Jopek, czy zespołów New Life'm i El Greco. Łączy różne brzmienia i instrumenty - koncertuje solo z utworami na fortepian i lirę. Podczas solowego recitalu w Różaniu publiczność wysłuchiwała utworów autorskich artysty, klasykę jazzu oraz muzykę świątel.

Marzena Cachel - *Jakie były początki muzyczne Joachima Mencela?*

Joachim Mencil - Muzyka towarzyszy mi od wczesnych lat dzieciństwa, gdyż pochodzę z muzykującej rodziny. W mojej rodzinie zawsze ktoś się muzyką zajmował, ona była ważna, była wyznacznikiem jakości, kultury. Ja muzykę zawsze tak traktowałem, żeby była moim hobby. W średniej szkole wzięłem udział w konkursie improwizacji jazzowej w Katowicach. Zająłem trzecie miejsce, dzięki któremu otrzymałem nagrodę w postaci wstępu na akademię muzyczną w Katowicach bez egzaminu i tak po prostu siłą rzeczy zostałem studentem akademii muzycznej. W trakcie studiów już miałem propozycje zawodowe, nagrań, koncertów i zacząłem zarabiac muzyką.

- *Skąd pomysł na lirę?*

- Na lirze korbowej gram dopiero od 6, 7 lat. Co prawda miałem w planach na lirze już wcześniej nauczyć się grać, ale nigdy jakoś nie było czasu. Potem nagrałem płytę pn. Artisena, gdzie są moje kompozycje inspirowane tańcami ludowymi. Jak napisałem te wszystkie tańce ludowe to po pierwszych wykonaniach tych utworów trochę mi zabrakło takiej ludowej nuty. Wtedy stwierdziłem - to jest ten moment, właśnie tu potrzeba liry korbowej, żebym część tego materiału mógł wykonywać na lirze. Następne dwa lata poświęciłem na naukę gry na lirze. By osiągnąć efekt ludowej autentyczności, nauczyłem się grać na lirze korbowej. Od tamtego czasu moje serce jest trochę podzielone pomiędzy lirę a fortepian. Teraz nie rezygnuję ani z jednego ani z drugiego.

- *Jakie kompozycje wybrzmiewają na koncertach?*

- Dzisiejszy koncert zacznę od liry, ponieważ jest bardziej szokująca. Przywiozłem dziś instrument, który nazywa się Rhodes Piano, instrument z lat 70. XX wieku, instrument klawiszowy, typ elektrycznego pianina. (Piano Rhodesa jest instrumentem elektryczno-akustycznym, nieposiadającym żadnych układów elektronicznych, które mogłyby generować dźwięk. Posiada on tylko jedną barwę, bez możliwości jej modyfikacji. Brzmienie instrumentu jest charakterystyczne i powszechnie znane - kiedy uderzymy lekko w klawisze, dźwięk jest ciepły i łagodny, lecz kiedy zaatakujemy mocno fortissimo, staje się ostry i chrapliwy - źródło Wikipedia). Bardzo lubię na nim grać, gdyż ma on specyficzne brzmienie przypominające wibrafon (perkusyj-

ny instrument muzyczny podobny do dzwonek, ksylofonu czy marimby). Jestem muzykiem jazzowym, więc jazz jest głównym bohaterem koncertu. Poza tym zagram również muzykę ludową oraz dość dużo moich własnych kompozycji, bo piszę dużo różnej muzyki. Nawiążę do przypadającej w dniu dzisiejszym rocznicy śmierci John Coltrane'a (amerykański saksofonista i flecista jazzowy, postać, która miała duży wpływ na historię jazzu) i zagram kompozycję z jego repertuaru. W większości moich koncertów solowych, większość utworów jest mojej własnej kompozycji.

- *Co jest najważniejsze w Pana pracy?*

- Kluczowym jest kontakt ze słuchaczem! Bo przecież po to wykonuję muzykę, żeby komuś to zagrać. Teraz gram koncerty online na festiwalach, ale to koncerty zupełnie inne, bez publiczności, tylko i wyłącznie kamery. Obsługa, akustycy, tęsknię za tym. Nie mogę bez tego. Teraz mamy pandemię jeden koncert solowy grałem tydzień temu w Krakowie dla publiczności i to było wreszcie takim przeżyciem. Po to gram, żeby muzykę wykonywać dla kogoś. Muzyka którą uprawiam ma dużo elementów improwizacji. W zależności od tego dla kogo gram i w jakim miejscu, jakim mieście, jakiej przestrzeni i na jakim instrumencie, to dźwięki są zupełnie inne. Tworzę je na gorąco, w tym jest cała improwizacja. Na każdym koncercie gram zupełnie inaczej. Myślę, że jest to też dla mnie bardzo ważne, aby grać cały czas inaczej, dlatego też, że i publiczność jest inna.

- *Czy koncertuje Pan tylko solowo?*

- Nie, gram w różnych zespołach. Mam swoje trio, kwintet. Komponuje dużo muzyki dla wokalistów na zamówienia, jestem dość zapracowany. Koncertowałem w wielu krajach Europy, Ameryki, Afryki i Azji. Ponadto współpracowałem m.in. z Nigelem Kennedym, z którym grałem półtora roku. Spotkałiśmy się w Krakowie, gdzie Nigel mieszkał. Zaprosił mnie wtedy w trasę. Od strony zawodowej było to bardzo ciekawe doświadczenie, wszystko było bardzo dobrze zorganizowane, niezwykle profesjonalnie.

- *Jaki wpływ na Pana twórczość ma obecnie trwająca pandemia?*

- Przez pierwsze dwa miesiące pandemii odwołałem 17 koncertów i to był dla mnie dramat! Moja sytuacja finansowa nie jest taka zła jak wielu moich kolegów, którzy utrzymują się tylko z muzyki, gdyż jestem zatrudniony w akademii muzycznej. Miałem nadzieję, że w okresie wakacyjnym sytuacja się zmieni, ale już mam kilka takich sytuacji, że organizatorzy odwołują koncerty jesienne, bądź przekładają na przyszły rok. Sytuacja jest trudna, wręcz tragiczna i mam nadzieję, że to szybko minie.

- *Czego też wszystkim życzymy. Dziękuję za rozmowę.*

M.Cachel

UPAŁ

Upałem określamy taki stan pogody, gdy temperatura powietrza przy powierzchni ziemi przekracza 30°C. Na naszej szerokości geograficznej najwyższa temperatura w ciągu dnia występuje pomiędzy godziną 15.00 a 18.00, a nie jak się powszechnie sądzi - w południe, największe promieniowanie UV notowane jest zaś w godzinach 12.00-13.00.

Pamiętaj! Upał jest szczególnie niebezpieczny dla osób starszych i dzieci. Zadbaj o zwierzęta, gdyż wysokie temperatury mogą u nich prowadzić do przegrzania organizmu.

Postępowanie przed wystąpieniem zagrożenia

- W okresie letnim podczas upałów szczególnie w godzinach południowych (10.00 - 15.00) unikaj długiego przebywania na słońcu. O ile to możliwe, w ciągu dnia staraj się przebywać w cieniu;
- ogranicz opalanie, zbyt długie przebywanie na słońcu jest szkodliwe dla organizmu, który może się przegrzać. Dodatkowo mimo stosowania kremów ochronnych możesz doświadczyć poparzeń słonecznych. Na słońcu nie powinno się przebywać dłużej niż dwie godziny;
- chronić twarz i głowę. Noś kapelusz z szerokim rondem lub czapkę z daszkiem w jasnym kolorze;
- noś przewiewne rzeczy z naturalnych materiałów (len, bawełna), zakrywające możliwie największą powierzchnię skóry. Lekka, przewiewna odzież o jasnych kolorach odbija promieniowanie słoneczne oraz pomaga utrzymać normalną temperaturę ciała;
- dzieci i osoby starsze nie powinny wychodzić z domu, a jeżeli jest to niezbędne, to koniecznie z nakryciem głowy;
- jeśli przebywasz na zewnątrz, załóż przewiewne obuwie. W domu zdejmij kapcie i skarpetki. Gdy chodzisz bosy, chłodzisz organizm poprzez kontakt z zimną podłogą;
- jeżeli przyjmujesz leki, skontaktuj się z lekarzem, aby upewnić się, czy nie są one wrażliwe na wysoką temperaturę (niektóre leki mogą zakłócać termoregulację ciała, blokować pocenie się lub powodować skoki ciśnienia); w ciągu dnia, w porze największych upałów, należy zamykać w domu okna i zasłaniać żaluzje, by ograniczyć napływ gorącego powietrza do pomieszczeń (szczególnie po stronie nasłonecznionej). Okna należy otwierać nocą, kiedy temperatura jest niższa;
- unikaj forsownego wysiłku fizycznego w najgorętszej porze dnia. Może on doprowadzić do odwodnienia lub skurczów mięśni spowodowanych odwodnieniem, przegrzaniem organizmu albo udarem cieplnym; spożywaj zbilansowane, lekkostrawne posiłki. Pij duże ilości płynów, najlepiej wzbogacone w mikroelementy;
- nie pij kawy lub ogranicz jej spożywanie. Unikaj też napojów zawierających duże ilości cukru — mogą spowodować odwodnienie organizmu; nie spożywaj napojów alkoholowych, mogą one spowodować odwodnienie organizmu oraz zaburzać prawidłowe krążenie;
- unikaj skrajnych temperatur. Kiedy pracujesz w klimatyzowanych pomieszczeniach, nie wychodź od razu na zewnątrz, gdzie panuje upał ani nie bierz zimnego prysznica natychmiast po przyjeździe do domu. Może to spowodować szok termiczny, zwłaszcza u starszych i bardzo młodych ludzi; podczas pobytu na plaży należy pamiętać o tym, że nie wolno gwałtownie wchodzić do wody bezpośrednio po opalaniu. Zanim się zanurzymy, należy oplukać ciało wodą i dopiero wtedy powoli do niej wchodzić; należy nawadniać organizm. Pij dużo wody, najlepiej niegazowanej; jeśli podróżujesz samochodem lub go prowadzisz, rób częściej przerwy i odpoczywaj w zacienionych miejscach, by złagodzić negatywny wpływ wysokich temperatur na koncentrację; w upalne dni nie zostawiaj w samochodzie materiałów łatwopalnych (np. kanistrów z benzyną, butli gazowych, zapalniczek na gaz itp.);

- obserwuj reakcje swojego organizmu i innych członków rodziny podczas upałów: drżenie, potliwość, zawroty głowy, złe samopoczucie. Jeśli zauważysz te objawy, zwróć się o pomoc do lekarza;
- pamiętaj o zwierzętach — upewnij się, że nie stoją w pełnym słońcu, zapewnij im nieograniczony dostęp do wody pitnej;
- pod żadnym pozorem nie wolno zostawiać dzieci i zwierząt w zaparkowanych pojazdach. Temperatura w nagrzanym samochodzie może dochodzić do 50 - 60°C;
- dzieci należy ubierać w lekką, przepuszczającą powietrze jasną odzież oraz zakładać im czapki z daszkiem;
- chronić dzieci przed słońcem, np. używaj parasolki nad wózkiem nawet wtedy, kiedy ten stoi w ocienionym miejscu;

Pamiętaj! Osoby starsze i dzieci są szczególnie narażone na niekorzystny wpływ wysokich temperatur. Zwracaj na nie często i regularnie uwagę. W razie wystąpienia negatywnych objawów zwróć się o pomoc do lekarza.

- podawaj dzieciom letnie, lecz nie zimne napoje. Najlepiej, gdyby to były: ziołowe i owocowe herbatki, woda mineralna lub sok;
- nie kąp dzieci w zimnej wodzie, ale w letniej;
- ogranicz noszenie dziecka w nosidełku, gdyż w upalne dni może być mu niewygodnie i gorąco;
- pamiętaj — kiedy wychodzisz z dziećmi na spacer, weź ze sobą nawilżone chusteczki oraz butelki z napojami;
- smaruj odkryte części ciała dziecka kremami z wysokim filtrem;
- unikaj wychodzenia z dziećmi na zewnątrz w porze największych upałów; wysokie temperatury sprzyjają rozwojowi zarazków i bakterii, w tym bakterii salmonelli, dlatego należy często i dokładnie myć ręce dzieciom i sobie;
- osoby starsze, które przyjmują leki, narażone są szczególnie na skutki upałów. W czasie ich występowania, gdy organizm się odwadnia, stężenie leków w organizmie może się zwiększyć nawet do zagrażającego życiu. W związku z tym należy uważnie monitorować samopoczucie tych osób. Powinny one stosować się do zaleceń związanych z postępowaniem podczas upałów.

Skutki upałów dla zdrowia

Długie przebywanie na słońcu w czasie upału, szczególnie bez nakrycia głowy, może doprowadzić do wystąpienia udaru słonecznego lub cieplnego, który jest stanem zagrażającym zdrowiu lub nawet życiu.

Objawami udaru są uczucie zmęczenia, silne bóle i zawroty głowy, nudności, gorączka, szum w uszach, drgawki, wzrost temperatury ciała zagrażający życiu oraz większa częstotliwość bicia serca i oddechu.

Innym negatywnym skutkiem, szczególnie dotkliwym u dzieci i osób starszych, jest poparzenie skóry za sprawą długiego przebywania na słońcu w upalne dni. Na skórze, z początku zaczerwienionej, z czasem pojawiają się czerwone zmiany, które piekielnie pieką. Następnie mogą pojawić się bolące rany i blizny.

Postępowanie w przypadku udaru cieplnego (przegrzania, wyczerpania cieplnego)

- Przenieś poszkodowanego w zacienione miejsce;
- weswij pogotowie ratunkowe (numery 112 lub 999), jeżeli zauważyłeś takie objawy, jak:
 - gorączka;
 - obrzęk stóp i okolicy kostek;
 - utrata przytomności;
 - skurcze mięśni;
- do chwili przyjazdu zespołu pogotowia ratunkowego zaleć poszkodowanemu:
 - odpoczynek;
 - uniesienie obrzękniętych kończyn;
 - ochładzanie ciała (głównie kark, pachy, pachwiny);
 - nawadnianie doustne (dotyczy osób przytomnych);
 - jeżeli doszło do zatrzymania krążenia, prowadź resuscytację krążeniowo--oddechową;
- w razie przegrzania czy wyczerpania cieplnego podaj poszkodowanemu do picia letnie (nie zimne) płyny.

Vademecum bezpiecznej rodziny
Książka jest dostępna
w Gminnej Bibliotece Publicznej w Róźnie.
Wydawnictwo Saparskie saperskie.pl

Gdzie, jak i jak długo przechowywać

GDZIE JAK JAK DŁUGO

	JABŁKA lodówka opakowanie 3 tygodnie		SZPARAGI lodówka zanurzone w wodzie i w plastikowym woreczku 4 dni obrane
	AWOKADO - połowa lodówka zapakowane w folię 1 dzień		PAPRYKA lodówka plastikowy woreczek 1 tydzień
	BANAN - połowa lodówka zawinięte w folię aluminiową 1-2 dni		SAŁATA lodówka folia 2 tygodnie
	CYTRUSY lodówka zapakowane w folię 1 dzień		OGÓREK lodówka folia 1 tydzień
	WINOGRONA lodówka zapakowane w folię 1 dzień		CZOSNEK lodówka folia 1 tydzień
	MELON - połowa lodówka zapakowane w folię 7-10 dni		IMBIR w kawałkach lodówka w plastikowym woreczku 2 tygodnie
	GRUSZKI blat kuchenny odpakowane 4 dni (obrane)		CEBULA szafka bez dostępu światła odpakowana 1-2 miesiące
	AWOKADO blat kuchenny (nieobrane) lodówka - obrane odpakowane 4 dni (obrane)		RZODKIEWKA lodówka w plastikowym woreczku 1-2 tygodnie
	BANANY blat kuchenny odpakowane obrane 4 dni		DYNIA lodówka w plastikowym woreczku 5 dni
	JAGODY, MALINY, TRUSKAWKI lodówka w plastikowym pudełku 3-5 dni		BURAK lodówka w plastikowym woreczku 2 tygodnie
	CYTRUSY - połówki lodówka zapakowane w woreczki 2-3 dni		BROKUŁY lodówka w foli 5 dni
	MELON lodówka plastikowe woreczki 1-2 tygodnie		MARCHEW lodówka w plastikowym woreczku 3 tygodnie
	ŚLIWKI - BRZOSKWINIE obrane - blat kuchenny nieobrane-lodówka odpakowane 5 dni (obrane)		SELER lodówka w foli 2 tygodnie
	POMIDORY blat kuchenny w plastik. pojemniku 5 dni		GRZYBY lodówka papierowy worek 3 dni

Przepis na syrop z mniszka lekarskiego według profesora Ożarowskiego

Składniki:

- płatki mniszka, oberwane lub odcięte
 - cukier
 - 1 – 2 łyżki spirytusu
 - wysterylizowany słoiczek i wysterylizowana nakrętka
- Wkładamy płatki mniszka do słoiczka. Tak co 2 – 3 centymetry przesypujemy warstwą cukru. Lekko ubijamy. Kiedy zapełni się cały słoiczek, ubijamy jeszcze raz i zalewamy sobie spirytusem. Najlepiej, żeby wierzchnią warstwą był cukier.

Odstawiamy na 7-10 dni w ciepłe, słoneczne miejsce (ale nie gorące, bo ukiśnie – też będzie można jeść oczywiście, u mnie parapet). Można również macerować w miejscu słonecznym i ciemnym, tutaj nie ma specyficznych wskazań w oryginalnej recepturze.

Potem przekładamy do lodówki i tam przechowujemy przez 3 – 4 miesiące.

Niczego nie precedzamy, ponieważ ten syrop je się razem z płatkami. Przyjmuje się powoli, najpierw jedną łyżeczkę syropu dziennie, potem dobrze jest dojść do 3 – 4.

Według profesora Ożarowskiego ten specyfik działa szczególnie dobrze w przypadku zapalenia górnych dróg oddechowych (nieżytych oskrzeli, problemów z tchawicą etc.), zapalenia jamy ustnej, gardła, oskrzeli oraz przy uporczywym kaszlu.

Aleksander Ożarowski to wybitny polski uczony, znawca fitoterapii i długoletni badacz wpływu roślin leczniczych, w tym zwłaszcza ziół, na zdrowie człowieka. Doc. dr hab. Aleksander Ożarowski należy do najwybitniejszych na świecie znawców i badaczy leczniczego działania roślin. Jest twórcą dziewięciu patentów oraz 21 dokumentacji technologicznych do produkcji nowych leków, a także autorem kilkunastu książek poświęconych leczniczemu właściwościom roślin, w tym kilkakrotnie wydawanego i wznawianego Ziołolecznictwa – Poradnika dla lekarzy.

Zjesz garść orzechów dziennie

Zredukujesz ryzyko:

- chorób serca o 30%
- nowotworu o 15%
- przedwczesnej śmierci o 22%

WYNALAZCY

Nakamatsu Yoshirō

Japoński naukowiec i wynalazca (1928 -). Znany jako Doktor NakaMats - mówi się o nim, jako o jednym z najbardziej płodnych wynalazców na świecie. Thomas

Alva Edison miał około 1990 patentów, natomiast szacuje się, że znany z ekscentryzmu, niekonwencjonalnych pomysłów, a także wysokiego mniemania o sobie Nakamatsu ma ich na koncie około 3200.

Nie oznacza to oczywiście, że wszystkie jego wynalazki znalazły zastosowanie w praktyce. Mimo tego, ponoć jedno z amerykańskich stowarzyszeń wynalazców zaliczyło go do grona pięciu najważniejszych naukowców wszechczasów (obok Michaela Faradaya, Nikoli Tesla, Marii Skłodowskiej-Curie i Archimedesesa).

Jest uznawany za wynalazcę dyskietki - pracował wówczas (rok 1950) na Uniwersytecie Cesarskim w Tokio i zaprojektował zarówno napęd jak i dyskietkę do niego. Pierwsza dyskietka miała aż 8 cali średnicy krążka i mogła pomieścić 1KB danych.

Jemu również przypisuje się opatentowanie użycia płyty CD i DVD, taksometru i maszyny do karaoke. Podobno ma patenty na 16 wynalazków, wykorzystywanych obecnie przez koncern IBM.

Ma na koncie 395 dzwicznych wynalazków, do których należą m.in. latające buty, fotel relaksacyjny -masujący poprawiający pracę mózgu, samochód na wodę, bilet z paskiem magnetycznym, silnik na światło i silnik na ciepło, ale to i tak niewiele w porównaniu z rekordzistami, którzy mają po kilka tysięcy podobnych patentów. Nakamatsu jak sam twierdzi, jego najlepsze pomysły powstają kiedy pływa i wstrzymuje oddech pod wodą możliwie długo - aż do granicy utraty przytomności.

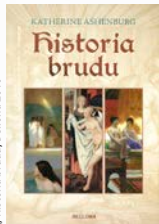
Ponieważ przebrłszy pomysłów są wówczas bardzo ulotne, opracował nawet specjalny notes i pisak do notowania ich bezpośrednio pod wodą.

W 2005 roku otrzymał Antynobla, czyli nagrodę honorującą odkrycia, które w pierwszej chwili rozśmieszają, a potem niekiedy skłaniają do przemyśleń. Nagrodę przyznano mu za to, że w ciągu 34 lat sfotografował i zbadał każdy posiłek, który zjeść - a wszystko po to, żeby znaleźć: 55 ważnych składników, zapewniających dożycie 144 lat - czyli cel jaki założył sobie Nakamatsu.

Jest organizatorem i przewodniczącym odbywających się co roku w Tokio Światowych Zjazdów Geniuszy.

WARTO PRZECZYTAĆ

Historia brudu

K. Ashenburg, Historia brudu, Bellona 2010

Wersal powszechnie kojarzy nam się z przepychem, bogactwem i luksusem. Jest perłą architektury francuskiej. Jednak najczęściej nie wspomina się, że na dworze w czasach króla Ludwika

XIV (1643-1715) panował potworny smród. Wolter francuski pisarz epoki oświecenia, filozof, historyk i publicysta powątpiewał nawet czy człowiek na pewno stworzony został na podobieństwo Boga, skoro - *Zapachy w parku, w ogrodach, nawet w pałacu przyprowadzają o mdłości. Przejścia między budynkami, dziedzińce, skrzydła pałacu, korytarze pełne są urywny i fekaliiów*. Dopiero na krótko przed śmiercią króla wydano zarządzenie, zgodnie z którym nakazywano usuwanie fekaliiów z pałacowych korytarzy ale tylko raz w tygodniu. Sam król Ludwik XIV stronił od kąpeli mimo, że w Wersalu wybudowano apartament kąpielowy. Gdy zachorował i został wykąpany jego stan się pogorszył właśnie ze względu na - *wyrażnie inny stan jego ciała w porównaniu z poprzednim okresem*. Jak wspominają kronikarze druga i jednocześnie ostatnia kąpiel króla, nazwana kuracją kąpielową, przeraziła władcę. Jego osobisty lekarz - Guy-Crescent Fagon podsumował ją jedynie słowami - *Król nigdy nie chciał się przyzwyczaić do kąpeli w pokoju*.

Higiena króla pozostawiała wiele do życzenia. Rano gdy władca wstawał z łóżka w jego komnacie pojawiali się chirurg, mędyk i piastunka. Masowali króla i dość często zmieniali mu koszulę, gdyż podobno Ludwik XIV mocno się pocił. Rola piastunki polegała na ... ucałowaniu króla. Później do pokoju wchodził pokojowiec, który skrapiał mu dłonie niewielką ilością wina, którym monarcha przepłukiwał usta i przecierał twarz. To kończyło poranną higienę. Następnie władca przystępował do ćwiczeń fizycznych, które lubił, jednak po nich wracał do komnaty złany potem. Jednak zamiast wody wołał sięgnąć po czystą koszulę. W łóżku Króla Słońce, tak go nazywano, leżyły się pluskwy, a w jego perukach wszy. Było to powszechne zjawisko na dworze. Przez niemal cały okres XVII i XVIII wieku francuska arystokracja stroniła od kąpeli. Wodę i mydło chętnie zastępowano pudrami, olejami i perfumami, które zamiast maskować nieprzyjemne zapachy, dodatkowo je potęgowały. W powszechnym użyciu były wówczas perfumy z ambry, cybetu czy piżma, które w połączeniu ze spoconą skórą tworzyły trudne do zniesienia kompozycje. Stroje szyte z trudnych do prania ciężkich aksamitów i atlasów, wówczas

szalenie modnych materiałów, dodatkowo potęgowały ten stan.

Trendy w podejściu do czystości bywały zmienne. Przez dłuższy czas raczej maskowano smród, niż go zwalczano. Obficie pudrowane peruki, ciężkie makijaże i ubrania szalenie zasłaniające ciało to obraz tej epoki. Zmiany nastąpiły pod koniec XVIII wieku gdy zaczęto rezygnować z ciężkich perfum na rzecz lżejszych, kwiatowych wonności kojarzonych z wiosennymi łąkami i świeżością. Zmiana dotknęła również materiałów, z których produkowano odzież. Pojawiła się bawełna, dzięki czemu pranie ubrań stało się bardziej powszechne. Początek XIX wieku to moda na czystość, która zataczała coraz szersze kręgi - *kobieta elegancka nie przeżyje dwóch dni bez kąpeli* - miała rzecz księżna d'Abrantes (żona generała Junot, który otrzymał od Napoleona tytuł księcia d'Abrantes, dama dworu, gubernatorowa Paryża, ambasadorowa w Portugalii). Moda na czystość zataczała coraz szersze kręgi.

Zmiana w podejściu do higieny nie była jednak powszechna. Kąpeli często używał król Ludwik XV w pałacyku Bellevue, wzniesionym dla królewskiej kochanki, słynnej madame de Pompadour, gdzie było już pomieszczenie wyposażone w ustep i bidet.

WYNALAZKI

E-dodatki

To składniki chemiczne dodawane do żywności w celu poprawienia jej smaku, wyglądu,

trwałości lub innych właściwości. Spożywanie produktów, do których są dodawane, jest prawie nieuniknione, dlatego dobrze jest wiedzieć co jemy.

Dodatki do żywności, które miały za zadanie przedłużać ich trwałość lub poprawiać ich smak, stosowano już w starożytnym Egipcie. Do peklowania mięs Egipcjanie używali saletry sodowej (E251) oraz azotynu sodu (E250), natomiast do konserwacji owoców i warzyw stosowali kwas octowy (E260). Stosowali również koszenilę (dziś E120) oraz kurkuminę (E100) po to, żeby żywność zbarwić.

W naszym kraju kilkaset lat temu, chcąc uchronić żywność przed zepsuciem, używano soli i wędzono mięso oraz ryby. Wtedy też do marynowania warzyw zaczęto używać octu. Nasze babcie poprawiały kolor masła sokiem z marchwi, czyli karotenem (E160a). Oprócz tych nieszkodliwych dla naszego zdrowia, stosowano (nieświadomie lub celowo) również związki bardzo toksyczne.

Do poprawy wyglądu serów stosowano na przykład cynober (siarczek rtęci), papryka

wyglądała znacznie jędrniej kiedy zastoso-

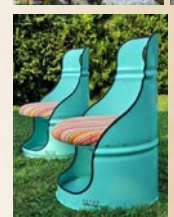
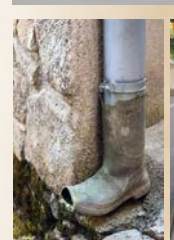
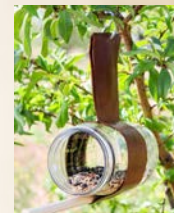
wano minię (tlenek ołowiu), natomiast rakotwórczą żółcień maslową stosowano przy produkcji margaryny.

Dla łatwiejszego rozróżnienia podzielono dodatki na grupy, a każdy ze specyfików ma swój trzycyfrowy numer: od E100 do E199 - barwniki, od E200 do E299 - konserwanty, od E300 do E399 - przeciwutleniające i regulatory kwasowości, od E400 do E499 - emulgatory, stabilizatory i zagęszczacze, od E500 do E599 - regulatory odczynu pH oraz spulchniacze, od E600 do E699 - wzmacniacze smaku i zapachu, od E900 w górę - wszystkie pozostałe.

Warto wiedzieć, że dodatki z grupy barwników mogą być bardzo niebezpieczne. Dobrze było by unikać tych, które powodują problemy z alergią i tarczą: E110, E120, E123 (bardzo niebezpieczny, barwnik amoniakalny!) czy E127. Z kolei rakotwórcze mogą być barwniki E131 oraz E142.

Inną grupą niebezpiecznych dodatków są konserwanty, szczególnie te, z zawartością związków dwutlenku siarki - E220 do E227

Kreatywność

Numerzy telefonów
Urzędu Gminy w Róźnie:
29 numer kierunkowy
www.rozan.eur.pl
www.rozan.pl

Burmistrz Piotr Świdorski
Burmistrz przyjmuje interesantów w sprawach skarg
i wniosków w każdy wtorek
w godz. 12.00 – 16.00 w pok. nr 22 – I piętro
76 79 120 sekretariat
76 79 121 faks sekretariat
76 79 122 sekretarz

Referat organizacji i nadzoru
76 79 122 kierownik
76 79 136 obsługa Rady i Komisji
76 79 122 administracja sieci komputerowej

Referat finansów i budżetu
76 79 132 kierownik
76 79 132 księgowość budżetowa
76 79 133 księgowość podatkowa
76 79 133 wymiar podatków i opłat
76 79 142 księgowość budżetowa szkół i przedszkola
76 79 142 płacone szkół i przedszkola
76 79 134 kasa

**Referat planowania przestrzennego, inwestycji,
drogi i ochrony środowiska**
76 79 126 kierownik
76 79 126 planowanie przestrzenne
76 79 125 stanowisko pracy ds. inwestycji
76 79 125 drogi i zamówienia publiczne
76 79 149 gospodarka mieniem komunalnym i rol.
76 79 149 ochrona środowiska

Referat oświaty, kultury i sportu
76 79 139 kierownik
76 79 139 oświata oraz rozwiązywanie problemów alko-
holowych i przeciwdziałania patologiom społecznym
76 79 139 działalność gospodarcza, archiwum zakłado-
we, kultura i zdrowie
76 79 294 sport

Urząd stanu cywilnego
76 79 127 kierownik
76 79 127 sprawy obywatelskie, wydawanie dowodów
osobistych
76 79 128 promocja i pozyskiwanie środków zewnętrznych
76 79 135 obronność, obrona cywilna i zarządzania
kryzysowe
76 69 177 Ośrodek Pomocy Społecznej
76 79 140 Ośrodek Doradztwa Rolniczego

Adresy e-mail:
Urząd gminy: ugrozan@post.pl
Burmistrz: ugrozan@post.pl
Sprawy organizacyjno-kadrowe:
p.kowalewska@rozan.eur.pl
Obsługa Rady i Komisji:
m.bialik@post.pl
Administracja sieci komputerowej:
m.osiecki@rozan.eur.pl

Skarbnik, kierownik referatu finansów i budżetu:
k.powirska@rozan.eur.pl
Księgowość budżetowa:
k.powirska@rozan.eur.pl
Księgowość podatkowa:
m.mosakowska@rozan.eur.pl
Podatki i opłaty:
m.brudziak@rozan.eur.pl
Księgowość szkół i przedszkola:
k.sledziwska@rozan.eur.pl
Rachuby, plac szkół i przedszkola:
m.skrzecz@rozan.eur.pl
**Kierownik referatu planowania przestrzennego,
inwestycji, dróg i ochrony środowiska:**
d.bodziak@rozan.eur.pl
Planowanie przestrzenne:
d.bodziak@rozan.eur.pl
Inwestycje: w.wnuk@rozan.eur.pl
Drogi i zamówienia publiczne:
d.bodziak@rozan.eur.pl
Gospodarka mieniem komunalnym i rolnictwo:
i.dobrosielska@rozan.eur.pl
Ochrona środowiska: a.ostrowska@rozan.eur.pl
Kierownik referatu oświaty, kultury i sportu:
k.ogonowska@rozan.eur.pl
**Oświata oraz rozwiązywanie problemów
alkoholowych i przeciwdziałanie patologiom
społecznym:** k.ogonowska@rozan.eur.pl
Sport: sport@rozan.eur.pl
Kierownik urzędu stanu cywilnego:
b.kornacka@rozan.eur.pl
**Sprawy obywatelskie, wydawanie dowodów
osobistych:** b.kornacka@rozan.eur.pl
Promocja i pozyskiwanie środków zewnętrznych:
k.zamojska@rozan.eur.pl

76 69 004 Posterunek Energetyczny, ul. Polna
991, 22 3404100 zgłaszanie reklamacji
w sprawie przerw w dostawie prądu

997 POLICJA
71 77 391 Różan, ul. Lwowska
998, 112 STRAŻ POŻARNA
Różan, ul. Warszawska, 76 69 008
999 POGOTOWIE RATUNKOWE
Różan, ul. Warszawska
(29) 71 77 200, 71 77 210
Policyjny telefon KPP w Makowie Maz.
KOMENDA GŁÓWNA POLICJI
(22) 62 102 51
800 120 226 tel. zaufania o przestęp-
stwach w rodzinie

**Zakład Gospodarki Komunalnej
i Mieszaniowej**
76 69 159 ul. Dolna
e-mail: zgkimrozan@post.pl
Biuro zakładu pracuje w godz. 7.00-15.00
od poniedziałku do piątku
76 69 557 stacja uzdatniania wody
76 69 041 oczyszczalnia ścieków

TWÓJ GŁÓD JEST MOIM GŁODEM

*Twój głód jest również moim głodem,
i mam zrozumieć, nierozumność,
gdy znowu gdzieś pod polskim spodem,
ktoś stawia w pełnym szyku ludność.*

*Wszyscy na baczność i nie ma przepros,
Idą w szeregu, bo wybory,
tu nikt nie patrzy, gdzie jest większość,
bo przecież w radiu będą fory.*

*I właśnie Kazik leci z Trójki,
Bo nie proszony wszedł na miejsce,
A Marek, co ma teraz z górki.
Prosi despektem, nie chce więcej.*

*Kto dziś pamięta listy przebojów,
Która po trosze niosła nam wolność,
I te szczypanie wtedy ustroju,
Żeby podkreślić IQ i godność.*

*I co, i dzisiaj mamy znów stracić,
Krew pokolenia co dług płaciło?,
Nie, nie godzimy się w imię braci,
Którym należna jest cześć mogiłom.*

*I nie ma na to przyzwolenia,
Żeby do tyłu, żeby wstecz,
Czekać na próby zniewolenia,
By Polskę starą znowu mieć.*

Zenek Kozłowski 20.05.2020 r.

APEL DO MATKI POLKI

*Co się Matko Polko, dzisiaj z Tobą dzieje,
Że wiatrem ugodno z Białorusi wieje?
Miałaś dać jej przykład, jak zwyciężać mamy,
Teraz zmieniasz zdanie, skolko razem gramy.*

*Pod osłoną nocy piszesz swój scenariusz,
A poseł, senator, podpisuje diariusz.
Teraz, wszystko w rękach Pana Prezydenta,
Czy Polska rozkwitnie, czy będzie zwinięta.*

*Obudź się z letargu, póki nie za późno
I pokaż, że z wschodem, dzieli jednak różność.
Od wieków historia zapisuje dzieje,
Że właśnie z tej strony OST-em bardziej sieje.*

*Dlatego Cię proszę, nie wycinaj puszczy,
Która naszą Polskość podtrzyma na duszy.
Będzie nam ostoja, jak ta chata z kraja
I pieśnią zaszumi Konstytucją z Maja.*

*Jest jeszcze nadzieja, w młodym pokoleniu,
Żeby przemówiła, we własnym imieniu.
Że Jej Racją Stanu, jest pogoń za WEST-em
I powiedzieć głośno, z Polską za tym Jestem...*

22.07.2017 r. Zenek Kozłowski

LIST BURMISTRZA DO MIESZKAŃCÓW PROGRAM DOM KULTURY+
ŁĄCZY NAS PIŁKA STARSZY CZŁOWIEK I MOŻE

ŚWIERSZCZ RÓŻAŃSKI

*Radosnych, spokojnych świąt i szczęśliwego nowego 2021 roku
Czytelnikom i Sympatykom życzy Redakcja*

Zdrowych, pogodnych świąt Bożego Narodzenia. Rodzinnej atmosfery, miłości i przyjaźni. Spełnienia marzeń w nadchodzącym 2021 roku i wzajemnego zrozumienia życzą

burmistrz przewodniczący Rady Miejskiej
Piotr Świderski Zbigniew Janyszko

Zadumy nad płomieniem świecy, filiżanki dobrej pachnącej kawy czy herbaty, pięknej poezji oraz dużo zdrowia i nabrania dystansu do tego, co wokół nas, miłych chwil roziskrzonych koledzą życzy

Stowarzyszenie Aktywnych Pań w Załuziu

W sierpniu br. po ponad 20 latach użytkowania przy użyciu specjalistycznego sprzętu wymieniono komin c.o. Spółdzielni Mieszkaniowej Różanka. (red.)

ILUZJON

Ks. Paweł Kaczmarczyk, ks. Antoni Bardłowski, Burmistrz Gminy Piotr Świderski, Przewodniczący Rady Miejskiej Zbigniew Janyszko, strażacy z OSP Mroczi Rębiszewo. Święto Wojska Polskiego – święto Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej. Cmentarz parafialny w Różaniu - 15.08.br.

Wielotysięczny tłum protestujących przeciwko wyrokowi Trybunału Konstytucyjnego w sprawie aborcji. Warszawa 30.10.br.

Wkręć się w Pomaganie Akcja Kamila Terleckiego!

Przez kilka miesięcy mieszkańcy Różana dostarczali do Kamila plastikowe nakrętki, które zostały przekazane na pomoc potrzebującym dzieciom.

Znajomi Kamila od samego początku aktywnie włączyli się w tą akcję. Udało się zebrać kilka worków nakrętek. 12 września br. wszystkie korki zostały wyspane do serca, które ustawione jest w urzędzie gminy w Rzekuniu. (red.)

czas pandemii. Burmistrz Gminy Różan Piotr Świderski wraz z Przewodniczącym Rady Miejskiej Zbigniewem Janyszko podczas składania wiązanek kwiatów - obchody Dnia Niepodległości. Różan 10.11.br.

Fot. UG Różan

Z obrad Rady Miejskiej

Sesja XIX - 26 sierpnia br.

Jak wynika z przedstawionej informacji o przygotowaniu szkoły podstawowej i przedszkola samorządowego w Różanie do nowego roku szkolnego 2020/2021, dotychczasowy oddział szkoły filialnej w Załuziu nie będzie już funkcjonował. Oprócz prac remontowych w okresie wakacji dokonano przygotowań pod dziennik elektroniczny, który funkcjonuje już w wielu szkołach na terenie kraju. Jak czytamy w komunikacie dyrektor szkoły podstawowej z dnia 30 października - Prace związane z przygotowaniem do wprowadzenia dziennika elektronicznego i platformy edukacyjnej do nauczania zdalnego rozpoczęły się w czerwcu br. i trwają do chwili obecnej. (...) Obecna sytuacja epidemiczna ma też ogromny wpływ na wszystkie prace związane z informatyzacją (...). W związku z tym, że nowy rok szkolny rozpoczął się w innych niż dotychczas warunkach, w warunkach epidemii, zaktualizowano i dostosowano do zaleceń Głównego Inspektora Sanitarnego MEN i MZ obowiązujące procedury w szkole podstawowej i przedszkolu. Z procedurami rodzice mogą zapoznać się na stronach internetowych ww. placówek. Gmina również zobowiązana jest do zorganizowania bezpłatnego transportu, bądź zwrotu rodzicom kosztów przewozu dziecka do przedszkola i szkoły.

Zgodnie z zaleceniami głównego inspektora sanitarnego w br. nie odbyło się wyjazdowe posiedzenie komisji oświaty z wizytacją w jednostkach oświatowych na terenie gminy.

Sesja XX - 29 września br.

Radni w formie uchwały upoważnili burmistrza do ustalenia cen i opłat albo sposobu ich ustalania za usługi komunalne o charakterze użyteczności publicznej oraz za korzystanie z obiektów i urządzeń użyteczności publicznej. Wprowadzili zmiany w wieloletniej prognozie finansowej gminy Różan na lata 2020 - 2023 oraz w budżecie na rok 2020. Uchwalili program polityki zdrowotnej w zakresie szczepień ochronnych przeciw kleszczowemu zapaleniu mózgu dla mieszkańców gminy Różan na lata 2020-2023. Planowany koszt całkowity programu zdrowotnego z uwzględnieniem kosztów akcji promocyjnej (250 388 zł) zostanie sfinansowany z budżetu gminy Ró-

żan w latach 2020 - 2022 w taki sposób, aby programem mogło zostać objęte 15% mieszkańców (548 osoby) od 16 roku życia, którzy dotąd nie zostali zaszczepieni przeciwko kleszczowemu zapaleniu mózgu i wyrażają świadomą zgodę na szczepienie ochronne. - *Te pieniądze należałoby skierować na profilaktykę (...), na przykład grypy. Trzeba szczególnie uwagę zwrócić w tym właśnie kierunku, dla tych co chcą, i pieniądze tam kierować, dlatego ja będę głosowała przeciw* - argumentowała radna Jolanta Kruszewska. Ostatecznie za uchwałą głosowało 9 radnych przy sprzeciwie 2 radnych i 4 wstrzymujących się.

Sesja XXI - 28 października br.

W trakcie obrad rada ustaliła stawki podatków w gminie na 2021 rok, które mimo ogólnopolskiej podwyżki pozostają na dotychczasowym poziomie. Nieznacznie uległy zmianie wysokości stawek podatku od nieruchomości:

- 1) od gruntów:
 - związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków - od 1m² powierzchni - 0,65 zł (w 2020 - 0,60 zł)
 - pod wodami powierzchniowymi stojącymi lub wodami powierzchniowymi płynącymi jezior i zbiorników sztucznych - od 1ha powierzchni - 4,20 zł (w 2020 - 4,00 zł)
 - pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego od 1m² powierzchni - 0,20 zł (w 2020 - 0,15 zł)
 - niezabudowanych objętych obszarem rewitalizacji, - 2,70 zł od 1m² powierzchni (w 2020 - 2,70 zł).
- 2) od budynków lub ich części:
 - mieszkalnych - od 1m² powierzchni użytkowej - 0,52 zł (w 2020 - 0,50 zł)
 - związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz od budynków mieszkalnych lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej od 1m² powierzchni użytkowej - 18,00 zł (w 2020 - 17,00 zł)
 - zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym - od 1m² powierzchni użytkowej - 10,50 zł (w 2020 - 10,00 zł)

- związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, zajętych przez podmioty udzielające tych świadczeń - od 1m² powierzchni użytkowej - 4,80 zł (w 2020 - 4,50 zł)
- zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego, garaży, szop, budynków gospodarczych od 1m² powierzchni użytkowej - 5,00 zł (w 2020 - 4,50 zł)
- innych, od 1m² powierzchni użytkowej - 8,37 zł (w 2020 - 8,00 zł)
- od budowl - 2% ich wartości określonej w ustawie o podatkach i opłatach lokalnych.

Jednym z ostatnich punktów posiedzenia było podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia pomiędzy gminą Różan, a gminą Goworowo w zakresie dotyczącym objęcia mieszkańców gminy Różan opieką i usługami świadczonymi przez Środowiskowy Dom Samopomocy w Czarnowie prowadzony przez gminę Goworowo. Gmina Różan nie prowadzi tego typu placówki na swoim terenie.

Sesja XXIII - 4 grudnia br.

Głównym tematem posiedzenia były nowe stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, które będą obowiązywały od stycznia przyszłego roku.

- 20,00 zł miesięcznie od jednego mieszkańca, jeśli odpady będą segregowane.

- 40,00 zł miesięcznie od jednego mieszkańca, jeżeli odpady nie będą segregowane.

Częściowo zwolniono z opłaty odpady bio (2,00 zł od mieszkańca) jeśli są kompostowane w kompostowniku przydomowym. Należy to zaznaczyć w deklaracji, która będzie obowiązywać od przyszłego roku.

Prowadzący działalność gospodarczą oraz właściciele nieruchomości, na których nikt nie zamieszkuje, a jednocześnie powstają odpady, będą płacić miesięcznie od pojemnika.

Za odpady segregowane:

- za pojemnik 120 l - 6,34 zł
 - za pojemnik 240 l - 12,69 zł
 - za pojemnik 1100 l - 58,20 zł
 - za kontener KP 7 - 370,36 zł
- Odpady niesegregowane:
- za pojemnik 120 l - 12,68 zł
 - za pojemnik 240 l - 25,38 zł
 - za pojemnik 1100 l - 116,40 zł
 - za kontener KP 7 - 740,72 zł

Od nieruchomości, na której znajduje się domek letniskowy lub inna nieruchomość wykorzystywana na cele rekreacyjno-wypoczynkowe - opłata roczna wyniesie:

- 181,00 zł za odpady segregowane,
- 362,00 zł w przypadku braku segregacji.

Sesja XXIV - 16 grudnia br.

Radni podjęli uchwałę w sprawie ustalenia nowych, zwiększonych stawek diet dla sołtysów. Diety wzrosły z 200 do 300 złotych miesięcznego ryczałtu. Kolejna uchwała dot. dopłat do ceny wody i ścieków. Szacunkowa kwota dopłaty obciąży budżet gminy na około 400 000 zł netto (za 6 miesięcy). *Z racji tego, że jest to czas świąteczny, możemy to traktować jako prezent dla mieszkańców* - podsumował przewodniczący Zbigniew Janyszko.

M.Cachel

Sekretarz Generalny ONZ. (PAP)

Ludzkość czeka zagładę - przejmujący apel Sekretarza Generalnego ONZ Antonio Guterresa

Nie chcę wracać do świata, w którym kwestionowana jest różnorodność biologiczna, do świata, w którym paliwa kopalne otrzymują więcej dotacji niż odnawialne źródła energii, ani do świata, w którym widzimy nierówności, które tworzą społeczeństwa o coraz mniejszej spójności i tworzące niestabilność, tworzenie złości, frustracja. Pandemia pokazała nam, że nie potrafimy się zjednoczyć i być ze sobą solidarni - mówił Guterres. Źródło: o2pl

Mapa aktywnych pożarów w USA (arcgis.com)

36 ofiar śmiertelnych, tysiące budynków obróconych w popiół. Tragiczne pożary w USA

W pożarach, które przez wiele tygodni nękały zachodnie regiony Stanów Zjednoczonych, zginęło 36 osób. Los wielu ludzi nie jest znany. Płomienie zniszczyły ponad 1,8 miliona hektarów terenu oraz tysiące budynków. Błyskawicznie rozprzestrzeniające się pożary w stanach Oregon, Kalifornia i Waszyngton od połowy sierpnia zniszczyły ponad sześć tysięcy budynków, spalając ponad 1,8 miliona hektarów i zabijając 36 osób. 25 osób zginęło w Kalifornii, 10 w Oregonie i jedna w stanie Waszyngton. Źródło: Reuters

Leszek Szymański/PAP

Prawdziwy strażnik praw obywatelskich i wartości innych - Legia Honorowa dla Adama Bodnara

Ambasador Francji Frederic Billet w imieniu prezydenta Francji Emmanuela Macrona odznaczył rzecznika praw obywatelskich Adama Bodnara orderem Legii Honorowej w randze kawalera. - Musiał bronić zasad trójpodziału władzy i państwa prawa - podkreślił ambasador. Frederic Billet zwrócił uwagę, że od czasu objęcia przez Adama Bodnara stanowiska RPO polskie władze wprowadziły wiele zmian instytucjonalnych, na które reagowały liczne instytucje międzynarodowe, między innymi Komisja Wenecka, Komisja Europejska czy Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej. - Jest pan prawdziwym strażnikiem praw obywatelskich i wartości, które są wartościami innymi. Pan nie obawia się wciągnąć na siebie odpowiedzialności i jesteśmy świadomi wagi pańskiej roli. Imponuje nam sposób, w jaki podejmuje pan problemy, jak konkretnie podchodzi pan do spraw. Potrafi pan nawiązać bezpośrednie kontakty z obywatelami i dotrzeć do ludzi wykluczonych(...) - stwierdził Frederic Billet. Źródło tvn24.pl

news.yahoo.com

Nieznaną chorobą w stanie Andhra Pradesh w Indiach. 7 grudnia br. co najmniej jedna osoba zmarła, a 227 osób trafiło do szpitala z powodu niezidentyfikowanej choroby

na południu Indii. Lekarze twierdzą, że pacjenci mieli szeroki zakres objawów, od nudności po napady drgawek i utratę przytomności. Badana jest przyczyna choroby, która w weekend przetoczyła się przez miasto Eluru. Dzieje się tak, gdy Indie nadal walczą z pandemią, z drugim na świecie pod względem liczby przypadków koronawirusem. Ale Covid-19 nie wydaje się być przyczyną hospitalizacji. Minister zdrowia stanu Alla Kali Krishna Srinivas powiedział, że wszyscy pacjenci mieli negatywny wynik testu na koronawirusa. Źródło: news.yahoo.com

Bjorkruud / Shutterstock

Czterodniowy tydzień pracy.

Koncern Unilever dystrybutor herbaty Lipton, mydła Dove i lodów Ben & Jerry's testuje krótsze godziny pracy dla wszystkich swoich pracowników w Nowej Zelandii, pozwalając im zdecydować, w które cztery dni wolą pracować w tygodniu. Czterodniowe tygodnie pracy są sposobem na znalezienie równowagi między życiem zawodowym, a prywatnym. Niektóre firmy zaczęły to wypróbować chcąc pomóc pracownikom w walce z wypaleniem spowodowanym wyzwaniem związanym z pracą podczas pandemii. Źródło: biznes.wprost.pl

Przypadki koronawirusa w Polsce

Stan na 17 grudnia, godz. 10:30

Inf.tvn24pl

Wszystkie zakażenia:	1171854
Dzisiejsze zakażenia:	11953
Wszystkie śmiertelne:	24345
Dzisiejsze śmiertelne:	431

Koronawirus na świecie

67 mln przypadków. 43,1 mln ozdowieńców. 1,54 mln zgonów. Choroba koronawirusowa (COVID-19) to choroba zakaźna wywołana przez nowo odkrytego koronawirusa. U większości osób, które zachorują na COVID-19, wystąpią objawy o łagodnym lub umiarkowanym nasileniu. Takie osoby wyzdrowieją bez specjalnego leczenia. Wirus jest przenoszony głównie przez kropelki, które wydzielają się, gdy osoba zarażona kaszle, kicha i wydycha powietrze. Kropelki te są zbyt ciężkie, aby unosić się w powietrzu, dlatego szybko opadają na podłogi i powierzchnie. Do zakażenia poprzez wdychanie wirusa może dojść wtedy, gdy w pobliżu znajduje się osoba chorująca na COVID-19 lub poprzez dotknięcie skażonej powierzchni, a następnie oczu, nosa lub ust.

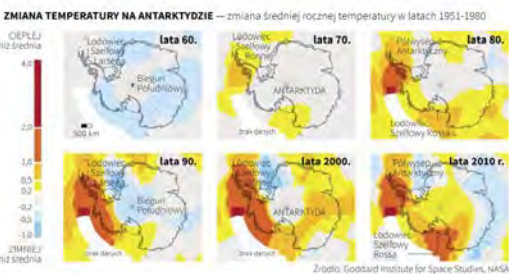
Inf.tvn24pl

Na Grenlandii odłamał się ogromny fragment lodowca.

Z lodowca Nioghalvfjerdingsfjorden (79N) w północno-wschodniej Grenlandii odłamał się ogromny kawałek lodu - poinformowali w poniedziałek naukowcy. To największy lodowiec szelfowy w rejonie Arktyki. Ocielony fragment ma powierzchnię ponad 113 kilometrów kwadratowych. Na zdjęciach satelitarnych widać, że rozpadł się na małe kawałki. Zdaniem ekspertów to kolejna oznaka zmian klimatycznych. - Atmosfera w tym regionie ociepliła się o około trzy stopnie Celsjusza od 1980 roku. Zarówno w 2019, jak i w 2020 roku odnotowaliśmy rekordowe temperatury - powiedziała w rozmowie z BBC News doktor Jenny Turton z Uniwersytetu Frydryka i Aleksandra w Erlangen i Norymberdze w Niemczech. Źródło: CNN, European Geosciences Union, BBC News

Antarktyda coraz cieplejsza

Półwysp Antarktyczny jest uznawany za jeden z najszybciej ocieplających się regionów na świecie. Od lat 50. XX wieku średnie roczne temperatury zwiększyły się co dekadę o około 0,5 st. C.

Zmiana temperatury na Antarktydzie (Adam Ziemięłowicz/PAPReuters)

- 25 państw nie boi się utraty suwerenności. I to często małych krajów jak Litwa, Estonia czy Łotwa. Boją się dwa państwa rządzone przez satrapów, którzy widzą w tym ograniczenie swojej samowoli. Jak marnym jesteśmy narodem wybierając mściwego starca o psychopatycznych zachowaniach. Rodacy za parę socjalnych datków sprzedali swój rozum, wolność, godność i przyzwoitość. (**internet**)
- Gadać to ono sobie może. Jednak w tym temacie jego możliwości są takie jak np. lot w kosmos. Tyle może i tylko tyle. Jego pazerne łapy tam nie sięgają. To nie ciemny lud. Tego tam nie kupią. (**obserwator**)
- Wolę kajdany UE, niż tą twoją wolność dla wybrańców!!! (**Mimo wszystko**)
- Cała Europa i część co bardziej inteligentnych w Polsce patrzy i słucha tego raczej...muzealnego eksponatu z niedowierzaniem. Czy naprawdę nie ma nikogo odważnego w pisie, który mu powie, że jest zwyczajnie śmieszny?! (**mol**)
- Od zmiany rządów z PO na PIS nie mamy żadnych problemów z Rosją. Embarg, zamykania granic dla naszego mięsa czy ziemniaków. Nawet przepok mierzei ich nie wku...t - czy to nie powinno dziwić? (**rusofob**)
- Kościół nigdy nie poprze LGBT (choć tam pełno takich). Gdyby Pan Bóg chciał zrobić Adamowi większą przyjemność, to zamiast Ewy by mu stworzył - powiedzmy - Roberta i by z odrazą podglądał przez dziurkę od klucza ich sypialni, jak uprawiają wynaturzoną miłość na pościeli w kolorach tęczy. (**Winićjusz**)
- Nikomu nie mówię o tym, że pociągają mnie tylko kobiety, bo jestem mężczyzną!!!! (**nie dla pisu**)
- Jak łatwo kupić ludzi za 500 plus, bardzo źle świadczy to o naszym społeczeństwie. (**m-k**)
- Miłość katolicka aż bije z tych botów w komentarzach, bo nie wierzę, że to prawdziwi ludzie. Nie ma tak złych i obrzydliwych ludzi. (**zxc**)
- Oddajcie Polakom ukradzione 200 miliardów z OFE!!! To były uczciwie zarobione emerytury!!!!. (**Apel do PO!!!!**)
- Niesiony picem i obłudą. (**Z Polski**)
- Koronawirus i grypa to pikus. Problem to wirus głupoty, niestety... (**praktykujący**)
- W dobie internetu i szybkiego dostępu do informacji ciężko jest głosić propagandę (**Jaco**)
- Widzę, że spora część ludzi tutaj powinna jednak brać leki na stałe. (**Hahaha**)
- Covid? - Jeszcze trochę. Na razie za mało chętnych. (**Żytniówka**)
- XXI wiek i ludzi zabija się albo prześladowuje za kolor skóry, wyznanie czy orientację seksualną... Więc XXI wiek jest tylko w technologii, bo mentalnie ludzkie nadal są w starożytności. (**ja**)
- (...)Chwilowo nalezysz do rasy panów, ale to się zmieni. Można wyrwać człowieka z dresu, ale zmiana na garnitur, nie wyrwie dresu z człowieka. (**Ppp**)
- Nie to jest straszne, że dostojnicy kościelni dopuszczają się wstrętnych przestępczych czynów, bo tak się dzieje od wieków, ale to, że mimo kolejnych skandali ludzie nie przestają wierzyć w bałamutną religię, która jest jednym wielkim zabobonem. (**Jerzy**)

TWORZYWA SZTUCZNE I METALE

Wrzucamy

- odkręcone i zgniecione plastikowe butelki po napojach
- nakrętki
- plastikowe opakowania po produktach spożywczych
- opakowania wielomateriałowe (np. kartony po mleku, sokach)
- opakowania po środkach czystości (np. proszkach do prania) kosmetykach (np. szamponach, paście do zębów) itp.
- plastikowe torby, worki, reklamówki, inne folie
- aluminiowe puszki po napojach i sokach
- puszki po konserwach
- folię aluminiową
- metale kolorowe
- kapsle, zakrętki od słoików

NIE wrzucamy

- butelek i pojemników z zawartością
- plastikowych zabawek
- opakowań po lekach i zużytych artykułów medycznych
- opakowań po olejach silnikowych
- części samochodowych
- zużytych baterii i akumulatorów
- puszek i pojemników po farbach i lakierach
- zużytego sprzętu elektronicznego i AGD

SZKŁO

Wrzucamy

- butelki i słoiki po napojach i żywności
- butelki po napojach alkoholowych
- butelki po olejach roślinnych
- szklane opakowania po kosmetykach
- słoiki

(bez nakrętek)

NIE wrzucamy

- ceramiki, doniczek, porcelany, fajansu, kryształów
- szkła okularowego
- szkła żaroodpornego
- zniczy z zawartością wosku
- żarówek i świetlówek
- reflektorów
- opakowań po lekach, rozpuszczalnikach, olejach silnikowych
- luster
- szyb okiennych i zbrojonych
- monitorów i lamp telewizyjnych
- termometrów i strzykawek

PAPIER

Wrzucamy

- opakowania z papieru, karton, tekturę
- katalogi, ulotki, prospekty
- gazety i czasopisma
- papier szkolny i biurowy, zadrukowane kartki
- zeszyty i książki
- papier pakowy
- torby i worki papierowe

NIE wrzucamy

- ręczników papierowych, chusteczek higienicznych
- papieru lakierowanego i powleczonego folią
- papieru zatłuszczonego lub mocno zabrudzonego
- kartonów po mleku i napojach
- papierowych worków po nawozach, cementie i innych materiałach budowlanych
- tapet
- pieluch jednorazowych i innych materiałów higienicznych
- zatłuszczonych jednorazowych opakowań z papieru
- naczyń jednorazowych
- ubrań

SEGREGUJMY ODPADY

BIO

Wrzucamy

- odpadki warzywne i owocowe (w tym obierki itp.)
- gałęzie drzew i krzewów
- skoszoną trawę, liście, kwiaty
- trociny i korę drzew
- niezaimpregnowane drewno
- resztki jedzenia

NIE wrzucamy

- butelek i pojemników z zawartością
- plastikowych zabawek
- opakowań po lekach
- artykułów medycznych
- opakowań po olejach silnikowych
- części samochodowych
- zużytych baterii i akumulatorów
- puszek i pojemników po farbach i lakierach
- zużytego sprzętu elektronicznego i AGD

ODPADY ZMIESZANE

Wrzucamy

- wrzucamy wszystko to, czego nie możemy wyrzucić do pozostałych pojemników, a co nie jest odpadem niebezpiecznym

NIE wrzucamy

- przeterminowanych leków i chemii
- baterii i akumulatorów
- odpadów budowlanych
- sprzętu elektronicznego i AGD
- mebli i odpadów wielkogabarytowych

Zbieranie osobno papieru, szkła, tworzyw sztucznych wraz z metalem, a także oddzielenie odpadów biodegradowalnych pozwala uzyskać najbardziej pełnowartościowe surowce do ponownego przetworzenia.

Przy segregacji bezwzględnie trzeba pamiętać o odpadach niebezpiecznych, do których zaliczają się zużyte baterie i akumulatory, przeterminowane lekarstwa, zużyte świetlówki, odpady po żrących chemikaliach (np. środkach ochrony roślin), a także zużyty sprzęt RTV i AGD (tzw. elektroodpady). Tych odpadów nie wolno wyrzucić do śmieci zmieszanych. Można je oddać w specjalnie wyznaczonych punktach w sklepach i aptekach, a także w punkcie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, czyli tzw. PSZOK-u (Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych) w Mroczkach-Rębiszewo.

No dobrze, skoro segregowanie jest takie łatwe, to co należy zrobić z takimi odpadami jak np. karton po mleku? Czy należy wyrzucić go do pojemnika na papier, czy na aluminium, którym ten karton jest wyścielony od środka? Czy tłusty słoik po pulpetach wrzucić do szkła czy może do odpadów zmieszanych? A co z obierkami warzyw? Po kolei.

Karton po mleku to przykład opakowania wielomateriałowego. Wrzucamy je do pojemnika na metale i tworzywa sztuczne. Z kolei opróżniony słoik po pulpetach powinniśmy wyrzucić do pojemnika na opakowania szklane. Nie szkodzi, że jest nieumyty. Zostanie umyty w sortowni.

Obierki warzyw i owoców najlepiej przeznaczyć na kompost. Jeśli nie masz przydomowego kompostownika, wyrzucić je do pojemnika na odpady biodegradowalne (BIO). Co ważne, ani szkła, ani plastiku czy metalu nie trzeba myć przed wyrzuceniem do pojemnika na odpady segregowane. Wystarczy je opróżnić. Surowce zostaną umyte na późniejszym etapie recyklingu, sortujemy je więc i wyrzucamy do odpowiednich pojemników.

List Burmistrza do Mieszkańców

Szanowni Państwo, Drodzy Mieszkańcy, Kochani Moi!

Na pewno doskonale orientujecie się (media wałkują ten temat bez ustanku), co się dzieje na rynku odpadów komunalnych i jakie podwyżki opłat za śmieci dotyczą mieszkańców innych gmin. Różan wydawał się do tej pory zieloną wyspą, na tle innych jednostek samorządu terytorialnego. Nasze 10 zł od osoby za odpady segregowane i 20 zł za nie-segregowane, to ewenement na skalę kraju. Tymczasem koszty odbioru i zagospodarowania odpadów w ciągu roku wzrosły o blisko 150%. Dość napisać, że za śmieci w miesiącu października 2019 r. gmina Różan zapłaciła 92.540,16 zł, a za październik 2020 r. - 234.710,98 zł. Wpłaty od mieszkańców nie pokrywają na dzień dzisiejszy nawet połowy kosztów systemu gospodarowania odpadami, co oznacza, że jesteśmy zmuszeni pokryć różnicę bezpośrednio z budżetu gminy. Do końca roku będzie to kwota ponad pół miliona złotych!

Tak znaczący wzrost kosztów systemu gospodarki odpadami ma wiele przyczyn. Główna, to rosnące opłaty za składowanie śmieci na wysypiskach, ale też istniejące na rynku zmonopolizowane, wzrost stałych kosztów obsługi systemu, płacy minimalnej itp. itd. Na to wszystko nałożyła się pandemia COVID-19 i zdecydowanie większa liczba działkowców, którzy przenieśli się czasem na stałe z dużych miast i pracują zdalnie lub hybrydowo nad Narwią. Krótko mówiąc, śmieci jest zdecydowanie więcej, a przy cenie za odbiór i zagospodarowanie skalkulowanej za jedną tonę - toniemy w kosztach. Nie da się tego stanu dłużej utrzymać. Z kilku powodów.

Po pierwsze, gminy na to nie stać, bo w konsekwencji dotowania systemu śmieciowego musielibyśmy zrezygnować z inwestycji i z miesiąca na miesiąc zwiększać wydatki, które nie mają pokrycia w dochodach.

Po drugie, obowiązujące przepisy wymuszają bilansowanie się systemu, tzn. samorząd nie może na śmieciach zarabiać, ale nie powinien też do śmieci dokładać. System musi się sam finansować. Wpłaty od właścicieli nieruchomości powinny być skalkulowane tak, żeby pokryły faktury wystawione za odbiór i zagospodarowanie odpadów.

Po trzecie, trudno znaleźć uzasadnienie dla twierdzenia, że gmina z ogólnego budżetu ma płacić za śmieci, których nie produkuje.

I wreszcie, po czwarte, wciąż nie wszyscy właściciele nieruchomości składają deklaracje zgodne z prawdą... W jakiś cudowny sposób znikają nam mieszkańcy, niektóre nowonarodzone dzieci z miejsca stają się bezdomne, a właściciele domków letniskowych (rzecz jasna nie wszyscy), w ogóle w nich, jak twierdzą, nie bywają, a jeśli już to pakują śmieci do bagażników swoich aut i zabierają do domu. To ciekawe, bo większość przyłapanych na podrzucaniu śmieci w okolicach PSZOK, spółdzielni mieszkaniowej i cmentarza miało obce numery rejestracyjne.

Tyle powodów podwyżek. Co zatem robimy i co zrobić będziemy chcieli, żeby podwyżki były możliwie najmniej dotkliwe, mając na uwadze fakt, że od nowego roku segregacja jest obowiązkowa? Kto nie segreguje ten zgodnie z przepisami płaci karę. W naszym przypadku będzie to dwukrotność opłaty za odpady segregowane.

Zatem od stycznia 2021 r. zmniejszymy zdecydowanie częstotliwość odbioru odpadów szklanych i papieru w każdej zabudowie poza wielolokalową (bloki), żeby nie generować kosztów przyjazdu śmieciarek. Szkła jest niewiele, papier służy do rozpalamia w piecach. Szkło będzie odbierane raz na kwartał. Papier raz na dwa miesiące. Plastik pozostaje bez zmian.

Foto: M. Gabel

Odpady zmieszane/resztkowe i biodegradowalne będą odbierane z częstotliwością uzależnioną od sezonu. W okresie kwiecień - październik, jak dotychczas, dwa razy w miesiącu, a listopad - marzec, raz w miesiącu. Wprowadzimy też obniżoną o kilka złotych opłatę od osoby dla właścicieli nieruchomości w zabudowie jednorodzinnej, którzy zadeklarują posiadanie kompostowników na odpady biodegradowalne. Ich obiór i waga ma znaczący wpływ na koszty śmieci. Apeluję przy tym do właścicieli nieruchomości o kompostowanie, wtedy wszyscy będziemy płacić mniej. W październiku prawie 40 ton śmieci to były liście i inne odpady BIO. Czy tak ciężko liście rozrzucić na nieużytkowane części swoich posesji? Jeżeli będą miały gdzie zimować, portfele odetchną, świat będzie zdrowszy i piękniejszy!

Ponadto, pracownicy urzędu gminy będą kontrolować ilość odpadów wystawianych przez przedsiębiorców. Każdy przedsiębiorca, który zdecyduje się pozostać w gminnym systemie gospodarowania odpadami, będzie zobowiązany do wnoszenia opłaty za - co najmniej pięć pojemników - o zadeklarowanej pojemności, każdy do określonej frakcji odpadów. Nie ma przy tym znaczenia, że któreś frakcji nie produkuje, albo nie oddaje do odebrania. I tylko zadeklarowana ilość śmieci zostanie od niego odebrana. Przykład: jeśli przedsiębiorca zadeklarował minimalną ilość pojemników to podczas odbioru śmieci, będzie od niego odebrana frakcja tylko z jednego pojemnika o zadeklarowanej pojemności.

Dalej, rezygnujemy przy przetargu z obowiązku dostawy przez przedsiębiorcę, który go wygra, pojemników na śmieci. Gmina będzie zapewniała jedynie worki na odpady, z wyłączeniem zabudowy wielolokalowej i instytucji. Przedsiębiorcy dostaną możliwości wydzierżawienia pojemników bądź ich zakupu. Właściciele nieruchomości w zabudowie jednorodzinnej i letniskowej, będą mogli wyposażyć się w pojemniki we własnym zakresie i oznaczyć kolorem odpowiedniej frakcji. Co ważne pojemniki odziedziczone po Zakładzie Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej pozostają u mieszkańców.

I w końcu, z dniem 1 stycznia 2021 r. Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Różanie, staje się spółką z ograniczoną odpowiedzialnością, której jedynym właścicielem jest gmina Różan. Dzięki temu będzie mógł w przyszłości świadczyć usługę wywozu śmieci, jak to miało miejsce przed całą reformą. Powinno to wpłynąć na niższe koszty funkcjonowania systemu. Niestety, nie nastąpi to od razu, ze względu na konieczność przygotowania ZGK sp. z o.o. w Różanie do świadczenia takiej usługi (zakup śmieciarki, posiadanie wymaganych zezwoleń, podpisanie umowy z instytucją odbierającą odpady).

Mam nadzieję, że podwyżki opłat za śmieci, które wejdą w życie od 1 stycznia 2021 r. będą na dłuższy czas wystarczające. Choć zapewne wszyscy odczujemy je w swoich domowych budżetach, to jednak trzeba pamiętać, że i tak będą niższe, jak w innych gminach.

Piotr Świdorski

1. Alicja Halina Reputakowska, 80 lat
2. Henryk Wnuk, 89 lat
3. Kazimierz Ulatowski, 93 lata
4. Jadwiga Chrzanowska, 80 lat
5. Aniela Miłośńska, 82 lata
6. Wacław Emil Bandurski, 85 lat
7. Regina Czajka, 83 lata
8. Henryka Pielach, 90 lat
9. Marianna Chełchowska, 85 lat
10. Tadeusz Żebrowski, 64 lata
11. Eugeniusz Napiórkowski, 71 lat
12. Tadeusz Woźniak 83 lata
13. Marian Chełstowski, 95 lat
14. Józef Bloch, 77 lat
15. Eugeniusz Ciborowski, 72 lata
16. Marcin Przeradzki, 87 lat
17. Krzysztof Jakóbcowski, 62 lata
18. Alina Borczon, 75 lat
19. Krystyna Daniłowska, 84 lata
20. Zofia Mroczkowska, 82 lata
21. Henryk Ulatowski, 60 lat
22. Edward Krzyzewski, 71 lat
23. Mieczysław Olbryś, 70 lat
24. Teresa Minota, 79 lat
25. Stanisław Kluczek, 81 lat
26. Jadwiga Martyńska - Proniewska, 83 lata
27. Henryk Daszewski, 89 lat
28. Grzegorz Pawelczyk, 66 lat
29. Władysław Tkacz, 81 lat
30. Henryka Kałasiewicz, 60 lat
31. Krzysztof Jabłonowski, 44 lata
32. Teofila Kołodziejska, 93 lata
33. Stanisław Jarzewski, 78 lat
34. Stanisław Kołakowski, 58 lat
35. Julian Więckowski, 93 lata
36. Salomea Długołęcka, 89 lat
37. Jerzy Merecki, 91 lat
38. Krystyna Leśnik, 58 lat
39. Jadwiga Lipka, 59 lat
40. Jan Gutowski, 88 lat
41. Artur Różacki, 45 lat
42. Piotr Kazimierz Oleksiak, 93 lata
43. Bogdan Szczepkowski, 67 lat
44. Edward Bielecki, 73 lata
45. Wacław Napiórkowski, 80 lat
46. Marek Lewandowski, 41 lata
47. Stanisław Antoni Mróz, 78 lat
48. Krystyna Klimek, 74 lata
49. Krystyna Kaczmarek, 66 lat
50. Krzysztof Brokowski, 43 lata
51. Jadwiga Peptowska, 72 lata
52. Krzysztof Beczak, 76 lat
53. Tadeusz Olbryś, 72 lata
54. Tadeusz Jan Skrocki, 77 lat
55. Halina Chrzanowska, 79 lat
56. Janusz Wanat, 71 lat
57. Tadeusz Perzanowski, 65 lat
58. Stanisław Janiszewski, 78 lat
59. Jan Małkowski, 85 lat
60. Remigiusz Czesław Kołakowski, 71 lat
61. Rafał Stepnowski, 43 lata
62. Maria Brokowska, 67 lat
63. Barbara Kordowska, 69 lat
64. Waldemar Jóźwik, 70 lat

Wymuszona absencja

*Wybaczcie bliscy, że nas tu nie ma,
Gdyż wirus zamknął się w cztery spusty,
Nam, na spotkanie przyjdzie poczekać,
Żeby ogarnąć nagrobek pusty.*

*Jak macie patrzeć dziś na to z góry,
Na to pustkowie, tych nekropolii,
Gdzie brak chryzantem oraz zniczy,
Nas, tu na ziemi, szczególnie boli.*

*Nie zobaczycie tu żywej duszy,
Co by szukała do Ciebie dróg,
Tylko Bóg złotem liście oprószy,
Żebyś mógł znaleźć do Niego próg.*

*Nie, zobaczycie to po raz pierwszy,
Że coś ważniejsze jest jak ktoś,
Tyle, że człowiek, choć pomny wierszy,
Gotów, by oddać ostatni grosz.*

*Dlatego proszę, oddaj szacunek,
Tej, niewidocznej maestrii świąt,
Jeśli dziś stawiasz inny warunek,
Popelniasz właśnie życiowy błąd.*

*Żeby się ustrzec tego na przyszłość,
Zróbmy rachunek swego sumienia,
Byle, by zawsze nam było miło,
Że po tych bliskich została ziemia.*

Zenek Kozłowski 01.11.2020

**Zmarli pochowani
na cmentarzu różańskim
XI/2019 - XI/2020**

Z wizytą w ZOO

W czwartek 6 sierpnia br. grupa dzieci z Różana odwiedziła Ogród Zoologiczny w Warszawie. Organizatorem wyjazdu był różański GOUK.

Celem wycieczki było wzbogacenie wiadomości na temat dzikich zwierząt żyjących w różnych rejonach świata, zapoznanie z warunkami ich życia w ZOO, kształcenie umiejętności grzecznego i kulturalnego zachowania się w miejscach publicznych, a także pogłębienie więzi koleżeńskich, integracja i upowszechnianie aktywnych form spędzania wolnego czasu.

Zwiedzanie ZOO rozpoczęło się od dwugodzinnego spaceru z zooedukatorem, który

szczegółowo opowiadał o samym obiekcie i napotkanych zwierzętach. Bardziej dociekliwi dopytywali o szczegóły. - *Ogród zoologiczny jest uroczym miejscem do spędzenia wolnego czasu na świeżym powietrzu jak i skarbnicą wiedzy przyrodniczej całego świata* - konstatował przewodnik. Następnym punktem wycieczki był czas wolny. Grupa zachwycona spotkaniami z zwierzętami kontynuowała zwiedzanie z małymi przerwami na posiłek i zabawę na placu zabaw. Największe wrażenie na wszystkich wywołał niedźwiedź polarny, który zachwycał grą w piłkę.

Wycieczka okazała się nie tylko wspaniałym przeżyciem, ale również atrakcyjną lekcją przyrody. Dzieci miały okazję zobaczyć niespotykane na co dzień zwierzęta i ptaki. Również bezpośredni kontakt ze zwierzętami sprawia, iż wiadomości zdobyte podczas wycieczki na trwałe zapisują się w pamięci. Przemierzając alejki warszawskiego ZOO ogrodu, oglądały je z bliska, poznały ich wygląd i tryb życia. W drodze powrotnej, pomimo zmęczenia, dzieciom dopisywały humory i wzajemnie dzieliły się wrażeniami.

M.Cachel

Fot. M.Cachel

A u seniorów?

Epidemia wirusa zmieniła funkcjonowanie Dziennego Domu Senior+ w Różanie. Jednak wszyscy są pozytywnie nastawieni. Mimo, że nie bardzo widać tego na zdjęciach, to na co dzień wszyscy stosują się do wymogów sanitarnych, noszą maseczki lub przyłbice oraz zachowują wymagany tzw. dystans społeczny.

W ramach codziennych działań, wzorem lat ubiegłych, 8 września w Dziennym Domu Senior+ zorganizowana została akcja Narodowego Czytania. W tym roku czytano Balladynę Juliusza Słowackiego. Z podziałem na role w czytanie wybranego fragmentu zaangażowali się: burmistrz Piotr Świderski, Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej Mo-

nika Dzierzowska, Jan Szuffeński, seniorzy i opiekunowie. 11 września br. uczestnicy razem z opiekunami, wybrali się na wycieczkę integracyjną. Odwiedzili Sanktuarium Matki Bożej Wąsewskiej. Dzięki uprzejmości księdza proboszcza mogli posłuchać o historii parafii, kościoła oraz obrazu z wciąż żywym kultem Maryjnym. Warto

Fot. Senior+

wybrać się do wąsewskiego sanktuarium, aby zobaczyć tę okazałą świątynię. Następnym punktem wycieczki było Długosiodło. Seniorzy podziwiali mural przedstawiający cztery pory roku na polskiej wsi znajdującej się w Skansen-Parku za kościołem, który powstaje w trakcie letnich plenerów organizowanych przez Fundację Homo Homini przy współpracy z Gminnym Centrum Informacji, Kultury, Sportu

i Rekreacji w Długosiodle. Stojąc przed mallowidłem zostajemy wprowadzeni w iluzję obecności na podwórku wiejskim. Wycieczka zakończyła się obiadem, kebab gościł na stołach seniorów, było bardzo wesoło.

19 sierpnia br. w altanie, znajdującej się w ogrodzie przy budynku ośrodka, odbył się piknik integracyjny. W plenerze bawiło się 30 osób: uczestnicy terapii zajęciowej, panie z nieformalnego Klubu Seniora, zaproszeni goście, burmistrz Piotr Świderski i skarbnik gminy Różan Katarzyna Powirska. Pogoda dopisała, seniorzy pokazali wesołą część artystyczną, którą była swego rodzaju inscenizacja Lokomotywy Juliana Tuwima, a do tańca zaśpiewała solistka Larysa Tsoy. Kiełbaski z grilla, podczas trwającego pikniku, cieszyły się niesamowitym powodzeniem.

Anna Samsel

Program Dom Kultury+ Inicjatywy Lokalne

Ogłoszenie i nabór inicjatyw lokalnych w gminie Różan to ostatnie działania GOUK w Różanie w I części zadania pn. Twój pomysł na kulturę! w ramach realizacji programu Dom Kultury+ Inicjatywy Lokalne 2020, sfinansowanego przez Narodowe Centrum Kultury. Podsumowanie efektów prac warsztatowych i analizy danych zastanych, prowadzonych wiosną 2020 roku, w trudnym okresie epidemii stanowi Diagnostyka Lokalnego Potencjału Kulturotwórczego Miasta i Gminy Różan (dostępna na stronie gouk.pl w zakładce Dom Kultury+). Badanie miało przybrać w większym stopniu charakter lokalnych konsultacji i próby wspólnego projektowania nowych rozwiązań wraz z mieszkańcami, w formule wypracowanej i sprawdzonej przez Fundację Obserwatorium (wykonawcę badania) w wielu miejscowościach. Okoliczności sprawiły, że duża część wysiłków skoncentrowała się na danych zastanych oraz wynikach ankiety. Wszystkim osobom, które pomogły w przeprowadzeniu działań badawczych serdecznie dziękujemy!

25 sierpnia br. w GOUK odbyło się posiedzenie Komisji Oceniającej nabór inicjatyw lokalnych. Razem z komisją, w skład której wchodziła: Karolina Koguciuk - animator NCK, Michał Bargielski - przedstawiciel zespołu badawczego i koordynator projektu, swoją opinię i ocenę mogły również wyrazić osoby uczestniczące w projekcie, z zastrzeżeniem oddania głosu na własny projekt. Ocena wniosków odbyła się dwuetapowo. W pierwszym etapie każdy wniosek został oceniony przez animatora Narodowego Centrum Kultury i zespół badawczy pod względem formalno-merytorycznym. Spośród 6 złożonych wniosków jeden odrzucono z powodu dostarczenia po terminie naboru i nie spełnienia względów formalnych. Komisja zapoznała się ze wszystkimi projektami. W trakcie wspólnej dyskusji i zgody stron wybrano wszystkie 5 inicjatyw do dofinansowania i realizacji w gminie Różan. Koordynatorzy wybranych projektów zobligowani zostali do wspólnego opracowania formy realizacji we współpracy z GOUK w Różanie. Inicjatywy lokalne zostały zgło-

Fot. K.Kruszewski

szone przez osoby w różnym wieku i wszystkie działania skierowane były do szerokiego grona odbiorców. Były nimi kolejno: Mieszkańki Załuzia - Malownicze Załuzie, Aktywne Seniorki z Różana - Kultura kulinarna, Sołectwo Dzbądz - Jacy jesteście, mieszkańcy wsi Dzbądz w 2020 roku, KGW Dzbądz - Pomaluj mój świat - pomiędzy sztuką a codziennością, Martyna Janicka Sado - BUL - bębny, uśmiech, ludzie - Napędzani rytmem. *- Pisząc projekt nikt nie wiedział jak trudno będzie zrealizować te zadania w warunkach obostrzeń. Jednak śmiało można podsumować inicjatywy jako udane pod względem efektów - uogólnił realizację zadania dyrektor GOUK Sebastian Olszewik.*

Szczególne podziękowania kierujemy dla zgłaszających inicjatywy - za pomysły i energię włożoną w ich realizację. Bardzo Wam za to dziękujemy. Liczymy na dalszą współpracę.

Koordynator projektu M.Cachel

Malownicze Załuzie

Grupa nieformalna w składzie: Ewa Brant, Beata Kanclerz, Barbara Pazik, Anna Muszyńska, Anna Szablak i Katarzyna Józwik, w ramach inicjatywy lokalnej zorganizowała w Załuziu warsztaty dla dzieci i młodzieży z technik malarstwa i rysunku.

Zajęcia odbywały się w każdą sobotę od września do listopada pod czujnym okiem instruktora plastyki - Hanny Łozińskiej-Rybackiej. Podczas zajęć dzieci i młodzież po-

znały i pogłębiły tajniki malarstwa i rysunku, tj. technikę akwarelową, plakatową, akrylową, pasteli olejnych i suchych, lawowanie (malowanie tuszem), szkice węglem i ołówkiem, połączenie pióra i tuszu z akwarelami. Poza tym uczestnicy nauczyli się kreatywnie wykorzystywać różne przedmioty pomocne przy malowaniu, jak chociażby odciski z liści, pomalowanych wcześniej farbami, na kartkach papieru, by utworzyć oryginalne drzewo czy malowanie kamieni wyszukanych w plenerze. Nie obyło się bez malowania rąk czy twarzy podczas pracy nad kartką co stwarzało wiele śmiesznych i rozluźniających sytuacji. Podczas zajęć uczestnicy mogli wykazać inwencję twórczą, wykorzystać swoje pomysły i kreatywność, co potęguje wiarę we własne siły i możliwości. Poza zdobytą wiedzą nt. technik malarstwa i rysunku, uczestnicy przekonali się, że malowanie świata nas otaczającego może być niezłą frajdą.

Serdecznie dziękujemy dzieciom i młodzieży za udział w projekcie - byliście super. Hannie Łozińskiej-Rybackiej za pasję do malowania i indywidualne podejście do każdego uczestnika zajęć, ciepłą i przyjazną atmosferę. Dyrektor Szkoły Podstawowej w Róża-

nie, Jolancie Drwęckiej za udostępnienie sali szkolnej w Załuziu, gdzie mogły odbywać się warsztaty.

Grupa nieformalna z Załuzia

Fot. E.Brant

Fot. M. Gachel

BUL Bębny Uśmiech Ludzie

Napędzani rytmem

W szalonych koronawirusowych czasach możliwość podróżowania stała się mocno ograniczona. Jednak ciągle można poznawać świat na wiele innych sposobów. Jednym z nich jest niewątpliwie poznawanie muzyki odległych krajów. W muzyczną podróż do Afryki, Brazylii i na Hawaje wybrali się uczestnicy warsztatów bębniarskich i gry na ukulele, które odbyły się w GOUK w Różanie, dzięki projektowi dofinansowanemu i realizowanemu we współpracy z NCK. Spotkania były prowadzone przez Sylwię Lasok – wokalistkę i muzykoterapeutkę z Lublina. Prężna, ponad dwudziestoosobowa grupa dzieci i młodzieży uczestniczyła w sześciu trzygodzinnych spotkaniach, podczas których odkrywała tajniki wspólnego uprawiania muzyki.

Pierwszą część zajęć stanowiło granie w bębniarskim kręgu, które jest jedną z najstarszych na świecie form muzykowania. W nim wszyscy są tak samo ważni, równi i widoczni - bez względu na to, jaki poziom i umiejętności posiadają. To świetny sposób na aktywizację i integrację. Warsztatowicze poznali bębny djembe i dun duni, ich budowę, oraz ich historię. Nauczyli się wydawać podstawowe dźwięki, grać tradycyjny afrykański rytm i wspólnie stworzyli rytmiczny

układ. Trzeba przyznać, że początki grania na bębnach bywają bolesne dla młodych dłoni, które czerwienieją od uderzeń. Jednak cała grupa dzielnie parła do przodu, a efekty pracy przeszły najśmielsze oczekiwania prowadzącej. W momentach, w których ręce potrzebowały odpoczynku, uczestnicy warsztatów poznawali kolejne instrumenty muzyczne, np. brazylijskie agogo, cuiçę, berimbau, caxixi, tamborim.

Bohaterem drugiej części muzycznych spotkań w GOUK była znana i lubiana muzyczna pchełka, czyli ukulele, które obecnie przeżywa wielką falę zainteresowania na całym świecie. Warsztatowicze z wielkim zaangażowaniem oswajali jego cztery struny. Udało się poznać podstawowe akordy i bicie. Jednak to nie wszystko. Młodzi uczestnicy uruchomili wszystkie pokłady kreatywności i stworzyli najprawdziwszą autorską piosenkę! Tekst utworu nawiązywał do obecnej sytuacji na świecie i zmagania z wirusem, który jednak ostatecznie został przegoniony dźwiękami...ukulele!

Ukoronowaniem tego twórczego okresu było pojawienie się w dłoniach uczestników małych instrumentów z grupy membranofonów dętych, czyli kazoo. To instrument, którego brzmienie zawsze daje wiele radości,

a granie na nim jest banalnie proste. Uczestnicy rozeszli się więc do domów z pieśnią na ustach. Dosłownie.

Dzięki projektowi, swoją bębniarską przygodę kontynuowały też przedszkolaki z Niepublicznego Przedszkola Językowego Buen Camino i razem z Sylwią bawiły się rytmem, muzykowały i odkrywały nowe instrumenty i dźwięki. Poznały też Japoński teatr Kamishibai i z wielkim zaangażowaniem uczestniczyły w rytmicznych zabawach.

Sylwia Lasok
Martyna Janicka-Sado

A oto wrażenia naszych warsztatowiczów i ich rodziców:

- Justyna - *Amelka jest bardzo zadowolona z udziału w tych warsztatach. Nauczyła się grać na bębnach (te pokazane przez Sylwię rytmy) i na ukulele. Dowiedziała się wiele o tych instrumentach no i zakochała się w ukulele i chce nauczyć się grać na nich. Ja widzę wiele korzyści, a najważniejsza jest ta radość i emocje ze spotkań z Sylwią i innymi uczestnikami. Mamy nadzieję na powtórkę.*
- Szymon - *Mamo zapisz mnie na naukę gry na gitarze. Już chcę chodzić, bo sam się nie nauczę na swojej gitarze. Jest fajnie.*
- Ewa - *Dzięki zajęciom syn przekonał się jaka jest frajda z gry na instrumentach i to w otoczeniu innych osób.*
- Maja - *Ukulele są świetne, chciałabym dalej uczyć się grać na ukulele. Pani pokazywała różne fajne zabawy, nauczyliśmy się fajnych piosenek. Bardzo tęsknię za ukulele*
- Iwonka - *Dziękuję, zajęcia były bardzo fajne i dużo się nauczyłam. Chciałabym się jeszcze dużo więcej nauczyć.*
- Mikołaj - *Bardzo mi się podobało, pani super, fajna atmosfera, szkoda, że zajęcia już się skończyły, polecam jak ktoś szuka dla siebie pasji.*
- Filip - *Daję 5 gwiazdek dla warsztatów bębny i ukulele. Bardziej podobały się zajęcia na bębnach. A pani Sylwia była super!*
- Agnieszka - *Warsztaty bębniarskie i ukulele okazały się strzałem w 10! Córka była bardzo zadowolona. Do dziś pogrywa na ukulele i podśpiewuje piosenki poznane na warsztatach. Mamy ogromną nadzieję na kontynuację tego świetnego projektu.*
- Joanna - *Rewelacyjne zajęcia. Moja córka biegła na nie z ogromną chęcią. Tak bardzo spodobała jej się granie na ukulele, że znalazły się w liście do Świętego Mikołaja. Dziękujemy za świetnie spędzony czas.*
- Martyna - *Bardzo cieszę się, że zgłosiłam swój projekt do inicjatyw lokalnych. Z wielką radością obserwowałam zaangażowanie uczestników, ich postępy, ich otwartość na siebie nawzajem i to jaką frajdę sprawiały im cotygodniowe spotkania w naszym kręgu bębniarskim. Jestem pod wielkim wrażeniem kreatywności i zdolności tych młodych ludzi i tego jak chętnie współpracowali ze sobą na warsztatach. Bardzo bym chciała, żeby wszyscy mogli jeszcze kontynuować swoją muzyczną przygodę i ufam, że będą jeszcze ku temu możliwości.*

Fot. M. Gachel

For.M.Gardel

Pomaluj mój świat Pomiędzy sztuką a codziennością

Do realizacji projektu pod nazwą Pomaluj mój świat - pomiędzy sztuką a codziennością, Koło Gospożek Wiejskich ze wsi Dzbądz przystąpiło we wrześniu. Zakładał on organizację cyklu warsztatów, których celem było zainteresowanie lokalną społeczność kilkoma technikami artystycznymi. Inicjatywa miała na celu zintegrowanie różnych grup wiekowych poprzez wspólne działania. W ich ramach zorganizowano warsztaty pn. Kwiaty z krepiny, podczas których uczestnicy zapoznali się

z tajnikami ludowego rękodzieła wytwarzania kwiatów z bibuły i krepiny, którą znały już nasze babcie. W trakcie zajęć uczestnicy tworzyli kwiaty i bukiety, które wyglądały niemal jak żywe.

- Na pierwszych zajęciach przygotowywaliśmy sobie bazę tzn. cięliśmy płatki i listki do kwiatów. Uczyliśmy się samodzielnie zawijać kwiatki. Na drugich zajęciach każdy samodzielnie tworzył bukiety - wspomina jedna z uczestniczek.

Sztuka robienia kwiatów z bibuły i krepiny wymaga czasu i cierpliwości, ale uczestnictwo w warsztatach dało dużo satysfakcji, szczególnie, że widzi się zaraz efekt końcowy pracy.

Kolejne to warsztaty z malarstwa sztalugowego w technice akrylowej, które poprowadziła profesjonalna malarka pani Małgorzata Piłat, przybliżając tajniki tworzenia obrazu farbami olejnymi i akwarelą. Na zajęciach uczestnicy przeszli przez wszystkie etapy jego tworzenia.

- Na początek uczyliśmy się rozpoznawać kształty, przestrzeń, która nas otacza. Na kolejnych zajęciach uczestnicy warsztatów malowali już z użyciem farb i pędzli na podobrazii. Następnemu spotkaniu towarzyszyły rekwizyty z martwą naturą przygotowane przez prowadzącą. Jako wzór do malowania, znajdowały się tam jesienne kwiaty i owoce. Każdy tworzył swoją wizję malarską - wspomina jeden z uczestników.

W związku z wprowadzonymi rygorystycznymi obostrzeniami epidemicznymi trzecie warsztaty z techniki malarskiej nie mogły się odbyć. Grupa inicjatywna planowała pokazać dotychczas mało znaną wśród mieszkańców technikę batik, wykorzystującą specjalną metodę barwienia i zdobienia tkanin, która stała się nieodłącznym elementem życia i kultury mieszkańców Indonezji.

Podsumowując można pokusić się o stwierdzenie, że w dobie wszechobecnych smartfonów i komputerów, gdzie życie sąsiedzkie właściwie zanikło, tego typu przedsięwzięcia przyczyniają się do integracji i aktywizacji mieszkańców. Utrwała się więzi rodzinne i społeczne między pokoleniami.

Mariola Baszczyńska

Kultura Kulinarna

Celem projektu pod nazwą Kultura Kulinarna było pobudzanie i wzmacnianie aktywności społecznej mieszkańców gminy Różan, współpracy z Gminnym Ośrodkiem Upowszechniania Kultury w Różanie oraz odkrywanie i rozwijanie potencjału osób po 50-tce.

Odbyły się warsztaty śpiewu, poznaliśmy techniki śpiewu ludowego z różnych regionów Polski. Śpiew ludowy miał związek z codziennym życiem ludzi, muzyka ludowa to jeden z najstarszych przejawów kultury, tworzone były własne melodie dostosowane do własnych potrzeb. Jedną z takich piosenek naszego regionu brzmiała:

*Maryna gotuj pierogi!
Ale nie mam mąki mój Maćku drogi,
A Maciek do młyna
Niesie mąkę chłopina.
Maryna gotuj pierogi!*

Następnie odbył się konkurs kulinarny Mistrz Pieroga. Zgodnie z przyjętą formułą o miano mistrza walczyło 15 uczestników. Przestrzegając reżimu sanitarnego uczestnicy

pojedynczo przez 3 dni (16,17,18 listopada) przynosili półmiski z pierogami do Dziennego Domu Senior+, gdzie komisja degustowała i oceniała: smak, zapach, wygląd i ogólną estetykę. Konkurs był dowodem na to, że nawet tak klasyczne danie, jak pierogi może być wykwintne i zaskakujące w smaku. Były pie-

rogi z serem, tartymi ziemniakami, dziczyzną, płuckami, żołądkami drobiowymi, z kapustą i grzybami, ziemniakami, mięsem, z kaszą jaglaną, z owocami i bitą śmietaną, ruskie, ze szpinakiem i mozzarellą, gotowane, smażone i pieczone. Wszyscy uczestnicy za trud włożony w wykonanie pierogów otrzymali

For.M.Gardel

nagrody rzeczowe. Mistrzem Pieroga została pani Adela, dodatkowo uhonorowana dyplomem. Dziękujemy wszystkim uczestnikom za zaangażowanie, staropolskie smaki pozostają niezapomniane.

Efekty projektu znakomicie przedstawiają wypowiedzi uczestników:

- Pani Danusia: *Bardzo fajna inicjatywa, byłam bardzo zadowolona z warsztatów muzycznych, mogłam wyjść z domu na zajęcia i wesoło spędzić chociaż trochę czasu. Bardzo przeżywałam konkurs kulinarny, obawiałam się, że nie wyjdą mi pierogi, ale na szczęście nie były takie najgorsze. Nagroda w konkursie była dla mnie dużym zaskoczeniem.*

- Pani Ela: *Nie wiedziałam, że w moim wieku można korzystać z takich fajnych zajęć. Dowiedziałam się od znajomej, że zapisała się na zajęcia muzyczne, na początku śmiałam się z niej, ale kiedy poszłam pierwszy raz od razu powiedziałam, że nie zrezygnuję. Było bardzo*

wesoło, będzie mi brakować takich spotkań i jeszcze konkurs pierogowy z nagrodami. Jestem bardzo zadowolona.

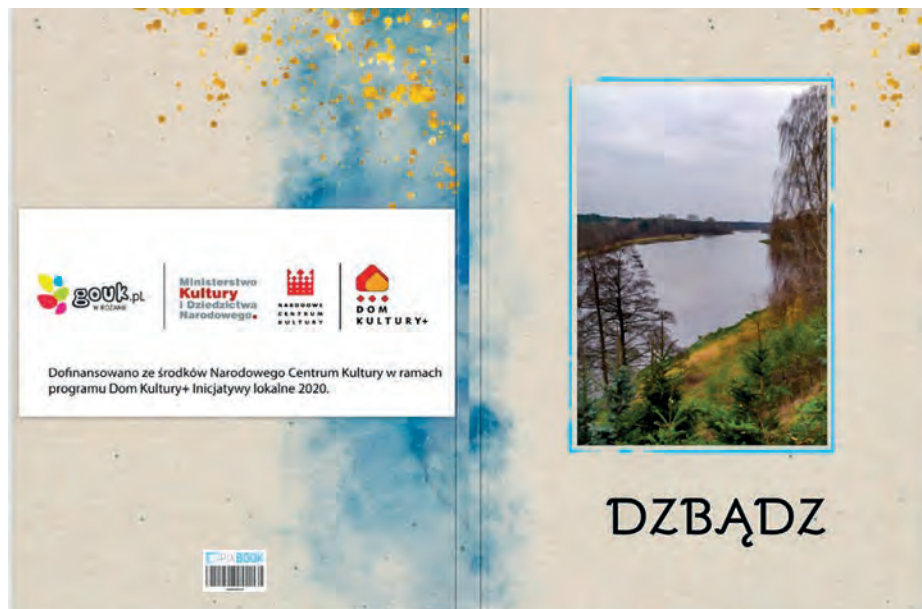
- Pani Halinka - *Aż wstyd się przyznać, że mam 87 lat, a jeszcze chciało mi się brać udział w takich zajęciach, chętnie chodziłam, przypominała mi się przyśpiewka jaką śpiewała moja babcia, Maryna gotuj pierogi, wszyscy uczyliśmy się ją śpiewać, takie to było dla mnie mile, i nawet pierogi zrobiłam na konkurs.*

Podsumowaniem projektu Kultura Kulinarna była prezentacja wykonanych działań oraz występ Larysy Tsoy transmitowany na żywo na portalu społecznościowym. Z powodu pandemii projekt nie zakończył się tak jak planowano, wspólną integracją. Uczestnicy w ramach poczęstunku otrzymali kawę, herbatę i słodkości, aby w domowym zaciszu wirtualnie uczestniczyć w jego zakończeniu.

Anna Samsel

Występ Larysy Tsoy. Fot. M. Gacnel

Jacy jesteśmy, mieszkańcy wsi Dzbądz 2020

Najważniejszym i głównym celem przedsięwzięcia, było stworzenie foto książki ze zdjęciami mieszkańców w 2020 roku. W założeniu chodziło o ocalenie od zapomnienia wizerunków mieszkających we wsi Dzbądz dla przyszłych pokoleń. Przy okazji stworzyła się sposobność i okazja, żeby się lepiej poznać, porozmawiać i powspominać.

- *Ten album jest dla naszych dzieci, dla przyszłego pokolenia aby o nas pamiętali. Tak jak my już starsi, pamiętamy o naszych rodzicach, dziadkach, którzy żyli w naszej wsi i tu umarli. Mieszka u nas kilka osób 80 i 90 latków, których szczególnie chcemy utrwalić w naszym albumie. Najstarszą mieszkanką jest Kruszew-*

ska Cecylia (ur. 1927 r.) 93 lata, a najstarszym mieszkańcem jest Szadkowski Lech (ur. 1932 r.) 88 lat - opowiada sołtys Dzbęda Mariola Baszczyńska.

Sfotografowano ogółem około 60 osób, w tym seniorów i dzieci. Każdy chętnie pozował, chcąc zostawić po sobie pamiątkę i mnóstwo wspomnień, by za kilka lat chętnie wrócić do tego albumu i wspominać dzisiejsze czasy i ludzi, którzy żyli we wsi Dzbądz w 2020 roku.

Piotr Baszczyński

Fot. M. Cachel

Łączy nas piłka

Rozmowa z Michałem Noskiem, trenerem piłki nożnej Uczniowskiego Klubu Sportowego FC 2012 Różan.

Marzena Cachel - Jest Pan bardzo młodym trenerem. Jak i kiedy rozpoczęła się Pana przygoda trenerska i skąd pasja do tego zawodu?

Michał Nosek - Piłka nożna towarzyszyła mi od dziecka. W wieku 9 lat zacząłem treningi w Ostrołęckiej Narwi. Mój starszy brat również grał w piłkę. Pamiętam, że chodziłem, a nawet zdarzało się, że jeździłem z Tatą na jego mecze. Już wtedy wiedziałem, że jak zakończę grać w piłkę, to przyszłość będę planował w tym kierunku, jako trener. W 2014 roku rozpoczęła się moja przygoda trenerska, od pomocy w prowadzeniu zespołu Korony Ostrołęka z rocznika 2000. Nie spodziewałem się, że dostanę propozycję pracy tak szybko. Ani przez chwilę nie zastanawiałem się, tylko od razu się zgodziłem. Trener Michał Robaszekiewicz miał wtedy bardzo dużo zawodników z tego rocznika. Zgłosił drugą drużynę i mi powierzył nad nią opiekę.

- W styczniu 2021 roku minie dokładnie dwa lata od pierwszego treningu w Różaniu. Z czym miał Pan największe problemy? Jakże napotkał Pan przeszkody? Co było największym wyzwaniem?

- Dokładnie w styczniu minie 2 lata jak jestem w Różaniu z drużyną seniorów, ale pracuję z grupami młodzieżowymi w Różaniu zacząłem pół roku wcześniej, w czerwcu 2018. Pamiętam, że na pierwszy trening przyszło wtedy ponad 30 chłopców. Przeszkód raczej żad-

nych nie było. Wyzwanie?... myślę że podjęcie pracy z drużyną seniorów to było wyzwaniem, bo każdy kto się interesuje piłką w Różaniu pamięta, na której pozycji była wtedy drużyna. Uważałem, że nie mam nic do stracenia i mogę zacząć pracować jako trener z drużyną seniorów, a dodatkowo mogłem pomóc jako zawodnik na boisku. Niektórzy odradzali mi ten kierunek, a mnie to bardziej motywowało. Problemy?... nie wiem czy można to nazwać problemami, ale przekonałem zawodników do pewnych przyzwyczajęń, które mieli wcześniej i uświadomiłem, że cięższa praca na treningach i walka na meczach może przynieść lepsze wyniki.

- Jak układa się współpraca z klubem FC, przedstawicielami gminy Różan?

- Współpraca z klubem FC i przedstawicielami gminy Różan układa się dobrze. Mamy możliwość korzystania z obiektów sportowych, które uważam jako jedne z lepszych jak na warunki B klasy. Pan burmistrz Piotr Świdorski zapewnia nam transport na każdy mecz zarówno seniorów, jak i grup młodzieżowych. Nie można tu zapomnieć o prezesie Pawle Łuczyńskim, który wykonuje kawał dobrej roboty, pozyskując środki od różnych sponsorów, dba o boisko na którym trenujemy i gramy oraz o wizerunek klubu.

- Ilu piłkarzy i jakie sekcje liczy obecnie pełen skład piłkarski UKS FC 2012 Różan? Czy można dopisać się na treningi?

- Na dzień dzisiejszy mamy drużynę seniorów, których zgłoszonych w kadrze jest ponad 30 osób i 2 grupy młodzieżowe. Rocznik 2008 gra w lidze okręgowej i zajmuje 2 miejsce

po pierwszej rundzie. Należy tu zaznaczyć, że to dopiero drugi sezon chłopców. Druga grupa młodzieżowa to są chłopcy z rocznika 2011 i młodszy, którzy biorą udział w turniejach i meczach sparingowych. Oczywiście w każdej chwili można zapisać się do każdej z drużyn. Ostatnio dołączyło pięciu nowych chłopaków.

- Jaka jest współczesna młodzież? Czy w obecnych czasach ciężko zachęcić nastolatków do uprawiania sportu?

- Dzisiaj na pewno trudniej zachęcić nastolatków do uprawiania sportu, bo mamy takie czasy jak mamy. Z moich obserwacji wynika, że dzisiejsza młodzież woli spędzać czas w domu z telefonem czy komputerem. Nie ma co ukrywać, ale smartphone wygrywa ze sportem. Kiedyś jako dzieci mogliśmy godzinami bawić się na przysłowiowym trzepak, czy bawić się w chowanego. Ja miałem o tyle łatwiej, że czas dzieciństwa spędzałem na dworze z piłką. Nie było wtedy takich pokus jak w obecnych czasach czyhają na młodego człowieka. Dlatego bardzo ważnym momentem w życiu jest wczesne dzieciństwo, kiedy podejmowane są pierwsze aktywności fizyczne. Żeby grać w piłkę na dobrym poziomie, o sprawność i koordynację ruchową trzeba dbać od najmłodszych lat.

- Jakie główne cele obrał Pan w szkoleniu dzieci i młodzieży?

- Moim priorytetowym celem w szkoleniu dzieci i młodzieży jest rozwój i kształcenie sprawności w celu stworzenia bogatej bazy ruchowej u młodych piłkarzy, a także doskonalenie zdolności koordynacyjnych.

- Jak sprawują się młodzi zawodnicy?

- Jest spora grupa osób, która przychodzi i przykłada się do treningów, ale też jest parę osób, które przychodzą się powyglądać. Każde zachowanie przekłada się na grę na boisku. Czy podchodzisz do gry na poważnie czy dla

zabawy. Wiadomo, że każdy indywidualnie odnosi się do wygranej, a inaczej do przegranej. W meczach dochodzą między innymi emocje, z którymi młodzi zawodnicy nie zawsze sobie radzą. Z każdym spotkaniem piłkarskim nabywają umiejętności radzenia sobie ze sportowymi emocjami piłkarskimi.

- Czy widzi Pan potencjał drużyn piłkarskich w Różaniu?

- Potencjał jest, tak jak wcześniej wspominałem jest spora grupa osób, która przykłada się do treningów. Problemem w małych miejscowościach jest zebrać kilkunastu chłopców w jednym roczniku i musimy łączyć roczniki. Młodzi mają trudniej rywalizować ze starszymi, ale to będzie procentować w przyszłości.

- Jaki jest według Pana ideał piłkarza?

- Jestem pod ogromnym wrażeniem Roberta Lewandowskiego. Robert pokazuje, że dzięki wytrwałości i ciężkiej pracy można osiągnąć sukces i spełnić swoje marzenia. Udowodnił, że dzięki ambicji oraz wyczerpującej pracy można dojść na sam szczyt.

- Czy według Pana warto być piłkarzem i jeśli tak to dlaczego?

- Ogólnie warto uprawiać jakąś dyscyplinę sportową. Sport uczy pokory, uprawianie sportu dobrze wpływa na nasze zdrowie, uczy nas systematyczności, można poznać dużo wartościowych osób i fajnych miejsc. Już w bardzo wczesnym dzieciństwie powinniśmy zadbać o obecność sportu w życiu małego człowieka. Sport promuje zdrowie fizyczne. Wspiera nas w zapobieganiu różnym chorobom, a przede wszystkim otyłości. Oczywiście ja będę zachęcał do piłki nożnej, ale najważniejsze to żeby sport, który uprawiamy sprawiał nam przyjemność.

- Jakie jest trenerskie marzenie Michała Noska?

- Moim głównym marzeniem trenerskim jest to, żeby mój podopieczny z którym miałem przyjemność trenować zagrał w Reprezentacji Polski.

- Co mógłby Pan powiedzieć rodzicom dzieci, aby zachęcić ich do uczestnictwa w treningach piłki nożnej?

- Drogi rodzicu, uprawianie piłki nożnej pozytywnie wpłynie na rozwój twojej pociechy. Treningi piłki nożnej nauczą funkcjonowania w grupie, bo to jest sport zespołowy. Twoje dziecko spędzi czas z rówieśnikami, wyszaleje się na treningu i będzie spokojny w domu (śmiej). Zapraszam na treningi w każdy wtorek i piątek, godz. 16:00 (roczniki 2011-2014), godz. 17:00 (roczniki 2007-2010), godz. 19:00 (młodzież i dorośli) do hali sportowej przy ulicy Szkolnej w Różaniu.

- Dziękuję za rozmowę i życzę tego wymarzonego podopiecznego, który zagra w Reprezentacji Polski. A być może to będzie ktoś z Różana :)

Fot.M.Cachel

Jesień pełna piłkarskich emocji

Za nami runda jesienna ostrołęckiej B-klasy, w której drużyna seniorów UKS FC 2012 Różan rywalizowała z ośmioma innymi klubami z okręgu ostrołęckiego. Już mecze kontrolne rozgrywane przed rozpoczęciem sezonu zwiastowały, że nadchodząca runda będzie pełna sportowych emocji.

Pierwszy pojedynek nasza reprezentacja stoczyła na wyjeździe 22 sierpnia br. w Lelisie z miejscowym GLKS Lelis. Można powiedzieć, że to spotkanie to klasyczny falstart. Przekonani o swojej sile zawodnicy FC wyszli na to spotkanie zbyt słabo zmotywowani co sprawiło, że mecz zakończył się niespodziewanie bezbramkowym remisem.

W następnej kolejce FC 2012 Różan podejmowało na własnym stadionie drużynę Świtu Baranowo. Był to mecz pełen zwrotów akcji. Po nieudanych początkach i stracie dwóch bramek w drużynie z Różana doszło do swoistej przemiany. Sportowa złość dała o sobie znać w drugiej połowie meczu. Ostatecznie po trudnej i wyczerpującej walce udało się naszym zawodnikom wygrać zwycięstwem. Mecz zakończył się wynikiem 3:2 dla Różana. Ten mecz pokazał, że w drużynie drzemie duży potencjał,

a w sytuacjach kryzysowych potrafi wznieść się na wyżyny swoich umiejętności i przechylić szalę zwycięstwa na swoją korzyść.

Kolejne ligowe zwycięstwo drużyna pod wodzą trenera Michała Noska odniosła na bardzo trudnym terenie pokonując KS Pniewo 4:2.

W końcu przyszedł czas na spo-

tkanie, które zawsze wzbudza wiele emocji. 13 września na stadion przy ulicy Szkolnej przyjechała ekipa ORZA Goworowo.

Różaniacy pokrzepieni dwoma kolejnymi zwycięstwami i tym razem chcieli zaznaczyć swoją przewagę i wykorzystać atut własnego boiska.

Niestety mecz nie ułożył się po myśli naszej reprezentacji. Zawodnikom ORZA udało się zdominować grę w środku boiska co skutkowało groźnymi akcjami pod naszą bramką. Ostatecznie trzy punkty zainkasowała drużyna z Goworowa. Mecz zakończył się wynikiem 2:4 dla rywali.

Następnym zespołem na drodze FC była drużyna WKS Mystkówiec. Na nowym stadionie rywała nasza reprezentacja odniosła cenne zwycięstwo 2:0. W tym momencie, na półmetku ligowych zmagania po trzech zwycięstwach, remisie i jednej porażce plasowaliśmy się na drugim miejscu ligowej tabeli.

Przed drużyną z Różana kolejny pojedynek na własnym stadionie okazał się być spokojnym spacerkiem.

Nasze miasto odwiedziła zajmująca ostatnie miejsce w tabeli ekipa Iskry Zaręby Kościelne. Mecz w którym od samego początku dominował nasz klub zakończył się wynikiem 6:1.

W tym momencie do zakończenia jesiennej rundy rozgrywek zostały nam dwa bardzo ważne i trudne pojedynki.

Sumiński, Antoni Kluczek, Krystian Małecki, Aleksander Suski, Bartłomiej Zaborowski, aktualnie zajmuje drugie miejsce w swojej lidze.

Pierwszy z nich to mecz z liderem B-Klasy drużyną ULKS Ołdaki. Po wyrównanym spotkaniu w trudnych warunkach atmosferycznych ostatecznie przegraliśmy 2:0.

Ostatnie spotkanie na które wszyscy czekali to mecz z rezerwami Narwi Ostrołęka. Tym razem zmotywowana reprezentacja Różana odniosła bardzo cenne zwycięstwo na własnym stadionie. Dominując na boisku przez większość meczu odnieśliśmy zwycięstwo 3:1. Dzięki temu zwycięstwu utrzymaliśmy trzecią pozycję w ligowej tabeli. Trzy punkty straty do lidera dają nadzieję na awans jeśli drużyna utrzyma formę z rundy jesiennej.

W sezonie 2020/2021 do rywalizacji w A-klasie przystąpi dziewięć zespołów: ULKS Ołdaki, ORZ Goworowo, UKS FC 2012 Różan, WKS Mystkówiec Stary, Narew 1962 II Ostrołęka, KS Pniewo, Świt Baranowo, GLKS Lelis oraz Iskra Zaręby Kościelne.

Kadra reprezentacji drużyny seniorów:

Michał Nosek (trener), Sebastian Szczechowiak, Jakub Ciak, Kamil Tarasiewicz (kapitan), Rafał Bieniecki, Paweł Łuczyński, Piotr Kamionowski, Przemysław Załęski, Kamil Białobrzeski, Kamil Rupacz, Szymon Załęski, Jarosław Napiórkowski, Kamil Majorkiewicz, Dawid Biernacki, Kamil Baranowski, Arkadiusz Kraska, Marcin Kaczyński, Piotr Mosakowski, Marcin Buchalski, Robert Chełstowski, Grzegorz

Brzóz, Paweł Karaśkiewicz, Andrzej Banaszek, Marcin Wilczewski, Damian Cikacz, Kamil Czajkowski, Dominik Wiśniewski, Maciej Glimasiński, Kacper Niedźwiedzki.

Zmagania Młodzików

Oprócz reprezentacji drużyny seniorów, która rywalizuje w rozgrywkach B-klasy, gminę Różan w II lidze Okręgowej Ciechanów-Ostrołęka reprezentuje drużyna młodzików. Zespół pod wodzą trenera Michała Noska od tego sezonu z sukcesami rywalizuje w rozgrywkach ligi okręgowej. Zespół w składzie: Jakub Mosakowski, Szymon Kołodziejczyk, Bartosz Modzelewski, Maciej Buchalski, Karol Mołodziejko, Piotr Kamiński, Jakub Matuszewski, Dawid Dądera, Karol Śliwka, Kamil Dądera, Wiktor Rosłoń, Miłosz

Najmłodszy Piłkarze

Najmłodszy zawodnicy różańskiego klubu rocznik 2010 i młodsi, również prowadzeni przez trenera Michała Noska biorą udział w różnego rodzaju turniejach piłkarskich. Na swoim koncie mają już kilka zwycięstw z znacznie bardziej utytułowanymi rywalami.

Skład najmłodszej reprezentacji Różana przedstawia się w sposób następujący: Jakub Prusiński, Jacek Mroczkowski, Ryszard Mroczkowski, Jakub Otlowski, Kacper Brzuzy, Filip Banaszek, Błażej Józwik, Aleksander Olbrys, Antoni Kluczek, Szymon Brant, Eryk Wysocki, Jakub Wysocki, Miłosz Mosakowski, Michał Klusek.

J.Świdzki

Klasa B 2020/2021, grupa: Ostrołęka

L/p	Nazwa	M.	Pkt.	Z.	R.	P.	Bramki	Z.	R.	P.	Bramki	Z.	R.	P.	Bramki	M.	Pkt.	Z.	R.	P.	Bramki	
1.	ULKS Ołdaki	8	19	6	1	1	19-10	4	0	0	9-2	2	1	1	10-8							
2.	Orz Goworowo	8	16	5	1	2	24-17	2	0	2	9-9	3	1	0	15-18	1	3	1	0	0	4-2	
3.	FC 2012 Różan	8	16	5	1	2	20-12	3	0	1	14-8	2	1	1	6-4	1	0	0	0	1	2-4	
4.	WKS Mystkówiec Stary	8	13	4	1	3	21-17	2	0	2	10-8	2	1	1	11-9	1	3	1	0	0	4-1	
5.	Narew 1962 II Ostrołęka	8	13	4	1	3	19-13	3	0	1	13-15	1	1	2	6-8	1	0	0	0	1	1-4	
6.	KS Pniewo	8	11	3	2	3	23-22	2	1	1	17-12	1	1	2	6-10							
7.	Świt Baranowo	7	6	1	3	3	10-13	0	3	1	5-7	1	0	2	5-6							
8.	GLKS Lelis	8	4	1	1	6	10-25	1	1	2	3-6	0	0	4	7-19							
9.	Iskra Zaręby Kościelne	7	1	0	1	6	5-22	0	1	2	4-10	0	0	4	1-12							

M. - mecz
Pkt. - punkty
Z. - zwycięstwa
R. - remisy
P. - porażki

Fot. M. Cachel

5 Królowej Bony

6 września w Różaniu odbył się bieg pn. Piątka Królowej Bony. To już III edycja tej imprezy. Do Różana przyjechali zawodnicy z różnych części naszego kraju. W sumie wystartowało rekordowo 123 zawodników. Biuro zawodów działało na Stadionie Miejskim w Różaniu, gdzie też usytuowane były start i meta. Przybywający zawodnicy otrzymywali obok numeru pakiety startowe, w których można było znaleźć m.in. koszulki techniczne.

Równy o 10.00 burmistrz Piotr Świdorski wystrzałem z pistoletu rozpoczął bieg. Trasa biegu (5 km) wiodła ulicami Szkolną i Polną. Z niełatwą, pagórkowatą trasą najlepiej poradził sobie Piotr Łobodziński z LŁKS Prefbet Śniadowo Łomża ze znakomitym czasem 15:21. Jest to nowy rekord trasy. Drugi na mecie pojawił się Adrian Przybyła, a trzeci Daniel Żochowski. Wśród kobiet zwyciężyła Dorota Pawłowska (wielokrotna medalistka Mistrz Polski Masters), przed Moniką Nawrat (Mistrzyni Świata w Półmaratonie Policjanek) oraz Agnieszką Przybyłą. Na mecie czekał na zawodników pamiątkowy, odlany medal z Królową Boną. Po zakończonym biegu przysłała pora na dekorację. Na zakończenie burmistrz Piotr Świdorski wręczył najlepszym zawodnikom puchary oraz nagrody finansowe.

G.Łuniewski

Starszy człowiek i może

Mirosław Dżiczek - triathlonista, uczestnik Garmin Iron Triathlon Augustów 2019, Nieporęt 2020, Duathlonu Maków Maz. i biegów 5 Królowej Bony.

Krzysztof Kruszewski - Spotykamy się prawie rok po tym, jak rozmawialiśmy o pierwszych startach i życiu triathlonisty. Wiem, że nie był to łatwy rok?

Mirosław Dżiczek - Dużo zamieszania. Pływanie nie było ponad 3 miesiące, co się później odbiło na zawodach. Wszystko przez obostrzenia związane z epidemią. Na początku wystartowałem, jak już było można, w Nieporęciu na Zalewie Zegrzyńskim w triathlonie 1/4 29 sierpnia. Było ciężko. Starty odbywały się w dwóch grupach. W mojej grupie zawodników z 400, więc do wody wpuszczali gdzieś po 180 osób, gdyż naraz wszyscy by się tam nie pomieścili. 950 metrów do przepłynięcia, fala 0,5 metra, wiatr, zimno więc łatwo nie było, ale wszyscy mieli takie same warunki. Wychodzisz z wody do strefy zmian, bierzesz rower, przebierasz się czyli ściągasz piankę, zimno oczywiście, zakładasz buty, które są na zatraski. Biegiesz, po błocie po kostki, do miejsca, gdzie na rower możesz wsiąść. Tu zaczną ci mierzyć czas. Buty uwalane tym błockiem nie można wpiąć w pedały, trzeba je czyścić. Niektórzy biegli bosy. Jedziesz - na początku nie można za szybko, bo kocie łby ok. 1 km, potem dopiero zaczynał się asfalt. Pod tym względem porażka organizatorów. Czasu się tam straciło mnóstwo. Potem ostre jechanie. Deszcz. Rower oczywiście wycynowy więc bez osłon. Po chwili jestem cały uwalany błockiem i mokry. Jednak wszyscy tak jadą. Rozgrzany po pływaniu, więc zimno nie dokucza. Szło mi nieźle tylko jeden zawodnik mi odjechał. Po jeździe na rowerze, oczywiście kawałek znów po tych kocich łbach, do strefy zmian i bieg 4 razy po 2,5 km. Na poboczu wielu zawodników ze skurczami, mnie na szczęście to ominęło. No i koniec końców w swojej grupie zająłem II miejsce ze stratą 1,22 sek. do pierwszego. Porównując do zeszłego roku w Augustowie poprawiłem czas o ok. 15 min. Głównie jazdą na rowerze. Gorzej popłynąłem i pobiegłem. Gdybym pobiegł i popłynął, jak w Augustowie to by było dodatkowo jeszcze ok. 30 min. Więc progres.

- I to jedyny start w tym roku w triathlonie?

- No tak. Startowałem natomiast w duathlonie w Makowie i biegu 5 Królowej Bony w Różaniu, gdzie wypadłem słabutko co było wynikiem naciągniętego mięśnia - prawdopodobnie po starcie w Nieporęciu. I tak zastanawiałem się czy w ogóle pobiegnę. Na duathlonie natomiast, gdzie jest 5 km biegu, potem jazda na rowerze 22,5 km i 2,5 km biegu, na koniec zająłem IV miejsce w swojej grupie i trudno być z tego zadowolonym - miejsce tuż za pudłem. Ale o czas chodzi i tu do trzeciego zawodnika miałem dużo za dużo bo ok. 10 min. Zawaliłem bieg.

- No tak, ale przecież nie było łatwo w tym roku zważywszy na różne problemy osobiste?

- Nie można narzekać. Nieźle... . Więc nieźle, zważywszy na problemy z trenowaniem przez różne niesprzyjające okoliczności, spalony dom, kłopoty ze skurczami i zdrowiem.

- Świat nie jest sprawiedliwy. Być może nieliczni szczęśliwcy szlifują swoją formę na słonecznych plażach południa Europy pod okiem specjalistów, mają osobistych trenerów, ty trenując mierzysz się z codzienną szarżynką.

- Oczywiście. Są grupy, zespoły tzw. teamy, które pod okiem specjalistów trenują przygotowując się do startów. Gdyby był, na przykład, Team Różan w triathlonie, w którym jest 5-6 zawodników, byłby trener, masażysta, sponsor, powiedzmy Urząd Miasta i Gminy - przykładowo, starujemy w tym zespole reprezentujemy miasto. Wtedy pod okiem specjalistów jest zawodnik przygotowywany. Ja podpatrując różne sposoby trenując przeszedłem na tzw. system godzinny trenowania. To znaczy godzina pływania, godzina jazdy na rowerze i godzina biegania, ale za to 5 razy w tygodniu, dzień po dniu. Jak to wytrzymam - nie wiem. Spróbuję.

- Jak to wygląda w praktyce?

- Trzeba trzymać się reżimu, który sam sobie narzucam. Więc w 1 godzinie trzeba

robić odpowiednie rzeczy, czyli np. w pływaniu 400 m płynę swobodnie. Później 4 razy 100 m na żarnięcie. Przerwa 30 sek. Patrzę na stoper. Tak płynę w granicach 1,4 min na ostro 100 m. Normalnie ok. 2 min. Następnie jeszcze 3 razy w różnych interwałach skracać długość i czas między ostrym pływaniem, a swobodnym i odpoczynkiem. To schodzi się ok. 54 minuty, taka zabawa. Ale zapewniam, że po tym czasie jest się wykończonym. I to jest jeden dzień treningu pływania. Drugiego dnia przez godzinę pływam non stop i bez zatrzymywania. Jest to ok. 100 długości basenu w Ostrołęce. Trzeciego dnia znowu to samo co pierwszego, czyli interwały. Oczywiście na razie pracują głównie ręce, bo między nogi wkładam piankę, która powoduje, że nogi nie opadają. Praktycznie ruszam tylko końcówkami, więc chodzi o to, by dołożyć do tego jeszcze pracę nóg. Ale to jest jeszcze pieśń przyszłości. By to skoordynować z pracą rąk i oddechem jest mnóstwo trenowania. Oczywiście używam w pływaniu nóg, ale na razie robię to niewłaściwie i słabo, a musi być idealnie zgrane. Wtedy płynię się szybko. To jeszcze przede mną. Na rowerze również interwały 3-4 kilometry w granicach 30 km/h, potem 1 km do 40 km/h dochodzę. Nogi palą, kręcę na maksa. Potem zwalniam. Podobnie jak pływanie. Więc jak w poprzednich startach w zawodach szybkość 30 km/h była trudna do utrzymania, to teraz 35-40 km/h jest problemem. Ale już nie z osiągnięciem tej prędkości, a z jej utrzymaniem w dłuższym przedziale czasu. Z bieganiem jest podobna zabawa. Biegnę swobodnie 2,5 km, potem trzas - 8 razy po 4 min, pełen sprint. Dupę urywa, a ja biegnę wolno. Patrzę na stoper, powinienem biec kilometr w granicach 3,5 min, a ja biegnę 4,20. Straszna różnica. Ale to jedyny sposób, by biegać szybciej. Po trzecim, czwartym treningu ten interwał już jest jakby lżejszy. Choć i tak pod koniec biegnę dużo wolniej, mimo

Fot. youtube.com

Zdjęcie: M. Dżiczek

że pomiędzy interwałami kilometrowymi jest jeszcze 30 sek. biegu swobodnego, taka przebieżka. I tak osiem razy. Takie szarpanie. Strasznie jest to wyczerpujące. Chodzi w tym wszystkim o wytrzymałość. Bo następny etap treningu to 6 min pełnego sprintu, a czas biegu swobodnego jest krótszy. Potem 10 min, następnie 15 i tak dalej, by dojść do momentu, aż cały dystans pokonam na maksa, a przynajmniej, by 10 km przebiec w granicach 4 min kilometr. I tak 5 dni w tygodniu.

- Czy to możliwe? To jakaś abstrakcja 1 km w 4 min? To sprint.

- W biegu 5 Królowej Bony w open, czyli młodzi ludzie w wieku 20 parę lat, biegają ok. 3 min kilometr. Czyli 5 km w granicach 15-16 min. To mi się wydało, że ja nie biegłem tylko szedłem. Więc to nie jest zabawa w sport, a wręcz rzeźnia, by tak biegać. Druga sprawa to jak zregenerować organizm po tak ostrym 3-4 godzinnym dziennym treningu do następnego, w którym z powrotem to samo. Na razie wytrzymuję, zobaczę jak wydolnościowo to zniosę. Czas pokaże. Innej drogi nie ma. W moim przypadku, już nie młodego człowieka, dochodzi jeszcze to, że ja muszę jeszcze oprać, ugotować, zrobić zakupy i zawsze coś tam wypadnie do załatwienia. Jakby nie ma czasu na leżenie i regenerowanie organizmu. Więc na to musi wystarczyć sobota i niedziela, by w pozostałe dni już nie mieć tych spraw na głowie.

- Czy nie brakuje ci trenera? Jesteś strasznie w tym wszystkim osamotniony.

- Jestem samotny we wszystkim. Sam do wszystkiego dochodzę, czyli sam się uczę, jak trenować, jak się odżywiać, podpytuję, po internetach szukam. Oczywiście mniej więcej wiem o co chodzi, ale to jest - mniej więcej. Chociaż każdy triathlonista ci powie, że jest to droga, którą trzeba przejść samemu. Każdy organizm jest inny i każdy prędzej czy później będzie musiał wybrać własną ścieżkę. W triathlonie, wydaje mi się, nie ma ludzi, którzy robią to z musu. Trzeba mieć pasję. Zmierzyć się z własnym organizmem i jego słabościami. Nie każdy może być sportowcem. Jeśli dziecko jest wychowywane w środowisku sportowym, podobnie jak w każdym innym przypadku muzycznym, baletowym, pisarskim itd. prawdopodobieństwo, że w tym zostanie jest duże. Wtedy rodzi się pasja. W myśl zasady - z kim przystajesz, takim się stajesz. Podobno zawsze znajdują się wyjątki, ale jak by pogrzebał to gdzieś tam zawsze znajdzie się w życiorysie, wydarzenie, które odmieniło przeznaczenie tego wyjątku. A na trenera - myślę, że jest za późno. Sam przeszedłem trochę tej drogi i nie wydaje mi się, bym chciał, by mi ktoś coś narzucał. Ale nie wynika to z mojego snobizmu. Podpytuję, sprawdzam, próbuję. Jak rada jest dobra - dlatego mam jej nie stosować.

- A Ciebie co do tego pcha?

- Dobre pytanie. Wydaje mi się, że od urodzenia jestem sportowcem. I chyba jestem tym wyjątkiem, bo ani mama, ani ojciec nie interesowali się sportem. Oni do pracy, a ja w plener. Babka nie mogła mnie utrzymać.

- Może to zasługa szkoły i tamtych nauczycieli, bo przecież internetu, telewizji nie bardzo było?

- Na pewno dużo zasługi w tym miał nauczyciel Rybacki, który potrafił wprowadzić współzawodnictwo i naturalne bodźce rywalizacji wytworzyć w podopiecznych. Mało kto wie, że wtedy, lata 70, w szkole były łyżwy, narty. Na ferie i nie tylko się je wypożyczowało. Wiadomo, że dla wszystkich nie starczyło, więc to współzawodnictwo miało sens, dostawali najlepsi. Ja wiadomo, matka była nauczycielką, zawsze je miałem. Zawsze lepsze. Nie raz połamałem ze trzy pary. W tej chwili wiem o co w tym chodzi, ale wtedy nie wiedziałem. Ktoś nie mógł dostać, a ja dostałem. Koleżanka z pracy itd. Nie raz na wylewach lód się pode mną załamał i wpadłem po pas w wodę. Bałem się wrócić do domu, więc jeździłem dalej na łyżwach. Wszystko na mnie zamarzło. Oczywiście jeździło się do zmroku. Potem do domu, siadałem przy piecu kafłowym, bo zimno, faja z nosa, a tu pełno wody. I dopiero wtedy wszystko z siebie i jakieś tłumaczenia w rodzaju - musiałem się przezwyciężyć. I chyba trzeba się już takim urodzić, bo np. siostra i brat zupełnie się sportem nie interesowali, nie jeździli na sankach, łyżwach.

- Autorytet?

- Dla mnie? Tu i teraz to Radek Mateusiak. W 3,5 min kilometr robi. Wytrenował biegając już z 10 lat. I ja to szanuję, bo ja wiem ile on w to pracy włożył. To nie jest tak, że on pobiegał 2 lata i już robi taki wynik. I w biegu 5 Królowej Bony wygrywa w swojej kategorii. Wiem, że chciałyby powalczyć w rywalizacji Open, ale musiał by jeszcze urwać z 30 sek, a mało kto wie, że to ok. 2 lata trenowania. Jeżeli ktoś uważa, że to zabawa, to pozabawiony jest wyobraźni. W ogóle uważam, że nagrody w tym biegu jak na miasto Różan i gminę, nie biedną w sumie - mikro, 500, 300 i 200 zł w open. To wymyślił ktoś kto chyba nigdy nie biegał i nie wie o co w tym wszystkim chodzi. A potem debaty, rewitalizacje, programy, projekty, jak przyciągnąć turystów, inwestorów, przedłużyć sezon turystyczny. Wystarczy ufundować porządne nagrody i już zjawiają się znani sportowcy, a za nimi jak grzyby po deszczu stacje telewizyjne, portale internetowe, a w przyszłości i inwestorzy. Oj, chyba za bardzo się zagalopowałem, bo może nie o to chodzi.

- Oj, tu pasja, a tu pieniądze?

- Zawsze tak było i udawanie, że tak nie jest - sport amatorski. Za komuny zawodnicy byli pozatrudniani w górnictwie, byli na liście płac, a kopalni na oczy nie widzieli. I tak u niektórych w świadomości zostało - no jak tu można dać np. 5 tys. zł komuś za bieg. To nazwijcie to - 5 Amatorska Królowej Bony. Wtedy i nagród nie trzeba - dyplomy jakieś. Nie da się wyników zrobić pracując na etacie. Albo jedno, albo drugie. Inaczej to zabawa. Może jak będę miał 70 lat, to zajmę się sportem dla zabawy. Czyli 2 godziny dziennie coś tam będę robił w sensie sportowym, a nie 5 jak teraz. Ktokolwiek kto nie trenował, popatrzy z bokowca, to może pomyśleć - ja też bym mógł. Niech pomyśli, a potem spróbuje. Gdybym ja chciał to Zatokiem (Czeski biegacz, długodystansowiec red.) mógłbym zostać, parafrazując słowa Pawłaka z filmu Sami Swoi - *Gdybym ja chciał to ja biskupem mógłbym zostać. Ale ja ziemię ukochał.* Więc, gdybym trenował tylko bieganie. Ale ponieważ trenuję jazdę na rowerze, bieganie i pływanie, to zabawa jest trochę inna. Poza tym organizm nie trwa w beczynności, zmuszany jest do ciągłej aktywności, się rozwija, dłużej utrzymuje zdrowie i kondycję. Zdaję sobie sprawę, że czas upływa i z wiekiem pewnych rzeczy się nie przeskoczy, ale nie zgadzam się z poglądem, że czegoś się nie da, albo nie wypada robić. Te wszystkie stereotypy, że po kopie to po chłopie itd. Można mieć na papierze lat 65, a wydolnościowo organizm 50 letni. Jest naukowo udowodnione, że starzenie organizmu można spowolnić. I jestem w pewnym sensie wyjątkiem, bo praktycznie wszyscy różniacy nie są w stanie zrobić tego co ja. Nawet młodzi 20-30 latkowie. Bo nie trenują. Oczywiście nie przysparza mi to satysfakcji czy jest brakiem skromności. Wręcz jest to dołujące, że ja 63 latek jestem sprawniejszy niż większość młodych ludzi. I w pewnym sensie robię taki jednorazowy eksperyment. Więc ciekawe, gdzie jest ta granica możliwości, której nie da się przekroczyć, bo nadal mimo lat jest progres. A młodszy nie jestem. Gdzie to jest i kiedy to nastąpi. Kiedy przyjdzie stagnacja i znużenie. Kiedy, mimo prób utrzymywania organizmu w kondycji i rozwoju nastąpi regres.

- Więc byśmy jeszcze o tym kiedyś porozmawiali. Dzięki za rozmowę.

Vademecum bezpiecznej rodziny

Porady postępowania w sytuacji zagrożenia

Zdarzenia w ruchu drogowym

Niemal każdy z nas ma samochód lub inny pojazd mechaniczny, tj. rower, skuter czy motocykl. Podczas korzystania z nich możemy uczestniczyć w takich zdarzeniach, jak kolizja, wypadek drogowy czy katastrofa drogowa.

Kolizja jest to zdarzenie polegające na uszkodzeniu pojazdów, w którym nikt nie odniósł obrażeń. Jeśli uczestnicy odnieśli obrażenia ciała (mają rany) lub zginęli, traktujemy to jako wypadek drogowy. Katastrofa drogowa to zaś zdarzenie powodujące znaczne szkody w mieniu, które w efekcie spowodowało ofiary lub zagrożilo życiu i zdrowiu wielu osób.

Kiedy doszło do stłuczki, w której nikt nie odniósł obrażeń, a kwestia, kto jest winny nie budzi zastrzeżeń, można dojść do porozumienia bez konieczności wzywania patrolu policji. Należy spisać oświadczenie, które powinno zawierać:

- datę, godzinę i miejsce zdarzenia (kolizji);
- dane uczestników kolizji (imię, nazwisko, numer dowodu osobistego, PESEL itp.);
- markę, typ i numery rejestracyjne pojazdów uczestniczących w kolizji;
- nazwę ubezpieczyciela i numer polisy ubezpieczeniowej sprawcy (sprawców);
- krótki opis zdarzenia wraz z odrębnym schematem kolizji;
- dane ewentualnych świadków kolizji.

Do oświadczenia można załączyć fotografie skutków zdarzenia, dokumentujące uszkodzenia samochodów.

Wiedz, że... sprawy nierozstrzygnięte pomiędzy sprawcą, a poszkodowanym w kolizji rozstrzyga sąd cywilny.

Warto też zapoznać się z kodami zawartymi w prawie jazdy (na odwrocie, ostatni wiersz). Najczęściej występuje tam liczba 71 (która oznacza wtórnik prawa jazdy), ale nie tylko. Pozostałe kody określają wymagania w stosunku do kierującego pojazdem. Wtedy będziemy mieli pewność, czy złożenie oświadczenia jest wystarczające dla ubezpieczyciela sprawcy i czy istnieje konieczność wezwania patrolu policji.

Gotowe druki oświadczeń o kolizji do ubezpieczyciela dostępne są w większości stacji paliwowych, kioskach prasowych, sklepach motoryzacyjnych oraz w Internecie. Warto mieć taki druczek w pojeździe.

Ważne! Nie przyjmuj żadnych pieniędzy lub innych gratyfikacji w zamian za niezgłaszanie kolizji lub niespisywanie oświadczenia. Często się okazuje, że uszkodzenie pojazdu jest znacznie poważniejsze, a naprawa droższa, niż się początkowo wydawało.

Wymuszona kolizja, tzw. podstawka.

Arogancja sprawcy. Brak porozumienia uczestników kolizji

Kolizje są często wymuszane przez sprawcę w celu uzyskania odszkodowania lub naprawy uszkodzeń, które nie powstały w wyniku danej kolizji. Potocznie nazywa się to podstawką. Dodatkowo zdarza się, że sprawca wymusza na nas wzięcie winy za spowodowanie kolizji lub zachowuje się arogancko, zastrasza nas, obraża i żąda zadośćuczynienia za uszkodzenia w gotówce itp. W takim przypadku nie dajmy się ponieść emocjom. Nie podpisujemy żadnych oświadczeń. Jeżeli stres nie pozwoli nam na logiczne działanie, wezwijmy patrol policji (997, 112), który rozstrzygnie sprawstwo zdarzenia. Lepiej zapłacić kilkusetzłotowy mandat, niż dać się nabrać i wyremontować czyjś samochód z naszego ubezpieczenia.

Ważne! Sprawca kolizji może odwołać się od podpisanego oświadczenia, tłumacząc, że był w stresie i jego postępowaniem kierowały silne emocje. W poważniejszych kolizjach, kiedy naprawa powstałych uszkodzeń może kosztować kilkaset złotych lub więcej, warto skorzystać z pomocy patrolu policji, który zweryfikuje sprawstwo zdarzenia i wykona notatkę. Kiedy sprawca kolizji jest pijany lub pod wpływem środków odurzających (narkotyków, dopalaczy, środków psychotropowych), odmawia podania swoich danych lub jest cudzoziemcem, zawsze wzywaj policję. Policyjna notatka uniemożliwi sprawcy późniejsze wycofanie się ze złożonego oświadczenia.

Kiedy uczestniczymy w wypadku drogowym lub jesteśmy jego świadkami

Wypadek drogowy jest zdarzeniem w ruchu lądowym polegającym na naruszeniu zasad bezpieczeństwa, w którego wyniku dochodzi do: zniszczenia mienia, obrażeń ciała powodujących naruszenie czynności narządu lub rozstrój zdrowia trwające dłużej niż siedem dni albo śmierci przynajmniej jednego uczestnika zdarzenia. Ofiarą śmiertelną wypadku jest osoba, która zginęła na miejscu wypadku, w drodze do szpitala lub zmarła na skutek wypadku do 30 dni od jego zajścia.

Kiedy uczestniczymy w wypadku drogowym lub jesteśmy jego świadkami:

- stosujemy zasady postępowania opisane w ramce - Kiedy jesteś świadkiem kolizji, wypadku - str. 21.
- wzywamy policję (tel. 997) na miejsce zdarzenia, nawet jeżeli poszkodowany nie życzy sobie tego. Jednocześnie na miejsce powinna być wezwana karetka pogotowia, a jeśli liczba poszkodowanych jest znaczna, są uwięzieni w pojazdach, występuje zagrożenie pożarowe lub doszło do wycieków płynów eksploatacyjnych - także jednostka ratowniczo-gaśnicza straży pożarnej (kierowana na miejsce po wykonaniu telefonu na numer 112 lub na wniosek patrolu policji).

Ważne! Kiedy sprawca wypadku jest po spożyciu alkoholu, środków odurzających (narkotyków, dopalaczy, środków psychotropowych) lub próbuje oddalić się z miejsca wypadku, jesteś zobligowany do zatrzymania go. Zezwala na to prawo w ramach tzw. zatrzymania obywatelskiego.

Pamiętaj! Z chwilą przybycia służb ratunkowych przejmują one kierowanie akcją ratunkową. Jeśli w wypadku poszkodowani są twoi najbliżsi, opanuj emocje, zezwól, aby ratownicy wykonywali czynności bez twojego udziału, nawet jeśli wydaje ci się, że ich działania nie dają rezultatu lub są za wolne. Emocje są złym doradcą. Nie przeszkadzaj. Zaufaj ich wyszkoleniu i doświadczeniu. Oni zrobią wszystko, co leży w ludzkiej mocy, aby ratować osoby poszkodowane.

Zdarzenia losowe

Jeżeli uczestniczyłeś w zdarzeniu w pojazdach transportu publicznego (w szczególności polegających na gwałtownym hamowaniu pojazdu lub stłuczce), w którego wyniku zostałeś poturbowany, doznałeś kontuzji lub innych uszkodzeń ciała (lub dotyczy to twoich najbliższych), zareaguj:

- zgłoś to kierowcy pojazdu;
- zapisz numer boczny pojazdu (numer rejestracyjny);
- zapisz czas (godzinę) i miejsce zdarzenia;
- w celu otrzymania odszkodowania od zarządu transportu, właściciela linii przewozowej lub pojazdu wykonaj notatkę, w której powinien być zawrzcę:
 - datę, godzinę i miejsce zdarzenia;
 - przyczyny zdarzenia;

Kiedy jesteś świadkiem kolizji, wypadku

- zabezpiecz miejsce zdarzenia:
- zaparkuj swój pojazd tak, aby osłonić miejsce wypadku i zabezpieczyć przed najechaniem na nie przez inne pojazdy;
- nałóż kamizelkę odblaskową;
- włącz światła awaryjne, wystaw trójkąty ostrzegawcze z twojego auta oraz pojazdów uczestniczących w wypadku. W miarę możliwości zabezpiecz miejsce wypadku z obu stron najazdu;
- odłącz źródło prądu (zdejmij klemy z akumulatora, wyjmij kluczyki z stacyjki);
- jeżeli istnieje zagrożenie wybuchem lub zapaleniem pojazdu, przystąp do ewakuacji poszkodowanych znajdujących się w pojeździe. Wykorzystaj do tego inne osoby będące w pobliżu;
- oceń liczbę rannych, ich obrażenia oraz przeanalizuj całą sytuację. Jest to ważne w momencie wzywania służb ratowniczych, gdy będziesz przekazywał informacje dysponentowi. W sytuacji szczególnej uruchom aplikację Ratunek;
- zastanów się, jakie środki techniczne są niezbędne do udzielenia pomocy poszkodowanym. Ma to kluczowe znaczenie wtedy, kiedy zachodzi konieczność skierowania na miejsce wypadku pojazdu ratownictwa drogowego Państwowej Straży Pożarnej;
- wezwij służby ratownicze: zadzwoń lub poproś kogoś, kto był świadkiem zdarzenia, aby zadzwonił na jeden z numerów alarmowych (112, 997, 998, 999) i przekazał podstawowe informacje: dane zgłaszającego i numer telefonu kontaktowego; miejsce zdarzenia i możliwą trasę dojazdu; liczbę rannych i jakich doznali obrażeń; potrzeby dotyczące środków technicznych itp.;
- jeżeli nie możesz wykonać powyższych czynności, spróbuj zatrzymać inne pojazdy lub wykorzystaj do tych czynności inne osoby będące w pobliżu; udziel pierwszej pomocy poszkodowanym. W przypadku nieprzytomnych rannych, u których nie można wyczuć pulsu i oddechu, najważniejsze są pierwsze 4 minuty po wypadku. Pomoc musi jednak zostać udzielona w fachuowy sposób. Jeżeli to możliwe, rozpocznij resuscytację (masaż serca) polegającą na serii 30 ugięć mostka, po których następują dwa oddechy metodą usta - usta. Jeżeli nie jesteś pewny swoich umiejętności, nakaz wykonać te czynności osobom znajdującym się w pobliżu;
- jeżeli jest to konieczne (wyciek paliwa, groźba wybuchu lub zapłonu pojazdu), a zarazem możliwe, wydobądź ofiary z pojazdu sam lub z pomocą innych osób: otwórz drzwi pojazdu, jeśli są zakleszczone, użyj łomu lub łychki do opon. Jeżeli jest to niemożliwe, wyjmij przednią lub tylną szybę, usuwając uszczelkę. W wielu sytuacjach należy wybić szybę w taki sposób, aby jak najmniej pokaleczyć poszkodowanych. Jeżeli pojazd leży na boku lub na dachu, wydobądź poszkodowanych, nie odwracając go na koła;
- jeśli uszkodzenia pojazdu są na tyle duże, że uniemożliwiają wydobyć poszkodowanych, nie wydobywaj ich siłą. Czekaj na przybycie służb ratowniczych (straż pożarna, pogotowie);
- z chwilą przybycia służb ratowniczych udziel im informacji na temat zdarzenia i osób poszkodowanych, podjętych działań w udzielaniu pierwszej pomocy przedmedycznej i innych danych, o które zwróci się kierująca akcją ratowniczą;
- jeżeli zostaniesz przysposobiony (wskazany do udziału w dalszej akcji ratowniczej), przystąp do działania pod kierunkiem dowodzącego akcją; jeśli zostałeś do tego zobligowany, użyj sprzętu technicznego lub utrzymuj go w gotowości do użycia w celach ratunkowych; stosuj się do poleceń służb ratowniczych.

- dane uczestników kolizji (imię, nazwisko, numer dowodu osobistego, PESEL itp.);
- markę, typ, numer boczny pojazdu (numer rejestracyjny);
- krótki opis zdarzenia i ewentualnych roszczeń;
- dane ewentualnych świadków zdarzenia (współpasażerów);
- udaj się do lekarza. Informacja o obrażeniach doznanych podczas zdarzenia będzie dowodem w sprawie. Musi też być zapisana w karcie wizyty;
- złóż pismo. Wyślij je pocztą jako list polecony za potwierdzeniem odbioru, złóż w siedzibie zarządu lub u właściciela linii. Pamiętaj, aby dokument ten wykonać w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeżeli składasz go w siedzibie firmy. Poproś o potwierdzenie złożenia pisma na egzemplarzu, który zatrzymujesz dla siebie.

Wiedz, że... odszkodowania od zarządu transportu lub właściciela linii możesz domagać się tylko w sytuacji, kiedy poszkodowana osoba posiadała ważny bilet. Zachowaj go, a ksero dołącz do pisma.

O odszkodowanie można wystąpić również w stosunku do prywatnej osoby (właściciela pojazdu - kierowcy), z którym podróżowałeś (lub podróżowali twoi najbliżsi), gdy doszło do zdarzenia, w którego wyniku zostałeś poturbowany lub doznałeś kontuzji (lub innych uszkodzeń ciała) poprzez złożenie wniosku do wydziału cywilnego sądu rejonowego. Niezbędnymi dokumentami do złożenia wniosku będą:

- notatka z interwencji patrolu policji;
- oświadczenia ewentualnych świadków zdarzenia;
- opis doznanych obrażeń od lekarza sądowego (obdukcja), lekarza pierwszego kontaktu lub wypis ze szpitala.

Do wypadków z powodu zaniedbania innych osób dochodzi szczególnie w okresie zimowym, ale nie tylko. Mogą to być takie zdarzenia, jak poślizgnięcie na schodach, posadźce lub chodniku czy obrażenia spowodowane przez zwierzęta. Często zdarzenia te są bagatelizowane lub poszkodowani nie wiedzą, gdzie udać się po pomoc i jak postąpić. Sprawę o ewentualne odszkodowanie w takich przypadkach rozpoznaje wydział cywilny sądu rejonowego.

Jeśli ulegniemy takiemu wypadkowi, należy:

- zgłosić zdarzenie właścicielowi posesji, chodnika, sklepu, urzędu lub właścicielowi zwierzęcia (osobie opiekującej się zwierzęciem);
- uzyskać od właściciela i utrwalić (spisać, nagrać) oświadczenie potwierdzające, że do wypadku doszło w danym miejscu, czasie i z danych przyczyn. Jeśli właściciel odmawia wydania takiego oświadczenia, należy zgłosić sprawę policji lub straży miejskiej, aby notatkę wykonał patrol interwencyjny. Będzie to dowodem w sporze o odszkodowanie;
- poprosić ewentualnych świadków o sporządzenie notatek - zawierających ich dane osobowe oświadczeń o zdarzeniu (jego czas i opis);
- określić, o ile to możliwe, przyczynę zdarzenia (miejsce);
- udać się do lekarza lub na pogotowie ratunkowe w celu dokonania opisu doznanych obrażeń;
- złożyć wniosek do sądu rejonowego o odszkodowanie.

Wiedz, że... jeśli w wyniku wypadku doznałeś poważnych obrażeń lub byłeś hospitalizowany, masz prawo ubiegać się o odszkodowanie z tytułu utraty zdrowia. Złóż wniosek do ZUS-u (lub towarzystwa ubezpieczeniowego).

Ważne! Zachowaj dokumentację szpitalną. Będzie ona niezbędna do oszacowania stopnia utraty zdrowia i ustalenia wysokości odszkodowania. Ofiara wypadku ma prawo do zwrotu kosztów leczenia, rehabilitacji i dojazdów na nie. Można się domagać odszkodowania za utracone korzyści (zaprzepaszczone zarobki), a także zwrotu kosztów za zniszczone rzeczy osobiste i materialne. Jeśli korzystasz ze specjalistycznego leczenia lub rehabilitacji w placówkach prywatnych, poproś o rachunek i fakturę. Lek i przyrządy rehabilitacyjne niezbędne w leczeniu następstw wypadku kupuj na fakturę.

Uszkodzenie, zniszczenie, kradzież pojazdu mechanicznego

Wszelkie próby zabezpieczenia pojazdu przed tego typu zdarzeniami nie są stuprocentowe, lecz możemy utrudnić złodziejom ich pracę, stosując proste zabezpieczenia:

- jeżeli to możliwe, trzymaj pojazd w garażu lub na parkingu strzeżonym;
- zamontuj system antywłamaniowy, blokadę skrzyni itp. (niestety dla złodziei alarm nie stanowi zwykle problemu - w 90% przypadków wystarczy unieść tył pojazdu, aby go wyłączyć);
- zawsze sprawdzaj, czy pojazd jest zamknięty (nawet jeśli wychodzisz z niego na chwilę, np. aby zamknąć bramę), a systemy zabezpieczające (odcięcie zapłonu, alarm itp.) włączone;
- wykup dodatkowe ubezpieczenie AC. Wielu użytkowników nie ma świadomości, że jeśli posiada tylko podstawowe ubezpieczenie OC, to nie może liczyć na odszkodowanie, kiedy pojazd zostanie skradziony lub zniszczony. Koszty naprawy lub straty pojazdu ponosimy sami, chyba że sprawca zostanie ujęty i w wyroku sądowym zostanie mu nakazany zwrot kosztów naprawy lub koszt skradzionego pojazdu. Zanim otrzymamy odszkodowanie, może w tym przypadku minąć wiele lat;
- elementem niezbędnym do uzyskania odszkodowania jest posiadanie ważnego dowodu rejestracyjnego pojazdu (noś go przy sobie, nigdy nie zostawiaj w samochodzie), zapasowego kompletu kluczyków, dowodu zakupu i zamontowania systemów alarmowych (zabezpieczających);
- jak najszybciej zgłoś policji kradzież, zniszczenie lub uszkodzenie tablic rejestracyjnych pojazdu. Kiedy składasz zeznanie w sprawie, staraj się przekazać wszystkie szczegóły, które mogą mieć związek ze zdarzeniem.

Vademecum bezpiecznej rodziny
Książka jest dostępna
w Gminnej Bibliotece Publicznej w Róźnie.
Wydawnictwo Saperskie saperskie.pl

Sposoby na niestrawność i zgagę

Bazylija

Napar na niestrawność i wzdęcia: 4-6 g suchych liści zalej 250 ml wrzącej wody i pozostaw pod przykryciem na 10 min. Następnie odcedź. Pij filiżankę niesłodzonego naparu dziennie.

Tymianek

Stosuj jako przyprawę. Dodawanie szczypty tymianku do potraw poprawia trawienie, zapobiega wzdęciom i gazom.

Koper

Pij herbatkę z nasion kopru, a dolegliwości ze strony układu pokarmowego miną. Poza tym po obfitym posiłku możesz żuć lub połykać nasiona.

Rumianek

Gdy czujesz pierwsze objawy niestrawności wypij szklankę naparu z rumianku.

Pietruszka

Natka pietruszki sprawdza się gdy cierpisz na wzdęcia i przejadłeś się. Przyspiesza trawienie, a także działa moczopędnie.

Kminek

Stosuj do potraw, zapobiega, ale też leczy. Żuj lub połykaj kminek gdy masz niestrawność.

Masaż

Masowanie niektórych punktów na ciele powiązanych z układem trawiennym pomaga w zmniejszeniu nieprzyjemnych dolegliwości.

Mięta

Na bóle brzucha i problemy z trawieniem: herbatka z mięty lub olejek miętowy.

Imbir

Herbatka imbirowa - wymieszaj łyżeczkę świeżo startego korzenia imbiru w szklance wrzątku, odcedź 10 min, odcedź i wypij.

Rozmaryn

Pomaga oczyścić organizm. Leczy niestrawność, wzdęcia i inne problemy trawienne.

Soda

Należy rozmieszać łyżeczkę sody w szklance wody i wypić. Uwaga: zdarza się, że sama soda oczyszczona powoduje wytwarzanie nadmiaru gazów w żołądku, dlatego zaleca się dodanie do napoju kilku kropli soku cytrynowego.

Majeranek

Dobry na ból brzucha i gazy. Jeśli w twoim przewodzie pokarmowym nagromadziła się zbyt duża ilość gazów ze wzdymających potraw zjedź łyżeczkę majeranku i popij wodą.

Kiedy i ile pić wody dziennie

9 kg	- 1	
18 kg	- 2	
27 kg	- 3	
36 kg	- 4	
45 kg	- 5	
54 kg	- 6	
63 kg	- 7	
72 kg	- 8	
81 kg	- 9	
90 kg	- 10	
99 kg	- 11	
108 kg	- 12	
117 kg	- 13	
126 kg	- 14	
135 kg	- 15	

2 szklanki po przebudzeniu - uzupełnienie po nocy

1 szklanka przed posiłkiem - pobudzenie trawienia

1 szklanka przed nauką - wsparcie mózgu

2 szklanki przed treningiem - lepsza wydajność treningowa

1 szklanka przed kąpielą - obniża ciśnienie

1 szklanka przed snem - lepsza regeneracja nocna

Pij wodę i kontroluj barwę moczu
Kolor moczu powinien być słomkowy.
Im bardziej ciemny tym oznaka odwodnienia.

WARTO WIEDZIEĆ

Straty w obronie niepodległości

Niemal 1 mln ludzi - w większości młodych mężczyzn - tyle kosztowały naród polski wydarzenia lat 1914 - 1921. W armiach zaborczych zginęło ok. 400 tys. Polaków, a ponad 100 tys. w obronie granic i niepodległości. Na skutek złych warunków bytowych i chorób zmarło 300-400 tys. ludności cywilnej. Ok. 3 mln osób wysiedlono z ich domów, niszcząc cały ich dobytek. Prawie cały kraj obejmowały działania wojenne przetaczając się ze wschodu na zachód i z powrotem. Pozostawiały za sobą zniszczone płony, spalone wsie i miasta oraz ludzi bez dobytku i środków do życia. Szerzyły się choroby w tym zaraźliwe jak tyfus, czerwonka, i grypa zwana hiszpanką, która w Polsce pojawiła się prawdopodobnie w lipcu 1918 r. na skutek transportów wojskowych głównie przy trasie Lwów-Kraków-Katowice. Szczyt zakażeń nastąpił na przełomie września i października 1918 r. Przyczyniła się do licznych zgonów jeńców sowieckich, wziętych do niewoli podczas wojny polsko-bolszewickiej. Pozostały po niej nazwy - wołynka, ukrainka i choroba bolszewicka. O skali zarazy i innych chorób może świadczyć stosunek poległych w walkach do zmarłych z innych przyczyn. Przykładowo w armii sowieckiej w latach 1918 - 1920 powołano do służby wojskowej 4 mln 871 tys. osób. Spośród nich zmarło w wyniku najrozmaitszych chorób aż 1 mln 392 tys., gdy tymczasem na polach bitew zginęło 780 tys. Ogólnie we wszystkich armiach I wojny światowej większość żołnierzy nie była zdolna do walki ze względu na zły stan zdrowia. Wśród ludności cywilnej najgorzej było we wsiami. Wskazuje na to dramatyczna relacja dziennikarza tygodnika Piast z 13 października 1918 r. - *Całe połacie kraju (Galicji) ogarnęła nieznaną dotąd epidemia - hiszpanka. Jak po miastach choroba ta nie jest tak straszną z powodu bliskości sąsiedztwa lekarzy, tak po wsiach czyni ona ogromne spustoszenia. W powiecie grybowskiem i sądeckim są parafie (np. Kruźłowa), w których jest po kilka pogrzebów dziennie zmarłych ludzi na hiszpankę. Całe gminy leżą w ogromnej gorączce, wielu chorym bucha krew z ust i nosa, wielu zrywa się w gorączce z łóżka i majaczy przez kilka dni, a kto się zaziębi - ten idzie na tamten świat. (...) w niektórych domach nie miał kto byłby popaść, lub stawy chorym ugotować, nie miał kto po trumnę zmarłego jechać.*

WYNALAZKI

ASPIRYNA

Historia tego leku jest bardzo długa. Zaczęło się już tysiąc lat temu, bowiem od tak zamierchłej przeszłości lekarze i uzdrowiciele zalecali chorym cierpiącym z powodu bólu czy gorączki, żucie kory wierzbowej. 400 lat p.n.e. Hipokrates aplikował pacjentom wywar z żółtych wierzbowych liści. W XVIII wieku nastąpiło ponowne zainteresowanie leczniczymi właściwościami wierzby - w 1763 roku Edward Stone powiadomił londyńskie Royale Society o przeciwmalarycznym działaniu wyciągu z kory wierzby. W roku 1829 Leroux wyizolował z kory wierzbowej glikozyd nazwany salicyliną. Osiem lat później - w 1837 roku, 37-letni francuski chemik Charles Frederic Gerhardt zaczął mieszać z kwasem salicylowym inne substancje, chcąc uzyskać skuteczny, a zarazem nie podrażniający żołądka lek. Zrezygnował jednak z dalszych prac nad wynalazkiem, ponieważ doszedł do wniosku, że procedura przygotowania odpowiedniej kompozycji składników aspiryny jest zbyt skomplikowana i czasochłonna, po prostu niepraktyczna.

W 1859 roku, w Lipsku, Herman Kolbe syntetyzował kwas salicylowy z fenolu (zawartego w smole węglowej) i CO₂ - tak powstał pierwszy syntetyczny środek przeciwbólowy.

Po raz pierwszy wprowadzono salicylan sodowy jako lek przeciwgorączkowy i przeciwreumatyczny w roku 1875.

W roku 1897 niemiecki chemik Felix Hoffmann (który pracował wówczas dla firmy chemicznej Friedrich Bayer & Co.), wrócił do pomysłu Gerhardt'a, poszukując leku dla swego cierpiącego na reumatyzm ojca. Ponownie wynalazł kwas acetylosalicylowy jako chemicznie czystą, nie drażniącą, formę leku. Od roku 1899 lek o nazwie ASPIRIN®, w postaci proszku, został wprowadzony do obrotu.

Był to pierwszy lek uzyskany w sposób syntetyczny, a nie wyizolowany z surowców występujących w przyrodzie. Pięć lat później lek otrzymał postać tabletki i już w tym samym (1904 roku), wyprodukowano aż 25 823 kilogramów specyfiku.

Obecnie na świecie produkowanych jest około 50.000 ton aspiryny rocznie, z czego 12.000 ton produkuje nadal niemiecka firma Bayer.

WARTO PRZECZYTAĆ

Fascynująca i bezkompromisowa panorama II Rzeczypospolitej: państwa wielkiego sukcesu, jeszcze większych wyzwań i wprost nieprawdopodobnych kontrastów. Ile zarabiał typowy mieszkaniec przedwojennej Warszawy, na co wydawał swoją pensję i ile kosztowały go codzienne zakupy? Dlaczego w przedwojennej Polsce niemal nikt nie mógł marzyć o własnym pokoju, a miliony - nawet o własnym łóżku? Jakie przestępstwa popełniano najczęściej, ilu Polaków nie potrafiło czytać ani pisać i które choroby były głównymi przyczynami śmierci?

Rzeczywistość sprzed stulecia w oparciu nie tylko o oficjalne statystyki, ale też dotąd nieznaną lub celowo fałszowaną i ukrywaną liczbę. Przeczytaj o kraju, w którym pociągi wykolejały się średnio co 33 godziny i nagle spóźniały o 90 lub więcej minut, ale lot z Warszawy do Krakowa kosztował zaledwie 40 złotych. O Polsce, w której tylko 5% dróg nadawało się do jazdy samochodem, ale która w ciągu jednej dekady zdołała zbudować jeden z najprężniej działających portów nad Bałtykiem. I w której o wynikach wyborów decydowały kobiety, a mimo to żadna z nich nie weszła w skład rządu. Na rynku pracy oferowano im zaś stawki nawet o 40% niższe niż mężczyznom.

Warunki życia, transport, rozrywka, gospodarka, codzienne wyzwania, wojsko, używki, rewolucje technologiczne i sny o koloniach. II Rzeczpospolita taka, jaką była naprawdę.

Przedwojenna Polska w liczbach - wydawnictwo Bellona

To kolejna już książka Navala operatora GROM-u, która jest kontynuacją cyklu wspomnień z działań na wodach Zatoki Perskiej i Iraku. Chłopaki z Marsa znowu lądują w Iraku, misja stabilizacyjna przekształca się w brutalną wojnę. Nadżaf, Faludża, Mosul czy Karbala stały się miastami, w których trwały regularne bitwy. Wszędzie tam był GROM, po piętnastu latach przyszedł czas na opowieść, czas na prawdę o tamtej rzeczywistości.

Chłopaki z Marsa - wydawnictwo Bellona

KREATYWNOŚĆ

Numerzy telefonów
Urzędu Gminy w Róźnie:
29 numer kierunkowy
www.rozan.eur.pl
www.rozan.pl

Burmistrz Piotr Świdorski
Burmistrz przyjmuje interesantów w sprawach skarg
i wniosków w każdy wtorek
w godz. 12.00 –16.00 w pok. nr 22 – I piętro
76 79 120 sekretariat
76 79 121 faks sekretariat
76 79 122 sekretarz

Referat organizacji i nadzoru
76 79 122 kierownik
76 79 136 obsługa Rady i Komisji
76 79 122 administracja sieci komputerowej

Referat finansów i budżetu
76 79 132 kierownik
76 79 132 księgowość budżetowa
76 79 133 księgowość podatkowa
76 79 133 wymiar podatków i opłat
76 79 142 księgowość budżetowa szkół i przedszkola
76 79 142 płaćce szkół i przedszkola
76 79 134 kasa

**Referat planowania przestrzennego, inwestycji,
dróg i ochrony środowiska**
76 79 126 kierownik
76 79 126 planowanie przestrzenne
76 79 125 stanowisko pracy ds. inwestycji
76 79 125 drogi i zamówienia publiczne
76 79 149 gospodarka mieniem komunalnym i rol.
76 79 149 ochrona środowiska

Referat oświaty, kultury i sportu
76 79 139 kierownik
76 79 139 oświata oraz rozwiązywanie problemów alko-
holowych i przeciwdziałania patologiom społecznym
76 79 139 działalność gospodarza, archiwum zakłado-
we, kultura i zdrowie
76 79 294 sport

Urząd stanu cywilnego
76 79 127 kierownik
76 79 127 sprawy obywatelskie, wydawanie dowodów
osobistych
76 79 128 promocja i pozyskiwanie środków zewnętrznych
76 79 135 obronność, obrona cywilna i zarządzania
kryzysowe
76 69 177 Ośrodek Pomocy Społecznej
76 79 140 Ośrodek Doradztwa Rolniczego

Adresy e-mail:
Urząd gminy: ugrozan@post.pl
Burmistrz: ugrozan@post.pl
Sprawy organizacyjno-kadrowe:
p.kowalewska@rozan.eur.pl
Obsługa Rady i Komisji:
m.bialik@post.pl
Administracja sieci komputerowej:
m.osiecki@rozan.eur.pl

Skarbnik, kierownik referatu finansów i budżetu:
k.powirska@rozan.eur.pl
Księgowość budżetowa:
k.powirska@rozan.eur.pl
Księgowość podatkowa:
m.mosakowska@rozan.eur.pl
Podatki i opłaty:
m.brudziak@rozan.eur.pl
Księgowość szkół i przedszkola:
k.sledziowska@rozan.eur.pl
Rachuby, plac szkół i przedszkola:
m.skrzecz@rozan.eur.pl
**Kierownik referatu planowania przestrzennego,
inwestycji, dróg i ochrony środowiska:**
d.bodziak@rozan.eur.pl
Planowanie przestrzenne:
d.bodziak@rozan.eur.pl
Inwestycje: w.wnuk@rozan.eur.pl
Drogi i zamówienia publiczne:
d.bodziak@rozan.eur.pl
Gospodarka mieniem komunalnym i rolnictwo:
i.dobrosielska@rozan.eur.pl
Ochrona środowiska: a.ostrowska@rozan.eur.pl
Kierownik referatu oświaty, kultury i sportu:
k.ogonowska@rozan.eur.pl
**Oświata oraz rozwiązywanie problemów
alkoholowych i przeciwdziałanie patologiom
społecznym:** k.ogonowska@rozan.eur.pl
Sport: sport@rozan.eur.pl
Kierownik urzędu stanu cywilnego:
b.kornacka@rozan.eur.pl
**Sprawy obywatelskie, wydawanie dowodów
osobistych:** b.kornacka@rozan.eur.pl
Promocja i pozyskiwanie środków zewnętrznych:
k.zamojska@rozan.eur.pl

76 69 004 Posterunek Energetyczny, ul. Polna
991, 22 3404100 zgłaszanie reklamacji
w sprawie przerw w dostawie prądu

997 POLICJA
71 77 391 Różan, ul. Lwowska
998, 112 STRAŻ POŻARNA
Różan, ul. Warszawska, 76 69 008
999 POGOTOWIE RATUNKOWE
Różan, ul. Warszawska
71 77 200, 71 77 210
Policyjny telefon KPP w Makowie Maz.
KOMENDA GŁÓWNA POLICJI
(22) 62 102 51
800 120 226 tel. zaufania o przestęp-
stwach w rodzinie

**Zakład Gospodarki Komunalnej
i Mieszkaniowej**
76 69 159 ul. Dolna
e-mail: zgkimrozan@post.pl
Biuro zakładu pracuje w godz. 7.00-15.00
od poniedziałku do piątku
76 69 041 oczyszczalnia ścieków

NIGDY WIĘCEJ 1939

Dzieci do szkoły, wtedy nie poszły,
Bo obcy język, bo ruch w szlabanach,
To niósł ze sobą hitlerizm podły,
Eksterminację miał w swoich planach.

I, by się spełnił nieludzki pomysł,
Żeby kominem załatwić sprawę,
Tylko, że czasu zabrakło w poły,
By już wypłenić podludzką rasę.

I, tak Oświęcim oraz Majdanek,
Są dziś świadectwem fabryki śmierci,
Gdzie wagonami, już na zagładę,
Żydzi, Polacy, szli jako pierwsi.

I, to nie były polskie obozy,
Które wspomina zachodnia prasa,
Lecz to pokłosie niemieckiej grozy,
Co reperkusją, są w nowych czasach.

I, też niech będą wielką przestrogą,
Dla odradzania się znowu faszyzmu,
Polska już przeszła piekielną drogą,
By nie doświadczyć już defetyzmu.

01.09.2020 Zenek Kozłowski

POLSKIE WAŚNIE

Polsko!- Tyś warta więcej niż życie,
Które przemija i kiedyś gaśnie,
Jesteś rodaków, wszak serca biciem,
To skąd się biorą o Ciebie waśnie?

Polsko!- Tyś znała, słowo ciemieżca,
Który przez wieki tkankę Twą burzył,
Ile potrzeba do tego męstwa,
Żeby przykładem się tym posłużyć?

Czy to kierunek do pojednania
I zakończenia polskiej wojenki?,
Ja strofą wiersza czynię starania,
Żeby ogarnął nas pokój święty.

Niech zniknie warkot ciemieżycieli
I ujadanie głosów nieprawych,
Przecież nas stroma ściana nie dzieli,
Żeby się staczać w odmęt niesławy.

Ostudźmy głowy, podajmy ręce,
Które nie skore, na znak pokoju,
Tylko pokory, nam trzeba więcej,
Żeby dać Polsce słowo honoru.

I nie ma przeprós, Bóg nie wybaczy,
Naszych wzajemnych krzywd wyrównanie,
Gdy kraj, jak skórę, dzielą dla naszych,
To gdzie tu szansa na pojednanie?

10.09.2018 Zenek Kozłowski